SERIE NOUĂ - 394 • ANUL XLI • 3 DECEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 49 (2144)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Sînt trei lucruri bune pe lume: munca, munca, munca . Şi asta v-o spune un leneş."
FELIX DECLERC

•

„Analizăm cu plăcere problemele altor ţări pentru a uita propriile noastre necazuri."
HAROLD INNIS

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Prietenul omului

CÎINII PRESIMT CRIZELE DE EPILEPSIE ALE STĂPÎNILOR!

Cercetări în laboratoare britanice au dovedit faptul că prietenul cel mai de nădejde al omului, cîinele, este util nu numai nevăzătorilor, ci chiar şi... bolnavilor de epilepsie. Un cîine îşi poate avertiza stăpînul bolnav cu pînă la un minut înainte ca o criză puternică să se declanşeze, şi sînt unii care au cîte două crize pe zi, ferindu-l pe acesta de accidentări involuntare. Cîinele dovedeşte a avea un simţ al mirosului deosebit şi în cazul diabeticilor, el fiind în stare să detecteze o scădere a glicemiei stăpînului şi să-l avertizeze. Cît priveşte mecanismul atît de complex al mirosului, ei bine, el rămîne încă un mister pentru cercetători.

PRIMEJDIILE CĂLĂTORIEI OMULUI ÎN COSMOS

pagina 4

Sărbătoarea care uneşte

Duminică a luat sfîrşit cea de-a cincea ediţie a Tîrgului de Carte *Gaudeamus*, un fel de sărbătoare naţională a scriitorilor şi cititorilor care s-a desfăşurat sub semnul Unirii şi nu al Dezbinării, ceea ce dovedeşte că nimeni nu e dezbinat în ţara noastră, cu excepţia politicienilor. Politicieni care au venit la Tîrg au cumpărat cărţi, s-au bucurat că sînt în centrul atenţiei şi au plecat. Cei care au rămas, editorii, au prezentat vizitatorilor deloc ocazionali, adevăraţilor iubitori de literatură, producţia de carte a anului 1998. Am dat şi eu o raită pe la Pavilionul 2 Romexpo şi pot spune că am fost impresionat de varietatea ofertei de carte şi în mod special de oferta unor edituri ca *ALL, Humanitas, Institutul European, Teora* şi, o surpriză plăcută, *Colecţia 80* a *editurii Paralela 45*. Într-un proiect ambiţios, *Editura Paralela 45* îşi propune să editeze şi într-o bună parte a şi editat, producţiile literare ale Generaţiei 80, fie că e vorba despre eseuri, poezie, proză, publicistică sau antologii. Şi pentru că am zis antologii, merită să pomenesc antologia realizată de Gheorghe Crăciun şi Viorel Marineasa (ei înşişi componenţi ai acestei generaţii avangardiste, singura născută sub aripa Dictaturi) şi intitulată fără emfază „Generaţia 80 în proza scurtă". Pot fi citite aici prozele unor scriitori tineri acum 15 ani, „deveniţi astăzi nume de referinţă ale prozei româneşti: Ştefan Agopian, Mircea Cărtărescu, George Cuşnarencu, Ioan Groşan, Bedros Horasangian, Nicolae Iliescu, Gheorghe Iova, Mircea Nedelciu, Sorin Preda, Cristian Teodorescu, Alexandru Vlad, Răzvan Petrescu, Adina Kereş, Radu Ţuculescu şi alţii". Au existat şi alte lucruri interesante la Tîrgul Gaudeamus, dar lipsa de spaţiu mă obligă să mă opresc aici, urmînd a mai scrie despre Carte şi în numerele viitoare. Pentru că un Tîrg de Carte este o sărbătoare...

G.C.

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Călătorie în adîncurile lui Callisto

Starea de veghe 5
Grija faţă de... lipsa de grijă

Medicina la zi 7
De ce creşte riscul îmbolnăvirii de cancer?

Homo Sapiens 9
Flota fantomă din laguna albastră

Terra X Dosarele planetei 10
500000 de dolari un schelet de tigru

13 Idoli
• ISABELLE ADJANI
o „regină" în dizgraţie
• DEMI MOORE

Timp liber 14
Horoscop • Juridice • Grădina • Pe 4 roţi

femina club 6

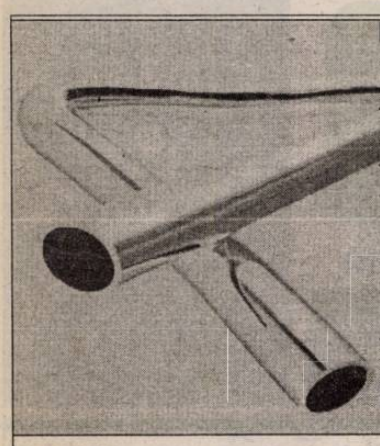

Tubular Bells III - Mike Oldfield

Parcă ieri apăreau, la casa *Virgin*, primele „clopote" ale lui *Mike*, care-l făceau celebru în toată lumea... Anii au trecut, *Mister Oldfield* a cunoscut o ascensiune impresionantă în lumea muzicii electronice şi nu numai, talentul său incontestabil de compozitor aducîndu-i şi numeroase contracte pentru scrierea unor coloane sonore ale unor filme ce aveau să spargă box-office-ul. După aproape 20 de ani, în 1992, *Oldfield* venea cu *„Tubular Bells II"*, editat de *WEA*, album care era menit să încheie un ciclu din cariera marelui muzician. Se pare că respectivul „ciclu" încă nu s-a împlinit deoarece *Oldfield* mai trage acum un volum din *„Tubular Bells"*, al 3-lea, album de faţă avînd şi alte similitudini (în afara titlului!) cu precedentele apariţii discografice ale lui *Mike*. Vremurile bune s-au întors, ascultaţi *„The Source Of Secrets"*, *„Man In The Rain"*, *„The Top Of The Morning"*, *„Outcast"*, *„The Watchful Eye"* sau *„Secrets"*, pentru a vă convinge! Un album pe care amatorii genului ar face bine să nu-l rateze, un album pentru orice vreme! Maliţioşii spun că pentru *Oldfield* este suficient să scrie *„Tubular Bells"* pe coperta albumului pentru ca aceasta să se vîndă imediat. Există ceva adevărat în-asta...

Albumul Săptămînii

Labour Of Love III - UB40

Încă un titlu de album care ne duce cu gîndul şi cu inima în urmă cu ani şi ani dar care, spre deosebire de precedentele două volume cu acelaşi titlu, conţine exclusiv cover-versions (reluări) ale unor melodii celebre din repertoriul, aţi ghicit, nu-i aşa?, reggae! Cu aceeaşi casă de discuri în spate, *Virgin*, cei opt muzicieni din Birmingham reactualizează hituri uitate, 15 la număr, semnate, printre alţii şi de *Bob Marley*, *Johnny Osborne* (*„Come Back Darling"* este primul extras pe single de pe acest album), *Peter Tosh*... Un reggae care şi-a păstrat, şi aici este meritul incontestabil al fraţilor *Campbell*, aroma şi după trecerea inevitabilă prin tehnologia modernă, „maşina" nereuşind să-i fure atmosfera nostalgică proprie genului... Nu anticipez o carieră fulminantă în topuri pentru *„Labour Of Love III"*, poate că nici nu (mai) contează, important rămîne faptul că putem redescoperi melodiile unei generaţii care se trezea şi adormea pe acorduri de reggae music. Şi ce bine suna...

Radiografii sonore

Obsolete - Fear Factory. Al treilea album de studio al metaliştilor din Los Angeles apare după mai bine de un an de frămîntări în cadrul trupei, cvartetul suferind şi fluctuaţii de personal. Cele mai multe cronici de peste Atlantic sînt deosebit de critice cu acest *„Obsolete"*, toate penalizînd ideea trupei de a face un album conceptual! Părerea mea este că „dracu' nu-i chiar atît de negru", fanii genului putînd acorda, zic eu, notă de trecere...

Touch: Music From The Motion Picture – Dave Grohl. Încă un „fost", de această dată din solo jungla show-business-ului, varianta bateristului fiind cea a unei coloane sonore! Contrar aşteptărilor pripite, nu vă veţi întîlni cu un registru sonor de grunge-rock, chitară fiind elementul principal care realizează liantul dintre rock, country, jazz şi chitară punk. Aflat acum cu trupa *Foo Fighters*, *Grohl* îşi poate trece, liniştit, în cont primul său soundtrack.

Spyboy - Emmylou Harris. O clasică în viaţă a stilului country mai are o zvîcnire care nu cred că vrea să demonstreze altceva în afara faptului că *Emmylou* mai trăieşte! Nimic altceva decît încă un titlu în bogata sa discografie.

Musical Chairs - Hootie & The Blowfish. Una dintre cele mai interesante trupe americane din anii '90 a ajuns, iată, la al treilea album! Cvartetul din sudul Carolinei a debutat fulminant în 1995 cu albumul *„Cracked Rear View"* al cărui amestec de pop-rock este continuat şi în discul de faţă.

Grupaj realizat de **MARIAN MINCULESCU**

Top Singles

1. I Believe - Cher
2. The Power Of Good – Bye - Madonna
3. Blue Angels - Pras Michael
4. I Just Wanna Be Loved - Culture Club
5. To The Moon And Back - Savage Garden
6. Outside - George Michael
7. Rollercoaster - B'Witched
8. I Don't Want To Miss A Thing - Aerosmith
9. More Than A Woman - 911
10. My Favourite Mistake - Sheryl Crow

Propuneri: Thank U - Alanis Morissette, Sweetest Thing - U2, Daysleeper - R.E.M., My Favourite Game - Cardigans, She's Gone - Matthew Marsden.

● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ● PUBLICITATE ●

Mai frumoase ca oricînd!

În orice anotimp este firesc să vă ocupaţi mai mult de frumuseţea şi sănătatea dv. Vă poate fi utilă firma „Avram Exim" ce vă oferă o paletă largă de produse cosmetice, testate calitativ şi avizate de Ministerul Sănătăţii. Este vorba despre:

◆ **LOŢIUNEA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre, are un puternic efect seboreic, dezinfectant şi cicatrizant, conţinînd substanţe ce asigură vindecarea acneei (coşurilor) - 35000 lei.

◆ **CREMA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre - o cremă magică ce penetrează profund pielea feţei, cicatrizează şi înlătură acneea şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ **MASCA FILMOGENA STOP ACNEEA** - împotriva coşurilor şi a punctelor negre conţine extrase de plante care ajută la vindecarea acneei şi dispariţia punctelor negre - 35000 lei.

◆ **GEL CREMĂ ÎMPOTRIVA CEARCĂNELOR** - are acţiune emolientă, hidratantă, revitalizantă, conţinînd principii active, naturale, de combatere a umflăturilor, a pungilor de sub ochi şi înalbeşte porţiunea vineţie din jurul ochilor. Obrazul capătă un aspect proaspăt, sănătos şi tineresc - 35000 lei.

◆ **CREMA ÎMPOTRIVA BĂTĂTURILOR** - a crustelor de pe călcîie, coate sau genunchi. Are un efect rapid de îndepărtare a crustelor şi bătăturilor, aceste zone rămîn netede şi catifelate. Senzaţia de confort datorată acestei creme este persistentă - 32000 lei.

◆ **PRODUS ÎMPOTRIVA TRANSPIRAŢIEI PICIOARELOR** - folosindu-l transpiraţia şi mirosul neplăcut dispar. Formula cea mai sigură de a avea încredere în dumneavoastră în orice împrejurare - 40000 lei.

◆ **ANTIPISTRUI** - prin aplicarea acestei soluţii, pistruii şi petele de pe întreg corpul dispar cu siguranţă. Efectul este rapid. Încercaţi şi nu veţi regreta - 35000 lei.

◆ **LOŢIUNE CAPILARĂ** - împotriva căderii părului. Activează circulaţia capilară, combate eficient calviţia (chelia) - 30000 lei.

◆ **STIMULENT SEXUAL** - pastile - un produs natural (biologic) fără efecte secundare sau toxice, recomandat în lipsa apetitului sexual, impotenţă, frigiditate. Măreşte durata actului sexual, dorinţa şi plăcerea intimă, putînd fi folosit atît de doamne cît şi de domni - 55000 lei.

◆ **NOU! TABLETE ÎMPOTRIVA OBEZITĂŢII** - conţin pulberi vegetale şi uleiuri volatile care datorită principiilor active acţionează puternic asupra organismului, micşorînd pofta de mîncare. Au un efect laxativ - diuretic şi emolient, protejînd tubul digestiv. Folosind aceste talbete, ajungeţi în scurt timp, la greutatea dorită - 50000 lei.

◆ **PICĂTURI ANTI-SFORĂIT** - este un produs chinezesc, cu extract natural de plante care reduce sforăitul şi stimulează căile respiratorii - 50000 lei.

◆ **PLASTURE ŞI UNGUENT ANTIREUMATIC** - care aplicate pe diferite părţi ale corpului (gît, spate, mijloc, picioare, mîini), face ca durerea reumatică să dispară în cîteva minute - 25000 lei fiecare.

◆ **TINCTURA** - cu efect specific hepato-biliar, indicat în afecţiuni ale ficatului şi în ciroza hepato-biliară - 250 ml - 35000 lei.

◆ **CAPSULE PENTRU PREVENIREA HERPESULUI** - 60 capsule - 80000 lei.

◆ **CREMA ANTIRID** - conţine principii de revitalizare celulară cu rol de protecţie a obrajilor, menţine pielea suplă şi fragedă, prevenind apariţia ridurilor şi le estompează pe cele existente. Se utilizează pentru orice tip de ten şi asigură un echilibru fiziologic spontan, îndepărtînd efectele îmbătrînirii - 30000 lei.

◆ **LOŢIUNE PENTRU ÎNDEPĂRTAREA NEGILOR** - conţine extrase de plante şi principii active datorită cărora, prin aplicare repetată - doar pe porţiunea cu negi aceştia se usucă şi dispar - 50000 lei.

◆ **PASTĂ DE CURĂŢAT MÎINILE** - pentru curăţiri grele. Îndepărtează uşor şi complet vaseline, uleiuri de motor, grăsimi industriale - 25000 lei.

◆ **APĂ DE GURĂ, ŞI UNGUENT DENTAR** - loţiune antiseptică pentru gargară, cu proprietăţi anestezice, menţine igiena gurii şi a gîtului. Se foloseşte în gingivite, stomatite, pentru uşurarea durerii şi îndepărtarea mirosului neplăcut al gurii - 35000 lei fiecare.

◆ **BOMBY** - diverse arome (produs medical care împrospătează respiraţia, eliminînd mirosul neplăcut al gurii şi al gîtului) este mic, uşor de purtat - un prieten care vă ajută în orice moment al zilei - 15000 lei.

◆ **GEL CAPILAR** - cu extrase de urzică şi aloe vera - combate mătreaţa şi calviţia (chelia) - 39000 lei.

◆ **GEL ANTICELULITIC** - conţine extras de plante şi unisfere active cu vitaminele A, E, C. Combate celulita, vergeturile, hrăneşte şi catifelează pielea, împiedicînd îmbătrînirea - 56000 lei.

◆ **CREMĂ ÎMPOTRIVA SCABIEI (RÎIE)** - tratează scabia dintr-o singură aplicare - 30000 lei

◆ **LOŢIUNE-CREMĂ ÎMPOTRIVA PEDICULOZEI (PĂDUCHI)** - elimină păduchii şi ouăle lor printr-o singură utilizare - 30000 lei.

◆ **STIMULENT GENERAL** - loţiune - produs natural pe bază de plante şi produse apicole, combate impotenţa şi frigiditatea, este un tonic şi energizant general. Întîrzie simptomele de îmbătrînire, creşte existenţa organismului faţă de boli, îmbunătăţeşte activitatea fizică şi mentală, stimulează metabolismul celular şi funcţiile sexuale - 50000 lei.

◆ Tablete **ÎMPOTRIVA FUMATULUI** - cu proprietăţi antitabagice, energetice, remineralizante. Consumînd aceste produse biologice veţi reuşi să vă lăsaţi de fumat în cel mai scurt timp posibil - 45000 lei.

◆ **ATENŢIE BĂRBAŢI!! - CREMA EROS** - datorită produselor naturale pe care le conţine, aplicarea ei pe organul sexual masculin, creşte durata de erecţie, întîrzie ejacularea, actul sexual devenind o plăcere pentru ambii parteneri - 90000 lei.

◆ **SUGATIVĂ PENTRU SUTIEN** - produsul poate fi utilizat de lauze sau de femeile cu sîni mici - 40000 lei.

◆ **DISCHETE DEMACHIANTE** - sterile - cu care realizaţi o demachiere perfectă a tenului - 35000 lei.

◆ **FOLIE ŞI CREMĂ EPILATOARE** - vă ajută să îndepărtaţi surplusul de păr nedorit, într-un mod mult mai comod şi igienic - 35000 lei.

◆ **EXTRACTE DIN PLANTE - TINCTURA** - produs natural cu un intens efect benefic în bolile interne, obţinut din 16 plante medicinale - 50000 lei.

◆ **BITTER SUEDEZ (MAURERS)** - produs original din 32 de plante, cu efect miraculos - 30000 lei sticla.

◆ **SIROP DE COACĂZE NEGRE** - bogat în vitamine, cu acţiune reconfortantă şi revigorantă, antistres - sticlă de 320 g - 25000 lei.

◆ **ATENŢIE DIABETICI ŞI OBEZI!** - Firma noastră pune în vînzare produse naturale: înlocuitori de pîine din grîu şi orez, deosebit de gustoase şi fără calorii (ham-let grîu şi ham-let orez, cu diverse arome - pachete cu 20 buc. - 15000 lei.

Cumpărătorii fideli firmei, care cumpără trei produse, vor găsi în pachet un cadou surpriză.

OFERTĂ SPECIALĂ

- CIORAPI ELASTICI COMPRESIVI
- GENUNCHIERE
- CORSETE ABDOMINALE
- SLIP - INCONTINENŢĂ URINARĂ
- TALONETE ORTOPEDICE
- PROTEZE PENTRU SÎNI ŞI ORICE ALT PRODUS LA COMANDĂ

Relaţii suplimentare - 321.46.98. Dacă doriţi să intraţi cît mai repede în posesia produselor mai sus menţionate vă rugăm trimiteţi bonul alăturat chiar azi sau sunaţi la 01/684.19.52 sau 01/321.46.98.

TALON DE COMANDĂ
DE TRIMIS LA AVRAM EXIM SRL, CP 91, OP 4, BUCUREŞTI
✆ 01/3214698 sau 6841952

Doresc să cumpăr următoarele produse:
.....
.....
.....
.....
Nume .....
Prenume.....
Strada..... Nr..... Bl..... Sc..... Ap.....
Localitate..... Judeţ .....
Cod ..... O.P. ..... Telefon .....

Suma corespunzătoare + taxele poştale şi de ambalare se plătesc la primirea coletului. M 49

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr:
Irina Stoica
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei);
402001085030 ($);
402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin
Casa Editorială „Magazin" S.R.L.
Fax: 223.08.66
sau RODIPET S.A. -
P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07
Telex: 1 1995,
Piaţa Presei Libere nr.1,
sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:

„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul:
INTACT S.A.

Viața în spațiul extraterestru!

CĂLĂTORIE în adîncurile lui Callisto

de ROBERT DAVID

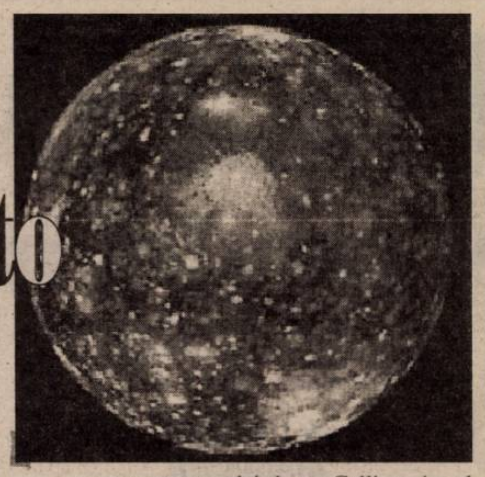

Date preliminarii

La 22 octombrie 1998, buletinul Agenției de Știri a Americii de Nord (NASA) conținea o informație interesantă. „Pînă acum, marea majoritate a oamenilor de știință au crezut că unul din sateliții lui Jupiter, *Callisto*, nu este altceva decît o bucată de rocă și gheață plutind în imensitatea cosmică. După o știre apărută pe 22 octombrie '98, în „Nature", se pare că de fapt Callisto, asemenea celuilalt satelit al lui Jupiter, Europa, poate avea un ocean lichid subteran care ar conține cîteva din ingredientele primare ce alcătuiesc viața"...

Se pare că suprafața acestui satelit jupiterian are o vechime de cîteva miliarde de ani... Prima informație interesantă despre Callisto a venit de la sonda Galileo și avea referire la cîmpul magnetic al satelitului. Dr. Krishan K. Khurana și colegii săi de la UCLA au descoperit fluctuații ale cîmpului magnetic petrecute în timpul rotației în jurul lui Jupiter. Explicația a constat în aceea că Jupiter, prin cîmpul său magnetic extrem de puternic a creat un flux de curenți electrici prin interiorul lui Calisto, iar acest flux electric a dat naștere unor fluctuații magnetice ale cîmpului din jurul satelitului.

Dar de unde un flux electric în cazul unui satelit? Suprafața înghețată este slabă conducătoare de electricitate, iar atmosferă nu poate fi luată în calcul. Dr. Kivelson sugerează existența unui ocean lichid în subsolul satelitului, care dacă ar conține apă suficient de sărată, ar putea transporta curenți suficient de puternici să producă un cîmp magnetic intens.

Datele oferite de sonda Galileo au susținut presupunerile anterioare. Curenții electrici erau orientați în direcții diferite la momente de timp diferite. „Aceasta este o dovadă a existenței oceanului sărat în subsolul lui Callisto", a adăugat dr. Khurana, „pentru ca răspunsul lui *Callisto*, la fel ca al *Europei* este sincronizat cu efectele rotației lui Jupiter".

Viața sub gheață?

Callisto este cel de-al doilea satelit al lui Jupiter care deține un ocean subteran. Celălalt fiind Europa. Este un motiv pentru cercetători să suspecteze existența unor primitive forme de viață în subsolul celor doi sateliți.

În ultimii ani, savanții au descoperit o nouă clasă de microorganisme pe Pămînt, care pot trăi sau pot rămîne în viață în condiții extreme.

Cîteva exemple de microorganisme care pot trăi în condiții extreme:

Acești microbi denumiți *archaeabacteria* sau simplu *archaea* constituie o a treia ramură de viață pe Terra, împreună cu procariotele (bacterii normale) și eucariotele (plante și animale). Materialul genetic al *archaebacteriilor* este mai asemănător cu cel al plantelor și animalelor decît cel al bacteriilor. Deși probabil fac parte dintr-o altă clasă, microorganismele de pe Callisto pot fi considerate similare cu aceste *archaebacteria* de pe Pămînt.

Concluzii și forme de viață asemănătoare

În continuare, buletinul NASA oferă exemple despre locuri de pe Terra care ar putea adăposti forme de viață asemănătoare celor presupuse a exista în subsolul sateliților Callisto și Europa. Ca puncte de reper sînt date Lacul Owens din California și Lacul Vostok din Antarctica, primul pentru că adăpostește apa sărată cu o compoziție asemănătoare celei de pe Callisto, iar al doilea pentru că ar putea servi drept laborator terestru în care se întîlnesc condiții de viață asemănătoare celor extraterestre...

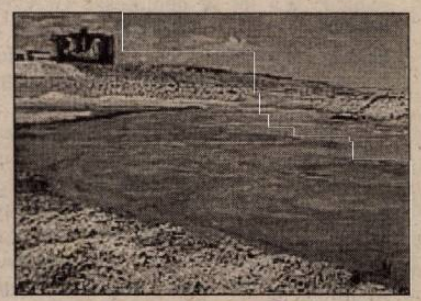

● *Lacul Vostok din Antarctica avînd o vechime de aprox. 1000000 ani.*

● *Lacul Owens, CA. are o culoare roz datorită bacteriilor salofilice care trăiesc într-un „strat", în imediata apropiere a suprafeței sale.*

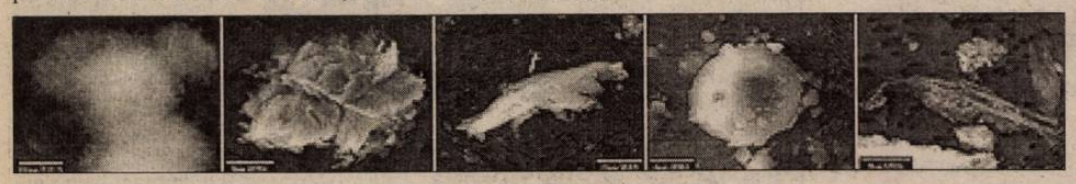

Laserul în ajutorul restauratorilor

Printre „armele" folosite de restauratorii și conservatorii operelor de artă și ai monumentelor istorice și de arhitectură, arme avînd drept țintă produsele nocive depuse de-a lungul timpului datorită intemperiilor și, mai ales, poluării, și-a făcut loc, încă de prin anii '70, și laserul. Ideea folosirii acestei tehnologii de vîrf a aparținut unor restauratori italieni, Asmus și Lazarini, ei fiind primii care au utilizat-o probîndu-i eficacitatea în procesul de înlăturare a crustei negre, datorată poluării urbane, de pe fațadele clădirilor istorice.

Dar, deși au trecut aproape trei decenii de atunci, încă nu a fost posibilă stabilirea unui algoritm de lucru, astfel încît să se definească parametrii fasciculului laser ideal: cel ce înlătură murdăria, conservînd însă „patina" vremii - acel strat protector gros de cîțiva microni, de culoare deschisă, depus la suprafață. Recent, un grup de opt parteneri (doi italieni, doi portughezi și patru francezi) au fabricat un original utilaj de șantier, bazat pe tehnologia laser. Fasciculul luminos este generat „la sol", fiind apoi transferat la „capul de lucru", de forma și greutatea unui pistol (doar 1 kg greutate!), cu ajutorul fibrelor optice. Avantajul acestui nou utilaj este că parametrii razei laser - energia impulsului, mărimea și durata acestuia, cadența „de tir" etc. - sînt variabile, reglabile după dorință. Astfel vor fi facilitate cercetările vizînd caracteristicile „razei laser ideale", precum și cele ce urmăresc, în timp, comportamentul obiectelor astfel tratate.

Piscină uriașă

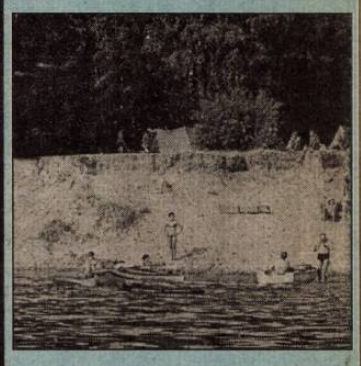

În plin centrul orașului japonez Miazaki, aflat la 1300 kilometri sud-vest de Tokyo, a fost dată în folosință o plajă artificială, cu o capacitate de 10000 de persoane, numită Ocean Dome.

Nu este vorba de o piscină uriașă, ci de o mare artificială, ce se întinde pe 8800 metri pătrați, conținînd 15800 tone de apă curată. Ea este echivalentă cu zece piscine olimpice. Pentru a i se da un aspect cît mai natural, pe malul „oceanului" sînt plantați bolovani din material plastic, iar valuri „marine" lovesc nisipul plajei, ce se întinde pe o suprafață de 2800 metri pătrați. În unele locuri au fost plantați arbori iar un colț imită plajele din insulele Caraibelor. Apa este menținută la aproape 30 de grade Celsius, iar de rechini nici vorbă, așa cum se întîmplă de-a lungul coastelor nipone.

Fizică

„Vidul cuantic a „creat" materia!

ADRIAN HOAJĂ

Ideea introducerii vidului în țesătura Teoriei Big Bang-ului este de dată recentă, astfel încît încă nu se poate vorbi de o coerență teoretică avansată, ci, deocamdată, numai de ipoteze mai mult decît interesante, însă nu mai puțin discutabile.

Recapitulînd, pe scurt, actuala teorie cosmologică standard, cu 15 miliarde de ani în urmă, o monstruoasă „explozie inițială" - Big Bang - a dat naștere Universului actual, un bulgăre infinit de fierbinte, infinit de dens, care, pe măsură ce își sporea dimensiunile, se răcea și devenea tot mai „rarefiat". Acest primordial bulgăre de materie și energie, din primele secunde ale existenței, era un inimaginabil amestec de particule, forțe și energie care, pe măsură ce se răcea, se „decuplau" (se separau) spre a da naștere configurației actuale a Universului cunoscut nouă. Dar ce s-a întîmplat, în realitate, atunci, în acel straniu, prin unicitatea sa, „moment zero" rămîne încă o taină la care nici matematica, nici fizica, nici măcar teoriile einsteiniene nu sînt în stare să le ofere deslușire. Tocmai de aceea, noile ipoteze cosmologice au început, încă din anii '80, să facă apel la vidul cuantic, „împrumutat" din fizica cuantică. Fie că va fi vorba de ipoteza „inflației cosmice" a astrofizicianului american Alan Guth (1980), fie că va fi vorba de ipoteza rusului Andrei Linde, potrivit căruia vidul cuantic ar putea da naștere mai multor universuri paralele, cert este că vidul cuantic agită comunitatea fizicienilor, cosmologilor, matematicienilor și astrofizicienilor.

Din nefericire, oamenii de știință au reînceput să fie confruntați cu noi întrebări la care se pare că răspunsul poate fi oferit de metafizică! Bunăoară, dacă acceptăm ideea cosmologică potrivit căreia vidul cuantic a dat naștere Universului, atunci pe bună dreptate ne putem întreba „cine" sau „ce" a dat naștere celui dintîi. O întrebare cît se poate de... creaționistă! Totodată, o întrebare la care nu știm răspunde, limitați de posibilitățile - și teoretice, și practice - ale științei de a valida un astfel de răspuns. În momentul actual nu există nici o teorie, nici o ipoteză cît de cît conturată care să fie în stare să „împace" efectele cuantice cu cele gravitaționale. Pentru a putea descrie acel „moment zero", fizicienii ar avea nevoie de o teorie a „gravitației cuantice", teorie despre care nimeni nu are nici cea mai vagă idee de cum ar trebui să fie... Pînă una-alta, oamenii de știință se „joacă" cu vidul, construind ipoteze care de care mai îndrăznețe, ca speculație și fantezie. Că acestea vor fi și adevărate - asta rămîne de văzut și de demonstrat! În orice caz, cine știe din care astfel de ipoteză poate „țîșni" o nouă teorie revoluționară care să ne deschidă orizonturile cunoașterii, ale înțelegerii originii Universului - și, implicit, care este rostul vieții în Univers. Iar dacă, în acest sens, vidul, acest straniu „nimic", își va avea partea lui de merit - cu atît mai bine!...

Viitorul a început ieri

MIHAELA DOROBANȚU

Criza petrolului din anii 1970 a avut un dublu efect: i-a făcut pe oameni conștienți de faptul că sursele energetice ale planetei nu sînt infinite și că fără a lua măsuri urgente pentru a stopa degradarea progresivă a mediului înconjurător, s-ar putea ca sfîrșitul Terrei să fie mult mai aproape decît credem, chiar și în absența unui dezastru nuclear.

Cu aceeași ocazie, lumea s-a întors, poate pentru prima oară, cu adevărat serios spre ceea ce numim *surse alternative de energie*. Soarele, aerul, apa. Contribuția lor actuală la producția mondială de energie nu este încă semnificativă. (Ea este de doar 6% la nivel european, față de aproximativ 25% în lume). Și totuși: ceea ce am început, se pare, să înțelegem este faptul că nu trebuie neapărat să sacrificăm curățenia Pămîntului (și, implicit, a vieții noastre) pentru a ne satisface nevoia de energie! Cu alte cuvinte, energia și mediul se pot la urma urmei dovedi a fi, totuși, două noțiuni compatibile.

Vis? Scenariu științifico-fantastic? Nici una, nici alta. Cantitatea de energie pe care Soarele o revarsă asupra planetei noastre este de 173 de mii de miliarde de kilowați, adică echivalentă cu energia produsă de o sută de milioane de centrale nucleare! Dacă am capta doar a milioana parte din această energie, am „face economie" de o sută de centrale nuclearo-electrice.

Forța vîntului a fost folosită de oameni de peste patru milenii pentru a pune în mișcare navele; încă de la începutul secolului nostru au apărut primele aerogeneratoare. Interesul major pentru energia eoliană a fost însă declanșat tot după 1970. Rezultatele actuale sînt încă slabe - doar 3500 de megawați de energie eoliană instalați în întreaga lume, deși calculele arată că doar folosind această sursă energetică putem acoperi jumătate din nevoile noastre! Și acesta este doar începutul.

PRIMEJDIILE călătoriei omului în Cosmos

ION ŢUGUI

În ştiinţele spirituale, ca şi în fenomenologia paranormală, dar şi în proiecţiile religioase referitoare la destinul de după moarte al fiinţei umane, Cosmosul, Universul, Finitul şi Infinitul se identifică cu bipolaritatea cauzală - pe de o parte este Raiul, pe de altă parte este Iadul. Fiecare muritor va locui în una din aceste dimensiuni, în funcţie de acumulările faptice din viaţă, de credinţă şi de trăire sufletească...

Evenimentele cosmice cunoscute de ştiinţă nu au nici o atingere cu fenomenologia paranormală, în schimb putem realiza analogii surprinzătoare în care vor fi evidente ambele direcţii de abordare. De pildă, în numeroase cazuri de moarte aparentă, indivizilor care trec prin această experienţă limită li se arată planete, spaţii interplanetare, turbulenţe ale materiei, mişcarea materiei cosmice şi multe altele...

Dacă din punct de vedere religios, avem *Vămile* prin care trebuie să treacă sufletul, fiecare Vamă fiind de fapt o instanţă de judecată, apoi din punct de vedere astronomic orice călătorie în nesfîrşitul cosmic presupune numeroase „vămi fizice", specifice Universului pe care îl cunoaştem. Putem reţine, aşadar, cel puţin o mică parte din primejdiile pe care va trebui să le înfrunte omul atunci cînd se va aventura în spaţiul cosmic...

Praful cosmic şi meteoriţii

Este ştiut că Terra se deplasează în spaţiu - şi noi, o dată cu planeta - cu o viteză de aproximativ 30 kilometri pe secundă. La fel se deplasează cu viteze diferite, şi praful cosmic, şi particulele de materie, şi asteroizii. Meteoriţii, de pildă, pot constitui un obstacol de temut pentru navele terestre care se aventurează în Cosmos. S-a emis ipoteza că unii meteoriţi sînt de origine cometară, volumul lor fiind alcătuit din gaze îngheţate. În acest caz, mijloacele de distrugere a meteoriţilor pot fi luate în seamă. Nu la fel de uşor se poate vorbi dacă nava cosmică ar întîlni în calea sa meteoriţi din rocă compactă, solidă, dură...

Din cauza vitezei mari, se ştie că meteoriţii dezvoltă o energie pe măsură. Noi, pămîntenii, avem totuşi norocul că „în general" meteoriţii care ne „plouă" lună de lună şi an de an s-au dovedit a fi de dimensiuni insignifiante. Însă pentru călătorul în spaţiul interstelar aceasta nu înseamnă un refren de liniştire; se ştie că navele spaţiale terestre au descoperit, prin senzorii plasaţi pe ele, meteoriţi de diferite dimensiuni, de la milionimi de gram la un gram. Fie şi un meteorit de un gram, amplificat în milioane de meteoriţi de un gram conduc la un „cîmp de agresiune" ce trebuie luat în seamă. Fără a mai aminti de asteroizi, unii pot fi giganţi, în faţa cărora orice navă terestră nu-i decît un fir de praf spulberat într-o fracţiune de secundă...

Pericolul radiaţiilor

În Cosmos, ne spun oamenii de ştiinţă, există radiaţii cu care omul nu s-a confruntat niciodată. De exemplu, aşa-numitele „radiaţii primare grele", care au în compoziţia lor nuclee de heliu, carbon, fier. Efectele acestor radiaţii sînt catastrofale. Cînd radiaţiile respective intră în coliziune cu materia densă, ele produc un mare număr de atomi ionizaţi, iar dacă penetrează celulele vii, nava terestră va continua să călătorească purtînd în ea oameni morţi!...

În era zborurilor cosmice s-a pus, evident, problema protejării oamenilor împotriva radiaţiilor primare grele. Dar cortinele de protecţie, care de altfel pot fi realizate de către om, sporesc greutatea navei pînă la imposibilitatea de-a o lansa în spaţiu. Atît nava Apollo 17, cît şi Apollo 12 au traversat astfel de evenimente care pot deveni fatale. Din fericire, agresiunea radiaţiilor primare grele a fost de mică intensitate, dar suficient de convingătoare, deoarece s-a observat la cosmonauţi o pierdere de celule ale creierului şi, totodată, a celulelor retiniene. Cele două nave se pare că au furnizat lumii ştiinţifice date esenţiale privind surprizele ce pot primejdui viaţa omului în spaţiul cosmic. Ce trebuie să realizeze ştiinţa, în situaţia cînd o călătorie ar dura, să zicem, 20 de ani, pentru a proteja fiinţa umană de agresiunile cosmice?

LABIRINTUL MEMORIEI

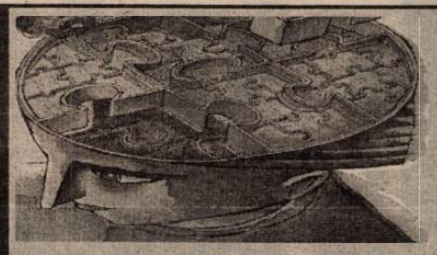

MIHAELA DOROBANŢU

Cheile de aur ale amintirii

Una dintre cele mai importante o reprezintă conexiunile pe care le facem atunci cînd ne propunem să includem un anume element în rezervorul memoriei noastre. O metodă folosită de o persoană care reuşea să reproducă fără greşeală secvenţe de 40 de cuvinte (a fost prezentat şi la televiziune, acum foarte mulţi ani), era de a asocia fiecare cuvînt unei case de pe strada sa - tot ceea ce îi rămînea de făcut era să se „plimbe" pe stradă şi să „scoată" din curţi cuvîntul respectiv.

Interesant este că există şi o aşa-numită „unitate mnezică", numărul de cifre sau de litere pe care ni le putem aminti: în primul caz acesta se situează între 5 şi 9 (cu un maximum pe 7, care se şi numeşte numărul de aur al memoriei); în al doilea caz, numărul este 6, dar poate ajunge chiar la 9, în cazul alternării vocale-consoane, şi chiar la ...50, dacă literele sînt grupate în cuvinte, asociate şi acestea într-o frază coerentă. Mai mult, psihologii consideră că există o legătură clară între viteza vorbirii şi conţinutul memoriei de termen scurt. Unitatea mnezică este aici numărul de elemente (indiferent de lungimea lor) care pot fi pronunţate în două secunde. O capacitate care variază de la limbă la limbă! Limba chineză deţine recordul, cu doar 265 milisecunde pentru a pronunţa o cifră; engleza are nevoie de 321 ms, iar welsa (limba vorbită în Ţara Galilor), de 385 ms. Un chinez va „rosti" aproape 10 cifre în cele două secunde, pe cînd un englez nu va rosti nici şapte.

Apoi, un rol esenţial în memorare îl joacă contextul. Într-o experienţă extrem de interesantă, s-a cerut la două grupuri de înotători subacvatici să memoreze o aceeaşi listă de cuvinte. Procentajul de reuşită a fost la ambele grupuri între 20-40 la sută. Aceasta dacă testarea a avut loc exact în mediul în care se desfăşurase învăţarea - pentru unii pe plajă, pentru alţii sub apă! Dacă însă grupul „de pe plajă" a fost testat sub apă, performanţa a scăzut practic la zero. Concluzia practică? Simplă: aveţi de învăţat o poezie şi vă temeţi că nu o veţi putea reproduce la momentul potrivit? Nici o problemă - închideţi ochii şi „transportaţi-vă" înapoi, în locul în care vă aflaţi atunci cînd aţi învăţat-o. Succesul va fi mult mai mare.

Mai sînt şi cele două memorii de care, de fapt dispunem - cea de termen scurt şi cea de termen lung - care, prin „jocul" lor, prin punţile care se stabilesc între ele, ne vin în ajutor. Prima, sensibilă mai ales la informaţiile care îi parvin sub formă de sunete, este o memorie de lucru, din care, dacă nu mai este întrebuinţată, informaţia este „ştearsă" după două secunde (acest tip de memorie este folosit, de exemplu, în efectuarea calculelor mentale). Memoria de termen lung, în schimb, este una care înregistrează elemente cu sens, elemente care, chiar dacă nu ne dăm seama, sînt „selectate" printr-o analiză semantică. Cele două ne „alimentează" în paralel, permiţîndu-ne de obicei să ne rezolvăm problemele. Chiar dacă de multe ori acest lucru se întîmplă atunci cînd ne aşteptăm cel mai puţin!

AKASHA - izvor al paranormalului

DAN D. FARCAŞ

În episodul precedent ne întrebam dacă nu cumva ipotetica entitate numită „Arhivele Akasha" (în care ar fi înregistrată viaţa tuturor pămîntenilor şi de unde ar proveni, pentru unii, sugestii misterioase, de pildă diagnostice şi tratamente), este construită de o supercivilizaţie, pentru a ne controla pas cu pas?

Ne întrebam dacă nu cumva *Akasha*, acest „alt tărîm" numit de unii şi *Etheria*, iar de alţii *Astral*, este de fapt o „realitate virtuală" de un tip evoluat? Am putea continua întrebîndu-ne dacă nu cumva ea este o „lume paralelă" care ne înconjoară din toate părţile (deşi este invizibilă), iar multe ciudăţenii cu care ne confruntăm unii dintre noi să se petreacă doar în această „realitate virtuală" la care sîntem din cînd în cînd conectaţi în întregime? Desigur, ca o ipoteză şi mai îndrăzneaţă n-ar fi imposibil ca făpturile eterice ale acestui „alt tărîm" să fi fost primele apărute în istoria Universului şi ele să fi construit, ulterior, fiinţele materiale şi lumea materială, inclusiv pe noi... poate ca o iluzie de tipul realităţii virtuale...

OZN-uri de pe celălalt tărîm

Martori ai unor răpiri OZN, între care Betty Luca, spuneau că au avut senzaţia că uneori erau în mijlocul unor proiecţii holografice. Jean Sider se întreabă dacă nu cumva fizica ciudată a OZN-urilor, zig-zagurile, apariţiile şi dispariţiile incredibile, faptul că o navă pare mică pe dinafară şi uriaşă pe dinăuntru, faptul că OZN-urile se divid, se contopesc ori se micşorează după ce o mulţime de indivizi au intrat în ele etc. nu este cumva rezultatul unei proiecţii, a unui soi de trucaj cinematografic, dintr-o realitate virtuală de tip Akasha? David Barclay, OZN-olog din Marea Britanie, scrie în cartea colectivă *UFOs The Final-Answer?* (1993) „tot ceea ce noi considerăm ca real ar putea fi o hologramă - chiar dumneavoastră care citiţi această pagină". Într-un model holografic „nu mai există timp, spaţiu ori distincţia dintre minte şi materie". El precizează că se gîndeşte desigur la holograme interactive, de tipul *realităţii virtuale*, a *„telepre-zenţei"*, a întîlnirii şi cooperării mai multor entităţi într-un *„ciberspaţiu"*. În realitatea virtuală „jucătorii" pot lua „orice formă dictată de program. Ei pot să apară astfel ca sfere luminoase, maşini zburătoare lenticulare, fiinţe bipede stranii sau, poate, chiar ca o femeie stînd în vîrful unui stejar şi profeţind sfîrşitul lumii".

Dacă admitem că, cel puţin în bună parte, OZN-urile, dar şi alte fenomene inexplicabile, sînt manifestări ale unei forme evoluate de realitate virtuală şi că datele din anume zone „eterice" din Akasha ajung în subconştientul oamenilor intrînd într-un soi de rezonanţă selectivă cu această arhivă (ca în cazul unui aparat de radio), atunci am putea explica o mulţime de întîmplări paranormale, incluzînd aici şi clarviziunea, channeling-ul, unele vise stranii şi foarte vii etc. Anumite „scenarii" cu vocaţie universală, cum ar fi cel al răpirilor OZN sau al experienţei din preajma morţii (NDE), ar putea fi înscrise în Akasha şi transmise în subconştinetul unor persoane, care ulterior vor avea convingerea că au trăit respectivele evenimente, cu toate detaliile din „scenariu", desigur colorate cu fragmente din propria experienţă. Dar Akasha ar putea fi nu doar o simplă sursă de informaţii ci un mecanism de control al minţii oamenilor care să inducă nu doar istorii ci şi viziuni colective ale unor OZN-uri şi eventual chiar urme fizice pe trup, cum ar fi cicatrice, tatuaje sau stigmate... Şi cine poate spune dacă stăpînii arhivelor Akasha nu pot conferi unei personalităţi virtuale înmagazinate în această supermemorie, chiar şi o fărîmă de *iniţiativă* şi poate chiar de *conştiinţă* de sine, cum ar fi dorinţa de a-şi continua activităţile întrerupte prin deces prin luarea în posesie a unor trupuri ş.a.m.d.

Jean Siderm în *Ovnis: Le Secret des Aliens* (1998), scrie „vizitatorii sînt capabili, graţie mijloacelor *tehnologice* (subl.n.) superputernice de care dispun, să creeze orice tip de iluzie în spiritul celor răpiţi". Vizitatorii „au probabil o natură energetică fluidică, acţionînd în cadrul unei inteligenţe colective, fiind prezenţi pe toată suprafaţa Pămîntului"şi pot „penetra orice materie, oarecum în maniera în care fac undele electromagnetice (...avînd) acces la orice creier uman care-i interesează". Istoria durează încă din timpul răpirilor efectuate de iele sau de demoni, a relaţiilor sexuale cu incubus şi succubus, ori chiar din vremea unor relatări biblice. Dar în acest caz, se întreabă Sider, „ce ascund oare îndărătul lor" aceste iluzii? Ce alte realităţi sînt menite să marcheze?

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Nebănuitele puteri ale suferinţei 2

***Rezumatul primului episod:** După două şocuri psihice provocate de rănirea şi apoi uciderea soţului său, franţuzoaica Clarisse Dom dă dovadă de capacităţi parapsihologice nebănuite. Într-o primă clarviziune, ea a reconstituit mental scenariul asasinării bărbatului ei, fost poliţist. Tulburările de comportament sînt abia la început şi ele sînt guvernate inconştient de obsesia identificării făptaşilor.*

PAUL IOAN

AUGUST 1995

Mănăstirea Clairdamme, lîngă oraşul francez Reims. Stareţa, o rudă îndepărtată a soţului ei, acceptă s-o găzduiască pe Clarisse. Depresiunea nervoasă o determină să zacă zile la rînd în chilie, dar nimeni nu ştie că proaspăta văduvă a devenit alcoolică. Somnul ei e împînat cu vise din cele mai bizare, pe care începe să le noteze într-un fel de jurnal intim. La un moment dat, după mai multe zile de autoclaustrare, cîteva măicuţe o descoperă în stare de inconştienţă, probabil în comă alcoolică. E transportată de urgenţă într-o clinică de dezalcoolizare. Maica stareţă predă jurnalul intim unui psihiatru al respectivei clinici. Din textele incoerente, abundînd de greşeli gramaticale elementare, reiese ideea obsedantă a unei călătorii cu trenul - probabil o reflectare a tragicei întîmplări cînd a fost ucis Roland, soţul ei.

2 SEPTEMBRIE 1995

Clarisse scapă de sub supravegherea medicală şi evadează din sanatoriu. Are o ţintă precisă: gara din Reims. În seara aceleiaşi zile ajunge la Paris. Petrece două nopţi pe băncile metroului parisian, timp în care cerşeşte bani pentru băutură.

5 SEPTEMBRIE 1995

În gara de vest a Parisului, Clarisse, cu priviri rătăcite şi într-o condiţie fizică deplorabilă, se aşază la coadă la casa de bilete. În faţa ei se află un bărbat cu barbă scurtă, roşiatică, şi care dă semne vizibile de agitaţie. Îl aude cum cere un bilet pentru St. Quentin, chiar oraşul ei de baştină. Instinctiv, solicită şi ea bilet pentru aceeaşi destinaţie şi se ia pe urma necunoscutului. Localizează compartimentul lui şi intră acolo. Trenul pleacă şi Clarisse nu-l scapă din ochi pe bărbos.

Decorul fuge prin faţa ferestilor. Se apropie tunelul Tairicot, acelaşi în care soţul mult încercatei femei a fost împuşcat şi aruncat din tren. În mintea ei revine clarviziunea cu modul cum au acţionat asasinii. Acceleratul intră în tunel. Îl va străbate în aproximativ 25 de secunde. Cu gesturi necontrolate, Clarisse scoate din poşetă pila de unghii şi se repede la necunoscut să-l înjunghie. Ratează lovitura şi celelalte persoane o imobilizează. Necunoscutul se furişează afară din compartiment, aleargă spre o uşă a vagonului şi vrea să sară. Un însoţitor de tren îi sesizează intenţia şi-i bazează drumul. Este imobilizat la rîndu-i, i se cer explicaţii, apare Clarisse şi martorii scenei din compartiment... Aşa au reînceput cercetările ce aveau să ducă la prinderea ucigaşilor lui Ronald Dom. În mod inexplicabil, Clarisse Dom a „simţit" prezenţa unuia din asasinii soţului ei. Acest fapt poate fi pus, ipotetic, pe seama exacerbării simţurilor unei femei ce suferea de sindromul numit nevroză a groazei, manifestare a nevrozei posttraumatice. Dar niciodată nu vom şti cu certitudine ce legături neurofuncţionale există între anumite maladii psihiatrice şi uluitoarele performanţe parapsihologice. Interesant este şi faptul că alcoolul nu a diminuat hipersensibilitatea femeii disperate. Dincolo de aceste date palpabile, orice comentariu derapează pe terenul speculaţiilor, atît de fertile în sfera paranormalului.

Procese celebre

GIORDANO BRUNO

O pledoarie care a durat 16 ani

DOREL DORIAN

În ziua de 18 februarie 1600, la capătul a opt ani de detenţiune şi de cumplite depresiuni morale, Giordano Bruno, unul dintre cele mai strălucite şi intransigente spirite ale epocii sale, avea să fie ars de viu pe rugul Sfintei Inchiziţii din Roma. „Crima" de care se făcuse în mod cert vinovat - indiferent de formulările „savante" ale acuzatorilor săi, unii dintre ei recunoscuţi „maeştrii ai controversei" - nu fusese în fapt decît splendida sa cutezanţă de a sfida dogma şi suficienţa, ignoranţa şi limita impusă aprioric gîndirii omeneşti de către Oficiul (nesfînt) al prejudecăţii şi spaimei faţă de înnoire. Nu întîmplător, Hegel avea să-l considere peste veacuri pe Bruno - opinie preluată ulterior şi de diferiţi alţi filozofi şi savanţi - drept un *întemeietor al gîndirii critice moderne.*

Aparent, procesul lui Giordano Bruno a durat doar 8 ani, plasat fiind, istoric - în lumina documentelor care atestă repetatele sale interogări - între 1592 şi 1600. În realitate însă, acuzarea şi, implicit, procesul lui Giordano Bruno începuse încă în 1576 (cînd Giordano abia împlinise 28 de ani) şi cînd a fost nevoit să părăsească Roma, refugiindu-se rînd pe rînd - dar fără să se elibereze vreodată de spectrul întemniţării - la Geneva, Paris, Londra, Toulouse, Praga, Helmstädt, Wittenberg, Frankfurt. 16 ani de neîntrerupte peregrinări! 16 ani în care Giordano Bruno n-a încetat nici o clipă să lupte pentru convingerile sale, de la ideea unui univers infinit şi pînă la afirmarea pluralităţii posibile a lumilor, integrînd ipoteze şi fapte, infirmări şi deschideri spre viitor, într-o unică pledoarie febrilă (dar nu de acuzat, ci de acuzator) în faţa celor mai înalte instanţe ştiinţifice europene, marile şcoli şi universităţi ale acelei epoci. Invitat să predea la Sorbona sau la Universitatea din Praga, înflăcărîndu-şi discipolii la Londra ca şi la Wittenberg, publicînd cărţi şi pamflete, Giordano Bruno n-a uitat nici o clipă că procesul declanşat de inchiziţie împotriva sa se află, în toată Europa, în plină desfăşurare. 16 ani, deci, în care Giordano Bruno a replicat acuzării! Ceea ce a urmat după 1592 - dată la care a fost arestat, la Veneţia, printr-o maşinaţie nedemnă pentru un Sfînt Oficiu - n-a mai fost decît momentul procesului. Un moment lung, cît 8 ani, în care avea să se „citească" acuzatului Bruno - cu relativa respectare a unor norme procedurale - rechizitoriul grav al ereziilor de care s-ar fi făcut vinovat... Un rechizitoriu lipsit de argument, împănat de accese furioase, ridicole, şi întrerupt din cînd în cînd doar de apelurile patetice ale cardinalului Bellarmino: „Giordano Bruno, abjură!".

N-a abjurat, însă... A continuat să demonstreze eroarea vechilor concepţii cosmogonice şi să pledeze pentru astronomia copernicianã; a afirmat îndrăznet că „toate lucrurile care se găsesc pe Pământ, (inclusiv atmosfera înconjurătoare - n.a.) se mişcă împreună cu el" şi că, în raport cu Pământul, toate acestea se mişcă întocmai ca şi cum el s-ar afla în repaus; şi, în sfîrşit, depăşindu-l pe Copernic, a formulat ideea că şi Soarele nu este decît centrul „maşinii" noastre cosmice, o stea printre alte stele nenumărate, care sînt asemănătoare Soarelui nostru. Rezumînd toate aceste excepţionale intuiţii susţinute de Giordano Bruno chiar şi în faţa inchizitorilor săi, René Taton - realizatorul excelentei lucrări „Istoria generală a ştiinţei" - simte nevoia acestei semnificative concluzionări: „Rămîi uimit - scrie Taton - în faţa îndrăznelii şi radicalismului gîndirii lui Bruno... care revoluţionează imaginea tradiţională a lumii şi realităţii fizice. El afirmă infinitatea Universului, unitatea naturii, geometrizează spaţiul, ceea ce duce la relativitatea mişcării... lăsînd loc liber «ştiinţei noi» - a lui Galilei, Descartes, Newton".

Giordano Bruno n-a retractat nimic. Condiţia sa - oxigenul absolut necesar existenţei – era pentru el, în esenţă, tocmai libertatea sa de a gîndi, de a formula opinii, de a rămîne el însuşi. Delict, de bună seamă, suprem - apt de grave contaminări colective - din unghiul unei inchiziţii pentru care a gîndi sau incendia erau fapte la fel de grave.

Giovanni Mocénigo, veneţianul care avea să-l predea pe Bruno inchizitorilor, încearcă să-şi justifice fărădelegea (plătită) prin următorul, instructiv de altfel, elogiu-reproş: „Giordano n-a vrut să-mi dezvăluie niciodată magia graţie căreia ştie şi înţelege atîtea şi le păstrează neîntrerupt în memorie". Dar ce făcuse Giordano Bruno - şi pentru asta avea să fie ars! - decît să-şi dezvăluie gîndurile şi nobila „magie", gîndirea sa permanent critică?

Firește, am simplifica mult afirmînd că procesul s-ar fi desfăşurat doar în sensul unic al acuzării lui Bruno; pentru asta n-ar fi fost nevoie de o dezbatere de aproape 8 ani... Inchizitorii - investigîndu-l pînă la epuizare - ar fi vrut să înţeleagă înainte de orice mecanismul subtil al apariţiei unor astfel de oameni. Vroiau să înţeleagă - ca şi Giovanni Mocénigo - „cine" şi „ce" l-au împins spre opinii atît de cutezătoare; „cum" şi „prin ce" mai puteau fi ele oprite... Ce cărţi l-au inspirat? Ce filozofi l-au hrănit sufleteşte?... Şi ce-ar mai fi scris dacă ar fi fost liber... Procesele verbale ale disputei sale cu reputatul cavaler al inchiziţiei, cardinalul Bellarmino - chiar dacă ar exista pe undeva păstrate - nu au fost date publicităţii. Cert este însă că pentru Bellarmino - fapt recunoscut de el însuşi - judecarea lui Bruno a fost un bun prilej de a medita asupra condiţiei umane şi a direcţiei în care înaintează cunoaşterea. Arderea lui Bruno a însemnat pentru el, s-ar părea, cea mai mare înfrîngere. Religia nu avusese destule argumente; îi rămăsese doar temniţa. Sau rugul.

„Giordano Bruno - cum avea să afirme John Bernal - a fost un martir, nu atît al ştiinţei, cît al libertăţii de gîndire". Murind, el deschidea umanităţii perspectiva reconsiderării inerentelor limite ale unei cunoaşteri raportată la clipă, din unghiul unei cunoaşteri nelimitate. Ceea ce, dincolo de cutezanţă, angajează perenitatea.

O lume... confort 2

Grija faţă de... lipsa de grijă

PAUL IOAN

Grija statului faţă de starea de sănătate a propriilor cetăţeni... Iată o sintagmă înălţătoare, a cărei esenţă este chiar supravieţuirea în condiţii optime a unei naţii, succedarea generaţiilor cu un patrimoniu genetic nealterat de o alimentaţie şi o medicamentaţie deficitare. Din păcate, informaţii tot mai alarmante sosesc din partea unor organisme statale ce constată o depreciere profundă atît a varietăţii şi puterii nutritive a alimentelor consumate de majoritatea populaţiei sărăcite, cît şi a terapiilor unor boli cu mare frecvenţă. Creşte numărul celor care apelează la medicamente fără prescripţie de specialitate, pe baza unui mimetism de multe ori păgubitor. În aceste circumstanţe, se mai gîndeşte cineva din rîndul autorităţilor medicale la EFECTELE SECUNDARE ale consumului de medicamente (oficial sau clandestin) după ce metabolismul pacienţilor s-a înzdrăvenit?

Cînd efectele secundare devin principale...

Grija statului faţă de starea de sănătate a propriilor cetăţeni... Iată ideea relevată de un studiu amplu al cercetătorilor canadieni de la Universitatea din Toronto, care se referă tocmai la efectele secundare ale medicamentelor asupra unui eşantion de peste două milioane de pacienţi care au părăsit sănătoşi spitalele. Grija de care vorbim a mers pînă acolo - fapt inimaginabil pentru noi -, încît *foştii pacienţi au fost urmăriţi medical mai mulţi ani pentru a se constata cît de bine suportă organismul lor tratamentele respective.* Rezultatul este cutremurător: 6,7% din persoanele supravegheate în această direcţie au contractat maladii foarte grave ca efect secundar, iar 0,32% au decedat din aceleaşi motive!

La rîndul lor, studiile de aceeaşi natură efectuate în SUA au condus la o concluzie la fel de alarmantă: efectele secundare ale medicamentelor au determinat un număr atît de mare de decese, încît acest motiv al morţii a ajuns pe locul şase în clasamentul mortalităţii (după maladiile cardiovasculare, cancer, accidente rutiere etc.). Din statistici au fost excluse cazurile de erori de prescripţie şi de supradoze. Ce concluzie ar trebui să tragem noi? Că scumpetea sau lipsa medicamentelor ne fereşte de periculoasele efecte secundare?

Desigur, afirmaţia ascunde un zîmbet amar. Cînd suma alocată unui bolnav spitalizat este derizorie, cînd mîncarea şi aşternuturi curate sînt aduse de acasă, cînd cei ce se „îndoapă" cu tranchilizante sau antibiotice nu mai recurg la medic (numărul medicilor de familie fiind descurajant de mic), cum să te mai gîndeşti la urmărirea statistică a efectelor secundare? Cu ce buget de sinistră austeritate să te mai intereseze, pe tine, ministerul sănătăţii, ce se întîmplă cu cei vindecaţi care eliberează patul de spital însoţiţi de un oftat de uşurare din partea personalului medical, şi el rarefiat? Cu ce mijloace ale „grijii faţă de contribuabili" să te mai întrebi de ce un bolnav de ficat se îmbolnăveşte de plămîni după ce iese din spital, sau un reumatic devine astmatic sau diabetic şi habar nu are că tratamentul e de vină? Dar pruncii care se nasc sănătoşi şi ies din maternitate cu viruşi sau microbi primiţi în „dar"?!

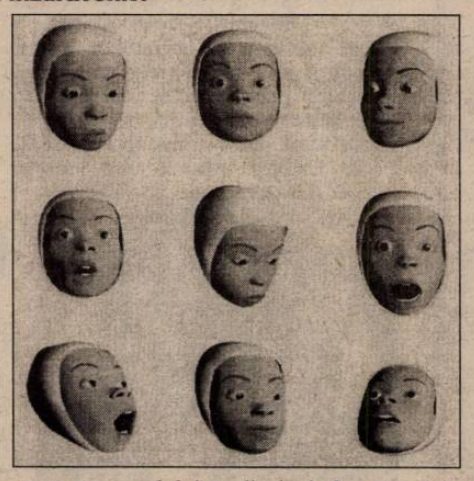

„Grija statului faţă de... poate fi cuantificată prin suma alocată pe cap de locuitor pentru îngrijirea medicală. Ar fi jenant să facem o comparaţie cu SUA sau Canada, căci ne interesează mai mult efectele secundare produse de Bell Helicopter decît de raţia de calorii a celor ce suportă coşmarul tranziţiei româneşti...

P.S. În recentul clasament al prosperităţii ţărilor europene, România se află pe primul loc, privind lista răsturnată (deci Bulgaria a ajuns la „nord" de Dunăre, busola Bucureştiului arătînd deocamdată „sudul"). Într-o altă ierarhie, cea a copiilor suferind de SIDA, ţinută drept, ţara noastră se protăpeşte în poll position. Şi apropo de ţinerea sub urmărire a pacienţilor, să remarcăm la fel de alarmanta situaţie conform căreia 59 de copii şi 21 de adulţi, toţi purtători ai călăului-virus HIV, sînt PIERDUŢI DIN EVIDENŢE! 80 de români, în privirile cărora fiecare nou răsărit de Soare este o victorie a biografiei lor, sînt daţi dispăruţi. Voi, cei 80 de trişti absenţi, dacă citiţi aceste rînduri, nu uitaţi că în Bucureşti există Spitalul Victor Babeş. Mai acordaţi-vă vouă înşivă o şansă!

Anatomia secundei

Permanenta şcoală de lîngă şcoală

ALEXANDRU MIRONOV

Îmi răsfoiesc, din cînd în cînd, notiţele şi fişele - îmi este mereu teamă că zecile, sutele de proiecte cu care m-am înarmat, pentru bătăliile sociale, să nu se risipească, uitate în vreun cotlon din cortex.

Şi dau, de pildă, peste o metaforă a remarcabilului medic Arcadie Percek: „Omul are nenumărate interfeţe cu natura; 140 metri pătraţi, suprafaţa de respiraţie a plămînilor, 2 metri pătraţi pielea, ochii şi timpanele... „Şi îmi amintesc şi momentul în care ne-a zguduit cu această încrustare a noastră, în tridimensionalul care ne înconjoară: era în octombrie 1989, la Vatra Dornei, Biroul de Turism pentru Tineret organizase o întîlnire discretă a unor intelectuali de forţă, îi adunase Mircea Herivan, sufletul „Contemporanul"-ului de atunci, astăzi aflat în cine ştie ce univers paralel, la fel ca şi superbul Valentin Silvestru şi inegalabilul Iosif Sava, alături de Ion Cristoiu şi Borşan - ziarişti de la publicaţiile vremii, realizatori de emisiuni radio.

Sau, o frază din Clausewitz notată imediat după revoluţia din Decembrie: „Păstrează-ţi forţele concentrate, într-o masă superputernică... întotdeauna în bătaia tuturor, dar cît mai departe..." (!)... Pe care o văd, peste ani, tradusă în limbaj de bătălie comercială - căci globalizarea în care au intrat (şi pe care atît de mult ne-am dorit-o) înseamnă, pînă la urmă, doar libertatea pieţelor - o citesc altfel: „Trebuie să ataci sistemul de distribuţie al concurenţei vînzîndu-ţi marfa din uşă în uşă...!". Şi îmi dau seama că, în această pagină în „bătălii" de televiziune şi radio, eu chiar asta fac: îmi „vînd" marfa mea socială direct creierelor dumneavoastră, încercînd să risipesc idei viabile, cu care oricine, oricînd să poată construi.

Astăzi vă voi spune cîteva cuvinte despre o temă care îmi este foarte dragă, pe care am încercat să o pun în mişcare, ca ministru al Tineretului şi Sportului dar pentru care mărturisesc, nu am avut destulă forţă pentru a o supune definitiv, aşa cum s-a întîmplat de pildă, cu „Călătoriile Premianţilor" (bun cîştigat cu titlu definitiv de „olimpici", de elitele adolescenţilor!). Este vorba de construirea unor centre de educaţie permanentă, în tabere de vacanţă pe care le au Ministerul Educaţiei Naţionale şi Ministerul Tineretului şi Sportului, tabere exploatabile, cu puţine investiţii, în orice moment al anului.

O asemenea „tabără de înălţare" poate fi dezvoltată la Potoci-Bicaz, pe malul lacului de acumulare, în jurul nucleului realizat deja de dr. Ionel Miron în staţiunea de cercetare locală. Pe lîngă cele 30-40 locuri existente se poate completa o structură deja concepută pentru a avea, în final, un hotel de tineret cu 100 locuri, restaurant, săli de curs, laboratoare - unde *tinerii doritori pot învăţa piscicultura* (echipa doctorului Ionel Miron fiind autoarea unor brevete de invenţie în creşterea păstrăvului şi în adaptarea somonului la noi, în apele lacurilor de munte). Dar nu numai: valorificarea fructelor de pădure şi a ciupercilor, viaţa pădurii, şi lecţii de ecologie pot completa bagajul unui „student" care vine la cursuri dintr-un sat de munte şi care se poate întoarce la el acasă mult mai stăpîn pe natura în care trăieşte. În serii de cîte 50-100, cu hrana, cazarea asigurate parţial din ajutorul de şomaj, parţial din fondurile MTS, tineri pot învăţa, se pot distra, pot practica sporturi nautice sau de iarnă. Folosim prea puţin o avere care ne este dată - muntele - şi o putem valorifica numai dacă o gîndim logic, cum ar spune Radu Ray, marele „preot" al munţilor.

Acelaşi lucru, dar cu alte teme de învăţare se poate face la Cornu, lîngă Cîmpina, unde MTS şi Primăria locală sînt, teoretic, administratorii unei baze turistice - loc ideal pentru reciclarea şomerilor Bucureştiului sau la Izvorul Mureşului, unde fosta tabără studenţească poate fi pusă să „lucreze" în folosul şomerilor, de-a lungul întregului an, învăţîndu-i pe tinerii fără slujbe folosirea PC-ului, bunele maniere, serviciile turistice, conducerea auto.

Reforma învăţămîntului românesc demarată de ministrul Andrei Marga - nu se face numai la sala de clasă. A pune în mişcare *şcoala de lîngă şcoală* este singurul mod de a induce schimbarea de mentalitate - cel puţin la tineri. Căci îi aşteaptă, pe toţi o lungă viaţă în care educaţia permanentă va fi o componentă obligatorie a metabolismului social. Vom fi, perpetuu, buni elevi - vom şti să ne adaptăm la cerinţele mereu schimbătoare ale societăţii. Mioritismul conservator nu este un viciu, românul, cum ştim, este născut poet, numai că, vorba mucalitului Ilie Gilbert, vremurile pe care le trăim sînt vremuri de proză.

Corelații surprinzătoare

Mintea iscoditoare a unor cercetători a stabilit unele corelații între diverse tare comportamentale sau de caracter și unele simptome specifice diferitelor maladii. În viziunea aceasta, consumul excesiv de alcool ar reflecta imposibilitatea asumării unor responsabilități apăsătoare.

- Angina pectorală nu ar fi altceva decît... teama de a vă exprima deschis opiniile sau de a solicita ceva persoanelor apropiate (părinți sau soț-soție).
- Artrita ar fi datorată rigidității comportamentale, iar suferințele tiroidei ar fi o ripostă împotriva umilirii.
- Ciroza, acel grav semn de îmbolnăvire a ficatului nu ar fi altceva decît consecința conflictului dintre ceea ce ați dori să faceți și ceea ce faceți, concret. Continuînd această idee, ar rezulta că, o autoapreciere corectă și implicit o autoacceptare pot duce la vindecare.
- Diabetul este considerat semn al unei existențe plate, plină de nemulțumiri.
- Durerile de cap oglindesc rezistență în fața evenimentelor, iar durerile de dinți, dificultăți în luarea deciziilor.
- Guturaiul dezvăluie starea dv. de confuzie, teamă sau culpabilitate, herpesul, culpabilitate sexuală, iar hipertensiunea, reținerea puternică de a pune în practică gîndurile, ideile, emoțiile.
- Miopia semnifică teama de viitor, iar obezitatea, teama de anumite evenimente, previzibile sau instatanee.

Dosarele frumuseții

E bine de știut!

Am pășit însoțite de „mesajele" anotimpului alb în cea mai frumoasă lună a anului. Este momentul ca dincolo de atenția, căldura și dragostea acordate celor din jur, să ne menținem farmecul și puterea de seducție la... cote maxime. Priviți-vă cu atenție, constatați că obrazul este frumos, neted, catifelat, dar, mîinile... Mîinile dezvăluie și preocupările dv. casnice și... vîrsta. Oricum, nu trebuie să uitați că o mînă îngrijită nu face decît să accentueze feminitatea și rafinamentul dv. Nu ezitați, deci, să le acordați maximum de atenție. Creme hidratante, folosite de cîteva ori pe zi, mînuși, pentru a le proteja de agresiunea detergenților și, nu în ultimul rînd, unghii îngrijite. De altfel, pentru a împinge rafinamentul mai departe, lungimea unghiilor și culoarea pastei trebuie alese în funcție de forma mîinilor. De asemenea, bijuteriile bine alese pot pune în valoare o mînă frumoasă, sau, dimpotrivă, pot scoate în relief niște degete groase, scurte sau deformate de boală. Din aceste motive, e bine de știut:

◆ Mîinilor fine, cu degete grațioase, palma alungită și unghii ovale li se armonizează orice culoare de pastă. Dacă sînteți adepta stilului natural, optați pentru nuanțe delicate: sidef, bej sau roz. O mînă de o asemenea delicatețe suportă inele de orice formă, de la cele geometrice la cele fine, discrete.

◆ Totuși, ar fi de preferat să evitați inelele prea grele sau prea mari!

◆ Dacă aveți o mînă solidă, o palmă rectangulară, degete lungi și unghii late, pătrate, puteți atenua imaginea în primul rînd prin forma și lungimea unghiilor. Acestea vor fi tăiate scurt și li se va da o formă rotunjită. În privința culorii pastei puteți alege orice vă place. Inelele rotunde vă avantajează. Dacă purtați unul singur, o piatră mare, semisferică ar fi foarte frumoasă pe mîna dv. La fel de reușită poate fi și o combinație de cîteva inele, de grosimi diferite, cu pietre mici, fine.

◆ Dacă aveți mîini grăsuțe, degete scurte și unghii drepte, unghiile lungi, de formă ovală atenuează conformația mîinii. Vă avantajează pasta de culoare discretă, din paleta bejurilor, sidefate sau nu, dar care, printr-un efect optic măresc suprafața unghiei. Ar fi de preferat să purtați un singur inel, simplu, plat, elegant, eventual filigranat.

◆ Chiar și imaginea unei mîini late, cu degete scurte, cu unghii rotunde, mici și late poate fi corectată. Pentru a avea impresia de finețe, unghiile vor fi suficient de mari pentru a li se da o formă ovală. Puteți opta pentru un lac de unghii viu colorat. Vi se potrivesc inelele de formă alungită. În schimb, inelele groase și prea masive, vă dezavantajează.

Gastronomice

Într-o foarte recentă scrisoare cititoarea noastră constantă din Cluj-Napoca, doamna Matilda Tudoriu ne îndeamnă „să ne pregătim pentru sărbători", declanșînd și... „marea paradă a prăjiturilor mărunte"... Nu ne rămîne decît să vă invităm și pe dv. să participați realizînd cele mai ademenitoare dintre rețetele prezentate.

CARAMEL

4 foi Lica (un pachet), 4 ouă, 150 g unt, 300 g zahăr, 300 g nuci, două pachete zahăr vanilat.

Ouăle (gălbenuș și albuș), 200 g zahăr, untul și zahărul vanilat se pun într-un vas așezat în bain-marie și se freacă pînă ce capătă consistența unei creme.

Se încorporează apoi restul de zahăr ars separat și nucile rumenite ușor în cuptor și zdrobite cu sucitorul pe masă.

Două din foile pregătite se ung cu un strat uniform de compoziție. Fiecare în parte se acoperă cu o nouă foaie Lica. Pentru ca foile să adere la cremă se pune peste prăjitură un fund curat și deasupra o greutate nu prea mare. După ce umplutura s-a întărit - a doua zi de preferință, se taie prăjitura, după dorință, în bucățele de formă romboidală, dreptunghiulară, în pătrate mai înguste sau mai late.

BISCUIȚI

4 gălbenușuri, 4 linguri de zahăr pudră, 5 linguri de ulei, un vîrf de cuțit praf de copt, coaja rasă de la o lămîie, făină cît cuprinde (circa 300 g). puțin zahăr tos.

Se freacă gălbenușurile cu zahărul pudră cu coaja rasă de lămîie și se încorporează apoi - puțin cîte puțin - uleiul. Se cerne făina, se adaugă praful de copt și se amestecă cu compoziția preparată. Se frămîntă și se dă la rece (circa 30 minute). Se ia cu linguriță cîte o bucățică de aluat, se rotunjește între palme, se înmoaie în zahăr tos și se așază pe o tavă unsă, cu partea muiată în zahăr deasupra. Prăjiturile se așază la distanțe egale, cam un centimetru depărtare una de alta. Se coc la foc potrivit.

Indiscreții

Dialogul starurilor

Două staruri ale cinematografiei, Sharon Stone și Jeanne Moreau și-au deschis inima vorbind, cu sinceritate, despre... bărbați, maternitate, vîrstă, iubire... Chiar dacă le despart trei decenii, ca vîrstă, ele se supun acelorași convenții și simt aceeași pasiune pentru profesie. „Sîntem ale aceleiași planete" spune Sharon. „Ne-am întîlnit, ne-am revăzut și apoi ne-am sorbit din ochi", apreciază Jeanne Moreau. De fapt prietenia dintre cele două staruri s-a înfiripat cu patru ani în urmă, la Festivalul de la Cannes. Atunci s-au întîlnit pentru prima oară. „Eu cred în acele „coups de foudre" posibile în iubire, dar și în prietenii. Evident, te-am remarcat în „Basic Instinct", îi mărturisește Jeanne Moreau lui Sharon Stone, dar nu îmi imaginam că te voi întîlni vreodată. Cum însă destinul aranjează adesea lucrurile a acționat în favoarea noastră și de această dată. „Tu ești singura persoană pe care o cunosc care a putut să răspundă unor probleme ale mele. În fața ta mă simt întotdeauna ca o studentă", mărturisea Sharon Stone. „Și eu te ascult și te privesc uneori ca pe un model. Din cauza ta m-am tuns, fără să stau pe gînduri, copiind coafura ta", replica Jeanne. Din dialogul celor două staruri s-au desprins unele „sfaturi înțelepte" demne de a fi supuse reflecției. Ambiția în meseria lor le-a adus pe o anumită treaptă a ierarhiei artistice. Pentru Sharon profesia devansa în urmă cu cîțiva ani orice altceva. „În

Promisiune

Cîteva detalii desprinse de pe „cartea de vizită" a aceleia care în 1981 era „decretată" Miss Univers iar în 1998 devenea, la 36 de ani, președinta Venezuelei, săptămîna viitoare...

aceste condiții era o nebunie să mă gîndesc, de exemplu, la un copil. Astăzi, munca mea nu mai reprezintă prioritatea absolută și cînd va veni acest moment va fi excelent. Phil va fi cel mai bun tată..."

Pagină realizată de
ECATERINA BĂTRÂNEANU

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc N.C., am 59 de ani și de aproape 30 de ani sufeream de psoriazis. În acești ani m-am tratat la clinicile de dermatologie din București și Iași, dar efectul tratamentului era de scurtă durată. În schimb, de cînd am descoperit tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea și fiicele sale, doamnele Mariana Ciupea și Ana Stoica, lucrurile s-au ameliorat mult. Mă simt foarte bine și cred că de această dată este vorba despre o vindecare, nu doar de o ameliorare trecătoare. Cu siguranță, bioenergia este remediul și pentru boala care m-a chinuit zeci de ani"...

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 47

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

Valabil pînă la 31 decembrie 1998

Programări la telefon: 6862046

Prim-ajutor

Intoxicaţia cu gaz metan

Gazele (aşa-numitul gaz metan) folosite la bucătărie prezintă riscuri majore dacă nu sînt supravegheate cu atenţie. Intoxicaţia cu aceşti combustibili gazoşi se întîmplă destul de rar în timpul zilei, deoarece omul aflat în stare de veghe sesizează prin miros scurgerile de gaze toxice din butelii defecte, robinete de aragaz lăsate deschise, sobe etc. Majoritatea intoxicaţiilor cu gaz metan se întîmplă noaptea, în somn, cînd omul nu simte prezenţa toxicului, şi îl inspiră. Acesta acţionează asupra organismului ca un narcotic, paralizînd sistemul nervos, inclusiv inima şi respiraţia. Consecinţele sînt dramatice şi de obicei ireversibile.

În cazurile de intoxicaţie uşoară şi de scurtă durată, persoana devine somnolentă şi se comportă ca şi cum s-ar afla în stare de ebrietate: răspunde greu la întrebări, nu se poate deplasa, respiraţia e anevoioasă, pulsul e micşorat.

Primul ajutor. Dacă victima e descoperită în prima fază a intoxicaţiei, înainte de apariţia asfixiei, cînd inima şi respiraţia nu s-au oprit, se scoate la aer curat şi i se face respiraţie artificială şi masaj cardiac. De asemenea, se solicită Salvarea cît mai repede posibil, pentru ca intoxicatul să beneficieze de ajutor medical specializat.

Atenţie! Într-o încăpere în care se simte miros de gaz, nu se acţionează întrerupătoarele electrice şi nu se umblă cu foc, pericolul de explozie şi incendiu fiind iminent. În schimb, se deschid uşile şi ferestrele pentru aerisire.

Test psihologic pentru chirurgi?

ARCADIE PERCEK

În articolul trecut, în care v-am vorbit despre o prestigioasă manifestare ştiinţifică care a avut loc pe la mijlocul lui octombrie la Piatra Neamţ, avînd ca temă „Chirurgia în pragul mileniului III", v-am etalat o serie de direcţii din acest punct de vedere. Una dintre ele propusă de data aceasta de cîţiva chirurgi canadieni, ţine de supunerea celor care vor să îmbrăţişeze cariera chirurgicală la un test psihologic.

Este în afară de orice îndoială faptul că chirurgul trebuie să dispună printre altele şi de o anume dotare psihică, care să-i permită de a face faţă complexelor probleme pe care le ridică actul operator, act la care nu vom putea renunţa niciodată. După calcule estimative, efectuate în cîteva ţări civilizate, deja *la ora actuală şase oameni din zece au suportat în viaţa lor o intervenţie chirurgicală oarecare.*

Mai mult decît atît, demersul chirurgical a înregistrat, în decursul ultimelor secole, nu numai o continuă ascendenţă, ci şi o tot atît de continuă metamorfoză. Între bărbierul-chirurg de altădată, şi omologul său din zilele noastre există, exprimîndu-ne în mod figurativ, mii de leghe distanţă. Indiferent de epocă însă, opinia publică şi în special autorităţile au fost cît se poate de intransigente în legătură cu erorile comise de chirurgi.

Istoriografii în domeniul medicinii ne furnizează o sumedenie de exemple pe această linie. Astfel, culegerea de legi din epoca asiro-babiloniană, cunoscută sub denumirea de Codul lui Hamurabi, care a funcţionat timp de aproape un mileniu, prevedea, de exemplu, tăierea mîinilor acelor vraci-chirurgi, cărora li se imputau intervenţii eşuate.

Chirurgului căruia nu i-a reuşit o intervenţie chirurgicală oculară, practicată regelui Ioan de Boemia, în anul 1357, a fost pur şi simplu aruncat într-un rîu. Dar, cîţi asemenea chirurgi, în decursul istoriei, nu au fost supuşi unor sancţiuni, care de care mai draconice, pentru tot felul de intervenţii chirurgicale, mai mult sau mai puţin temerare, care nu au fost duse la bun sfîrşit!

Un cercetător suedez contemporan, şi anume H. Helström, referindu-se la o statistică privind 121 de chirurgi, care au avut dificultăţi în profesie, ne vorbeşte despre 2 care s-au sinucis, de 19 care au abandonat meşteşugul chirurgical, şi de alţi 37 care au practicat, din diverse motive, (între care prudenţa şi frica ocupă primul loc), doar o chirugie restrictivă, lipsită de riscuri.

Blocul operator, cum i se spune în zilele noastre sălii de operaţie de pe vremuri, graţie instrumentarului şi aparaturii cu care este dotat, apoi graţie metodelor de anestezie şi tehnicilor operatorii din ce în ce mai moderne a redus, desigur, şi încă într-o măsură considerabilă, eşecurile operatorii. Cu toate acestea, actul operator nu poate fi degravat de o anumită doză de neprevăzut, ca şi de anume valenţe emotive, ţinînd în special de domeniul fricii, sentiment care îi domină adeseori pe chirurgi.

Helbert Olivercrona, o mare celebritate mondială din secolul nostru în materie de chirurgie a creierului, a declarat cîndva, chiar în sala de operaţie, apropo de acest aspect: „Nu mi-e frică, pe lumea asta, decît de... frică"! Şi tot el mai spunea adeseori confraţilor săi: „M-am străduit toată viaţa să domin ştiinţa chirurgicală, mîna şi frica". Şi, am convingerea, că spunea purul adevăr.

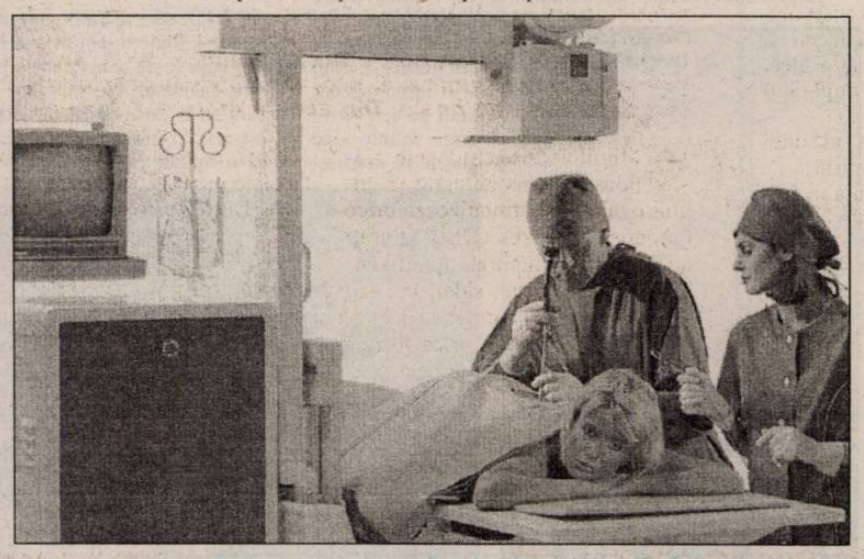

O speranţă epocală

Ridică-te şi mergi!...

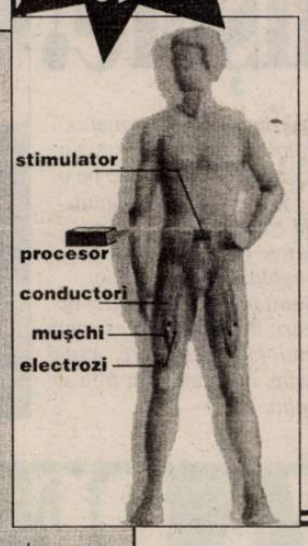

...Spune calculatorul, iar cel paralizat de ambele picioare se ridică şovăitor, se sprijină în două bastoane, fiind încă temător, şi face primii paşi după accidentul suferit la coloana vertebrală. Obosește repede şi se reaşază pe scaun. Apoi scurta promenadă se reia, cu eficienţă din ce în ce mai mare.

Această ar putea fi o întîmplare-minune a anului 2000. Scena are rezonanţe biblice, dar în limbajul „metalic" al ştiinţei se numeşte electrostimulare, (coordonată de calculator), a nervilor şi muşchilor unui paraplegic. Respectivii nervi şi muşchi au rămas operaţionali după accident. Pe aceasta se bazează programul ştiinţific SUAW (Stand Up And Walk = Ridică-te şi mergi), condus la nivel european de profesorul Pierre Rabischong de la Universitatea din Monpellier.

În primăvara anului viitor se vor face primele teste pe şase pacienţi. Chirurgii vor plasa sub pielea abdomenului un stimulator electronic („ambalat" într-un cilindru ceramic cu 5 cm diametru), de la care va pleca un circuit electronic cu 16 fire, cîte 8 spre fiecare picior. La capetele acestor fire sînt plasaţi electrozi, în puncte-cheie ale muşchilor şi reţelelor nervoase. Stimulii electrici (de 20 mA) vor pune în mişcare picioarele atinse de paralizie. Totul este comandat de un program informatic al unui mini-calculator plasat într-o cutie discretă, ataşabilă la centură. Legătura dintre calculator şi stimulatorul electronic se face prin unde radio. Ordinatorul va putea fi construit, pentru o mai bună adaptare la particularităţile fiecărui pacient, după sistemul reţelelor neuronale.

Dacă programul SUAW va avea succes (vom şti în 2000), atunci suferinzii mileniului III vor uita, treptat, că au existat vreodată scaune cu rotile. Să fim optimişti! ***(PAUL IOAN)***

DE CE creşte riscul îmbolnăvirii de cancer

Un studiu medical la scară mondială arată că alimentaţia zilnică preponderentă în carne şi produse lactate creşte riscul îmbolnăvirii de cancer de prostată a bărbaţilor, pe cînd consumul de cereale, uleiuri vegetale, nuci, verdeţuri sau peşte scade şi previne apariţia acestei maladii. Dintre toate formele de cancer, cel de prostată are cea mai mare mortalitate în rîndul bărbaţilor, după cel la plămîni. Cancerul de prostată este direct asociat nivelului de testosteron din sînge şi este adesea tratat prin oprirea producerii acestui hormon, prin castrarea chirurgicală sau chimică. Cancerul la sîn, foarte frecvent la femei, este produs de excesul de estrogen, al cărui nivel este influenţat direct de consumul de grăsimi animale. S-a observat că în rîndul populaţiei americane masculine de culoare se semnalează cu 40% mai multe cazuri de cancer la prostată decît în rîndul populaţiei albe, din cauză că negrii au un nivel mai ridicat de testosteron. De asemenea, cancerul la colon este legat de excesul în alimentaţia cu grăsimi animale şi a unei diete slabe în fructe, legume sau cereale. Nu este cert că peştele are un efect protector împotriva cancerului, pentru că cei care consumă mult peşte îl însoţesc cu multă soia, aliment demonstrat a avea efecte evidente de prevenire a multe forme de cancer. Însă aceste două alimente conţin elementul Omega 3, care s-a demonstrat că inhibă dezvoltarea tumorilor. Cercetările au arătat că cele mai scăzute cazuri de cancer de prostată sînt în Japonia, unde bărbaţii mănîncă mult peşte cu soia şi mai puţină carne de pui, vacă sau porc. Cercetătorii sînt de părere că populaţia din ţările mai sărace, unde oamenii consumă mai multe alimente vegetale este mai puţin atinsă de forme ale cancerului, pe cînd în vestul Europei sau Statele Unite această maladie se află într-o expansiune continuă.

Dreptul de a avea un copil

Sexualitatea

dr. DANIELA POPESCU

- În măsura în care destul de multe scrisori se interesează de metodele contraceptive care stau la îndemîna cuplurilor, iată că pentru unii există şi problema inversă: Dna Valeria P. din Bucureşti şi soţul său nu au copii, deşi îşi doresc foarte mult acest lucru. Auzind că există posibilitatea unui tratament, ni se adresează pentru detalii şi recomandări. Ce este deci „reproducerea asistată"? Unde se pot face asemenea tratamente? Şi, de fapt, întrebarea cu care trebuie să începem: ce este în fond infertilitatea?

- Desigur că este foarte adevărat ceea ce aţi auzit. Clinica Medsana unde doctorul Virgiliu Ancăr oferă consultaţii cuplurilor infertile este doar un exemplu.

De asemenea, profesorul Bogdan Marinescu de la Clinica Panait Sîrbu tel.: 637.26.65, este pe cale de a deschide o secţie foarte modernă de reproducere asistată. În această clinică deja se practică induceri de ovulaţie (procedee relativ mai simple) cu succese remarcabile.

Ce înseamnă reproducerea asistată? Aici mi-aş permite să dau o definiţie pe înţelesul tuturor: Atunci cînd un cuplu doreşte copii, iar acest lucru nu se realizează în ciuda eforturilor depuse, medicul poate interveni „ajutînd procesul de concepţie să aibă loc". Bineînţeles că acest proces are loc într-o unitate specializată denumită „unitate de reproducere asistată".

Pentru că întrebarea dumneavoastră este foarte complexă am să vă răspund mai detaliat, sperînd că în acest fel să venim în întîmpinarea mai multor cititori ai revistei.

Infertilitatea este o problemă de sănătate a reproducerii, foarte serioasă, deoarece cuplul care doreşte un copil este privat de posibilitatea de a satisface o dorinţă elementară a oamenilor.

Există studii (Diane Aroson, „American self help group for infertile persons") care arată că infertilitatea este un factor stresant care afectează personalitatea individului în acelaşi mod în care o afectează şi cancerul. Referitor la gradul de succes al acestor tratamente, pot să vă spun că totul depinde pe de o parte de tipul de infertilitate, dar şi de medicamentul folosit pentru stimularea ovulaţiei.

De exemplu, la femeile tinere cu funcţie ovariană normală, dar cu trompele uterine compromise (adică „înfundate"), se pot obţine rezultate foarte bune în aproape 90 la sută din cazuri prin fertilizare in vitro. Aceste şanse cresc şi mai mult, dacă se folosesc produse de ultimă oră, cum ar fi produsul obţinut prin inginerie genetică Puregon.

La femeile cu funcţie ovariană dereglată şi la femeile între 30 şi 35 de ani, procesul de stimulare a ovulaţiei trebuie în principiu încercat pe parcursul a 3-4 luni,deoarece funcţia ovariană, mai precis capacitatea ovulului de a produce ovule este în mod natural mult mai diminuată în comparaţie cu aceeaşi capacitate la 25 de ani. Aceasta chiar şi sub influenţa unor inductori de ovulaţie moderni şi puri, cum este Puregon. Sfătuiesc pe toate femeile care îşi doresc copii şi nu au avut curajul sau prilejul să discute cu medicul despre acest lucru să o facă neapărat, pentru că există şanse reale de succes. Mai ales dacă luăm în consideraţie noile clinici de reproducere asistată existente şi noile medicamente pure cu un grad sporit de eficienţă într-o doză redusă.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

MEDICUL vă răspunde

De ce apar negii?

Cititoarea Ioana Popescu, din oraşul Slatina, judeţul Olt, ne pune mai multe întrebări în legătură cu acea maladie dermică, reprezentată de negi şi anume:

- Care ar putea fi cauza apariţiei negilor?
- Cum se înmulţesc?
- Există vreun vaccin care să ne protejeze de apariţia lor?

Stimată Dnă Ioana Popescu, ceea ce se înţelege prin denumirea populară de neg, se înţelege în limbaj medical prin denumirea de verucă. Termenul de verucă, provine de la latinescul „verruca", („ridicătură") iar cu acest termen înţelegem escrescenţele papilare şi hiperkeratozice, de dimensiuni variabile, provocate de un virus. Verucile îmbracă mai multe forme clinice şi anume: verucile plane, juvenile (ce apar la tineri, pe faţă, frunte, mîini şi degete), verucile vulgare (care de regulă sînt proeminenţe, mai mari şi care apar pe mîini şi pe degete), verucile plantare (care de regulă sînt foarte dureroase). Există însă şi aşa-numitele dermatoze profesionale cunoscute cu denumirea de veruci de azbest, veruci diskeratozice congenitale, seboreice, senile, sebacee sau de alt gen. După cum vă daţi seama, într-o primă instanţă se impune un diagnostic precis al formei clinice a verucilor, diagnostic care nu se poate stabili decît la medicul de specialitate, respectiv la dermatolog. Diagnosticul o dată stabilit, se aplică schema terapeutică de rigoare, constînd din aplicarea diverselor pomezi sau alifii, sau din autohemoterapie. Într-unele din veruci, şi în special la verucile seboreice, senile, se trece la distrugerea lor prin criocauterizare sau prin galvanocauterizare superficială, sub formă de scarificaţii.

Reţineţi însă o serie de detalii, foarte importante, în legătură cu verucile senile, cunoscute şi cu denumirile de veruci seboreice sau acantotice, şi care sînt leziuni hiperkeratozice atingînd un diametru de 0,5-1 cm, ovalare, proeminente (de culoare galbenă-cenuşie) şi care se localizează de predilecţie pe trunchi. Verucile senile apar după vîrsta de 40-50 de ani şi sînt etichetate ca reprezentînd dermatoze precanceroase de natură nevică. Bănuiesc că verucile de care suferiţi, stimată Dnă Ioana Popescu (deşi în scrisoare nu-mi specificaţi vîrsta), fac parte din această categorie. Ca atare, prezentaţi-vă la un consult de specialitate, pentru stabilirea corectă a diagnosticului şi, în cazul că e vorba despre veruci seboreice, deci senile, nu faceţi abuz de helioterapie cînd vă aflaţi la mare.

Dr. ANDREI ONU

BALENELE ÎNVAŢĂ, PÎNĂ LA URMĂ, DIN GREŞELI

Ţărmul estic al insulei Tasmania a fost teatrul unui episod nefericit. Zeci de balene au rămas imobilizate în apele puţin adînci din zonă, iar zeci de voluntari, echipaţi cu pături ude şi găleţi cu apă sărată, au lucrat în schimburi zi şi noapte pentru a le ţine în viaţă, înainte ca ele să fie transportate în ape sigure. Cursa contra cronometru a început după ce peste 100 de balene au intrat în Golful Blackman, un golf mic şi cu ape insuficient de adînci pentru nişte mamifere de asemenea dimensiuni, unde 24 au eşuat şi au murit. La scurt timp, alte 60 au eşuat puţin mai la nord, în Golful Orford. Cele care au supravieţuit au fost transportate cu camioane pe şosea timp de peste 45 de minute şi au fost readuse în ape adînci. După ce fuseseră la un pas de moarte, în loc să se îndrepte spre larg, balenele s-au întors din nou în micul golf Blackman. În ciuda tuturor eforturilor de a le îndepărta, 50 de balene au rămas din nou imobilizate pe bancurile de nisip din golf. Trei dintre ele au murit, iar restul au fost transportate cu camioane şi din nou readuse în ape sigure. Abia după această a doua peripeţie mamiferele au înţeles că Golful Blackman nu este un loc pentru ele.

LUMINA, LEAC PENTRU STĂRILE DEPRESIVE DIN TIMPUL IERNII

Sărbătorile de sfîrşit de an ar trebui să aducă fericire şi bucurie în sufletul tuturor oamenilor. Însă nu toată lumea vede viaţa în roz. Vremea mohorîtă a sezonului toamnă-iarnă, care cîteodată pare să nu se mai termine, aduce însă în sufletul a milioane de persoane de pe tot globul o stare de depresie, denumită ştiinţific „dereglare afectivă de sezon". După aproape un deceniu de cercetări, doctorii de la Universitatea Columbia (SUA) sînt de părere că tratarea acestei stări se poate realiza foarte bine printr-un tratament natural cu lumină. Tratamentul îşi propune să transforme o zi mohorîtă de iarnă într-una însorită de primăvară sau vară, „păcălind" într-un fel creierul uman. Terapia cu lumină, experimentată pe 124 de pacienţi, prin oferirea a 30 de minute „însorite" artificial pe zi, a îmbunătăţit starea a 60% dintre cei care o primeau de dimineaţă şi a 30% dintre cei care beneficiau de ea seara. Rezultatele nu pot fi decît îmbucurătoare, pentru că de ani de zile astfel de stări depresive se tratează exclusiv cu medicamente, multe dintre ele cu efecte nocive asupra organismului după o administrare mai îndelungată. Peste 10 milioane de persoane suferă în SUA de dereglarea afectivă de sezon. Ea se declanşează la graniţa dintre toamnă şi iarnă, atunci cînd vremea mohorîtă şi întunecată rămîne neschimbată pe parcursul a mai multor luni, creînd depresie, stres, oboseală sau consum în exces a mîncărurilor bogate în carbohidraţi.

Tainele naturii

Cum recunosc vieţuitoarele lungul drum spre casă

MIHAELA DOROBANŢU

Un atlas pentru... furnici

V-aţi gîndit vreodată că cele cîteva zeci sau sute de metri pe care trebuie să-i parcurgă o furnică în căutare de hrană sînt cam tot atîţia kilometri pentru noi? Şi v-aţi întrebat vreodată cum reuşeşte totuşi această neobosită insectă să-şi găsească - practic fără greşeală - furnicarul? Ei bine, se pare că furnicile dispun „în memoria lor" de un adevărat atlas, chiar dacă este vorba de un cu totul altfel tip de hărţi decît cele cu care sîntem obişnuiţi noi. Raymond Campan, de exemplu, şi echipa sa de la Universitatea din Toulouse, includ printre metodele folosite pentru „trasarea" hărţilor, recunoaşterea mirosului urmelor lăsate de suratele lor pe sol, sau îşi întipăresc în memorie diferite detalii vizuale, cum ar fi asperităţile terenului sau pietricelele de pe drum.

Experienţe recente au demonstrat că furnica poate înregistra un fel de „instantanee fotografice", cum ar fi urma orizontului pe cer, vîrful unui munte sau zonele de contrast puternic între lumină şi umbră. În ceea ce priveşte furnica de pădure, ea se orientează în primul rînd după vegetaţia privită de jos în sus - imagine după imagine, toate aceste „reprezentări" ale mediului înconjurător se transformă în adevărate fişiere de memorie. Şi astfel, furnica poate să compare şi să recunoască poziţia în care se află.

Ştie coloana de furnici unde merge? Da. Ea „respectă" harta terenului imprimată în propriile circuite.

Chiar şi în cazul circuitelor întortocheate, de 20-40 m, ea se poate întoarce la furnicar, şi nu oricum, ci pe drumul cel mai scurt! Din momentul cînd ea a părăsit furnicarul, furnica „integrează" punct cu punct traseul şi îşi trasează astfel linia dreaptă a întoarcerii acasă. Iar dacă un experimentator care o studiază, de pildă, o deplasează cu 4 m de la traseul său, deşi va fi perturbată, ea va adopta fără greşeală direcţia de întoarcere, ajungînd la destinaţie, doar că... la o distanţă de exact 4 metri de furnicar!

Marea taină a migrării păsărilor

În fiecare toamnă, numeroase specii de păsări parcurg mii de kilometri pentru a-şi regăsi refugiul lor pentru iarnă. Cel care le dă semnalul de plecare şi le „trasează" drumul este instinctul, ele trebuind să-şi găsească în final traseul care să le ducă drept la destinaţie. Este această capacitate înscrisă în programul lor genetic, sau migratoarele trebuie să-şi solicite în fiecare an memoria pentru a realiza această performanţă? Răspunsul nu este unic: totul depinde de specie. Se pare că multe dintre ele ştiu să se orienteze în funcţie de repere astronomice, în special Soarele şi constelaţiile, dar s-a constatat şi că traseele se stabilesc adesea în funcţie de luna în creştere (spre Luna plină). Să fie astrul nocturn ghidul secret al păsărilor migratoare? În plus, ca şi un pilot rămas fără busolă, păsările memorează detalii de la sol: cursuri de apă, munţi, peisaj costier, păduri etc. Dovada? Păsări cărora li s-au montat inele pe picioruşe au ajuns mereu la aceeaşi „haltă" - poate cu erori de doar cîţiva metri de la traseu. O altă ipoteză consideră că ele memorează mări zgomote din natură, cum ar fi cel al valurilor, sau vîntul de la munte. În fine, s-ar putea ca ele să utilizeze variaţiile cîmpului magnetic terestru, deşi P. Nicolau-Guillaumet, de la Muzeul Naţional de Istorie Naturală din Paris consideră că acestea diferă prea puţin de la o regiune la alta şi că sistemul de detecţie al păsărilor ar trebui să fie prea sensibil pentru ca ele să devină o „busolă" pentru păsările migratoare. Misterul rămîne deci încă nedezlegat...

Deţin păsările migratoare o „busolă" pentru a ajunge la destinaţie?

Somonii dispun de o adevărată „bibliotecă" de mirosuri în memoria lor.

Saltul fantastic al somonilor

Nu e prea mare creierul somonului, cam cît un bob de mazăre, dar îi este suficient pentru a urma nişte nemaipomenite trasee de orientare!

Imediat după ce se naşte în apele limpezi de munte, el porneşte împreună cu părinţii la un lung drum spre mare, în căutarea hranei. (Somoni tineri marcaţi în apele Franţei au fost întîlniţi în... Groenlanda!). Devenit adult somonul abandonează în fiecare an marea pentru a-şi petrece perioada de reproducere în rîul „natal". Apoi, coboară din nou spre mare, împreună cu mica sa familie. Cum şi-o fi găsind însă drumul prin imensitatea oceanelor şi prin multitudinea gurilor de fluvii? Ce memorie! Specialiştii sînt însă fermi: pe parcursul primului său voiaj, tînărul somon se „impregnează" cu o multitudine de mirosuri, a căror amintire o va păstra pentru toată „viaţa"!

Binecuvîntaţi avalanşele!

Un alpinist sau un pasionat drumeţ al potecilor montane ar putea crede că acest îndemn e doar o glumă proastă, avalanşele avînd, în general, reputaţia de ucigaş. Dar biologii sînt de altă părere. Recente studii ecologice au demonstrat cu date concrete faptul că marile culoare brăzdate de „fluviile" de piatră şi zăpadă creează habitaturi (areale) extrem de profitabile pentru nutriţia şi reproducerea mai multor specii de vieţuitoare ale zonelor respective. Păsări, urşi şi reni (de exemplu) profită din plin de terenurile care, degajate de veşmîntul obişnuit, sînt scăldate de Soare. O statistică elocventă publicată în Canada arată că în noile teritorii făcute de drumul avalanşelor spre poalele munţilor trăiesc 40% din urşii „localnici", deşi aceste terenuri reprezintă doar 10% din arealul lor firesc. Adică se produce o concentrare extraordinară de „hibernatus". La fel se întîmplă în zona muntoasă a statului american Montana, unde pe o suprafaţă de 5% din arealul obişnuit, reprezentat de zona dezgolită de avalanşe, urşii petrec 60% din existenţa lor. Pe lîngă explozia de vegetaţie, aceste locuri sînt un excelent prilej de rendez-vous-uri: ursoaicele îşi aşteaptă aici pretendenţii la împerechere. Astfel privind lucrurile, îndemnul din titlu se justifică din plin. (P.I.)

RECORD DE VITEZĂ PE... LUNĂ!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

▼ **După aproximativ 14 ore** şi 30 minute de la aselenizarea Modulului lunar ORION, astronautul american John Young a devenit cel de al nouălea pămîntean care a păşit pe Selena, fiind urmat după trei minute de coechipierul său, Charles Duke.

▼ **Astronauţii** au putut sesiza învelişul selenar de praf, foarte subţire (1-2 cm), pretutindeni aflîndu-se pietre şi chiar bolovani; temperatura la Soare era de numai 47º C, iar la umbră, minus 65º C. La prima ieşire din ORION, selenauţii au instalat camera de televiziune şi staţia ştiinţifică ALSEP şi au debarcat electromobilul Lunar Rover. Ei au verificat radioemiţătorul instalat pe vehiculul lunar, prin luarea legăturii cu Mattingly, atunci cînd acesta s-a aflat în zona de radiovizibilitate a staţiei (v. foto).

▼ **În cele 20 de ore** şi 2 minute cît au durat cele trei ieşiri extravehiculare ale selenauţilor, aceştia au parcurs un amplu program de cercetări ştiinţifice, fotografieri, recoltare de roci şi praf selenar, explorări, deplasări cu electromobilul Rover, care a fost supus şi la o probă de viteză!

▼ **Pe Lună,** echipajul format din Young şi Duke a instalat, în umbra Modulului lunar ORION, un fel de telescop, de fapt o cameră-spectrograf sensibilă în ultraviolet, cu declanşare automată, destinată cercetării astrelor din Sistemul nostru Solar şi din alte sisteme stelare.

▼ **Totodată,** selenauţii au adus pe Lună şi două steaguri olimpice primite de la München (unde se desfăşurase jocurile celei de a XX-a Olimpiade), ca simbol al păcii terestre; aceste steaguri au fost confecţionate dintr-un material sintetic, uşor şi rezistent la condiţiile spaţiului cosmic.

▼ **Numeroasele fotografii,** filme color şi înregistrări, precum şi cele 96 kg de mostre de sol selenar recoltate din zona extrem de accidentată a craterului Descartes, aflată în aşa-numita regiune a platourilor înalte - peste 2700 m faţă de Marea Liniştii, unde a coborît APOLLO-11, - au adus noi informaţii despre compoziţia solului selenar şi au contribuit la studiul ipotezei conform căreia zonele înalte (munţi şi platouri) ar avea o origine vulcanică.

REMEMBER

▼ **Confirmarea acestei ipoteze** - care şi în prezent este controversată, - poate ajuta la stabilirea genezei unor forme de relief predominante în proporţie de peste 60% în partea vizibilă şi de peste 90% în partea invizibilă de pe Terra a Lunii...

Astronauţii au acceptat, fără succes, să foreze în scoarţa selenară pînă la adîncimi de trei metri, pentru plantarea senzorilor termici şi pentru prelevarea de mostre de rocă lunară, dar au trebuit să se mulţumească cu adîncimi mai mici.

▼ **Cea dintîi excursie** extravehiculară a coincis cu un record de viteză pe Lună: electromobilul Lunar Rover a atins 18 km/oră pe un teren accidentat!

(Va urma)

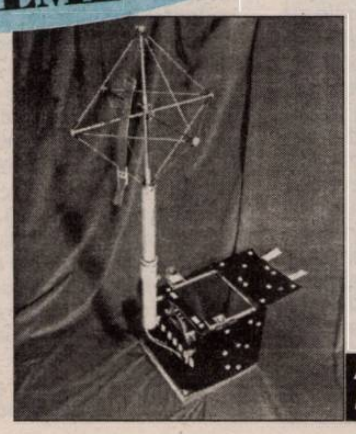

Antena radioreceptorului de pe LUNAR ROVER

Din culisele CIA

Psiho-energia contra inamicilor

Prof. GH. M. TURTOI

Cu puterea gîndului în inima adversarului. De ce trebuie să te apropii în mod periculos de inamic, dacă el poate fi spionat şi de la distanţă? După cum se spune acest lucru l-ar fi reuşit Serviciul Secret american cu ajutorul psiho-energiei. Totuşi, scepticii afirmă că vizionarii în această privinţă au bîjbîit în întunetic.

„Ministerul Apărării al SUA a investit din 1985 unsprezece milioane de dolari în activitatea a trei profeţi, care ar trebui să-şi pună capacităţile lor în serviciul de spionaj" - declară Bernd Harder de la Societatea pentru Cercetare Ştiinţifică a Paranormalului (GWUP). Atunci cînd operaţia „Stargate" a fost făcută publică, CIA a încredinţat rezultatele ei la doi experţi: parapsihologul Jessica Utts a ajuns la concluzia că ar fi ceva în aceste rezultate, însă psihologul Ray Hyman a tras o concluzie contrară, ceea ce a făcut ca CIA să se alăture lui Hyman.

Deja din 1988 Pentagonul a calificat cu dezamăgire mersul experienţelor parapsihologice ale CIA ca o serie continuă de greşeli. Totuşi adepţii psiho protestează: în realitate experimentele cu supranaturalul n-ar fi fost aşa de lipsite de succes. Şi astăzi ar mai lucra CIA la „percepţie la distanţă" („remote viewing"), bineînţeles cu uşile încuiate, ca nu cumva să răzbată ceva în afară. Astfel proiectul „Stargate" posedă contururile confuze ale unei chestiuni neclare: limitele dintre ştiinţă şi ficţiune dispar, totul devine posibil.

Să luăm în considerare cărţi precum aceea a lui Ernst Meckelburg despre „agenţii psiho". Acest conglomerat de himere confuze nu contrazice mult realitatea plictisitoare. În locul acestora, autorul filozofează asupra unor teme bizare: influenţarea de la distanţă a gîndirii conducătorilor politici ai inamicului şi „teleuciderea" acestora prin forţa gîndului, deconectarea sistemelor de arme inamice, provocîndu-le de la distanţă deformarea părţilor componente; convertirea telehipnotică a agenţilor inamici, un fel de „spălare hipnotică a creierului de la distanţă"; „inducţie telepatică a dereglărilor psihice la indivizi sau la grupe de populaţie, pentru a le condiţiona mai tîrziu pentru o preluare fără dificultate". Meckelburg scrie că astfel de acţiuni temerare din domeniul de conducere parapsihologică a războiului, ar fi de fapt realizabile sau că cel puţin s-ar fi lucrat la ele în mod probativ.

Referitor la aceasta, fostul şef al afacerii, parapsihologul fundaţiei new-yorkeze, Martin Ebon, a apreciat că „lista lui Meckelburg oferă material substanţial pentru poveşti romanţate, ceea ce-i lipseşte însă este numirea surselor care să justifice expresia «probativ»".

După cum scrie Meckelburg, în anii '60 s-au efectuat cu succes experimente de telepatie între submarinul american „Nautilus" şi continent. Este posibil ca de această chestiune să se fi interesat de fapt şi savanţii sovietici, ceea ce însă nu schimbă faptul că „povestea lui Nautilus a fost un produs al unei bogate puteri de imaginaţie" apreciază Ebon. Mai precis: cineva a inventat-o şi o revistă franţuzească a scris despre ea. Astfel de relatări sînt consolidate cu puţine argumente ademenitoare: că proiectul ar fi fost finanţat ani de-a rîndul, o dovedeşte că el a avut succes deplin. Te întrebi atunci, de ce politica germană în acest domeniu, în care se scurg milioane de mărci, nu funcţionează?

Criticul psiho Bernd Harder completează: „dacă cei aproximativ 60 de parapsihologi serioşi din lume sînt unanimi în ceva, atunci asta este în convingerea că PSIHO nu poate fi nici controlat, nici aplicat practic într-o formă oarecare". Societatea critică pentru cercetare paraştiinţifică nu mai consideră, după numeroase experimente, că de fapt mai există fenomene ca telepatia sau telekinezia.

Acest lucru este valabil şi pentru proiectul mai sus amintit, „Stargate", precum şi pentru alte experimente în Est şi Vest, ca şi pentru încercările din trecut, de pildă în al treilea Reich.

La drept vorbind, conducerea parapsihologică a războiului a eşuat deja în vechiul Testament: în Cartea a patra a lui Moise, regele Balak încearcă să subjuge poporul Israel retras din Egipt, în timp ce este afurisit de profetul Bileam. Cu succes la fel de redus ca şi în cazul CIA.

FLOTA FANTOMĂ din laguna albastră

MIHAELA DOROBANŢU

Elicea unui bombardier japonez scufundat.

Un post de artilerie antiaeriană - sau ce a mai rămas din el, pe atolul Mille.

În decorul mirific al insulelor Truk, o aglomeraţie de atoli din Pacific, la est de Filipine şi la 3000 km în sudul Japoniei, se află cea mai mare flotă-fantomă din lume: epavele vaselor scufundate în timpul uneia dintre cele mai mari bătălii ale celui de-al doilea război mondial.

Totul a început în ziua de 16 februarie 1944 şi a durat două zile şi două nopţi. Întreaga operaţiune s-a numit „Hailstorm" - grindina. Americanii au surprins cea mai mare parte a flotei japoneze, comandată de amiralul Mieichi Koga, a cărei bază se afla tocmai pe aceste insule şi au distrus-o în totalitate.

Ceea ce a mai rămas din ea a devenit un adevărat paradis pentru scafandrii dornici de „senzaţii tari". Printre corali, alge, bureţi, anemone de mare dar şi fioroase baracude, se află cele peste 200 de mii de tone ale vaselor scufundate, rămăşiţele a 275 de avioane şi scheletele soldaţilor ucişi. Urmele cumplite ale unuia dintre cele mai înspăimîntătoare dezastre ale războaielor din toate timpurile. Acum însă... viaţa merge înainte. Expediţiile subacvatice, cum ar fi cele care au drept ţintă marile nave Fujikawa Maru şi Yamagiri Maru, sînt de

multe ori organizate în timpul nopţii. Atunci, treaba strălucire a stratului de corali albi te face să crezi cu adevărat că ai pătruns într-o lume a groazei, a coşmarurilor, unde fantomele devin reale - chiar dacă aparţin unor nave de mult dispărute...

O minune a naturii

Marele Canion este unul dintre cele mai faimoase frumuseţi ale naturii. Platoul, situat în nord-vestul Arizonei (SUA), are o înălţime maximă de 2500 de metri şi este sculptat de milioane de ani de rîul Colorado. Aflat în continuă eroziune, canionul are o lungime de 446 de kilometri, o lăţime de 29 de kilometri şi o adîncime medie de 1500 de metri. Culoarea roşiatică a rocilor este dovada certă a vechimii canionului : peste două miliarde de ani - aici găsindu-se urme ale dinozaurilor din era mezozoică, precum şi ale triburilor Anasazi.

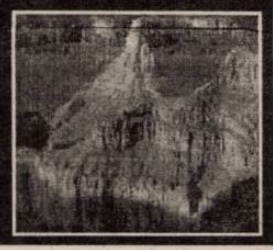

MADAGASCAR, o lume aparte

IRINA STOICA

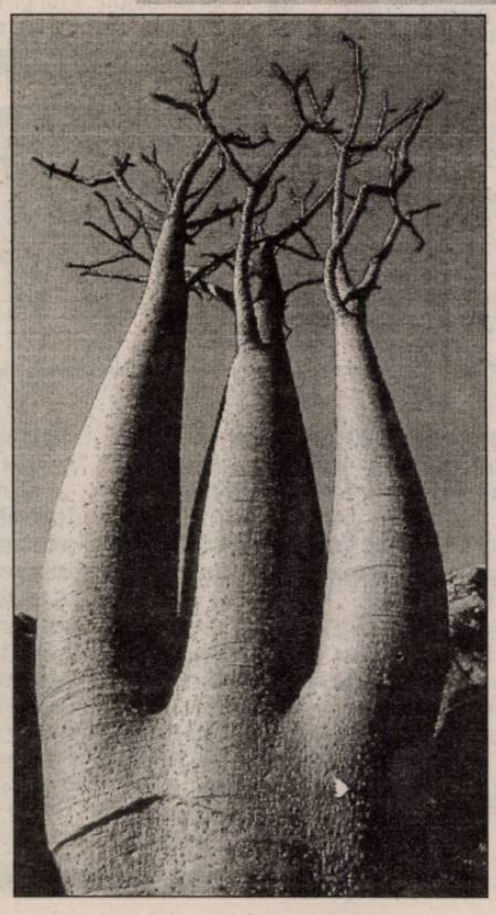

Pentru naturalişti, şi nu numai pentru ei, această insulă imensă - Madagascarul - este o lume aparte. Separată de Africa acum 165 milioane de ani, a devenit un laborator viu al evoluţiei vieţii, pe acest pămînt aflîndu-se plante şi animale unice în lume. Multe dintre ele au dispărut, mai ales datorită creşterii rapide a populaţiei. Din cînd în cînd, pe malurile rîurilor, după ploi îndelungate, pot fi găsite întîmplător ouă ale unor animale uriaşe ca *Aepyornis.*

Rezervaţia Naţională Tsigny Bemaraha din vestul insulei constituie, însă, un fel de sanctuar în care oamenii pot ajunge cu greu şi unde pot fi ocrotite exemplarele rare.

Printre acestea se numără, fără îndoială cameleonii, supravieţuitori ai erei dinozaurilor. Jumătate din speciile existente în lume trăiesc aici. Unii sînt mici, adevărate miniaturi, cum sînt cei cunoscuţi sub numele de *Brookesia,* alţii - *Brevicornis* - îşi capturează hrana scoţînd din gură o limbă mai lungă decît propriul corp, iar alţii, cum sînt cameleonii *Parson,* uimesc prin alternanţa coloristică a pielii.

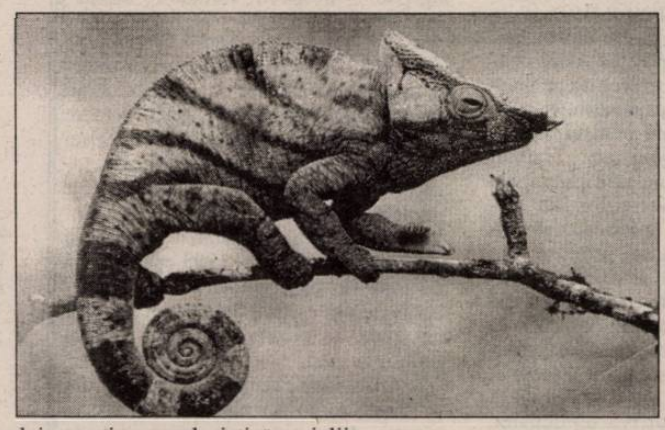

Primate primitive, lemurii şi-au găsit şi ei adăpost în pădurile de aici, aşa cum sînt cei uriaşi cu coadă tărcată, care au fost observaţi căţăraţi pe trunchiurile de bambus.

Insecte minuscule, colorate, de o mare varietate, sînt vînate de animale insectivore care comunică între ele prin vibraţii. Una dintre speciile terestre de broască ţestoasă poate fi întîlnită numai aici şi de menţionat că nici un şarpe nu este veninos. Plantele sînt la fel de rare şi ciudate. Există „arborii-sticlă", ale căror tulpini au forma unor recipiente şi cei denumiţi *Octopus,* cactuşi care trăiesc numai aici, neînrudiţi cu nici un alt cactus de pe planetă.

Pădurile de baobab constituie, de asemenea, mîndria locuitorilor. Cu toate că sînt cunoscuţi drept arbori specifici Africii, numai o specie poate fi întîlnită pe continent, în timp ce pe insulă întîlnim în jur de şase.

Madagascarul adăposteşte în jur de 10000 de specii de plante, cele mai multe dintre ele fiind unicate pe Terra. Numai o duzină din cele 400 de specii de reptile pot fi găsite şi în alte părţi. Mai mult de jumătate din păsările insulei nu trăiesc în alte părţi, acelaşi lucru fiind valabil şi pentru mamifere.

Din ce în ce mai mulţi biologi recunosc faptul că acest loc are nevoie de măsuri speciale de prezervare, care trebuie luate înainte de a fi prea tîrziu. De aceea rezervaţiile naţionale sînt un pas important în această luptă pentru menţinerea frumuseţii şi divesităţii naturii.

Demonul călătoriei

SPIRITELE NOPȚII 3

ALEXANDRU MARINESCU

După ce ne-a testat, timp de cîteva zile, comportamentul și a văzut cam ce facem, într-o seară ne-a mărturisit că știe unde putem să găsim animalul de care tot întrebam, un *Tarsius*. Ne va duce la el, dar numai dacă-i promitem că nu vom încerca să-l prindem. Am promis, bineînțeles, și ne-a condus, a doua zi pe înserat, la un tufiș de bambus aflat la marginea unui luminiș. A îndepărtat ușor trunchiurile și lăstarii elastici și în fața ochilor noștri au apărut trei animale, mai mici decît o palmă, înghesuite unele în altele și prinse de tulpinile de bambus. Le-am privit uimiți și fericiți. Corpul lor minuscul era acoperit de o blană cafenie, probabil foarte moale și catifelată, iar coada, lungă și subțire, era nudă, părea acoperită cu un fel de solzi, ca la șobolani, și se termina cu o porțiune acoperită de peri lungi. Cele patru membre, deși erau strînse, apăreau totuși de dimensiuni considerabile pentru talia animalului. Picioarele erau chiar excesiv de lungi, datorită dezvoltării osului tarsius, această structură aparte determinîndu-l pe marele naturalist Buffon să dea animalului numele sub care îl cunoaștem astăzi.

Degetele alungite aveau la capete ventuze. Al doilea și al treilea deget de la picioare erau prevăzute cu gheare, toate celelalte aveau unghii normale. Ceea ce ne-a atras însă atenția, în mod deosebit, a fost aspectul capului. Rotund, cu două urechi destul de mari și ele, rotunjite, avea doi ochi circulari de o mărime cu totul deosebită, încercuiți cu alb. În penumbra din mijlocul tufișului erau de-a dreptul halucinanți, fosforescenți, aruncînd stranii sclipiri galbene. Așezați în față, pentru a permite animalului o vedere stereoscopică, se mișcau permanent în orbite. Această enormă dimensiune a ochilor trăda un animal de pradă nocturn. Privindu-i, mi-am amintit de întîmplarea trăită de un soldat american la sfîrșitul secolului trecut, în 1898, în cursul războiului din Filipine. Rătăcit în junglă, în timpul unei patrulări, copleșit de oboseală a adormit la baza unui copac. Trezit în puterea nopții, singur în întunericul pădurii, a văzut deodată, în fața sa, un demon cu ochi de foc, ce sclipeau înfricoșător. Șocul a fost atît de puternic, încît omul și-a pierdut mințile. Cînd a fost găsit, după cîteva zile, repeta continuu: „Acei ochi, acei ochi teribili". Și în adevăr, *Tarsius* are cei mai impresionanți ochi din întreaga lume a vertebratelor. Dacă la aceștia mai adăugăm și aspectul gurii, largă întinsă parcă într-un rînjet diabolic, tăcut și sarcastic, putem înțelege de ce inofensivul animal este de temut în toată regiunea indo-malaeză. Este singurul primat cu regim în întregime carnivor. Activ noaptea, vînează cu agilitate tot felul de insecte, lăcuste, furnici, gîndaci, dar și scorpioni, șopîrle, șerpi veninoși, uneori chiar păsări.

Localizează prada vizual, o prinde dintr-un salt, folosind membrele anterioare, o omoară prin cîteva mușcături cu dinții aciculari, lungi și ascuțiți, o transportă pe o creangă și o mănîncă începînd de la cap. Consumă cam 10-14 grame, adică 10% din propria greutate. Se deplasează în salturi, uneori de doi metri, ca o broască. Structura membrelor posterioare îl obligă să se ridice pe degete, fiind singurul primat care nu-i complet plantigrad.

Tarsius atinge maturitatea sexuală la vîrsta de un an. Împerecherea are loc în arbori, gestația durează 6 luni, iar la naștere puiul este complet acoperit cu blană și are ochii deschiși din prima zi. El cîntărește un sfert din greutatea mamei, adică 3 grame!

În tufișul de bambuși se afla, fără îndoială, o pereche cu un pui. Acesta deține un teritoriu de hrănire de aproximativ 10 hectare, dar ea marchează, cu urină și cu secreția unei glande de pe piept, numai zona centrală. Locul de odihnă este situat totdeauna în centrul teritoriului.

Am mai revenit la familia de tarsieri din tufiș și în alte seri, pentru a observa și filma. După ce se întuneca complet părăseau adăpostul pornind în căutarea hranei. Nu i-am auzit niciodată scoțînd vreun sunet, deși în mod obișnuit masculul și femela au voci ascuțite, distincte, formînd uneori duete.

Ne-am respectat promisiunea făcută lui Nico și nu ne-am atins de animale. De altfel ele sînt protejate prin lege în Indonezia. Nu sînt în pericol, în zonele favorabile au populații numeroase, 250-300 de indivizi pe kilometrul pătrat, dar acolo unde pădurile sînt exploatate mor anual zeci de mii de indivizi.

De la săteni am aflat că puteam să găsim frecvent exemplare de *Tarsius* la tîrgurile care se țineau săptămînal în diverse localități.

În speranța că vom putea să cumpărăm două-trei exemplare, pentru Muzeul „Grigore Antipa", am colindat cîteva astfel de tîrguri. Am fost la pasarul (tîrgul) din Imbolian, la cel din Imandi și am găsit destule specii de pești, de creveți, păsări, lilieci, dar nu am dat de nici un *Tarsius*. Ne-a părut rău, dar ne-am și bucurat într-un fel, socotind că micul și straniul animal este totuși protejat de către oamenii locului. O iluzie ca atîtea altele...

Dacă vă interesează...

500000 DOLARI UN SCHELET DE TIGRU

ANDREI TOMA

Un agent vamal al Aeroportului Internațional din Los Angeles „ochește" un om de afaceri chinez care se agită nervos în timp ce-și declară conținutul bagajelor și îl roagă să le deschidă pentru un control suplimentar, control efectuat în prezența membrilor Asociației pentru Protecția Peștilor și Animalelor Sălbatice, care sînt prezenți în fiecare port și aeroport major. În valize, agenții găsesc scheletul dezarticulat al unei specii rare de tigru siberian împreună cu fotografii care dovedesc autenticitatea oaselor, imortalizînd momentul uciderii animalului. Scheletul tigrului valorează peste 500000 de dolari după ce va fi transformat într-un praf medicinal foarte apreciat.

Traficantul a fost condamnat la 21 de luni de detenție într-o închisoare federală dar pedeapsa aceasta nu-i va speria pe ceilalți amatori de trafic cu oase de tigru sau cu produse fabricate din organe de tigru. Praful de oase de tigru este folosit de mii de ani în medicina tradițională din estul Asiei pentru tratarea artritei și cererea de pe piață este extrem de mare, ca de altfel și pentru alte organe precum penisul, considerat un excelent afrodisiac. „Traficul internațional cu organe este principala cauză a exterminării tigrilor. Pe rafturile din magazinele americane găsești astăzi mult mai multe produse din organe de tigru decît acum cinci ani" declară Ginette Hemley de la Fundația „Lumea Animalelor Sălbatice" (WWF) din Washington. Aproape toate „componentele" unui tigru sînt folosite: mustățile împotriva durerilor de dinți, globii oculari împotriva epilepsiei, calculul biliar împotriva convulsiilor la copii, creierul împotriva stărilor de moleșeală și acneii iar coada împotriva bolilor de piele. Dar cel mai căutat este scheletul deoarece se crede că are efect anti-inflamatoriu. În China, tigrii au fost aproape exterminați în timpul dictaturii lui Mao Tse-tung iar oasele au fost stocate pentru comercializare. Fabrici uriașe transformau oasele în pastile, pansamente și vin pentru consumatorii din China, Hong Kong, Coreea de Sud, Taiwan, Singapore, Japonia și Statele Unite. Astăzi, mai trăiesc în China doar 20, maxim 30 de exemplare iar stocurile de oase s-au diminuat simțitor. Cererea a crescut și comerțul cu organe de tigru este pe cale de dispariție. Fără legi care să oprească comerțul ilicit, tigrii ar putea dispărea complet de pe suprafața pămîntului înainte de a intra în secolul următor. „În ultimul sfert de veac, populația tigrilor s-a diminuat cu 95%, dintre care 25% au fost omorîți în ultimii 10 ani" adaugă Hemsley. În goana lor după bani, braconierii au omorît chiar și un exemplar monitorizat de către cercetători.

La începutul secolului al XX-lea, 100000 de exemplare se populau India, Indochina și alte părți ale Asiei, putînd fi găsiți chiar și în Turcia și chiar Rusia. Astăzi mai trăiesc între 5000 și 7000 de tigri din 5 subspecii. Trei dintre subspecii, Caspic, Bali și Java au dispărut încă din 1930 iar cea din Sudul Chinei e pe cale de dispariție. Eforturile internaționale de salvare a animalului au început în 1969, dar au eșuat în mare parte datorită legislațiilor blînde, lipsei de personal instruit și ineficienței metodelor de conservare. Conform actelor vamale, Coreea de Sud, Taiwan, Singapore, Japonia și Statele Unite au importat între 1970 și 1993 cel puțin 24 de tone de oase de tigru din China - echivalentul a 1000 de exemplare - dar se crede că cifrele adevărate sînt cu mult mai mari.

Au existat cazuri în care tigrii din grădinile zoologice au fost furați și duși într-un decor care să amintească de habitatul lor iar apoi fotografiați și împușcați fără milă. Astfel, cumpărătorul era sigur a cumpărat un exemplar cît se poate de sălbatic la un preț scăzut. Nu putem decît să sperăm într-un miracol care să ducă la revigorarea acestei specii legendare.

Amprente ale spiritualității noastre

Mănăstirea Golia

Mănăstirea Golia este una dintre mîndriile orașului Iași, putînd fi văzută din aproape toate colțurile străvechii Capitale a Moldovei. Menționată documentar pentru întîia oară la 1564, a fost înălțată de Ioan Golia, atestat ca stolnicel în 1546, în timpul celei de a doua domnii a lui Petru Rareș, și ridicat la rangul de mare logofăt în vremea domniei lui Ioan Vodă cel Cumplit (1572-1574) - dregătorie pe care a păstrat-o și sub Petru Șchiopul (1574-1577). În 1575 el făcea danii mănăstirii, pe lista ctitorilor fiind menționați Petru Șchiopul, Ieremia Movilă și Vasile Lupu. Dintre aceștia, Ieremia Movilă a făcut importante reparații locașului pe care, ulterior, l-a rezidit Vasile Lupu. În 1653, biserica era aproape terminată, fiind acoperită, zugrăvită și în mare parte mobilată. După însemnările lui Paul de Alep, la această construcție au lucrat meșteri aduși din Polonia. Construcția a fost încheiată în timpul domniei lui Ștefăniță Lupu (1659-1661), așa cum arată pisania mănăstirii. Cele patru turnuri circulare din colțurile incintei au fost construite în timpul celei de a doua domnii a lui Duca Vodă (1668-1672).

Mănăstirea a trezit admirația lui Petru cel Mare în timpul vizitei sale la Iași. În perioada domniei lui Constantin Mavrocordat (1733-1735) ea a suferit un mare incendiu. În timpul lucrărilor de restaurare din 1738, ea a suferit din nou avarii, datorate unui cutremur care i-a surpat bolțile. Prin grija egumenului Gherasim, s-au întreprins ample lucrări de reparații, încheiate în 1754.

În incinta mănăstirii a funcționat un ospiciu, amintit documentar la începutul secolului trecut, iar în 1822 locașul a căzut pradă unui nou incendiu.

După 1863 mănăstirea a intrat într-o perioadă grea, deteriorîndu-se din ce în ce mai tare. Drept urmare, în 1900 a fost închisă. Abia în 1947 va fi redeschisă, în acel an încheindu-se lucrările de restaurare începute în 1943. În 1911, clădirea este destinată adăpostirii Arhivelor Statului din Iași. În 1940 se inițiază înființarea unui muzeu dedicat lui Ion Creangă, deoarece marele scriitor locuise aici între 1866-1872, pe cînd era diacon al bisericii. Muzeul va fi deschis în 1955.

Biserica are dimensiuni impresionante, fațadele fiind decorate în stilul Renașterii tîrzii. Ea are patru turle de înălțimi diferite, un pridvor cu două întăriri și un sistem de boltire de influență rusă. Altarul este deosebit de luminos. Din fresca originală s-au păstrat mici fragmente, cea mai mare parte a picturii datînd din ultimele două secole.

Turnul Goliei este construit din piatră, are o formă pătrată și o înălțime de 30 de metri. Turnul de la intrare are o înălțime de 5 m și este construit de asemenea din piatră. Zidul de incintă este gros de 1,20-1,50 m iar cele patru turnuri circulare de incintă, construite în 1688, cuprind fiecare un parter și două etaje.

IRINA STOICA

Cine a fost

„REGELE FÎNTÎNĂ"?

Mari personalități istorice au fost surprinse plîngînd în hohote, suferind sincer, fără nici un fel de teatralizare. Printre acestea se numără Octavian Augustus, Thomas Becket, Elisabeta I a Angliei, Napoleon Bonaparte. Datorită hipersensibilității sale, George al IV-lea al Angliei a fost poreclit „regele fîntînă". Dar cel mai celebru plîns a fost acela al lui Pericle (495-429 î. Ch.), faimosul om de stat atenian, șeful partidei democratice, mare iubitor de artă, prieten apropiat al lui Fidias, sculptorul care a dirijat construcția Partenonului (templul zeiței Atena) de pe Acropole etc.

Cînd soția lui Pericle, Aspasia din Milet - femeie de o frumusețe rară - a fost acuzată de moravuri ușoare și impietate, la proces a fost apărată chiar de soțul ei. Judecătorii n-au fost impresionați decisiv de pledoaria lui Pericle, ci de hohotul de plîns al acestuia, în fața primejdiei ce-o pîndea pe Aspasia. În cele din urmă, inculpata a fost achitată, în timp ce pe obrajii bărbatului ei lacrimile curgeau șiroaie...

(P.I.)

■ Dezmoştenită de părinţii miliardari

VIAŢA I SE PARE UN VIS

Părinţii Christinei Hubart au simţit că-şi pierd minţile cînd au descoperit că fiica lor, în vîstă de 16 ani, îl primea pe ascuns acasă la ei, într-o locuinţă cu 30 de camere, pe iubitul ei, un bărbat de 25 de ani, cu statut de cerşetor şi fără domiciliu stabil. Toate argumentele lor în defavoarea acestei legături nepotrivite s-au lovit ca într-un zid de hotărîrea Christinei de a-şi petrece tot restul vieţii alături de alesul inimii ei, frumosul Oliver. Familia Hubart, miliardari de origine americană care trăiesc în Anglia, a hotărît în consecinţă să-şi dezmoştenească fiica şi să-i suprime orice mijloc de întreţinere sau de finanţare pînă cînd „îi vine mintea la cap". Dar Christine, sedusă mai curînd de stilul de viaţă al iubitului ei, a rămas indiferentă în faţa acestor decizii severe şi chiar a preferat să părăsească domeniul princiar al părinţilor, pentru a trăi împreună cu Oliver într-un cort. Iar viaţa i se pare de vis! *(A. Popescu)*

■ Un vis împlinit

ODIHNA VEŞNICĂ ÎN „MAREA LINIŞTII"!

Eugene Shoemaker, considerat drept unul dintre cei mai mari specialişti americani în domeniul spaţial, a devenit faimos în anul 1994 cînd, împreună cu soţia sa, Carolyn, şi cu colegul David Lewy, a identificat o enormă cometă (botezată cu numele său) care a provocat o gigantică explozie în coliziune cu suprafaţa planetei Jupiter. Evenimentul a fost observat „în direct" de astronomii din întreaga lume, fiind considerat analog impactului unui meteorit uriaş cu 60 de milioane de ani în urmă cu Terra care a dus la dispariţia dinozaurilor, teorie pe care şi Shoemaker o susţinea.

Toată viaţa el a visat să ajungă pe Lună. Paradoxul destinului: pentru Eugene Shoemaker nu s-a ivit un asemenea prilej pînă la decesul său. Ca o preţuire a activităţii sale o parte a cenuşii dr. Shoemaker, decedat în urma unui accident de automobil, a fost închisă într-o capsulă de aur şi ataşată sondei „Lunar Prospector" care a fost lansată şi s-a înscris pe o orbită circumlunară. Potrivit calculelor după circa un an, sonda îşi va încheia misiunea şi va sfîrşi prăbuşirea în Marea Liniştii, iar capsula cu cenuşa lui va ajunge astfel pe Lună. Chiar dacă postum, dorinţa fierbinte care l-a însufleţit întreaga viaţă pe Shoemaker s-a împlinit, el urmînd să-şi doarmă eternitatea pe astrul nopţilor...

În fotografie, savantul american şi soţia sa.

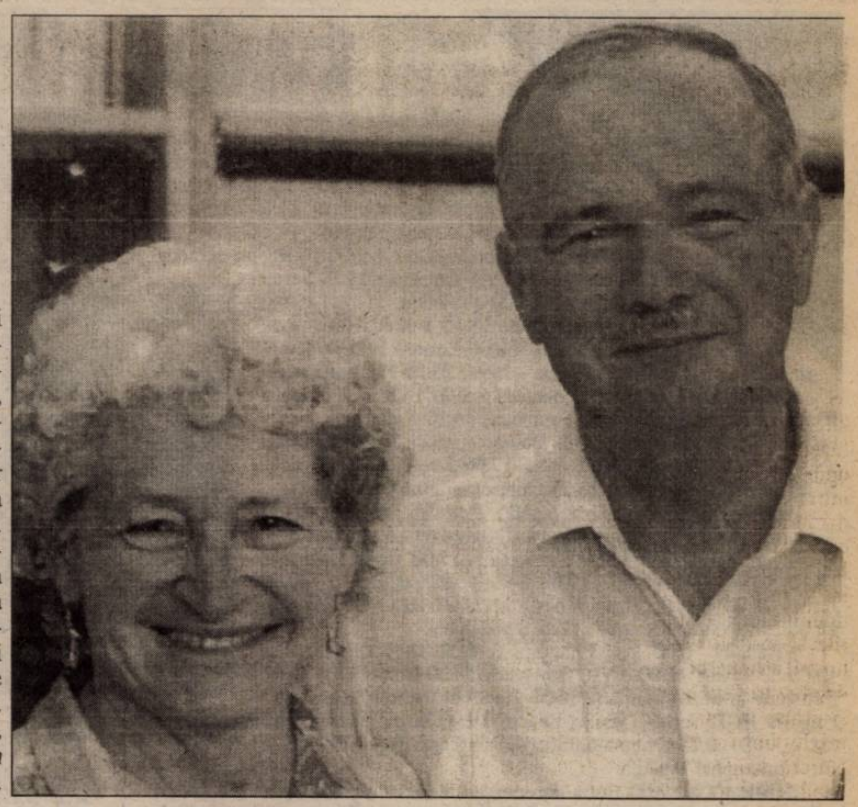

■ Se mai schimbă rolurile în familie

SOŢIILE LA SERVICIU, BĂRBAŢII LA CRATIŢĂ!

S-a sculat din pat la o oră matinală. După toaleta de dimineaţă şi-a ales cu ce să se îmbrace, s-a machiat, a băut o ceaşcă de cafea, a mîncat un sandwich, şi-a îmbrăţişat soţul şi a plecat la serviciu. El a urmărit-o cu zîmbetul pe faţă iar după plecarea ei a trecut la desfăşurarea unei intense şi prelungite activităţi gospodăreşti. Care femeie n-ar dori să viseze aşa ceva? Numai că astăzi nu mai este vorba de un vis irealizabil ci despre un deziderat posibil. Explicaţia? Şi-a făcut apariţia „Mişcarea bărbaţilor-gospodine" care, în prezent numără în Italia peste 15000 de persoane. Printre ei se numără unii care preferă deliberat să îndeplinească o astfel de muncă, alţii sînt şomeri sau nemulţumiţi de serviciile pe care le-au deţinut.

Respectiva mişcare îi are ca iniţiatori pe Paolo D'Arpini şi Antonio D'Andrea. Concluzia primului ei „congres" desfăşurat la Calcata se poate sintetiza astfel: „Dorim să echilibrăm raporturile dintre sexe, învăţîndu-i pe bărbaţi activităţile gospodăreşti pe care soţiile le practică de mii de ani".

Apariţia acestei mişcări a generat implicit păreri contradictorii venite din ambele părţi, cei mai mulţi considerînd că în realitate ea ar ascunde o aspiraţie nonconformistă sau fuga de răspundere a bărbaţilor. Important este cît va dura această iniţiativă a bărbaţilor de a prelua măcar o parte din atribuţiile femeilor. Dar aceasta numai viitorul ne-o va putea spune!

Un hoţ alergic

Mary Dugan, casieriţă la un supermaket din Detroit se uita nelinştită la ceasul din perete. Era seară, mai era puţin pînă la ora închiderii şi voia să ajungă mai repede acasă, unde o aşteptau musafirii. În sertar îşi pregătise rujul, pudra, un spray parfumat, în sfîrşit toate cele necesare unei femei pentru ultimele retuşuri înainte de a ieşi în lume.

Magazinul era gol, cînd năvăli înăuntru un individ oprindu-se chiar în dreptul ghişeului ei. Cu un ciorap pe faţă şi un pistol în mînă, o somă să-i dea toţi banii din sertar. Mai mult decît atît, o avertiză să nu ţipe şi să nu apese butonul de alarmă dacă mai ţine la viaţă...

Tremurînd, Mary luă cu o mînă sacoşa întinsă de hoţ şi, prefăcîndu-se că vrea să pună banii cu cealaltă, luă din sertar sprayul pe care instantaneu i-l descărcă în faţă.

Ştia că e o naivitate. În fracţiunea de secundă în care a făcut gestul disperat, se gîndi la consecinţele tragice, dar, spre surprinderea ei, îl văzu pe hoţ răsucindu-se şi ieşind disperat în fugă, urlînd.

Poliţia, alertată, îl prinse uşor, găsindu-l zvîrcolindu-se în apropiere...

...Individul era alergic la polen şi parfumuri iar ciorapul de pe faţă nu a fost o protecţie suficientă!

Celulita ucigaşă

La cei doar 30 de ani ai săi, Ana Maria Bossini din Mantova privea celulita mai mult ca pe o problemă... „estetică". I s-a părut deci normal să se adreseze unei clinici private, care i-a propus un tratament pe bază de ozonoterapie.

La sfîrşitul uneia din şedinţele de tratament însă, ea s-a simţit dintr-o dată rău. Alarmaţi, medicii au transportat-o imediat la spitalul de urgenţă. Ana Maria a luptat cu toate forţele sale, dar pînă la urmă potenţialul său fizic - de altminteri remarcabil - a cedat. Tînăra nu a mai rezistat şi s-a stins din viaţă în urma unui stop cardiac.

Şi totuşi, împrejurările decesului rămîn neclare: procuratura a deschis imediat o anchetă pentru a lămuri ce se întîmplase. Magistraţii au cerut inclusiv verificarea instalaţiilor de ozon ale clinicii unde se prezentase tînăra. Ca să nu mai vorbim că Ana Maria păruse la un moment dat să-şi revină, după care condiţia sa a început să se deterioreze. Pînă cînd sfîrşitul, temut de toată lumea şi atît de neaşteptat, a avut totuşi loc.

Şi cînd te gîndeşti la toate reclamele care te îndeamnă ce să faci pentru a fi doar un pic mai frumoasă... (M. Dorobanţu)

■ Celebru şi trist

SINGURĂTATEA LUPTĂTORULUI DE SUMO

Precum satelitul nostru natural, Luna, şi gloria are o faţă ascunsă, acolo unde-şi face loc tristeţea. Astfel se întîmplă şi cu luptătorul de sumo (sumotori) Emmanuel Yarbourg. Şi el, campion mondial, are o greutate de peste două sute de kilograme şi o talie pe măsură - aşa cum cere acest sport tradiţional japonez, datînd din secolul I î. Ch. Dincolo de zîmbetul nelipsit unei celebrităţi, Emmanuel tăinuie o umbră de disperare: se va găsi vreo femeie capabilă să-l cuprindă în braţe?

Aceasta a fost „tema" unei emisiuni de televiziune în direct, în cadrul căreia moderatoarea Stefania Orlando (în imagine) a promis un premiu substanţial acelei telespectatoare care va avea mîini atît de „dezvoltate", încît va „învinge" talia mai mult decît herculeană a celibatarului luptător de sumo (portorican de origine). S-au prezentat peste treizeci şi cinci de femei dornice să realizeze performanţa, dar toate au eşuat. Deşi atrăgătoare, condiţia pusă în concurs le-a depăşit dimensiunile mîinilor şi tandra îmbrăţişare completă nu s-a produs. Totuşi, emisiunea a avut succes, întrucît a scos în evidenţă un om faimos dar singur, în căutarea unei iubiri „complete". În finalul show-ului, Emmanuel a spus: „În dragoste, nu trebuie să fii atît de exigent. Acum am învăţat această lecţie". *(P. Ioan)*

nebună o lume

ATRACŢIE „FATALĂ" LA VACI

Vacile vor putea de acum să pască în timpul tornadelor fără a risca să fie luate pe sus, anunţă un agricultor american. Acest lucru va fi posibil dacă deţinătorii de vaci vor folosi noul dispozitiv inventat de Tim Green care constă într-un... magnet. „Magneţii vor fi implantaţi înăuntrul vacilor printr-o operaţie chirurgicală, iar acestea vor putea fi trimise înapoi la păscut în aceeaşi zi" susţine Green.

Invenţia agricultorului a stîrnit gelozia concurenţei care este de părere că acest lucru este imoral şi periculos. Se pare că vacile îşi cam iau zborul cîţiva metri cînd două dintre ele care au magneţi cu poli opuşi se află una lîngă alta.

Săptămîna 7 - 13 decembrie

LUNI 12.00 TVR Info 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Enigma din testament" 23.15 Repriza a treia 0.15 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Anul Juliette" (Franța – 1994) 23.50 Nocturna pop.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.30 Fotbal 23.55 Cultura în lume 0.25 Fotbal.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convietuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Infidelități" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Tom Jones" (ep.1) 22.10 Cu ochii'n 4 23.00 Dintre sute de catarge 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convietuiri 15.30 Emisiune în limba germană 16.55 Handbal feminin: România - Ungaria 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Eternitate" (SUA, 1989) 0.15 Cinematograful de noapte: „Armata divină" (SUA, 1994). Cu: Christopher Walken.

CHRISTOPHER WALKEN
TVR 1,
vineri, ora 0.15

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineața, de la... Iași! 8.30 Alfa și Omega 9.05 Disney 11.00 Film: „Trei bărbați și un bebeluș" (Franța, 1984) 13.10 A doua alfabetizare 14.30 Video-Magazin 17.45 Serial: „Echipa de intervenție" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. și dna Smith" 22.25 Filmele secolului - Colecția Warner: „Fiica lui Ryan" (Marea Britanie, 1970) 0.25 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... Cluj-Napoca! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viața satului 14.10 Video-magazin 18.00 Handbal feminin: România - Austria 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Salt în gol" (SUA, 1994). Cu: Charlie Sheen 22.50 Telesport 23.00 Serial: „D-na King, agent secret" 0.45 Fotbal mondial 1998.

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convietuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care? 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Film: „Doctorul Semmelweiss" (Franța, 1995) 23.40 S.O.S. Patrimoniul!

MARȚI 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care? 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Teatrul Național TV prezintă: „Ce zi frumoasă!" de Michel de Ghelderode 23.45 Fotbal.

MIERCURI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.30 Mapamond (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Contemp-art 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Pentru dv., doamnă! 22.00 Film: „Brubaker" (SUA, 1982). Cu: Robert Redford.

JOI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 10.30 Impact (r) 11.30 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 19.10 Față în față cu autorul 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Cinematograful de artă: „La revedere!" (Franța, 1995) 23.45 Lumea sportului.

CHARLIE SHEEN
TVR 1,
duminică, ora 21.00

VINERI 6.00 România, ora 6 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 22.35 Serial: „Căderea vulturilor" 23.30 Convietuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Cronica africană 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Cluj-Napoca 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiții 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Gîlceava Zeilor" de Radu Stanca 22.35 Ateneu 23.35 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica africană 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Cetățeanul Langlois" (CFI, 1995) 11.30 TVR Iași 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.45 Clepsidra cu imagini 21.00 Sportmania 24.00 Serenada de P.I. Ceaikovski.

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Fiica maharajahului I" (Italia/Spania) 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.20 Riști și cîștigi 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Anul meu preferat" (SUA, 1982). Cu: Peter O'Toole 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audiența națională 1.15 Serial: „Nemuritorul".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Fiica maharajahului II" (Italia/Spania) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgență" 21.30 Serial: „Lois și Clark" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 11.00 Serial: „Frații Hardy" 11.30 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 12.00 Serial: „Norocosul" (ep.1) 12.30 Serial: „Fiica oceanului" (ultimul ep.) 13.00 Film: „Fiica maharajahului III" 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Omulețul Tate" (SUA, 1991). Cu: Jodie Foster 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro și contra 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Tabăra de vară" (SUA, 1985) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Pauly" 13.00 Film: „Numele meu este Kate" (SUA, 1994) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Prevestirea" (Anglia, 1991). Cu: Rosanna Arquette 0.00 Serial: „Poltergeist" 0.55 Serial: „American Gothic" 1.30 Serial: „Nemuritorul" 2.25 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 9.00 Serial: „Incredibila aventură a Robinsonilor" 10.10 Film: „Inelul cu cap de dragon II" 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Kelly Kelly" (ep.1) 14.00 Alo, Generația PRO 16.20 Lumea filmului 17.30 Serial: „Team Knight Rider" (ep.1) 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" 21.00 Serial: „Academia de poliție" 22.00 Film: „Pelle cuceritorul " (Danemarca/Suedia, 1988) 0.45 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Efecte speciale" 2.45 Serial: „Crimă cu premeditare" 3.30 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Kelly Kelly" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Serial: „Al șaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Tăcerea mieilor" (SUA, 1991). Cu: Anthony Hopkins, Jodie Foster 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.30 Serial „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Legea lui Shannon" 3.00 Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hat-trick 0.30 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.15 Film: „Arma sfîrșitului lumii" (Marea Britanie/SUA, 1994).

MARȚI 7.00 – 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Ochi de urs" (România, 1983) 0.10 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.00 Film: „Întoarcerea celor șapte magnifici" (SUA/Spania, 1966).

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Reconstituirea" (România, 1970) 0.15 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.00 Film: „Clubul de noapte" (SUA, 1989). Cu: Patrick Swayze.

PATRICK SWAYZE
ACASĂ,
miercuri, ora 1.00

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Un bulgăre de humă" (România, 1990) 0.10 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.00 Film: „Tată și copii" (Italia).

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „ Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Film: „Operațiunea «Monstru»" (România, 1976) 0.30 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 1.15 Film: „Antrenor fără voie" (SUA, 1991).

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Ultima noapte de dragoste" (România, 1980) 2.15 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes".

DUMINICĂ 11.00 Sport la minut 11.30 Fotbal american 12.00 NBA Action 13.30 Benetton – Formula 1 15.30 Fotbal: Il Calcio 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Woody Allen – Mia Farrow – Povestea lor" (SUA, 1995) 1.10 Serial: „Aventurile lui Sherlock Holmes" 2.00 Film: „Tentație mortală" (Italia).

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Tenis: Cupa Davis 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cuiul din pantof.

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.25 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Cinci piese ușoare" (SUA, 1970). Cu: Jack Nicholson 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Film: „Căsătorie de conveniență" (SUA, 1992) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Teroare de oțel" (SUA) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Tot înainte - Luați-vă după cămilă!" (Marea Britanie, 1967) 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Ochii nopții 4" (SUA, 1995) 6.10 Serial: „Sirenele".

JODIE FOSTER
PRO TV,
miercuri, ora 20.30

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenția de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 13.00 Enciclopedia TV 14.00 Roata de rezervă 15.00 Film: „Noi sîntem îngeri: Puș-cărîașii" (coproducție 1996) 16.30 Serial: „Fete de provincie" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „Victima hazardului" (SUA, 1995) 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Dorință și păcat" (SUA).

DUMINICĂ 7.10 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.20 Film: „Marile vacanțe" (Franța) 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.00 Film: „Vînător în spațiu" (SUA, 1983) 21.45 TeleEurobingo 22.50 Fotbal Club Antena 5.50 Serial: „Sirenele".

LUNI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Comedianții" (SUA, 1991) 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Fotbal: Sheffield Wednesday – Nottingham Forest.

MARȚI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.00 Ultima ediție.

MIERCURI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „CI5: profesioniștii" 23.00 Ultima ediție.

JOI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Campionii" (SUA, 1989). Cu: Eric Roberts 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Alege-ți filmul! 22.30 Film: „Vînătoarea de vampiri" (SUA, 1992) 0.00 Confesiuni erotice 1.00 Film: „Conflict de interese" (SUA, 1991).

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „ Malcolm & Eddie" 10.30 Serial: „Tia și Tamera" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.00 Sport magazin 15.00 Serial: „Detectivi de elită" 16.00 Serial: „Pămîntul. Bătălia finală" 18.00 Focus 18.30 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Un prinț în America" (SUA, 1988). Cu: Eddie Murphy 22.00 Real TV 23.00 Fotbal: Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Malcolm & Eddie" 10.30 Serial: „Tia și Tamera" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 15.30 Serial: „Legături de familie" 16.00 Film: „Lumea celor liberi" (UK, 1966) 18.00 Focus 18.30 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Sahara" (Columbia, 1995) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal: Wimbledon – Liverpool.

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secția de poliție".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „ O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.50 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secția de poliție".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „ O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.30 Serial: „Cobra".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 11.10 Asalt MB 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Serial: „Lumi paralele" 21.25 Film: „O crimă perfectă" (SUA, 1986) 0.10 Serial: „Pointman".

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.05 Serial: „Incredibilul Hulk" 14.50 Drumuri printre amintiri 15.30 Film: „Licoarea magică" (SUA, 1952). Cu: Ginger Rogers 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.40 Film: „Nașul II" (SUA, 1974). Cu: Al Pacino 1.10 Gala TELE 7.

GINGER ROGERS
TELE 7 abc,
duminică, ora 15.30

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

Staruri în derivă

ISABELLE ADJANI

O „regină" în dizgrație

Isabelle Adjani, actrița pe care Franța a mizat atît de mult în ultimii ani, străbate, de patru ani încoace, o cruntă perioadă de eșecuri. Ultimul său succes cinematografic datează din 1994, urmat din nefericire de „Diabolique" (1996), film cotat sub așteptări ca valoare și încasări, realizat în condiții de mare tensiune dat fiind că producătorii au reunit pe platouri două staruri total incompatibile și pline de capricii: Isabelle Adjani și Sharon Stone. De atunci, nici un rol demn de interes, din punctul său de vedere, nu i s-a oferit.

Nici viața personală nu i-a adus prea multe satisfacții. Legătura sa cu Daniel Day-Lewis s-a sfîrșit pe neașteptate, producîndu-i actriței o suferință fără egal, chiar dacă Gabriel Kane, băiețelul născut în urma poveștii lor de iubire, i-a adus o oarecare consolare prin simplul fapt că exista. În plus, silueta actriței, care a trecut de 43 de ani, a început să-și piardă contururile perfecte prin acumularea de kilograme, în timp ce depresia a pus stăpînire pe psihicul său. Ciocolata, consumată ca un drog în această perioadă nu avea cum să o ajute. Toate acestea au împins-o la

însingurare, preferînd izolarea în locul stresantei vieți publice. A motivat că are nevoie de o perioadă de repaus pentru reflecție, de liniște pentru elaborarea unor noi proiecte. Dar indiferent de explicații, lumea a realizat că, de fapt, ex-actrița nr.1 a Franței trece printr-o perioadă de intensă criză.

Conștientă de pericolul în care se află în special cariera ei de actriță, Isabelle Adjani încearcă o relansare, promițînd pentru anul viitor materializarea unui proiect la care, după cum spune ea, lucrează de mai mult timp împreună cu tînăra regizoare americană Erin Digman, un film despre „medici fără frontiere", în care îl va avea ca partener pe Jeremy Irons. Trimiși în misiune, cei doi protagoniști vor trăi o emoționantă poveste de dragoste.

Acesta ar fi cel de-al 27-lea film din cariera sa, dar, din păcate, doar a cincilea după 1990. Producători: societatea Miramax (Statele Unite), Jeremy Irons și Isabelle Adjani. Actrița își leagă toate speranțele de acest nou proiect. Dacă, din nefericire, filmul va fi considerat de critici „fără importanță", iar publicul va ezita să intre în sălile de cinema să-l vadă, conducînd implicit la eșec comercial, cariera actriței va fi, după părerea multora, iremediabil compromisă.

Să fi pierdut „Regina Margot" din cauza aerelor sale de... regină? Reputația ei de „divă capricioasă" să fi contat atît de mult în ochii producătorilor și ai regizorilor? Tînărul regizor Erick Zonca are un punct de vedere foarte clar legat de acest subiect: „Isabelle Adjani într-unul din viitoarele mele filme? Sigur, n-ar fi rău deloc. Totuși, numai gîndul că m-aș izbi de o grămadă de pretenții de vedetă mă enervează cumplit. Am într-adevăr nevoie de o mare actriță, dar nu de o prințesă înconjurată de curtea sa"...

PAMELA

Cele două imagini reprezintă aceeași persoană: Pamela Anderson, blonda cea sexy care a făcut atîtea... valuri pe plaja de la Malibu, o dată cu distribuția sa în celebrul serial Baywatch. Interesant este faptul că publicația „National Enquire" vorbește în paginile sale, după ce a făcut o serioasă documentare în trecutul actriței: cu zece ani înainte de a deveni idolul plajelor însorite, Pamela Anderson care, la

avant PAMELA

acea vreme, nu beneficiase încă de miracolul chirurgiei estetice și nici de sofisticatele produse cosmetice, făcea aceleași... valuri cu silueta și chipul său, într-un boutique din Vancouver (Canada). Deși pe-atunci avea aerul unei fete inocente, simpla sa prezență atrăgea ca polenul albinele clientela masculină interesată, chipurile, de mărfurile din magazin, T-shirt-urile din bumbac. Patronul magazinului spune că unii dintre bărbați zăboveau atît de mult în boutique, încît soțiile acestora veneau să i se plîngă. Pamela avea 21 de ani, un zîmbet plin de prospețime și purta peste bustul foarte natural pe-atunci tricouri pentru adolescente. Era perioada cînd Tommy Lee, viitorul ei soț violent, începea să facă mult zgomot, pregătindu-și statutul de rocker.

DEMI MOORE

Șansa unui nou început?

„Fiecare cu drumul lui, fiecare cu destinul său", aceasta pare să fie deviza foștilor protagoniști ai „familiei mitice" de la Hollywood, Bruce Willis și Demi Moore.

După destrămarea căsătoriei, după flirtul cu mult prea tînărul Leonardo DiCaprio, după moartea mamei sale (cu o biografie

destul de picantă), după „zmeura de aur" („cea mai proastă actriță") încasată de pe urma rolului din „Striptease", după eticheta de „cea mai mercantilă actriță", Demi Moore are nevoie de un nou început ca de aer.

A început prin traversarea Oceanului, via Paris, unde, alături de cei trei copii (Rumer - 10 ani, Scout - 7 ani, Tallulah - 4 ani) și însoțită de baby-sitter și cinci body-guards, s-a instalat într-o casă imensă cu grădină. Și-a înscris copiii la o școală privată americană, asigurîndu-le toate condițiile de educație și distracție, cît mai asemănătoare cu cele „de-acasă", în timp ce ea a început filmările la „Passion of Mind", în regia belgianului Alain Berliner, al cărui film „Ma vie en rose" a făcut o impresie excelentă în Statele Unite.

Spirit practic, Demi Moore speră ca acest ultim film în care joacă să șteargă urmele prestației slabe din ultimii doi ani și astfel succesul de casă să constituie în continuare un argument în negocierea remunerării ei pentru un rol. În plus, seismele care i-au afectat în acest an existența s-ar putea să aibă și partea lor pozitivă, avînd în vedere publicitatea de care actrița a avut parte cu ocazia fiecărui eveniment survenit. Bune sau rele, acestea i-au asigurat permanent prezența numelui și a imaginii în paginile revistelor.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

GROS-PLAN

◆ Frumoasa actriță de origine suedeză Uma Thurman, care dă senzația unei femei cu trup imaterial, poartă totuși la încălțăminte numărul 43.

◆ „Sex cu Cindy Crawford" se numește emisiunea „păstorită" de ex-regina podiumurilor de modă, găzduită de canalul american de televiziune ABC. Titlul emisiunii este la fel de provocator ca și suita de imagini apărute recent în revista „Playboy", reprezentînd-o pe Cindy. Dar, se pare că dincolo de titlu, emisiunea își propune să fie o abordare plină de seriozitate a problemelor sexuale ale cuplului. Programată o dată pe săptămînă, „Sex with Cindy" are ca invitați sexologi și terapeuți de marcă, în măsură să ofere publicului sfaturile lor de specialiști. E cert, Cindy are o pasiune mai mult sau mai puțin mărturisită pentru televiziune. A trecut pe la MTV, apoi pe la NBC, iar acum va face un popas de... 3 ani la ABC.

◆ Sandra Bullok face o declarație în stare să nimicească imaginea de bărbat seducător pe care actorul Ben Affleck și-o construiește cu migală. Ea spune că scenele tandre pe care le-a avut de realizat împreună cu Ben în filmul „Forces on Nature" o stresau enorm, avînd în vedere respirația rău-mirositoare a partenerului său. Motiv pentru care s-a înarmat cu o serioasă cantitate de bomboane mentolate pe care i le tot oferea, cu generozitate, lui Ben înaintea fiecărei „scene a sărutului".

◆ Cu forme ale corpului din ce în ce mai pline, actrița Kate Winster („Titanic") se simte totuși în... formă.

Comentariile permanente nu tocmai favorabile privind silueta sa deloc „constrînsă" de regimuri de slăbire n-au demoralizat-o și nici n-au împins-o să ia vreo atitudine frustrantă pentru psihicul său. Cu atît mai mult cu cît partenerul ei de viață din ultimul an, Jim Threapleton, o iubește așa cum e, iar regizorul Jane Campion s-a străduit să-i pună în valoare în primul rînd talentul în ultimul film în care actrița a fost distribuită, e vorba de „Holy Smoke", realizat în Australia.

◆ George Michael a compus un cîntec de dragoste, „A Moment with You", pentru Marcello Rodriguez, polițistul care l-a surprins practicînd „un act sexual" în toaleta publică din Memorial Park din Los Angeles.

HOROSCOP

7.12 - 13.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Deși săptămîna începe tumultuos, cu oarece peripeții și emoții - mai ales de ordin financiar -, această perioadă e caracterizată de calm și liniște sufletească. Sînteți imperturbabil și nimic din ceea ce se întîmplă în jurul dv. nu vă va afecta. Curba psihicului este complet aplatizată. Joi sau vineri primiți bani sau o veste bună despre ei, pentru viitorul apropiat.

TAUR (21.04 - 21.05): Cel mai interesant aspect al acestui interval este creșterea vertiginoasă a curbei financiare, care miercuri sau joi vă va produce o bucurie lesne de înțeles. Pe de altă parte, latura afectivă a vieții va suferi o ușoară deteriorare (în a doua jumătate a intervalului), fapt concretizat prin divergențe cu partenerul tradițional. Nu ambalați motoarele la maximum!

GEMENI (22.05 - 21.06): Tendința de a vă complica singur existența poate fi pusă pe seama monotoniei existențiale care vă copleșește. Poziția lui Venus față de Soare sugerează o aventură - consumată sau nu pînă la capăt - amoroasă și plină de învățăminte. În dragoste, nu devii niciodată expert, nu-i așa? Totu' e să înveți de la alții, și nu pe pielea ta. Joi sau vineri primiți o sumă frumușică.

RAC (22.06 - 22.07): Pare să fie o săptămînă plină de senzații tari, dacă astrele nu exagerează cu mesajul lor. Atît curba financiară, cît și cea emoțional-afectivă au oscilații primejdioase, fapt care ar trebui să vă îndemne la prudență și reținere. Se poate profila o jenă materială de scurtă durată, cînd va trebui să băgați mîna adînc în economii. Săptămîna viitoare va fi mai blîndă.

LEU (23.07 - 22.08): Jupiter, în poziție extrem de favorabilă față de Soare, înseamnă înțelepciune și noroc - o combinație rară, de care trebuie să profitați din plin. Poate că ocaziile cele mai fructuoase vor veni din sfera profesională, sau din cea sentimentală. Oricare ar fi oportunitățile, pregătiți-vă să aveți inițiativă. La finele săptămînii vă așteaptă o surpriză foarte plăcută și îmbujorată.

FECIOARA 23.08 - 21.09): Nici o umbră nu va afecta spiritul dv. în această perioadă, cînd toate curbele astrale principale se situează mult peste normal. Se pare că veți avea un succes deosebit în mediul profesional (marți, miercuri), care va răsplăti eforturile din ultima vreme. Pe de altă parte, joi sau vineri se va înzdrăveni bugetul destul de mult și veți onora cîteva datorii.

BALANȚA (22.09 - 22.10): Eticheta săptămînii pare să fie generozitatea norocului. O conjunctură favorabilă Neptun-Soare poate conduce la cîștiguri ușoare, la îndeplinirea unor vise fierbinți, la surprize din cele mai plăcute. Ar fi nimerit să practicați jocuri decente de noroc și/sau să vă lăsați purtat de dorințele inimii, dacă aveți o legătură sentimentală de perspectivă.

SCORPION (23.10 - 21.11): Cel mai semnificativ aspect al perioadei este dat de oscilațiile (ușor) alarmante ale curbei emoționale. Se pare că partenerul de viață vă servește cîteva picături de amărăciune și se poartă cu dv. precum mangusta cu șarpele. Dar tactul și înțelepciunea dv. vor scutura de orgolii preopinentul și vor netezi iarăși relațiile. Nimic nou despre bani, însă așteptarea nu va fi prea lungă.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Aspectul nefavorabil pe care-l face Luna față de Venus ne face să credem că vor ieși scîntei ca la polizor fie în mediul profesional, fie în cel familial. Ceva vă necăjește, ceva neplăcut vă obsedează și vă diminuează randamentul și buna dispoziție. Poate că banii ce-i veți încasa (poate joi, poate vineri) vor avea darul să vă însenineze și să vă redea calmul.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Curba sănătății sugerează că aveți o meteo sensibilitate accentuată. Atenție, deci, la capriciile vremii cu influență directă asupra circulației și reumatismului. Mercur vă ocrotește numai în ceea ce privește inițiativa în afaceri, sau în plan profesional. Vineri primiți bani, iar duminică, o veste bună de departe, ce confirmă multe așteptări puse pe jar.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Principalele caracteristici ale săptămînii sînt acțiune, voință și chiar dîrzenie. Luni și miercuri veți avea de înfruntat cîteva situații delicate, din care veți ieși nesifonat. Evenimentele, inițial potrivnice, se vor metamorfoza și vă vor deveni favorabile. O veste financiară foarte bună veți primi marți sau miercuri, întîmpinați-o cum se cuvine!

PEȘTI (19.02 - 20.03): Curba emoțională și cea fizică indică vitalitate și fantezie, elemente ce vă vor conduce spre reușite apreciabile. Pe fondul unui psihic de atîtea ori traumatizat de-a lungul anului, veți duce la bun sfîrșit, surprinzător, ceea ce nici dv. nu mai sperați. Divergențele profesionale vor fi de data aceasta constructive și vor avea consecințe materiale consistente.

Grădina

micul nostru Paradis

● *La sugestia cititorilor, ne vom opri o perioadă la plantele pe care florăriile ni le oferă spre cumpărare în special în sezonul de toamnă și iarnă.*

SCINDAPSUS

Este o plantă al cărei preț variază în funcție de dimensiunea ei, dar, avînd în vedere că Scindapsus crește foarte repede, putem alege una mai mică pentru că, bine îngrijită, va ajunge „să ne dea afară din casă". Frunzele groase, lucioase, cu aspect cerat, colorate în verde tare, „pătat" din loc în loc cu galben, sînt de un efect decorativ deosebit. Tulpinile, ca niște liane, ajung pînă la cîțiva metri lungime. Planta se pune bine în valoare dacă e așezată pe socluri mai înalte ori suspendată de grinzi, ca un candelabru. Poate constitui, de asemenea, un element decorativ pentru bucătărie, mai ales dacă tulpinile lungi sînt conduse cu imaginație în spațiul de care dispunem.

În general, planta se dezvoltă bine, păstrîndu-și frumusețea, dacă are lumină difuză. Iarna suportă și lumina directă a soarelui. Temperatura agreată de plantă este exact cea a unei camere normal încălzite, dar umiditatea este „cheia" vitalității ei. Deci necesită umiditate crescută, de aceea e recomandabil să fie așezată pe un strat de pietriș umed. Atenție însă! O udare exagerată, care îi înundă în mod repetat rădăcina, poate duce la degradarea frunzelor care încep să devină maronii, apoi să cadă. *(A. Popescu)*

tile

Întreținerea materialelor textile din apartament

Desprăfuirea. Praful se îndepărtează cel mai bine cu aspiratorul. În cazul covoarelor mari și groase, este bine să așezați în zona desprăfuirii, sub covor, suluri de hîrtie asigurînd astfel, prin spațiul creat între covor și dușumea, absorbția prafului din toată adîncimea materialului.

Dacă praful se mătură, presărați pe suprafața covorului sare fină de bucătărie care împiedică praful să se împrăștie.

Pentru curățire, după desprăfuire, se șterge covorul atît pe față cît și pe dos cu o cîrpă sau o perie muiată, după alegere, în: 1) apă, 1 litru, cu amoniac concentrat, 4 linguri. 2) apă, 1 litru, cu oțet, 4 linguri. După spălare se șterge cu cîrpe uscate și se lasă să se usuce la aer.

Covoarele (carpetele) foarte murdare se curăță cu solvenți (benzină, neofalină, terebentină - inflamabile) în care s-a dizolvat naftalină (1-2 linguri la un litru de solvent).

(Va urma)

Derapajul 4

OPRIREA. *Pe un teren alunecos oprirea nu este întotdeauna simplu de efectuat. Nu se recomandă cuplarea succesivă a etajelor inferioare pentru a produce încetinirea deplasării folosind frîna de motor, deoarece pe această cale se pot produce șocuri, iar frînarea nu este integrală, procesul efectuîndu-se numai pe roțile motoare. Se pare că frînarea prin impulsuri este cea mai eficientă, dacă procedeul se aplică corect. Pe ce principiu se bazează acest procedeu?*

Se știe că, în timpul frînării, inerția mașinii încarcă roțile din față. Dacă aderența este mică, atunci posibilitatea ca forța de frînare să depășească forța de aderență crește, fapt care duce la blocarea roților din față, iar acestea vor începe să patineze. Ideea ar fi ca șoferul să sesizeze tocmai momentul imediat următor în care va începe alunecarea roților din față și să reducă forța de frînare. Practic însă nici un șofer nu poate face aceasta, astfel încît, de regulă, fie că frîna nu este acționată suficient de tare (adică pînă la limita aderenței), fie că intensitatea apăsării pe pedală conduce la blocarea roților.

Frînarea pulsatorie intermitentă realizează un compromis acceptabil. În figura alăturată se vede că la apăsarea pe frînă viteza mașinii se va reduce dar, prin blocarea roților, roata va începe să patineze (momentul „a"). Înainte ca deplasarea automobilului să devină complet necontrolabilă, frîna este eliberată, iar roțile vor începe din nou să se învîrtească restabilind mersul (momentul „b"); apoi se efectuează o nouă frînare („c") și o nouă revenire („d"), pînă cînd viteza vehiculului coboară pînă la nivelul dorit sau pînă la oprire. Încă o dată: ÎN TIMPUL FRÎNĂRII NU SE VA MANEVRA VOLANUL!

Frecvența pulsațiilor este discutabilă. Unii dintre piloții încercați susțin că succesiunea manevrelor arătate trebuie făcută cît de repede permite abilitatea șoferului; alții susțin că o frecvență de 5-6 activări pe secundă este suficientă, în timp ce cunoscutul instructor specialist în pilotarea pe timp de iarnă, A. Cudworth, accepta chiar o apăsare pe secundă.

Mai important este ca frecvența să nu fie constantă; la începutul procesului pedala de frînă va fi acționată mai rapid (nu mai brutal!), după care frecvența apăsărilor se va reduce pe măsură ce mașina își încetinește mersul, putîndu-se mări concomitent și forța de apăsare pe pedală.

Se va mai reține că este total neindicată frînarea continuă, deoarece singurul efect aproape sigur va fi o patinare pe toate roțile și pierderea totală a controlului direcției.

Prof. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

ȘAH

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută și cîștigă

ANDERSEN - PAULSEN, 1873

© ȘERBAN TEODORESCU

1. Cf6+! g:f6 2. C:f6 + Rf7 3. T:h7 + Ng7 4. T:g7+! R:g7 5. C:e8 + Rf8 6. D:f5 + N:f5 7. C:d6 și albul, cu trei pioni în plus, cîștigă ușor.

Serisori primite

Vasilescu Cristian, Ploiești: Celebrul dirijor austriac Herbert von Karajan (1908-1989) nu deține numai un record de longevitate la pupitrul orchestrei simfonice din Berlin (35 de ani), ci și recordul de înregistrări: peste opt sute! Temperamentalul muzician a dirijat în toate capitalele mari ale lumii, inclusiv la București. Prima prestație în țara noastră a avut-o la 23 ianuarie 1944, pe cînd avea doar 36 de ani.

Teodor Crișan, București: Despre savantul Constantin I. Parhon vom scrie la momentul oportun, căci anul viitor se împlinesc 30 de ani de la dispariția sa. Pionierul endocrinologiei moderne pe plan mondial a trăit între 1874 și 1969, și din 1928 a fost membru al Academiei Române. Printre multe alte contribuții valoroase, el este creatorul științei numite „ilikibiologie", adică biologia vîrstelor.

Mihaela Dorongan, Beiuș: Din păcate, recordul pisicii dv. (șapte pui la o naștere!) nu poate intra în Cartea Recordurilor Lumii. Aceasta statuează clar campioana: pisica birmanezo-burmeză a dnei Valerie Gane, Anglia, a adus pe lume la 7 august 1970, 15 (cincisprezece) plozi, din care patru născuți morți. La cîini, recordul e și mai aiuritor: o femelă de fox american a născut 23 de pui, la 19 iunie 1944. Toți au supraviețuit!

Tudor Iovan, Carei: Ne e greu să ni-l imaginăm pe Eminescu scriind la calculator și nu cu pana, despărțindu-l de epoca sa. Povestirea dv. SF e interesantă, dar bagatelizează lucruri sacre. Nici Ștefan cel Mare nu-și spiona inamicii cu luneta, Galileo Galilei nu se născuse.

Corina Tulbure, Caracal: Nu e nici o eroare. Șopîrla respectivă, Anguis fragilis, a trăit 54 de ani la Muzeul Zoologic din Copenhaga, între 1892 și 1946. Ea este matusalemica speciei sale.

Rubrică realizată de **PAUL IOAN**

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Sechestrul asigurator

Dacă o cerere de chemare în judecată are ca obiect plata unei sume de bani, reclamantul creditor, pentru a preîntîmpina actele de înstrăinare de bunuri mobile ale debitorului, care ar periclita executarea silită în viitor a hotărîrii ce se va obține, poate recurge la măsura sechestrului asigurator. Această măsură constă în indisponibilizarea unor bunuri mobile ale debitorului pîrît, ce se află la el sau la un terț, care urmează a fi vîndute silit pentru realizarea creanței reclamantului, dacă în momentul în care acesta a obținut o hotărîre definitivă, debitorul nu își va executa de bunăvoie obligația.

Cererea de sechestru asigurator se introduce la instanța domiciliului debitorului, dar, în situația în care cererea principală se soluționează de o altă instanță, atunci aceasta devine competentă să soluționeze și cererea de sechestru asigurator.

Înființarea sechestrului asigurator se poate cere numai în cazul în care creanța reclamantului este constatată printr-un act scris și este ajunsă la termen. În lipsa unui act scris, reclamantul poate cere înființarea sechestrului, dar numai dacă depune o cauțiune de 1/3 din valoarea reclamată. Și pentru creanțele neajunse la termen se poate solicita această măsură, dacă debitorul a micșorat prin fapta sa asigurările date sau nu a dat asigurările promise, ori dacă este pericol ca debitorul să fugă, să-și ascundă sau să-și risipească averea însă numai cu depunerea unei cauțiuni ce va fi fixată de către instanță.

Instanța se pronunță asupra cererii de sechestru asigurator printr-o încheiere, care este susceptibilă de apel.

Dacă cererea este admisă, măsura este adusă la îndeplinire prin executorul judecătoresc, care se va deplasa la locul unde se găsesc bunurile, le va inventaria și le va declara sechestrate, întocmind un proces-verbal de sechestru. Bunurile sechestrate vor fi lăsate în custodia pîrîtului sau a unei alte persoane. Debitorul poate obține ridicarea sechestrului, dacă va da o garanție pe care o va stabili instanța.

Dacă acțiunea creditorului este admisă și pîrîtul este obligat la predarea unor bunuri sechestrate sau la plata unei sume de bani, măsura asiguratorie a sechestrului se menține și bunurile pot fi valorificate după ce hotărîrea rămîne definitivă și este investită cu formulă executorie.

Cu mîna întinsă

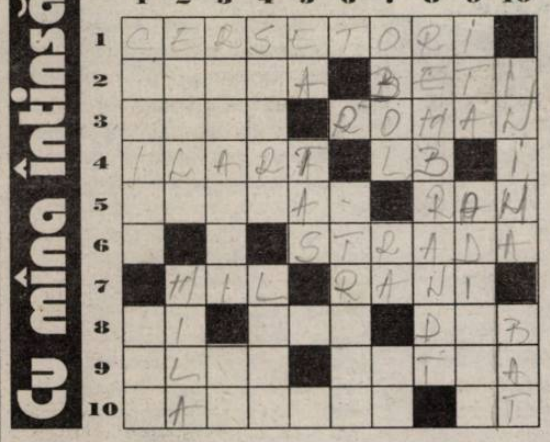

ORIZONTAL: 1) Întind mîna la toți trecătorii. 2) A prinde cu mîna - Unii cerșetori „în timpul liber". 3) Armă albă folosită cu mîna întinsă - „Prinț și cerșetor" de Mark Twain. 4) Provoacă rîsul - Albă la mijloc. 5) Cutia milelor - Creangă. 6) Locul de muncă al cerșetorilor. 7) Controla străzile în trecut - Provocate uneori intenționat pe trupul cerșetorilor. 8) Manifestă milă - A întinde mîna - Apropiat. 9) Plătite pe rînd - Roman de Zaharia Stancu care prezintă mulți cerșetori. 10) Membru în tagma cerșetorilor - Punctul de la meci.

VERTICAL: 1) Cerșetoare (înv.) - Cerșetor condus la braț. 2) Cu situație asemănătoare - Traiul cerșetorilor. 3) Se încheie cu mîna întinsă - T. 4) Situație materială - Loc preferat. 5) Dînsa - Una ieșită din ataș. 6) Mișcată de milă. 7) Se dă celui cu mîna întinsă - Cură - Neîntrecut. 8) Pictor flamand, semnatarul pînzei „Cerșetori la poartă" (Hermersz van Rijin). 9) Fir - Mîngîiere. 10) Dărnicie (fig.) - Luat uneori la cerșit.

DICȚIONAR: ATS

GHEORGHE CÂMPEANU
Focșani

Soluția careului **„GHEAȚĂ"**

ORIZONTAL: INDIFERENT - NICOARĂ - EA - MS - NT - URSI - ATI - IN - OIA - RECE - BASM - MANIU - GUTE - U - I - ACE - IL - RS - TU - RATE - IUGA LAPON - TALPES - ERA.

PAR(anormale) de TOPAN

Umor

Unui amator de băutură doctorul îi recomandă o cură de lapte.

Cînd pacientul vine la control îl întreabă:

- Ți-a plăcut laptele? Ți-a folosit?

- Sigur, doctore! Am dezlegat o enigmă. Am înțeles de ce urla atîta copiii mici.

La pescuit Goguță, văzînd că tatăl său scoate din apă ba o cizmă, ba o tigaie, ba un ciorap, îi șoptește:

- Hai să plecăm, tăticule! Nu vezi că aici, sub apă, locuiește cineva?

O tînără își plimbă copilul în cărucior. O prietenă o oprește și exclamă plină de admirație:

- Vai, ce copil frumos și ce bine seamănă cu taică-său!

- Da, dar vezi tu, nu seamănă cît de puțin cu soțul meu!

Iubita lui Ionescu e ca zahărul!

- Tot așa de dulce?

- Nu, tot așa de rafinată!

Un doctor se întîlnește pe stradă cu un pacient.

- V-am recomandat să stați cîteva zile la pat. Vreți să luați vreo gripă?

- Nu, domnule doctor, doar două sticle cu vin!

Acest aparat reduce la jumătate muncile casnice.

- Excelent! Vă rog să-mi împachetați două!

Verificați-vă cunoștințele

1. Care este cel mai puternic curent maritim?
2. Cine a scris libretul operei „Nunta lui Figaro" de Wolfgang Amadeus Mozart?
3. De unde sînt originare „gălbinelele" cultivate în grădinile noastre țărănești, cu flori galben-aurii sau portocalii?
4. Cine este fondatorul mecanicii clasice?
5. Cine a scris romanul „Puntea Sfîntului Ludovic"?
6. Cine a fondat Grădina Botanică din Craiova?
7. Unde s-a născut Napoleon Bonaparte?
8. Care este cel mai mare mamifer de pe planetă?
9. Ce sînt coleopterele?
10. După planurile cărui arhitect a fost construit hotelul „Bulevard" din București, hotel care a fost inaugurat în 1873?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Orașul Maseru este capitala Regatului Lesotho din sudul Africii. 2) Colostrumul este laptele secretat de glanda mamară spre sfîrșitul sarcinii și în primele zile după naștere. 3) Volumul de versuri „Poeme cu îngeri" aparține poetului român Vasile Voiculescu (1884-1963). 4) În 1791 metrul a fost definit ca a 40000000-a parte din meridianul pămîntesc. 5) În mitologia greacă, Agamemnon era regele micenian, căpetenia aheilor în asediul Troiei. 6) Primul institut de biologie din lume a fost întemeiat la Cluj-Napoca din inițiativa lui Emil Racoviță (1868-1947). 7) Autorul sculpturii „Arcaș odihnindu-se" este Ion Jalea. 8) Coaja de prun se folosea, în multe regiuni, la vopsitul în roșu și maro, uneori în amestec cu alte plante. 9) Un qânun este un instrument muzical arab, cu coarde. 10) Un zingirliu este o monedă de aur turcească, bătută la Istanbul în 1716, care a circulat și în Țările Române în secolele XVIII-XIX.
(IRINA STOICA)

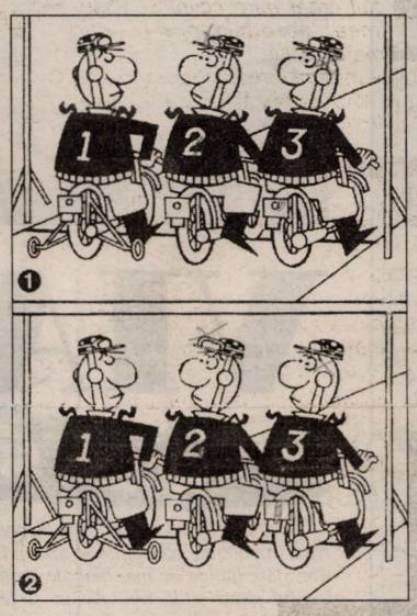

PERSPICACITATE

Diferențe

La prima vedere cele două desene par identice. La o mai atentă urmărire veți putea găsi opt mici diferențe grafice.

(Soluția în numărul viitor)

Dezlegarea testului din numărul trecut

CINCI DIFERENȚE

1) Brațul ochelarilor. 2) Steagurile arenei. 3) Coada taurului. 4) Înfățișarea toreadorului. 5) Însemnele de pe epoleți. Alte elemente grafice: cravata toreadorului, ușile de refugiu, capa toreadorului, numărul lojilor din tribună.

Și dedesubt?

Ce se află sub acest desen? Încercați să găsiți un răspuns spiritual și confruntați-l cu cel propus de noi.

(Soluția în numărul viitor)

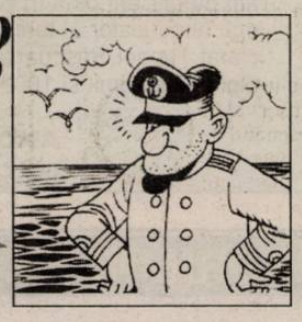

Aforisme

Dacă păunul ar fi conștient de splendoarea penelor lui, nu și le-ar mai tîrî prin țărînă!...

Marii pianiști își spală degetele numai în rouă.

Uneori, trebuie să dai mîna cu cineva, fără să fi vrut a da ochii.

Cine n-a trăit nici o furtună, n-a cunoscut adevărata liniște.

Nici trompa pentru elefant, nici cocoașa pentru cămilă nu sînt poveri ale vieții.

CRISTIAN PETRE - ARGEȘ

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„AVENTURI"

DETAȘATĂ / PASĂRE		PĂTURĂ (pop.) / MIOARA		VAL / AMAR!		ULIȚĂ / PLANTĂ TEXTILĂ		CALĂ! / PAS LA NOI	PASĂRE / CARĂ!
C	I	O	C	A	H	I	T	O	A	R	E
FORME DE RELIEF / LITERĂ GREACĂ								BOLD / HRANĂ	
F	I	O		R	O	U	R	I		A	C
B	E	T	A	NIMIC MAI MULT / SIMBOL SCUMP		IUBIT LA NEBUNIE / REST LA STRUNG			SCRIERI ISTORICE		
SUBȚIRE / ÎNTREBARE		CERNEALĂ / BRITANIC				FABRICĂ / PROGRAM					
C	E	T	U	S		U	Z	I	H	A	
OMĂT / PLĂMÎNI SĂNĂTOȘI				LUAT LA JOC / POMI				CAMĂ! / VECHI NEGUSTOR		ANIMALE NORDICE	
E	T	H	C	A	R	Ă	M	E	L	E	
ȘOPRLĂ MARE / LINIȘTIȚI						VERIGĂ / OPUSCUL					
C	A	L	M	I		O	S	T	ALIFIE	A	
STORCĂTOR / SUPRAVEGHETORI					NOIMĂ / BICE!	CAPIE!		AMIN!			
P	A	Z	H	I	C	I	AU CAPITALA LOR...		R	I	

Dezlegarea integramei **„SOLDURI"**

Orizontal: D - C - S - I - A - D - RESENTIMENTE - ZIDARI - DAR - DOGARI - CE - AB - RUT - VARNITA - PIRAMIDE - CAZ - EA - STUDENTI - IN - A - INIMI - N - TAUR - ATI - D - FAURAR - OSCAR - TRACTORISTI - PIERI - VIE - AS.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

„Nume mari”, precum Pete Sampras, Marcelo Rios, Andre Agassi, Tim Henmann, nu s-au regăsit în finala Turneului Campionilor de tenis de la Hanovra. Contrar majorității așteptărilor, doi spanioli s-au luptat pentru cupa cea mare. Cei doi au fost Alex Corretja și Carlos Moya. Deși cei doi sînt foarte buni prieteni, acest lucru nu s-a văzut nici măcar o fracțiune de secundă pe teren. „Dacă Dumnezeu va veni să joace, voi încerca să-l învingˮ a spus Moya înainte de meci. Multă lume ar face asta pentru 1360000 de dolari, premiul acordat cîștigătorului. Se pare însă că și Alex Corretja avea cel puțin aceeași hotărîre ca și compatriotul său. 5 seturi au creat un spectacul sportiv de o rară frumusețe la al cărui final mai lipsea doar un foc de artificii. După nici jumătate de oră de la începerea partidei, Alex Corretja, a realizat că este condus cu două seturi la zero: 3-6, 3-6. Precum într-o partidă de box din filmul „Rocky”, Corretja s-a „trezit din pumniˮ, s-a răzvrătit, parcă neconcepînd să piardă, decît probabil cu prețul vieții sale. Cu o ambiție și o hotărîre ieșite din comun, dublate de luciditate și precizie, Corretja a echilibrat scorul, cîștigînd următoarele 2 seturi- 7-5 6-3, și prelungind partida la peste 3 ore de joc. Ultimul set a avut o desfășurare total imprevizibilă, cu 5 breakuri care l-au plasat în frunte cînd pe Moya cînd pe Corretja. La scorul de 5-5, Carlos Moya a fost la un pas de a reuși un alt break, care l-ar fi adus în postura imediat următoare de a servi pentru game, set și meci. Însă nu a fost să fie. Dumnezeu a fost spaniol în seara aceea, dar mai spaniol pentru Corretja. Sau poate a vrut să-i demonstreze lui Moya că îl poate învinge din ceruri, fără să vină pe teren... Corretja a reușit să-și cîștige în cele din urmă serviciul, după care a reușit un break, pentru ca apoi să-și cîștige și partida. A fost o partidă excelentă, un spectacol de care „sportul albˮ nu poate fii decît onorat. Schimburi de mingi lungi și rapide, lovituri cu sclipiri de geniu izvorîte din pasiunea și dorința de victorie a celor doi iberici, i-au adus emoțional pe teren pe toți cei 13.000 de spectatori. O finală a campionilor, între doi mari campioni.

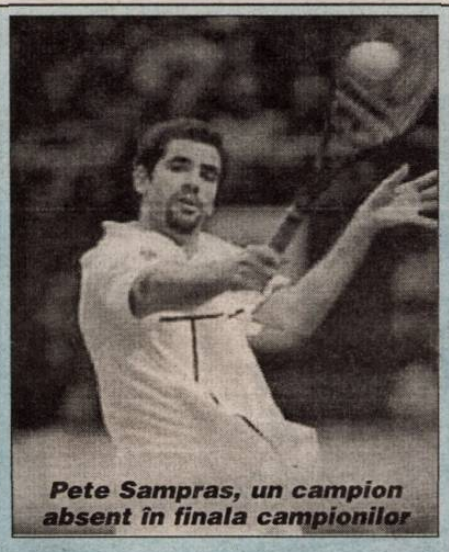

Pete Sampras, un campion absent în finala campionilor

Miercuri 2 decembrie, începînd cu ora 14, s-au jucat în 4 orașe din țară -Bistrița, Timișoara, București și Bacău, sferturile de finală ale Cupei României-Tuborg la fotbal: Steaua-Petrolul, UMT-Dinamo, Gloria-Rapid, FCM Bacău-Oțelul. Deși FRF a anunțat returul abia pentru primăvara viitoare, este posibil ca el să se joace pe 9 decembrie. Vom reveni cu amănunte despre aceste partide în numărul viitor.

Un meci decisiv pentru preliminariile Campionatului European de Baschet din 1999 a adus față în față la Sibiu reprezentativele României și Ungariei. Ai noștri nu mai aveau practic nici o șansă de a merge mai departe, avînd doar 7 puncte și fiind pe ultimul loc în grupă, însă ungurii, în cazul unei victorii, erau calificați mai departe. „Țiganiiˮ , cum au fost numiți de cei 2000 de spectatori din sală, au reușit victoria cu 72-54 și vor merge anul viitor la „europeneˮ.

Europa a dominat Campionatul Mondial de Volei masculin. Italia și-a adjudecat titlul suprem în defavoarea lugoslaviei, cîștigînd categoric cu 3-0. Din cauza serviciilor extrem de puternice și bine plasate ale „squadrei azzurraˮ, iugoslavii s-au văzut puși în dificultatea de a nu reuși să-și facă jocul, bazat pe un atac rapid și o circulație intensă și inventivă a mingii, atît de eficient pînă în ziua finalei. Cel mai bun jucător al turneului a fost declarat Rafael Pascual, care pe lîngă diplomă a primit și 100000 de dolari.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

În statele Vestului Mijlociu (SUA), imaginația fermierilor naște mereu distracții sub formă de concursuri practicabile și-n anotimpul rece. Unul din acestea, numit Cinderella (Cenușăreasa), pune la grea încercare nervii participanților: este vorba de număratul boabelor de fasole, grîu etc., contra-cronometru. Recordmanul la fasole este Bill McGenings, care a numărat în cinci ore 72112 boabe, cu o medie de 4 boabe/secundă. La grîu, recordul aparține unei femei, Alison Wright, care a numărat 90065 boabe tot în cinci ore, cu o medie de 5 boabe/secundă.

Aruncarea în înălțime a unui snop cu furca solicită abilități deosebite și antrenament îndelungat. Don Richardson a reușit performanța de 17,56 metri înălțime, cu un snop de 3,2 kilograme. De remarcat faptul că astfel de întreceri au fost inițiate înainte de primul război mondial.

Dacă nu știați, aflați că din stafide și sîrmă subțire se pot executa construcții de mare finețe, cu dimensiuni remarcabile. La Snow Bells, Kansas, soții Fulbridge au realizat macheta unei ferme (cu toate acareturile) cu o suprafață de 6,5 metri pătrați, folosind 5,3 kilograme de stafide. Pentru a imagina animalele aferente, ei au folosit măsline negre.

Demolarea unui grajd obișnuit, făcut numai din scînduri, poate fi făcută în mai puțin de o oră. Frații Montgomery au executat o astfel de acțiune, numai cu pumnii și picioarele, în 46 de minute. Grajdul respectiv avea 14 încăperi pentru cai și o suprafață de 176 metri pătrați.

Căderi amortizate de saci umpluți cu cactuși! Nici un cascador nu și-ar permite o astfel de aventură, dar în statul Iowa se practică. Participanții au dreptul să poate jeans din piele de bivol, iar cine se vaită e descalificat. John Duncan a reușit 7 căderi consecutive, de la 2 metri înălțime.

Un marș cu greutate

Pentru a protesta împotriva discriminărilor și umilințelor pe care le suportă din partea lumii înconjurătoare, cîteva sute de obezi americani au pornit într-un „marș de revoltăˮ pe străzile din Santa Monica (California), „înarmațiˮ cu pancarte și sloganе... hrănite de umor și autoironie. Pentru locuitorii și autoritățile din Santa Moniça, marșul a constituit un adevărat spectacol, avînd din nefericire drept protagoniști oameni care se confruntă zilnic cu o problemă... grea: propria lor... greutate.

VIAGRA

Acum și pentru femei?

Cel mai popular și eficient remediu împotriva impotenței bărbaților se află în farmaciile din toată lumea de mai bine de șapte luni, de curînd chiar și la noi. Acum și femeile au început să apeleze la micuțele pilule albastre, astfel că, la această oră, peste 150000 de femei din toată lumea o folosesc. Joanne Dorman, o americancă ce a suferit o traumatizantă operație la nivelul organelor genitale în urmă cu opt ani a fost avertizată de către medici că apetitul său sexual va scădea considerabil. Joanne afirmă acum, după ce a apelat pentru prima oară la Viagra că viața sa sexuală este excelentă, mai bună ca oricînd. Viagra acționează în același mod, atît la femei, cît și la bărbați: crește fluxul sanguin în zona organelor genitale. Femeile care au apelat la Viagra au constatat în timpul actului sexual o mai bună lubrifiere, durere considerabil mai mică, excitație mai mare și orgasmul mai ușor de atins. Efectele secundare ale Viagra sînt aceleași, atît la bărbați, cît și la femei: dureri de cap și tulburări de vedere. Viagra este mortală în cazul suprapunerii cu tratamentul unor boli de inimă ce uzitează medicamente cu conținut de nitrați. Medicii avertizează că pînă la această oră nu au fost studiate toate implicațiile pe care Viagra le poate avea în rîndul consumatoarelor, abia la anul putîndu-se ști cu siguranță dacă femeile pot apela la el fără nici o problemă. Pînă atunci însă femeile cu probleme sexuale trebuie să apeleze la tratamentele curente.

Prin rețeaua Internet

Cumpărături din fotoliu!

Cumpărăturile prin intermediul Internetului, cu ajutorul calculatorului, sînt din ce în ce mai uzitate în întreaga lume, oamenii simțindu-se mult mai confortabil comandînd de acasă, decît să se suie în mașină și să facă o întreagă excursie prin oraș în căutarea produselor favorite, la prețuri atractive. 45% dintre americanii utilizatori de computere au apelat la Internet pentru a-și cumpăra diverse lucruri pe timpul concediilor, față de anul trecut cînd numai 10 procente au folosit acest tip de achiziție. A cumpăra în acest fel este mai convenabil, mai sigur și mai ușor. Internetul este o piață vastă, unde se poate găsi absolut orice în orice colț al lumii, se poate căuta cel mai convenabil preț pentru orice produs, se poate comanda la orice oră din zi sau din noapte, și toate acestea stînd comod în fotoliul preferat. Într-un top al celor mai achiziționate produse ale acestui an au fost în ordine: programele pentru computer, cărțile, muzica, componente pentru computere și bilete pentru avioane.

În numărul viitor

■ Vor prevedea sateliții cutremurele? ■ Amintiri din preajma morții ■ Energia, eterna poveste ■ Vaccinul genic ■ Ne putem feri de medicamentele mortale? ■ Mortierul de pe Lună! ■ Cei trei poli ai Pămîntului ■ O istorie cu vipere ■ Catherine Deneuve, o actriță mitică ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Timp liber

ÎN ATENȚIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin”* împreună cu *Agenția de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noștri fideli **REVELION ÎN TURCIA,** la un preț excepțional.

■ 6 zile, cazare hotel 5 stele, demipensiune și masa de Revelion inclusă. Transport internațional România - Turcia - România cu autocar de lux - cinci stele. Preț: 205$ + 1500000 lei.

■ 7 zile, cu autocarul, 139$ + 1500000 lei, hotel 3 stele - superior, demipensiune, masa de Revelion inclusă.

Pentru ambele variante se vizitează: Edirne, Troia, Pergam, Efes, Istanbul.

■ Cititorii noștri care se înscriu pînă la 15 decembrie beneficiază de o reducere cu 10 la sută pe baza talonului alăturat.

TALON DE FIDELITATE magazin

Nume .....

Prenume .....

Adresa .....

.....

Excursia aleasă .....

MAGAZIN nr. 49

Pentru alte detalii *și înscrieri, telefonați la redacție la 2228336 sau la Agenție la 2316131, 2316132 sau 2304350 (Miruna Grigore sau Carmen Dobra).*

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin” S.R.L., București, Piața Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 402001085030 (USD) și 402001085031 (DM), Banca Comercială „Ion Țiriac”, Sucursala București.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN”!

Doritorii se pot adresa redacției la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10⁰⁰ - 14⁰⁰

NU UITAȚI!

Abonarea, acum, direct la redacție vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale prețului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacția „Magazin” îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde și alte informații utile.

SERIE NOUĂ - 395 • ANUL XLI • 10 DECEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 50 (2145)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Aurul obișnuiește să treacă prin mijlocul santinelelor și să sfarme stîncile cetății mai tare decît trăsnetul."
HORATIU

•

„Nimeni nu este atît de bătrîn, încît să nu spere pe drept încă o zi (de viață)."
SENECA

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

Stația spațială internațională

DUMINICĂ, ÎN COSMOS S-A LUCRAT DIN GREU!

Pe 6 decembrie cosmonauții de pe recent lansata navetă *Endeavour* au reușit să pună primele cărămizi la temelia viitoarei stații spațiale internaționale. Ei au conectat primele două etaje ale viitoarei stații, construind în compartimentul *cargo* al navetei un turn de înălțimea unui bloc cu șapte etaje. Pentru prima oară, au fost conectate modulul de control *Zarya* (lansat pe 20 noiembrie din Kazahstan, în greutate de 25 de tone) de construcție rusească și *Unitatea de control* proiectată de cercetătorii americani. Dar, ca „lucrarea" să fie posibilă, era necesar ca *Zarya* să fie „pescuită" de pe orbită, ca undiță folosindu-se brațul robotic, lung de 50 de metri, al navetei. „Am prins Zarya" a exclamat fericit Robert Cabana de la bordul navetei *Endeavour*. Este pentru prima oară cînd acest braț a reușit să manevreze un obiect de o asemenea greutate.

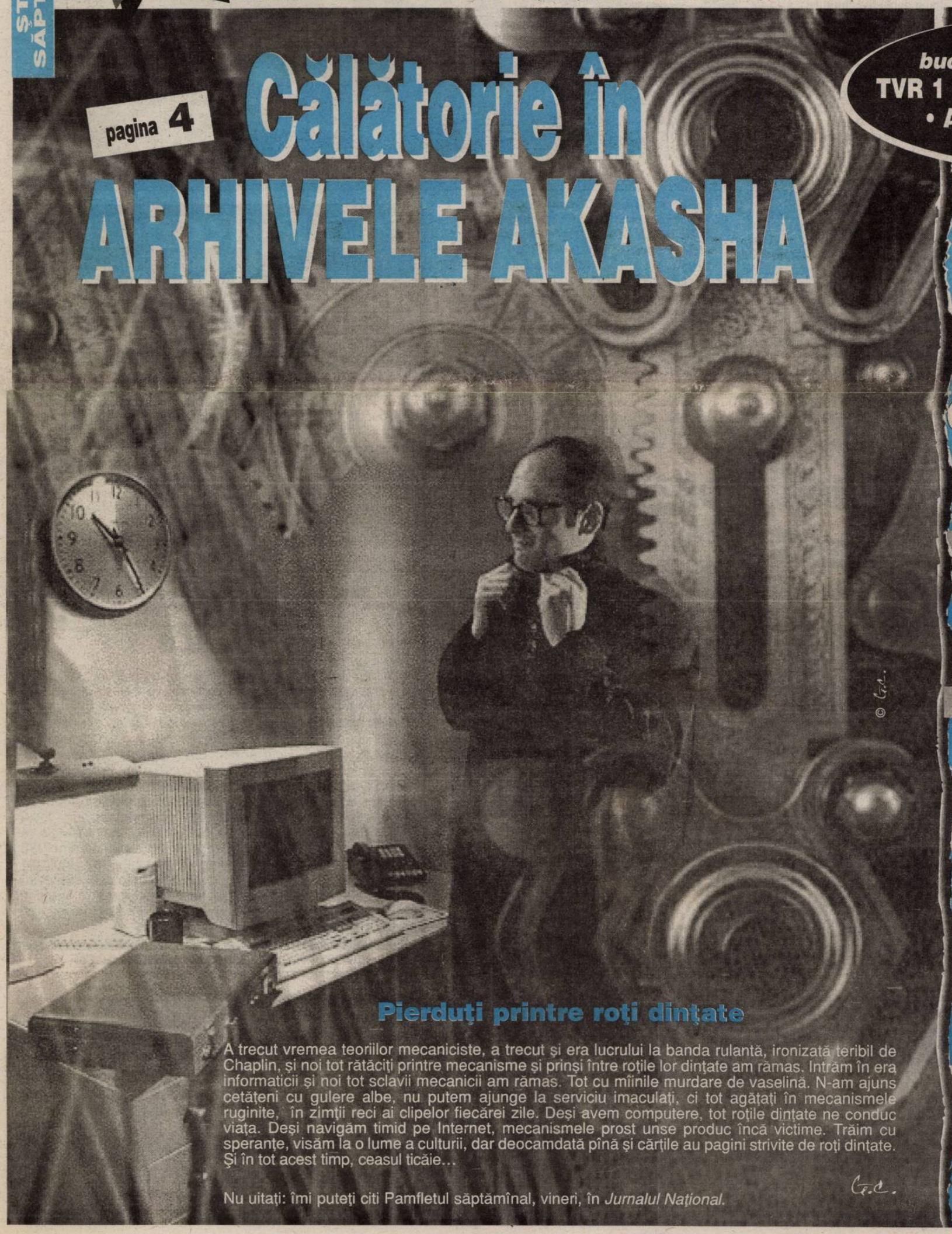

pagina 4

Călătorie în ARHIVELE AKASHA

Pierduți printre roți dințate

A trecut vremea teoriilor mecaniciste, a trecut și era lucrului la banda rulantă, ironizată teribil de Chaplin, și noi tot rătăciți printre mecanisme și prinși între roțile lor dințate am rămas. Intrăm în era informaticii și noi tot sclavii mecanicii am rămas. Tot cu mîinile murdare de vaselină. N-am ajuns cetățeni cu gulere albe, nu putem ajunge la serviciu imaculați, ci tot agățați în mecanismele ruginite, în zimții reci ai clipelor fiecărei zile. Deși avem computere, tot roțile dințate ne conduc viața. Deși navigăm timid pe Internet, mecanismele prost unse produc încă victime. Trăim cu speranțe, visăm la o lume a culturii, dar deocamdată pînă și cărțile au pagini strivite de roți dințate. Și în tot acest timp, ceasul ticăie...

G.C.

Nu uitați: îmi puteți citi Pamfletul săptămînal, vineri, în *Jurnalul Național*.

Programele posturilor bucureștene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

3 **Fascinația științei**
Vor prevedea sateliții cutremurele?!

Incursiune în paranormal 4
Omul etern!

5 **Starea de veghe**
Procese celebre
GALILEO GALILEI

Medicina la zi 7
Individualizarea diagnosticului și tratamentului

Enciclopedie 8
Vulturul filipinez

Terra X **Dosarele planetei** 10
Legenda Tărîmului divin

13 **Idoli**
CATHERINE DENEUVE

Timp liber 14
• Horoscop • Grădina • Pe 4 roți • Juridice

femina club 6

Biblioteca Județeană

Albumul Saptaminii

Greatest Hits - STEVE MILLER BAND

Un album - colecție care are o puternică încărcătură emoțională pentru generațiile anilor '70 - '80, de numele lui *Steve Miller* legîndu-se multe din hiturile perioadei respective... Voi reveni, după Anul Nou, cu amănunte pentru cei care abia acum îi descoperă pe *Steve Miller Band* iar celor care abia așteaptă să-i reasculte le spun că le sînt oferite acum 20 dintre cele mai bune compoziții lansate de *SMB*, dintre acestea detașîndu-se *„Abracadabra", „Give It Up", „The Joker", „Jet Airliner", „Wide River", „Fly Like An Eagle", „Dance Dance Dance", „Take The Money And Run", „Serenade"* și *„Swingtown"*... Toate melodiile sînt prelucrate cu tehnică de vîrf și au căpătat pe alocuri acea tentă de hight energy, atît de prezentă în reluările ultimului an, aceasta neafectînd calitatea originalelor... *„Greatest Hits"* poate fi un excelent cadou, că tot vin Sărbătorile...

Tolba cu SCRISORI

Doru Indrușan - Mediaș: Favorita ta a lansat pe 6 noiembrie un nou album, intitulat *„Supposed Former Infatuation Junkie"* care continuă linia din *„Jagged Little Pill"*. Urmărește-ne și vei putea citi cronica sa! Primul extras pe single este *„Thank U"*...

George Tunsu - Urziceni: Publicăm doar careuri tematice de 10/10! Vă reamintesc că numărul maxim de puncte negre admis pentru acest tip de grilă este de 15...

Dan Grama - București: Noul album al *Tinitei Tikaram* (foto) - *„The Cappuccino Songs"* a fost deja prezentat aici! Primele două extrase pe single sînt *„Stop Listening"* și *„I Don't Wanna Lose At Love"!* Nu ne prea citești...

Sabina Dobre - Cluj: Cronicile la „Miraj" și „Supersonic" vor apărea în curînd! Topurile „Magazin" sînt programate pentru sfîrșitul anului!

Bogdan Neacșu - București: Corect! *Aerosmith* au lansat în luna octombrie un album dublu live, intitulat *„A Little South Of Sanity"* iar la această oră se află în prima parte a turneului lor mondial care a început în America...

Florina Dragnea - Slobozia: Informațiile trimise au ajuns la destinatar! Mă revanșez oferindu-ți discografia grupului *Manic Street Peachers: „Generation Terrorists"* (1992), *„Gold Against The Soul"* (1993, ambele editate de casa *Columbia), „The Holy Bible"* (1994), *„Everything Must Go"* (1996), *„This Is My Truth, Tell Me Yours"* (1998, toate trei scoase de *Epic).*

Sorin Lupșa - Focșani: Discografia pe care o ai pentru *Blondie* suportă o singură completare - LP-ul *„Plastic Letters"* (scos la *Chrysalis* în mai 1978). Despre *Blondie* am vorbit deja în fosta rubrică „Pop-Rock, de la A la Z"; de revenit acum nu poate fi vorba...

Tudor Someșan -Ploiești: Adresele solicitate de tine vor apărea în viitorul foarte apropiat. Astăzi o rezolvăm pe cea de pe Internet: http//:www.hmv.co.uk.

Daniel, CP 68-30, cod 78400, București este „absolut pasionat după scris și după muzică". „Dorește să corespondeze cu fete din București și din toată țara". Promite răspuns tuturor...

Florina Badea - Comuna Dridu: Twenty For Seven au editate 3 albume iar *2Unlimited* (adică *Anita* și *Ray*, nu cei care le-au preluat numele anul trecut!) au scos 5 albume. Voi reveni cu alte amănunte...

Gheorghe Cîmpeanu - Focșani: OK pentru „Militară", „Crăciunul" va apărea la momentul potrivit iar „Revelionul" va trebui să-l refaceți deoarece ați „reușit" o semiînchidere de zile mari! Dacă am pune un punct negru la intersecția lui 1 orizontal cu 7 vertical s-ar izola complet aproape un sfert din grila respectivă! V-a scăpat...

Horațiu Ulieru - Craiova: Anunțul tău este, de fapt, unul de mică publicitate și cum de regulă aceasta se plătește...

Radiografii sonore

Chapter II: Family Reunion - Mo Thugs Family Scriptures. Amatorii de hip-hop „made in America" pot fi mulțumiți: au pus mîna pe un album excelent lucrat, un album tipic pentru muzica neagră a acestui sfîrșit de secol! Vorbeam, ceva mai sus, de hip-hop dar cred că este bine să știți că acesta interferează, practic, cu cele mai importante curente din muzica neagră, de la blues, la funk și soul...

Redneck Wonderland - Midnight Oil. Trupa de la Antipozi, al cărei rock, puternic angajat social, are numeroși fani în lumea întreagă, revine în actualitate cu un nou album, al 12-lea într-o perioadă de 21 de ani! 12 melodii care-i reconfirmă pe *Midnight Oil* printre cei mai buni ambasadori muzicali ai Australiei, rock-ul făcut de *Peter Garrett* și de camarazii săi păstrîndu-se, excelent, în afara oricăror tipare...

Teatro - Willie Nelson. Unul din ultimii clasici în viață ai stilului country aruncă încă un album pe piață, al cîtelea oare?, care ne prezintă un *Nelson* stăpîn pe situație și chiar dacă „Teatrul" său nu are sala plină, atmosfera creată demonstrează că veteranul are toate motivele să se mențină în activitate...

Bootlegged In Japan - Napalm Death. Britanicii din Birmingham ne propun acest album live, înregistrat în Tokio și care conține melodii (?) din mai toate albumele editate pînă în prezent de *Napalm Death.* O nebunie de sunete destinate unui public avizat...

Distant Dreams - Karen Ramirez. Fără doar sau poate, avem de-a face cu unul dintre cele mai interesante debuturi ale anului pe care ne pregătim să-l încheiem, un album al unei britanice originare din Trinidad Tobago care, la 27 de ani, reușește să se impună în foarte pretențioasa lume a pop-ului insular, presa „Perfidului Albion" grăbindu-se s-o eticheteze pe *Karen* drept *„Sade"* a anilor '90. Înregistrat în Italia, la Napoli, albumul amestecă perfect soul, funk și latino-dance fiind un excelent material pentru orice ring de dans...

Biblioteca muzicală

◆ *Heart & Soul: A Celebration Of Black Music Style In America 1930-1975.* Un titlu care spune aproape totul despre conținutul acestei enciclopedii care marchează, cu lux de amănunte, influența muzicii negre americane asupra numeroaselor stiluri și genuri care au avut-o ca origine! *Sly & The Family Stone, Etta James, Al Green, Sam Cooke* sau *Marvin Gaye* sînt doar cîteva dintre numele mari cu care vă veți întîlni la lectura acestei enciclopedii (care costă 25 de lire sterline...), o mărturie vie a unei epoci de maximă deschidere muzicală...

POP-ROCK, de la A la Z

DEEE-LITE

Trio de fusion din New York, apărut în 1990. Componență: *Super DJ Dmitry* (clape, născut în Kiev), *Jungle DJ Towa Towa* (muzică pe computer, născut la Tokio) și *Lady Miss Kier* (vocal, originară din Ohio). Cei trei și-au luat numele după o melodie din musicalul *„Red, Hot And Blue"*, scris în 1936 de celebrul muzician *Cole Porter* iar registrul sonor cu care s-au prezentat în fața publicului era alcătuit dintr-un melanj de flower-power, hip-hop, psychedelic și dance. Septembrie 1990 îi făcea cunoscuți în toată lumea, de vină fiind single-ul *„Groove Is In The Heart"*, locul doi în Regatul Unit și locul patru în America! Din păcate, au revenit în anonimat, dar nu înainte de a edita și un album bunicel - *„World Clique"* (la *Elektra).*

DEELE

Începuturile datează din 1981, an în care *Daniell „Dee" Bristol* punea bazele a ceea ce avea să devină o trupă de mari meseriași în ale rhythm & blues-ului și ale funk-ului! Lui *Darnell* (vocal, percuție) i s-au alăturat *Carlos Greene* (vocal), *Kenneth „Babyface" Edmond* (chitară/sintetizator/vocal), *Antonio L.A. Reid* (tobe, „L.A." vine de la *Little Antonio...)* și *Kevin „Kayo" Roberson* (bass.percuție/vocal). Perioada cea mai fastă a trupei a fost între anii 1984-1988, în care tipii au reușit să plaseze mai multe melodii în topul 20 american, cea mai bine clasată fiind *„Two Occasions"*, locul 8 în februarie 1988. Dintre cele 4 albume editate de *Deele* vă recomand *„Eyes Of A Stranger"* și vă mai spun că din 1988 *Babyface* continuă singur, fiind la această oră unul din clasicii în viață ai repertoriului rhythm & blues și ai diferitelor curente ale acestuia! Nu pot încheia acest bref fără a aminti și de *L.A. Reid* care este acum unul dintre cei mai căutați producători americani...

Pagină realizată de **MARIAN MINCULESCU**

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerțului București sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: București sector 1, Piața Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACȚIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Președinte al Consiliului de Administrație
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUȘNARENCU
Redactor șef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacție
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ȚUGUI

REDACȚIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanțu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuță, Ionel Cojocaru, Vasilica Mărgărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Aurora Popescu
Secretar de redacție: Dumitru Mateuță

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicușor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochințu, Aurel Fracea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Țiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piața Presei Libere nr.1, sector 1, București, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Nițu, Rodica Nițu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Geofizică

Mai liniștiți în mileniul III

VOR PREVEDEA SATELIȚII CUTREMURELE?!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

În orice moment, oriunde pe globul terestru, se poate produce un cutremur; de fapt, deplasări ale maselor litosferice apar frecvent și cu amplitudini mici peste tot pe glob, dar acestea nu sînt percepute decît de aparate specializate, sensibile, spre deosebire de cutremurele cu intensități ridicate care, adesea, produc imense pagube și pierderi de vieți omenești. Ca urmare, se fac eforturi științifice susținute pentru a se putea pune la punct o metodă de prevedere sigură a momentului și locului unde va apare un asemenea fenomen; aceasta este o problemă extrem de dificilă, deoarece nici înțelegerea mișcărilor crustei terestre nu a fost încă încununată de succes...

China, în topul predicției seismologice!

Deși mulți s-ar fi așteptat că SUA, unde falia San Andreas din California reprezintă un pericol potențial seismic pentru marile orașe San Francisco și Los Angeles, să furnizeze teorii științifice de avangardă în domeniu, mai ales că din 1981 a fost înființat un Consiliu Național pentru Evalurea și Prevederea Cutremurelor, noutățile sosesc din... China! Mai întîi a fost prezicerea, aproape perfectă, a cutremurului din 4 februarie 1975 din regiunea Hai Cheng, care a limitat excepțional pierderile de vieți omenești; apoi, însă, a survenit devastatorul cutremur din 1976 din regiunea localității Tang-șan, în care și-au pierdut viața circa 240000 de locuitori, iar orașul a trebuit să fie reconstruit pe un alt amplasament. Ca urmare, statul chinez a alocat sume însemnate cercetării seismice. Și, într-adevăr, seismologii chinezi au reușit să pună la punct o metodă de predicție a cutremurelor bazată pe descoperirea, cu ajutorul termoimaginilor scoarței terestre luate din satelit, a creșterii temperaturii acesteia în perioada care precede fenomenul seismic! Originala metodă perfectată de savanții chinezi a permis - după declarațiile acestora - ca 18 din cele 24 de cutremure importante care au avut loc în perioada octombrie 1989 - august 1998 în China să fie prognozate!

Pentru elaborarea teoriei lor, seismologii chinezi au pornit de la constatarea că, în timpul cutremurelor, se degajă căldură, temperatura solului făcînd un „salt" de 2-6° Celsius! Deși nu au furnizat informații suplimentare, se poate aprecia că savanții din China s-au bazat pe ipoteza gradienților termici diferiți ai scoarței terestre, proveniți fie de la disiparea radiativă a căldurii interne direct în spațiu, fie de la neuniformitatea cîmpului geotermic interior provocat de radioactivitatea planetară.

Oricum, speranța ca termoimagistica satelitară să permită, în Mileniul III, prognozarea cutremurelor, apare deosebit de atrăgătoare!

Sateliții alcătuiesc „Termoharta Pămîntului"!

Dotați cu sisteme de canale termografice, sateliții specializați au permis deja asamblarea a ceea ce este cunoscut sub denumirea de „termoharta globului terestru"; aceste adevărate hărți termice au evidențiat o dublă distribuție de puncte calde: mai întîi au fost sesizate un mare număr de puncte fierbinți în plină regiune a plăcilor tectonice în special în centrele masice ale acestora (cu nominalizare specială pentru placa Pacifică). Apoi, au putut fi localizate, tot cu aparatura de pe sateliți circa 43 de puncte calde situate pe placa africană, în special la Nord de Lacul Ciad. Cealaltă categorie de puncte calde a fost relevată în lungul faliilor din scoarța terestră, jalonînd în special Marea fosă atlantică, care marchează limita occidentală dintre placa eurasiatică și cea africană. Distribuția acestor puncte calde aduce precizări asupra dinamicii plăcilor tectonice, dinamică ce apare evidentă pe unele clișee; spre exemplu, cele luate deasupra Golfului Aden evidențiază mișcarea relativă a celor două continente vecine! Aparatura care dotează sateliții geodezici a permis evidențierea deplasării continentelor cu aceeași precizie cu care au fost localizate punctele calde menționate.

O tehnologie ultramodernă

În ceea ce privește tehnica obținerii „imaginii calde a Terrei", se cunoaște că aparatele de tip actinometru explorează, prin baleiere, direct din spațiu, suprafața terestră cu ajutorul radiației infraroșii de lungime mare de undă; radiațiile captate de la scoarța terestră sînt dirijate, cu ajutorul unui sistem electronooptic, către un senzor care le convertește în variațiile unui parametru semnificativ al semnalelor trimise către antenele parabolice terestre. Reconstituite cu o densitate de peste 100 linii/mm, termoimaginile transmise de satelitul de detecție a subsolului cald permit investigarea de zone terestre cu o detaliere de pînă la 0,5 km², chiar dacă satelitul evoluează la 1500 km! Tot sateliții sînt responsabili de descoperirea unei particularități a marginilor plăcilor tectonice: astfel, Marea placă eurasiatică are o margine spre Vest - Marea fosă atlantică - și una spre Est, în China, care este sfărîmată în mai multe blocuri continentale; în schimb, spre Sud, înregistrările din satelit au demonstrat că placa respectivă încetează de a mai fi un bloc masiv chiar la nivelul masivului muntos Central, pe cînd placa africană nu depășește blocul Munților Atlas. Între aceste două mari plăci tectonice, ca urmare a eforturilor de compresiune, apar mereu fragmente. Datele recepționate de la sateliții de explorări gravimetrice privind „starea" acestor regiuni (din punct de vedere geofizic, termic etc.) permit „anunțarea" unor pericole potențiale, respectiv cutremure sau chiar erupții vulcanice.

*

Modelele geocinematice ale zonei centrale a Mediteranei au determinat pe geofizicienii din 15 țări europene să-și reunească eforturile în rețeaua de cercetări WEGENER (de la numele descoperitorului derivei continentelor, Alfred Lothar Wegener, 1880-1930), destinată studierii complexe, inclusiv cu sateliți din seria ERS, a evoluției stării seismice zonale.

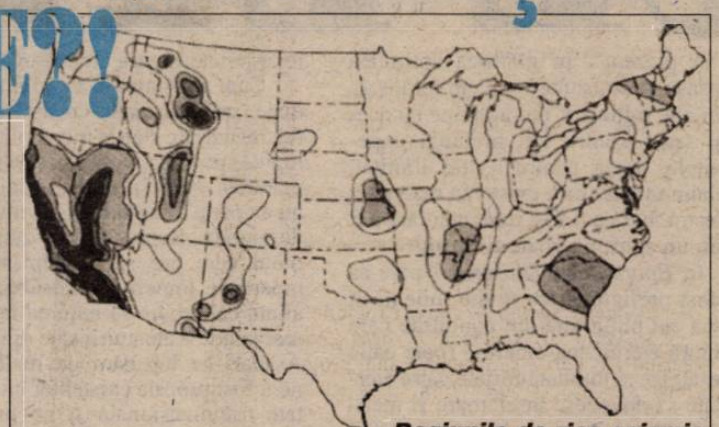

Regiunile de risc seismic ale SUA pentru următorii 30 de ani.

CONCERTUL NISIPURILOR VEȘNICE

MIHAELA DOROBANȚU

Muzica deșertului

Din Kalahari, în Africa, pînă la deșerturile Chinei sau cele ale Mexicului răsună, atunci cînd te aștepți mai puțin, ceea ce oamenii de știință numesc „concertul nisipurilor". Un lucru cunoscut de peste 1500 de ani și menționat în literatura tuturor țărilor. Marco Polo însuși a „auzit"... „spiritele deșertului care umplu aerul de sunete provenind de la tot felul de instrumente și chiar de la tobe care se amestecau cu focuri de armă". Le găsim în poveștile celor o mie și una de nopți, dar și în relatarea călătoriei lui Darwin pe vasul Beagle. De unde vin ele? Primele răspunsuri au început să fie date de-abia la începutul anilor '40, cînd englezul R.A. Bagnold începe să le studieze sistematic. Și să găsească explicații pentru acest adevărat cîntec de sirenă care îi atrage pe imprudenți cu sunet de clopot al unor mănăstiri scufundate în nisip, de trompete războinice, cu sunete stranii, în care se amestecă țîrîit de greieri și zumzet de avioane de luptă. Îi atrage spre moartea grea, dar inevitabilă, a setei. Fantome? Lumi paralele întîlnindu-se cu a noastră?

Sonate sub clar de... dună

Amatorii de paranormal vor fi desigur dezamăgiți. Explicația tuturor acestor sunete este una destul de banală. Ea aparține exclusiv... nisipurilor. Marii interpreți sînt... dunele. Grăunțele de nisip din care acestea sînt alcătuite au dimensiuni medii de doar 0,3 mm și o suprafață mult mai regulată decît cele „afone" ale nisipurilor „obișnuite". Ele au totuși o serie de minuscule neregularități, de cîteva miimi de milimetru, care fixează infima umiditate prezentă chiar și în mijlocul deșertului, permițîndu-le realizarea unor structuri compacte generatoare de stranii concerte de numai cîteva secunde. Apoi - tăcerea...

Cui nu i s-a făcut frică măcar o dată cînd s-a găsit singur, pe înserat, la margine de pădure sau pe un drum, sau o stradă - toate pustii? Amplificați toate acestea de zeci sau chiar sute de ori pentru a vă da seama ce înseamnă o experiență asemănătoare în mijlocul unui deșert. Mai ales că acolo ai de-a face cu o stranie și înfricoșătoare senzație...

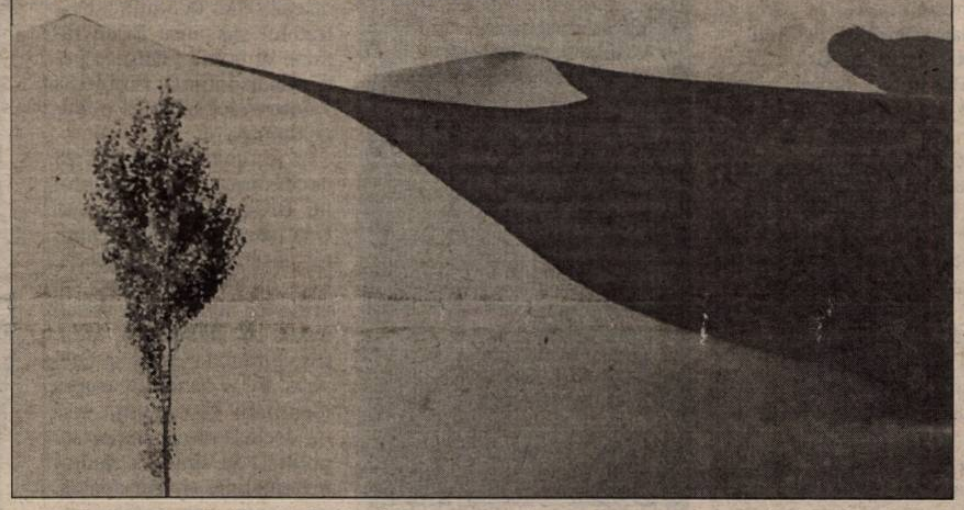

Filarmonica deșertului

Sunetele ce învăluie această insolită sală de concerte care este deșertul au frecvențe joase, între 50 și 300 de Herzi. Dar super-solistul rămîne vîntul. Cînd viteza acestuia depășește 22 km/h, el antrenează grăunțele de nisip într-o serie de salturi și scuturături (un fenomen numit „saltație", de la cuvîntul latin saltatio, adică dans), urmate de violente ciocniri între ele, pe măsură ce vîntul se întețește. Dunele devin locul unor spectaculoase avalanșe de nisip cu efecte acustice distrugătoare care pot fi auzite pînă la distanțe de 10 km.

Muzicienii deșertului - da, iată o nouă preocupare omenească - depun o activitate remarcabilă pentru a înțelege modul de producere a întregii game de sunete. O explicație recentă aparține cercetătorilor canadieni și pornește de la faptul că în componența „nisipurilor cîntătoare" se găsește un procent de peste 95 la sută de silice, un minereu asemănător cuarțului sau opalului. Acesta permite formarea unui adevărat „gel" în jurul grăunțelor de nisip, în amestec cu apa, asigurînd astfel „solidaritatea" din interiorul masei de nisip, generatoare a acestor incredibile concerte. Dunele devin imense diapazoane care, atinse de suflul vîntului, pornesc un adevărat... preludiu la unison.

Oricum, pînă la găsirea explicației finale, mai este încă mult drum de parcurs. Dar, oricare ar fi ea, nimeni și nimic nu va putea „confisca" emoția și fiorul unui concert în mijlocul deșertului. Aceasta pentru cine are curajul să meargă acolo și, de ce nu, și mijloacele de a o face.

În exclusivitate de la R.I.A. „NOVOSTI"

Laser pentru analiza sîngelui

Trista experiență a ultimilor ani a demonstrat că infectarea oamenilor cu virușii diferitelor boli cu ocazia prelevării de sînge pentru analiză nu mai e nici pe departe o raritate. Instrumentele de unică folosire nici vorbă să existe deocamdată peste tot și chiar folosirea lor nu poate evita uneori pătrunderea infecției prin rană. Specialiștii din Moscova au început să producă un perforator al pielii cu laser. Acum nu mai e nevoie de ac. Se potrivește degetul în dreptul laserului, iar raza acestuia penetrează pielea într-o miime de secundă pe o porțiune de 0,2 mm în diametru. În timpul acestei operații nu se simte absolut nici o durere. Concomitent cu perforarea pielii, raza de laser face și dezinfecția locului rănit mai bine decît orice medicament - nu e nevoie nici de instrumente de unică folosință, nici de măsuri de dezinfecție. Aparatul acesta complet nou se dovedește a fi util la consultațiile în masă ale populației și în cazul unor epidemii. În plus, metoda e destul de confortabilă pentru bolnavii de diabet zaharat, care sînt nevoiți să-și facă analiza sîngelui frecvent și cu regularitate. De altfel, nu ar fi exclus ca acest „ac-laser" să-și găsească utilizare și în alte domenii ale medicinii.

„Marele accelerator de hadroni"

Institutul Rus de Fizică a Energiilor Înalte (IFVE) și Organizația Europeană de Cercetări Atomice (CERN - Geneva) au semnat trei acorduri importante. Este vorba despre niște comenzi în cadrul programului de creare a utilajului electrofizic pentru cel mai important obiectiv științific din lume - așa-numitul „Marele accelerator de hadroni". Proiectul prevede amplasarea într-un tunel subteran de 27 de km a unui accelerator de electroni-pozitroni și a încă patru instalații gigantice, care să funcționeze în componența acestuia. Fizicienii de la IFVE își asumă lucrările de realizare a magneților pentru sistemul de injecție și de dizlocare în caz de avarie a fasciculului de electroni, executarea rezistorilor de amortizare și a disjunctoarelor sistemului de alimentare a acceleratorului.

Gheizer cosmic

O gaură neagră este un veritabil căpcăun stelar. Un asemenea corp ceresc, numit 1915+105, a fost descoperit la o distanță de 40000 de ani-lumină de Terra. Astronomii au mai observat că în jurul lui orbitează o stea masivă, cu un înveliș gazos. Forța gravitațională a găurii negre smulge din acest înveliș, ce este apoi înghițit. Dar la fiecare 30 de minute o parte din „meniu" este aruncată afară, cu o viteză de 276000 de kilometri pe secundă, realizîndu-se astfel un veritabil gheizer cosmic. Odată cu „erupția" se observă o scădere a puterii razelor X și a razelor infraroșii. În același timp, energia eliberată de gaura neagră 1915+105 este de șase miliarde de ori mai mare decît cea produsă de SUA în timp de un an.

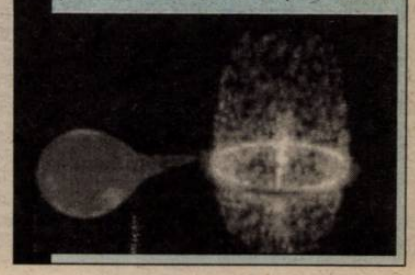

OMUL ETERN!

ION ŢUGUI

Pentru că ne naştem pentru a cunoaşte lumea şi ne simţim atît de strîns legaţi de viaţă şi de experienţele existenţei, s-a creat dintotdeauna în om sentimentul de inacceptabilitate a morţii. Înainte de a avea dovada că am putea fi eterni, s-au impus în lume ideile spirituale care includ şi eternitatea. În speculaţia filozofică, ideile lui Aristotel rămîn şi azi tentate, deoarece par să ne ofere ipoteza unei şanse. Marele grec credea într-un „principiu coordonator etern", de unde şi prelungirea sensului, existenţa indubitabilă a omului etern.

O minunată speculaţie în temă o datorăm filozofului Ludwig Wittgenstein: „Dacă nu se înţelege eternitatea ca o durată finită, ci ca atemporalitate, atunci trăieşte veşnic acela care trăieşte în prezent". În gîndirea spirituală aceeaşi „promisiune" o avem înfăţişată prin alte mijloace, dar aproape cu acelaşi sens: Pentru a-ţi prelungi experienţele, adică pentru a trăi ilimitat, trebuie să treci prin existenţa materială terestră. Fără a fi fost născut şi fără a fi trăit, un spirit nu poate fi *Spirit!*

În *Epopeea lui Ghilgameş* pare să fi fost prefigurată cu multe milenii în urmă cel puţin una din condiţiile care asigură eternitatea omului. Toate căile nostalgice şi totodată forţate către eternitate se dovedesc înşelătoare şi ineficiente, deoarece toate duc la moarte. O singură cale, ni se spune, poate asigura eternitatea omului - a nu dormi şase zile şi şase nopţi! Nu trebuie luate aceste măsuri temporare ca atare, în sens calendaristic, ci considerate prin realitatea lor conţinută, care nu poate fi decît „starea de veghe" permanentă care ar putea asigura eternizarea omului.

Cum se spune şi în ştiinţele spirituale, spiritul, iar în creştinism, sufletul, nu cunosc stările metabolice şi biologice specifice vieţii noastre în corpul material. Nici spiritul şi nici sufletul nu au parte de somn. Conform teoriilor de graniţă despre a patra dimensiune, omul care are şansa deplasării prin moarte în imperiul cvadridimensional aflăm că trebuie să renunţe la cea mai mare parte a alcătuirii sale din materie. Aşadar, ne lepădăm de materia care ne-a fost proprie existenţei într-o realitate tridimensională şi ne prezentăm „dincolo" goliţi de vulnerabila noastră anatomie şi de ansamblul organic atît de vulnerabil...

Gîndire şi corp fizic

Dacă iniţiatica orientală ne poartă ca oameni nemuritori în sisteme cereşti foarte complicate, apoi la vechii greci lucrurile păreau mai simple. Cum observă şi Anton Dumitru în „Homo universalis", grecii au cunoscut bucuria de a se întîlni cu moartea, altfel spus, cu încetarea „funcţiilor corpului fizic", cu şansa de-a continua să trăiască în „lumea gîndirii". Aceasta a încetat în secolul nostru să fie doar o idee spirituală. Însăşi lumea ştiinţelor pare să acepte o existenţă post-mortem, ne-materială. Nu uităm că însuşi Platon păruse surprins de afirmaţiile unora după care trupul ar fi mormîntul sufletului. Această supoziţie era pentru marele filozof grec inaceptabilă şi i-a opus propria sa intuiţie, echivalată cu un adevăr: toate „caracterele somatice" ale omului sînt „semnificaţii" ale „existenţei nefizice a individului".

Marile idei iniţiatice şi mistere convin asupra aceleiaşi revelaţii - nemurirea nu poate fi reprezentată în corpul material, dar pentru a o cuceri, în spirit, trebuie să fi fost născut şi să fi trăit într-un corp material.

Nemurirea nu poate fi desprinsă de perfecţiune. Aproape că putem afirma că perfecţiunea este întîia garanţie pentru atingerea eternităţii. Dar din acest punct se desprind, ca nişte tentacule de nedespletit, o mulţime de căi care duc la perfecţiune. Calea creştină este doar una şi, se pare, cea mai puternică, pentru că în timp devine cea mai plauzibilă, fie şi pentru natura pragmatică...

Perfecţiunea prin credinţă şi respectarea rigorilor creştine se întemeiază pe adevărul că omul a fost creat de puterea dumnezeiască necreată. Şi astfel, cum se întîmplă în orice creaţie accesibilă omului, aceasta stă sub semnul unui principiu, ci nu al eternităţii; principiul este perfecţiunea, perfecţionarea, continua finisare pînă la gîndul de-a atinge absolutul. Gîndul aparţine creatorului, împlinirea trebuie să stea în seama omului...

Din perspectiva greu perceptibilă de către noi, oamenii, a infinitului, a ilimitatului în timp şi spaţiu, omul etern devine o realitate cosmică. Şi, revenind la Aristotel, în planul insondabil al eternităţii, omul este văzut mai ales prin ceea ce în el există ca fiinţă ne-materială „obligată" să consume, probabil, cea mai trudnică experienţă, aceea într-un corp compus din materie!

Călătorie în Arhivele Akasha

DAN D. FARCAŞ

O tradiţie, pornită din India şi Tibet, vorbeşte de *Akasha,* sau de *Akashic records,* ca de o arhivă universală în care sînt înscrise toate gîndurile şi faptele tuturor pămîntenilor. Dorothee Koechlin de Bizemont este convinsă că Akasha coincide cu *Cartea Vieţii* de care pomeneşte *Apocalipsa.* Dar termenul de „Cronică Akasha" cu sensul de „grandioasă panoramă spirituală în care sînt înscrise toate evenimentele trecute ale lumii" îl întîlnim deja în antroposofia lui Rudolf Steiner, la începutul secolului nostru, ori, mai înainte, în teosofie. Dar încă în antichitate existau referiri la o astfel de arhivă cerească, de pildă în cartea lui Enoh. Şi în contextul fenomenului OZN se vorbeşte de structuri care *colecteazâ tote cunoştinţele şi toată inteligenţa...* sau de o „Enciclopedie Galactică" prin care se aleg de pildă oamenii care urmau să fie examinaţi sau contactaţi.

În sanskrită *akasha* înseamnă *eter,* considerat cel mai fin dintre cele cinci elemente fundamentale din care este construit Universul, alături de pămînt, apă, aer şi foc. În sens larg, elementul akasha-eter este omniprezent şi constituie substratul a tot ce există. N-ar fi deci exclus ca, printr-o anume structurare, să existe o lume *Akasha,* aceeaşi cu tărîmul invizibil al entităţilor spirituale. Această lume eterică ar fi prezentă peste tot, suprapusă lumii noastre materiale, cea accesibilă simţului comun. Courtney Brown scrie astfel în *Cosmic Journeys:* „Cu toţii existăm în Akasha şi toate călătoriile noastre se petrec în Akasha, independent de faptul că aceste călătorii le facem cu nave cosmice sau cu ajutorul conştiinţei noastre". După Jean Sider, „Akasha este o inteligenţă acţionînd ca o conştiinţă colectivă şi, în acelaşi timp, ea este memoria lumii". Alte scrieri precizează că Akasha are, întocmai ca şi *Cerul* tradiţiilor europene, mai multe sfere, iar faimoasele arhive s-ar găsi *în sfera a treia.*

Dacă acceptăm „ipoteza extraterestră", în sensul larg al noţiunii, ideea unei astfel de arhive nu pare deloc neverosimilă. Solicit în acest sens concursul cititorului pentru un mic calcul. După anumite estimări, toate conversaţiile unei vieţi însumează 15 GB (gigabiţi). Cu actualele mijloace, volumul respectiv de date poate să încapă în memoria pe disc a unui calculator mijlociu. Toată informaţia utilizată de un om într-o viaţă urcă deja la 30-100 GB, cît despre toate imaginile pe care le-a văzut el în viaţă, acestea totalizează deja circa 1 milion de GB. În ultimele patru decenii, capacitatea de memorare a calculatoarelor obişnuite, de mare serie, s-a mărit, în medie, de zece ori în fiecare zece ani. Dacă această tendinţă se menţine (şi nu văd de ce nu s-ar menţine), prin anii

2030-2040 vor putea fi înregistrate pe un calculator obişnuit toate imaginile, conversaţiile şi probabil toate gîndurile care i-au trecut prin minte unui om în cursul vieţii sale. Peste alţi cel mult cincizeci sau o sută de ani, un singur calculator va putea înregistra tot ce a trecut prin mintea tuturor locuitorilor planetei în întreaga lor viaţă. Termenele vor putea fi mult reduse dacă se vor inventa alte principii pentru suporturile de date decît cele pe care le utilizăm azi ori dacă se va constata că din gîndurile şi imaginile caracterizînd un om trebuie reţinut doar esenţialul şi că nu toţi oamenii sînt egal de interesanţi pentru a fi înregistraţi. Din acest „esenţial" se vor putea reconstitui, la nevoie, porţiunile absente.

Azi sînt în mare vogă cercetările privind *teleprezenţa,* prin care un om se poate transpune în corpul unui robot aflat la o oarecare distanţă, ori *realitatea virtuală,* care permite „excursii" în lumi imaginare, înregistrate în memoria unor calculatoare. Presupun că cititorul are informaţiile esenţiale asupra acestor direcţii ale informaticii actuale.

Utilizînd astfel de tehnici, într-un viitor previzibil, dacă cuvintele unui om, înfăţişarea, gesturile, intonaţia, timbrul vocii ş.a.m.d. vor fi fost înregistrate cu fidelitate, un astfel de om, după ce va fi murit, va putea fi reprodus în realitatea virtuală, cu apareanţa sa din timpul vieţii. Îl vom putea întîlni, îl vom vedea mişcîndu-se aşa cum îl ştiam; mai mult, vom putea să-i punem întrebări, iar el va răspunde oarecum în maniera în care ne-ar fi răspuns şi în viaţă. Iluzia va fi perfectă. Iar legătura oamenilor la astfel de lumi virtuale se va face pe viitor probabil prin *microcipuri implantate* undeva în zona cefei...

Dacă în Univers există supercivilizaţii care ne-au devansat *cu sute de milioane* sau poate şi cu un miliard de ani, este cît se poate de firesc să admitem că ele puteau realiza un „supercalculator" care să fi înregistrat, ca într-o „realitate virtuală", încă de multe mii de ani, esenţialul din viaţa fiecărui om. În aceeaşi „memorie" a acestui „supercalculator ceresc" ar putea fi înscrise şi alte elemente de „realitate virtuală" de pildă scenarii ale viitorului Pămîntului, lumi imaginare, călătorii cosmice, OZN-uri ş.a.m.d. În anumite condiţii, anumiţi oameni ar putea fi conectaţi la această „realitate virtuală" şi să obţină informaţii din ea...

(Va urma)

Spectator la graniţa realităţii

Amintiri din preajma morţii

PAUL IOAN

Liverpool, decembrie 1997. Fraţii Brian şi Peter Hooks îşi dispută moştenirea lăsată de mama lor. Doamna Hooks murise de cîteva zile şi cei doi nu se înţelegeau asupra împărţirii a trei tablouri valoroase ale familiei - două Delacroix şi un Vermeer. Situaţia devenea din ce în ce mai tensionată şi se părea că numai arbitrajul justiţiei va linişti lucrurile. Brian, care trăia pe atunci singur, începe să se simtă din ce în ce mai rău, are ameţeli frecvente. Chiar în Ajunul Crăciunului, traversînd neglijent strada, este lovit în plin de o limuzină. Rănile de la cap sînt grave, e transportat de urgenţă la spital. Doctorii constată că Brian a intrat în comă.

Prima mare surpriză a acestui caz nefericit a fost trăită de o vecină a lui Brian, care avea cheile apartamentului lui, întrucît îi deretica săptămînal prin casă. Doamna Stevens găseşte pe masa din sufragerie un plic destinat ei. Înăuntru se află un fel de testament cu următorul conţinut: „Dacă în următoarele zile mi se va întîmpla un accident sau voi fi pus în situaţia de a nu mai putea lua decizii, atunci îl rog pe fratele meu, Peter, să nu caute în zadar tablourile. În caz că voi muri, el va putea cunoaşte locul unde sînt ascunse frunzărind una din cărţile din bibliotecă. Te rog, doamnă Stevens, să nu arăţi această scrisoare fratelui meu". Mesajul era datat 15 decembrie, iar Brian a intrat în comă la 24 decembrie!

Definiţia de dicţionar (Shorter Oxford English Dictionary) a presentimentului este: „expectativă confuză sau clară a ceea ce urmează să se întîmple; o anticipare, o prevestire a ceva nefavorbil, chiar primejdios în cele mai multe cazuri". Parapsihologia n-a reuşit pînă acum (şi nici nu cred că va reuşi vreodată) să explice convingător, cu argumente imbatabile, CINE şi CUM transmite informaţiile respective, oricît de vagi, unor indivizi de bună seamă extrem de sensibili. Ne ascundem ignoranţi în spatele sintagmei „plan astral al personalităţii" şi habar nu avem ce înseamnă această noţiune. Însă evenimentele în sine ne fascinează, aşa cum este şi cazul englezului Brian Hooks, din Liverpool. Amploarea presimţirilor lui a uluit cercetătorii de la Institutul de Psihologie din Londra.

Siderată de această premoniţie morbidă a unui om de patruzeci şi cinci de ani, doamna Stevens se conformează rugăminţii vecinului ei, nu fără teamă în suflet. La rîndul lui, Peter se interesează de evoluţia stării fratelui său, însă Brian rămîne în comă pentru o perioadă nedefinită. Problema valoroaselor tablouri trebuia amînată.

În dimineaţa zilei de 28 decembrie, apartamentul lui Brian e găsit devastat. Uşa fusese forţată, iar hoţii răvăşiseră toate camerele. Din harababura lăsată în urma lor nu se putea stabili exact ce anume au furat. Înspăimîntata doamnă Stevens are o bănuială asupra identităţii făptaşului, însă nu declară nimic important poliţiei. Se simte la rîndu-i în primejdie şi, într-adevăr, în noaptea următoare cineva intră în apartamentul ei, o imobilizează şi caută insistent ceva. Însă o presimţire o făcuse să ascundă foarte bine scrisoarea lui Peter. Acel „cineva" crezuse că tablourile fuseseră dosite de ea, dar se înşelase.

(Va urma)

Labirintul memoriei

Explicit sau implicit?

MIHAELA DOROBANŢU

Există o memorie explicită, pe care s-o putem „chema" după propriul nostru plac, atunci cînd dorim să ne amintim ceva, şi o alta, implicită, inconştientă, de care să nu ştim, dar ea „să fie acolo"?

Iată o întrebare în faţa căreia specialiştii sînt departe de a fi unanimi. Şi cu toate acestea, memoria implicită nu doar că există, dar iată şi un experiment care poate servi la punerea sa în evidenţă!

Alegem un subiect, o persoană care va fi supusă unui test, nu-i spunem despre ce este vorba, îi facem doar recomandarea de a... proceda cu cea mai mare viteză şi pornim: o aşezăm în faţa unui monitor de calculator pe care se găsesc deja afişate patru cercuri egale, aflate la o distanţă de 5 cm între ele. Pe tastatura pe care o are în faţă, subiectul trebuie să se concentreze doar asupra literelor a, b, c şi d, care declanşează fiecare „aprinderea" pe monitor a unuia dintre cercuri. În ce constă însă testul? În procesul invers! Adică, un cerc devine luminos pe monitor, subiectul trebuie să apese litera corectă pentru a-l „stinge", un altul se aprinde şi aşa mai departe. Evident că există o regularitate a acestei secvenţe, pe care el nu o ştie. Ce se va constata însă este că, acţionînd foarte repede, pe parcursul încercărilor, rezultatele vor fi din ce în ce mai bune. Litera corectă pentru „a stinge"cercul va fi găsită din ce în ce mai repede. Concluzia? Deşi nu ne dăm seama, nu sîntem conştienţi de acest lucru, memoria noastră înregistrează anumite regularităţi. Sau, dacă vreţi, învăţăm chiar şi fără să ne dăm seama!

Mai vreţi un exemplu? Acest tip de memorie implicită este unul dintre elementele esenţiale care stau la baza publicităţii. Degeaba ne lăudăm că nu acordăm nici o atenţie nici unei reclame, că la noi asemenea lucruri „nu ţin". Tot ne trezim într-o bună zi cumpărînd de preferinţă un anumit produs: nu ştim cînd am memorat mesajele, dar ele se află acolo şi acţionează la momentul potrivit, ghidîndu-ne, fără să ne dăm seama, acţiunile.

Ca să nu mai vorbim de faptul că unii bolnavi, care s-au aflat sub anestezie generală, sînt totuşi capabili să-şi amintească expresii şi cuvinte rostite de chirurgul care îi opera. Cum altfel ar fi posibil acest lucru dacă nu ar exista *şi* această memorie implicită?

O memorie care a fost „invocată" chiar şi într-o situaţie mai puţin obişnuită, şi anume... la tribunal. Aşa cum se relatează într-o carte apărută recent, „Searching for Memory", memoria implicită poate constitui o explicaţie acceptabilă pentru un... plagiat. Cel puţin aşa explică Daniel Schacter ceea ce s-a întîmplat într-un proces în care acuzatul era nimeni altul decît faimosul fost Beatles, George Harrison, dat în judecată pentru un presupus plagiat al cîntecului său „My Sweet Lord", după o veche melodie, „He's so fine" a unui grup de prin anii '60, Chiffons. Harrison a recunoscut că ascultase respectiva melodie înainte de a-şi compune propriul cîntec, iar judecătorul a acceptat că aceasta s-ar fi putut „imprima" în memoria inconştientă, influenţîndu-l pe compozitor fără ca acesta să-şi dea, efectiv, seama.

Şi, pe urmă, nici nu ar fi fost primul caz cînd cineva şi-ar fi atribuit necuvenit ideile altcuiva...

Procese celebre

GALILEO GALILEI

Un dosar interzis consultării timp de 300 de ani

DOREL DORIAN

Motto:
...Acești Cardinalul-inchizitor: necredincioși transmit neastîmpărul propriului creier înfierbîntat pămîntului imobil, susținînd că s-ar mișca. Ei strigă neîncetat: cifrele ne impun această teorie! Dar de unde-și scot dumnealor cifrele? Toată lumea știe că ele sînt plăsmuite din îndoială... Să întemeiem, așadar, societatea omenească pe îndoială, și nu pe credință, ca pînă acum? (Berlolt Brecht: „Viața lui Galilei").

Biografii lui Galileo Galilei și, mai ales, cei care ar fi vrut să relateze desfășurarea procesului său - marele proces al anului 1633 - s-au lovit totdeauna de o cumplită interdicție. Inchise în arhiva secretă a Vaticanului, actele - diversele mărturii, acuzațiile, redactarea exactă a sentinței - nu puteau fi sub nici un motiv consultate. Timp de 300 de ani! Abia în ultimele decenii, sub presiunea crescîndă a opiniei publice, a fost îngăduit primul acces științific la sursă. „Processo a Galileo", cartea lui Giorgio de Santillana,unul dintre cei patru sau cinci istorici care s-au bucurat de acest privilegiu, a putut să apară abia în 1960! Să-și fi închipuit trezorierii acestei incendiare arhive că documentele lor secrete sînt infinit mai compromițătoare decît cele mai îndrăznețe ipoteze ale unei istoriografii bazate pe surse indirecte? Si ce a determinat, mai ales, resemnarea lor de ultimă oră?

Galileo Galilei a fost prin excelență un om de știință, și nu un om politic. N-a intervenit în nici un fel de dispute teologice și, îndeajuns de prudent, a evitat să se pronunțe chiar și în cazul arderii pe rug a lui Giordano Bruno. Mai mult chiar, pînă în 1600, cînd împlinise 45 de ani, nu-și prea făcuse dușmani. Adept al sistemului copernican - convins că Pămîntul se învîrtește în jurul Soarelui, și nu invers -, preocupat de studiul mișcării pendulului sau de problemele căderii libere a corpurilor, Galileo Galilei nu se anunța a fi un temerar decît în planul științei. In 1597, la vîrsta de 33 de ani, îi scria lui Kepler: „...Aș avea curajul să prezint în scris ideile dacă ar exista suficiente persoane care să gîndească precum domnia-voastră, dar, pentru că nu este așa, prefer să aștept".

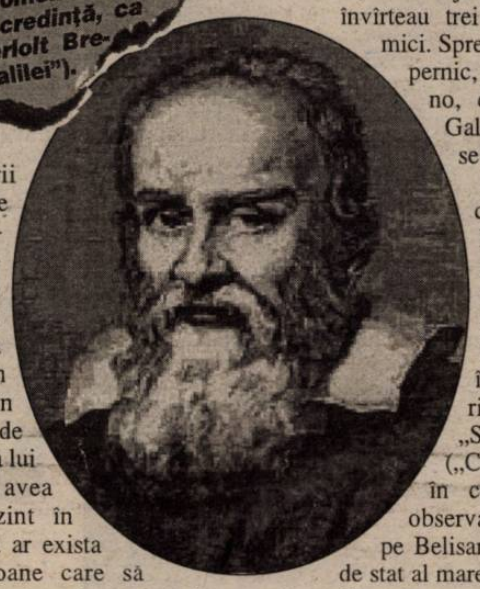

În 1609, însă, Galileo Galilei află de descoperirea lunetei. In mai puțin de un an, conștient de importanța acestei descoperiri (poate cea mai revoluționară pentru epocă), Galilei își construiește el însuși „un tub optic" în stare să mărească, performanță senzațională pe atunci, de aproape o mie de ori. Și mai grav însă: îl îndreaptă spre cer și, după cum avea să afirme după 300 de ani J.D. Bernal, „Numai în cîteva nopți a văzut destul pentru a sfărîma în întregime imaginea aristotelică a lumii". Luna s-a dovedit acoperită de văi și munți, planeta Venus avea faze ca Luna, iar în jurul lui Jupiter se învîrteau trei alte „luni" mai mici. Spre deosebire de Copernic, de Giordano Bruno, de Kepler chiar, Galileo Galilei văzuse!

Este momentul în care savantul înțelege că nu mai are dreptul să se complacă într-o prudență păgubitoare mersului înainte al omenirii. Publică, deci, „Sidereus Nuntius" („Crainicul stelelor") în care și-a descris observațiile și-l anunță pe Belisario Vinta, secretar de stat al marelui ducat Firenze, că „... Operele pe care va trebui să le realizez în viitor sînt în principal două: „Despre sistemul ori alcătuirea universului", lucrare globală de filozofie, astronomie și matematică, și „Despre mișcarea locală", știința pe de-a-ntregul nouă și descoperită de mine de la primele ei principii"... Galileo Galilei, conștient sau nu, (vom mai discuta asupra acestui aspect) intrase în luptă. Nu fără măsuri de siguranță: propunînd regelui Franței și Papei dreptul de a fi nașii noilor sale stele; fiind gata să vîndă regelui Spaniei noua metodă de determinare a longitudinii; și numind sateliții lui Jupiter drept „stelele casei Medici".

Să nu fi înțeles Galilei că intrase în conflict direct cu adepții sistemului cosmogonic al lui Aristotel și Ptolemeu, acceptat ca singurul valabil de marea biserică catolică? Firește, avea prieteni influenți, printre care și pe Frederico Cesi, întemeietorul Academiei dei Lincei din Roma; în plus... ambasadori, principi, regi. Prudent, evita controversele și punea accentul pe demonstrații (ceea ce era și mai grav, dar Galilei nu știa).

Pentru a înțelege însă procesul intentat lui Galileo Galilei nu în 1610, ci abia în 1633, trebuie să pornim de la ipoteza că biserica nu înțelege încă exact toate consecințele viitoarelor sale luerări și că, spre deosebire de adepții vechiului sistem cosmogonic (care n-au pregetat imediat să-l atace), înalții prelați ai bisericii mai vedeau în el doar pe unul dintre „cei care se distrează cu matematica și cu alte lucruri curioase".

Ce a determinat totuși procesul? De ce Papa Urban al VIII-lea, fost membru al aceleiași Academii dei Lincei, a încetat subit să-l susțină? Și de ce inchiziția, care de mult nu mai avea scrupule, a trebuit să aștepte pînă în 1633?

Despre toate acestea, în numerele noastre viitoare.

Anatomia secundei

Vaccinul genic

ALEXANDRU MIRONOV

Vaccinarea clasică înseamnă, cum se știe, un fel de injecție prin care se introduce în corpul pacientului sănătos o proteină a germenului patogen împotriva căruia vrem să-l imunizăm pe pacient. De pildă, împotriva lui Plasmodium falciparium, un parazit transmis de țînțarul anofel, vinovat de paludism, febra care încă seceră milioane de vieți în țările tropicale.

Recent însă a pătruns pe noua piață a medicamentelor așa numitul *vaccin ADN* sau *vaccin genetic*, sau *vaccin genic*. Inventată la începutul anilor '90, tehnologia înseamnă înlocuirea proteinei străine - cea a virusului încriminat, de pildă - printr-una ce urmează să fie fabricată chiar de către corpul nostru! De aici, conceperea unei *plasmide*, adică a unui inel de acid dezoxiribonucleic (ADN) sintetic, în care este introdusă *gena* responsabilă de fabricarea proteinei în cauză. Așa s-a procedat în cazul agentului patogen al frigurilor tropicale, Plasmodium fiind „bătut" de un vaccin genic fabricat în laboratoarele *U.S. Navy* și răspîndit de marinarii

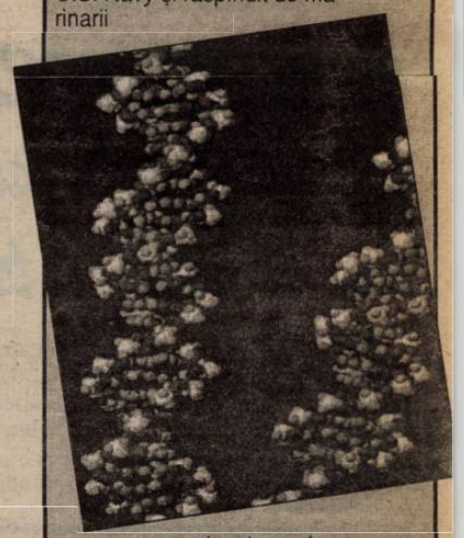

americani, cu foarte mare succes, pe zone tropicale încă infestate de paludism. Dar *antigena* produsă de reacția sistemului imunitar excitat de vaccinul genic - care este capabilă să se infiltreze pînă la nivelul fiecărei celule - poate mobiliza limfocitele și pentru alte bătălii grele, cred virusologii: în primul rînd împotriva principalelor maladii periculoase datorate paraziților, dar și în pașii care se fac în dobîndirea arsenalului potrivit contra marilor ucigași, SIDA și cancerul. Deja vaccinurile genice anti-SIDA au fost administrate primilor voluntari infectați cu HIV, în ianuarie a.c., la Universitatea din Pennsylvania, cu speranța că, trezit de plasmida inserată, sistemul imunitar al bolnavului va da lovitura de grație „dușmanului de moarte" HIV, slăbit, în prealabil, de medicamentația administrată prin tratamentul clasic. La fel se speră că, în cazul bolnavilor de cancer - primele vaccinuri genice au fost administrate în iulie curent - stîrnirea agresivității sistemului imunitar ar putea avea drept consecință eliminarea celulelor tumorale, vinovate de fabricarea unor proteine anormale, adesea invizibile.

O formidabilă speranță, într-un moment în care inginerii de gene coboară din laboratoare în farmacii, spitale, în corpurile celor aproape 6 miliarde de cetățeni planetari, pentru a le ușura și prelungi viețile.

COLIVIA CU IDEI

ENERGIA, eterna poveste...

MARIAN GRIGORE

Dacă, în ciuda progreselor geneticii pe linia descifrării subtilelor mecanisme ale Naturii care au condus la apariția Omului, teoria conform căreia *„omul este produsul mîinii sale"* (deci al muncii) își păstrează, totuși, actualitatea (întrucît, este evident, forma mîinii umane, aptă a apuca, cu dexteritate, obiectele, constituie un avantaj important în cadrul selecției naturale), nu este mai puțin adevărat că omul modern a avut și are o evoluție direct dependentă de capacitatea sa de a folosi și stăpîni diferitele forme de energie. „Descoperirea" focului a fost continuată de aceea a vîntului și a apei (vezi pînzele corăbiilor, ce au permis marile călătorii, ori morile de vînt și de apă), de aceea a aburului (care a marcat începutul erei industriale), pentru ca, astăzi, să putem vorbi de energia nucleară.

Prin urmare, este firesc să constatăm că printre ideile „oamenilor cu idei", din rîndul cărora se aleg inventatorii, o prezență constantă o reprezintă cele menite a contribui la o mai eficientă și diversă folosire a diferitelor forme de energie. Context în care a apărut și visul - de neatins, din păcate - al realizării unor mecanisme apte „a crea" energie din nimic (sau, oricum, într-o cantitate mai mare decît aceea folosită pentru a o produce, ceea ce este același lucru), respectiv a unor aparate din specia denumită *perpetuum mobile*. Și aceasta în ciuda caracterului „banal" și elementar al legilor termodinamicii și a binecunoscutului principiu al lui Lavoisier, după care *„nimic nu se cîștigă, nimic nu se pierde, totul se transformă"*.

Rezultatul este că, la oricare salon al inventatorilor, vom regăsi printre expozanți sau printre „refuzați" și „inventatori" ce-și propun să salveze omenirea de poluare și de energia atomică, grație unor „soluții" miraculoase. Or, nu totdeauna ideile, în sine, sînt absurde, cît modul lor de prezentare, care, dincolo de avantajele posibile pe care le prezintă (pe linia creșterii randamentului, de exemplu), reușesc să fie compromise de pretenția eliberării omenirii de obsesia crizei energetice. În schimb, cei ce reușesc să scape acestei tentații, mai degrabă de ordin publicitar, stîrnesc, întotdeauna, interesul. Nici Salonul INVENTIKA '98 nu a făcut excepție de la regulă...

Pompaj fără... pompe

Tudor Panait a lucrat ani în șir în minerit și a avut adesea ocazia să se confrunte cu problema colmatării sorburilor pompelor de evacuare a apelor de mină. Problemă de actualitate și în cazul lacurilor de acumulare sau a canalelor magistrale de irigație, invadate, în timp, de sedimente. Sigur, se putea imagina posibilitatea absorbirii apei „de la fund", o dată cu depunerile, dar pompele nu s-ar fi simțit prea bine, silite să refuleze noroi în loc de apă (cu excepția unor pompe speciale, dar acestea au alt preț, alt debit - mai redus - și altă destinație...). Așa a ajuns Tudor Panait la ideea pompării apei... fără pompă.

Deși simplitatea dezarmantă a ideii (pornită, de fapt, de la binecunoscutul furtun cu care podgorenii scot vin din butoi sau șoferii benzină din rezervor) îl face să protesteze împotriva unei asemenea interpretări simpliste a invenției (ecou al unei „concepții" după care ***o invenție trebuie să fie neapărat complicată, cînd, de fapt, cel mai adesea lucrurile stau invers)***, invenția sa este, totuși, una reală. Denumită *„Compensator hidrostatic gravitațional"*, ea constă dintr-un recipient cilindric închis ermetic, cu volum și diametru mare, care înlocuiește partea superioară a furtunului în formă de „U" întors de care aminteam. În rest, acest cilindru are, la partea superioară, branșată conducta de aspirație a lichidului ce urmează a fi pompat, iar la partea inferioară, conducta de refulare, cu un diametru considerabil mai mare ca al aceleia dintîi. Rezultatul este că, o dată ce deschidem vana de evacuare, lichidul din cilindru acționează ca un piston cu o suprafață considerabilă, aspirînd cu o forță proporțională cu raportul diametrelor celor două țevi lichidul ce urmează a fi transportat. Și, odată cu acesta, sedimentele aflate la fund.

O adevărată pompă fără motor și fără organe în mișcare, care o dată amorsată (prin umplerea cilindrului cu apă), poate funcționa la infinit, cu condiția existenței și menținerii diferenței de nivel corespunzătoare între nivelul lichidului de aspirat și nivelul la care acesta urmează să fie deversat.

Din păcate, dorința inventatorului de a prezenta invenția sa ca mai complicată și subtilă decît este (invocînd, spre exemplu, *„legi noi și paradoxuri hidrostatice care abia urmează a fi cercetate"*), ca și pretenția de a rezolva toate probleme de pompare, de la sistemele de irigație și pînă la centralele hidroelectrice (care ar putea avea două generatoare?! - unul pe conducta de aspirație și altul pe conducta de refulare - în loc de unul, ceea ce... le-ar dubla randamentul; lucru imposibil, dat fiind că generatorul montat pe conducta de aspirație ar frîna jetul de apă, reducînd corespunzător puterea de care beneficiază al doilea generator) nu reușește altceva decît să stîrnească îndoieli asupra seriozității invenției.

Dosarele frumuseţii

Pledoarie pentru... cremele de noapte

Crema de noapte este sau nu indispensabilă? Este greu de răspuns tranşant, în condiţiile în care dermatologii şi cercetătorii în cosmetică nu au aceeaşi opinie. Astfel, cosmetologii spun că aplicarea cremelor de noapte este obligatorie după vîrsta de 25 de ani. După această vîrstă activitatea celulară încetineşte iar stresul cotidian, la fel cu poluarea şi ţigările, determină o proastă circulaţie sanguină. Celulele epidermei se hrănesc în special noaptea, constată dr. Janine Le Breton, pielea pregătindu-şi armele necesare pentru a se apăra de toate elementele nocive.

De fapt cremele „de noapte" au în primul rînd rolul de a hidrata pielea şi, apoi, de a-i menţine fermitatea şi de a preveni apariţia temutelor riduri. Dacă între 25 şi 40 de ani folosirea cremelor de noapte este facultativă, după această vîrstă devine obligatorie. După această vîrstă cremele de noapte clasice pot asigura frumuseţe şi elasticitate tenului. Din gama vastă a acestor creme trebuie alese cele ce conţin o doză convenabilă de retinol, element ce are proprietatea de a lupta împotriva ridurilor. Cremele de noapte activează puternic procesul de reînnoire a celulelor, producînd şi înroşiri. Din acest motiv trebuie evitată aplicarea lor în timpul zilei, cînd pielea este suficient de bombardată de agresiuni externe, cum sînt razele ultraviolete, poluanţii atmosferici, frigul. Mai mult, cercetătorii spun că în timpul somnului, celulele epidermei seamănă cu albinele în plină activitate. Ele se reînnoiesc de două-trei ori mai rapid, obiectivul esenţial fiind repararea degradărilor dobîndite ziua. Cercetătorii în cronobiologie au demonstrat că vîrful acestei activităţi celulare nocturne se situează între orele 3 şi 4. După ce deţineţi deja argumentele ştiinţifice necesare, iată şi cîteva sfaturi utile:

- Dacă observaţi tendinţa de a se umfla faţa în timpul somnului, este recomandabil să aerisiţi bine camera.
- Aplicaţi crema de noapte în cantitate mică.
- Evitaţi cinele copioase care generează multe toxine.
- Dacă suferiţi de o inflamaţie cronică a ochilor, „plimbaţi" un cub de gheaţă pe linia lor de contur.

Pentru părinţi

Camera adolescenţilor, un univers ce trebuie respectat

La pubertate un copil are nevoie de o cameră a lui. În această perioadă delicată în care şi-a pierdut „carapacea copilăriei", fără să fie deja formată cea a vîrstei adulte, emoţiile sînt imprevizibile, neştiute şi rapide.

În aceste condiţii adulţii ar trebui să le asigure şi să le protejeze spaţiul în care ei să-şi refacă forţele.

Părinţii trebuie să înveţe să le respecte pudoarea specifică acestei perioade marcată de „completări" ale trupului cu elemente specifice maturilor. Să înveţe atît de bine meseria de părinte încît să navigheze uşor între dialogurile necesare şi conflictele inerente. Nevoia adolescentului de intimitate şi implicit de un spaţiu al lui în care să nu fie deranjat poate antrena şi tulburări relaţionale. Primul conflict, spun psihologii, se naşte în momentul decorării camerei. Or, cei care trebuie să cedeze sînt părinţii. Şi aceasta pentru că adolescentul are nevoie de acest univers al lui. Culorile dominante trebuie să reprezinte alegerea adolescentului. Şi cum firesc gusturile diferă de cele ale părinţilor, normal este să cedeze cei înţelepţi.

Un adolescent se simte bine... în dezordinea care îl înconjoară. Hainele aruncate neglijent peste tot, cărţile „uitate" aiurea, patul nestrîns... nu semnifică lipsa dv. de autoritate. Aşa că rezistaţi şi imboldului de a-l certa şi aceluia de a-i face ordine în lipsă.

Camera adolescentului este „carapacea" sa, dar şi locul unde are dreptul să-şi primească prietenii, să discute, să înveţe, să asculte muzică. Încurajaţi-l în acest sens pentru că astfel puteţi să-i cunoaşteţi prietenii, preocupările şi dacă este cazul, puteţi interveni la timp.

În sfîrşit, pentru că acest spaţiu are un rol protector pentru adolescent, părinţii trebuie să respecte şi micile secrete pe care le ascunde.

Nici în absenţa fiului sau fiicei dv. nu trebuie să le răsfoiţi indiscret agenda, jurnalul. Cu tact şi discreţie vă puteţi apropia adolescentul. La fel cum, intervenţiile dv. brutale pot pune bazele unei rupturi greu de surmontat...

Statistici îngrijorătoare

SIDA continuă să se răspîndească în toate zonele lumii.

In prezent există în lume 33,4 milioane persoane infectate şi bolnave iar în România sînt 5280 de cazuri de SIDA, dintre care 4683 copii şi 597 adulţi.

Aceste date cer măsuri rapide! Atît de rapide, încît efectele lor să oprească epidemia şi viteza ei de extindere!

Recunoscînd complexitatea în creştere a epidemiei cu HIV (SIDA), Naţiunile Unite au creat un sistem de parteneriat la care participă 6 din agenţiile sale.

Într-o lume cu SIDA, tinerii nu pot fi lăsaţi fără sprijin. Ei reprezintă resursa umană cea mai preţioasă într-o lume supusă schimbării.

Întrucît infecţia cu HIV atacă şi ţările Europei de Est, un raport recent pe această zonă arată că, ÎN FIECARE MINUT, 5 TINERI (cu vîrste cuprinse între 15 şi 24 de ani) SÎNT INFECTAŢI CU HIV.

În zona Europei de Est, drogurile injectate şi activitatea sexuală neprotejată „alimentează" epideimia HIV (SIDA) şi de aceea este timpul ca tinerii să nu mai ignore eforturile cu caracter preventiv.

Campania lansată recent, de Ziua mondială de luptă împotriva SIDA, are ca scop promovarea participării tinerilor la eforturile de prevenire şi îngrijire a persoanelor contaminate. Totodată ea urmăreşte să-i facă pe tineri SĂ CONŞTIENTIZEZE IMPACTUL DEVASTATOR PE CARE HIV (SIDA) îl are asupra oricărei persoane infectate sau bolnave.

Tinerii au dreptul şi responsabilitatea de a schimba cursul epidemiei, iar sprijinul adulţilor este crucial pentru ca intenţiile să devină realitate.

Pagină realizată de **ECATERINA BĂTRÂNEANU**

Gastronomice

Cititoarea noastră din Cluj-Napoca, doamna Matilda Tudoriu, ne sugerează să continuăm „marea paradă a prăjiturilor mărunte" cu:

Prăjitură în alb şi negru

150 g unt, 450 g zahăr pudră, 6 ouă, 25-30 g cacao, un pahar cu lapte, 300 g făină, un praf de copt, vanilie, un baton de ciocolată menaj.

Se amestecă cacaua cu jumătate din cantitatea de zahăr şi se freacă cu unt. Se încorporează pe rînd cîte un gălbenuş. Se adaugă apoi treptat făina, cernută, cu praful de copt alternînd cu cîte puţin lapte. Se unge o tavă dreptunghiulară cu unt şi se tapetează cu făină. Se toarnă compoziţia şi se întinde în strat egal. Se coace pe trei sferturi, cam 20 minute, în cuptor cu foc potrivit şi încălzit dinainte.

Între timp se bat albuşurile spumă tare cu zahărul şi cu vanilia. Compoziţia trebuie să fie bine legată şi lucioasă, la nevoie se bate pe aburi. Se scoate tava din cuptor şi se întinde albuşul deasupra în strat uniform. Se mai dă la cuptor cu foc slab încă 10-15 minute. Caldă încă, se pudrează cu ciocolată rasă. Se taie după dorinţă în pătrate sau romburi. Bucăţile nu se suprapun.

Cornuleţe cu cremă de nuci

220 g unt, 200 g smîntînă, 400 g făină, 4 gălbenuşuri, 1 lingură (25 g) unt, 200 g nuci măcinate, 4 albuşuri spumă.

Se amestecă bine făina cu untul, se adaugă smîntîna, gălbenuşurile şi se frămîntă pînă se obţine o cocă omogenă. Se întinde în foaie şi se unge cu unt topit. Se rulează foaia şi se lasă jumătate de oră la rece. In acest timp se amestecă nuca măcinată cu albuşul spumă sau cu puţin lapte şi zahăr pînă se obţine o cremă. Se iau bucăţi din aluat, se întind pe rînd foi, se taie fişii cu ruleta, apoi pătrate, sau se taie cu un pahar după dorinţă mai mari sau mai mici. Pe fiecare bucăţică de foaie se aşază un strat de cremă de nucă. Se rulează, se dă forma de cornuleţ, se aşază în tavă şi se dă la cuptor. Cînd sînt coapte se scot şi se pudrează cu zahăr pudră vanilat.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc I.C., am 69 de ani şi locuiesc în Bucureşti. De peste zece ani sufăr de diabet zaharat. Boala a progresat dîndu-mi o stare proastă, cu oboseală accentuată, slăbiciune şi cu glicemia crescută la 2,26 mg. Cum tratamentul şi regimul urmate nu m-au ajutat suficient, am apelat la tratamentul bioenergetic practicat de doamna Vasilica Ciupea. După zece şedinţe, perioadă în care nu am mai luat alt medicament, m-am simţit foarte bine. Nu numai atît, dar glicemia a scăzut de la 2,26 la 1,60 mg. Mi-am dat seama, astfel, că bioenergia este un remediu şi în cazul meu şi pentru a consolida rezultatele obţinute, la anumite intervale de timp repet tratamentul bioenergetic..."

*

Redacţia revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 48

Numele şi prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 31 decembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Noi „dioptrii" pentru Mileniul III

INDIVIDUALIZAREA DIAGNOSTICULUI ŞI A TRATAMENTULUI

ARCADIE PERCEK

Aţi aflat, desigur, din articolele trecute, despre reuniunea chirurgilor din Moldova – reuniune a cărei unică temă a fost „Chirurgia în pragul mileniului III". Una dintre problemele discutate la această reuniune ţine de necesitatea însuşirii unei alte optici, a unor alte dioptrii în ceea ce priveşte actul medical în mileniul ce urmează: Individualizarea diagnosticului şi a tratamentului.

Într-adevăr, medicina cunoaşte de multă vreme faptul că nu se aseamănă om cu om pe dinafară, şi asta chiar în contextul gemenilor, dar de puţină vreme tot medicina ştie că nu se aseamănă om cu om nici pe dinlăuntru, şi cu atît mai mult din punctul de vedere al reactivităţii organismului, motiv pentru care nu se aseamănă boală cu boală şi bolnav cu bolnav. Neasemănîndu-se, deci, om cu om, decît în mod cu totul excepţional, acesta nu se va asemăna decît în mod cu totul excepţional cu semenul său şi din punctul de vedere al reactivităţii organismului său în faţa bolii contractate, ca şi al tratamentului, în general, şi al medicamentelor care i s-au admnisitrat, în particular.

Mai este şi altceva: egocentrismul inevitabil şi în acelaşi timp legitim al bolnavului metamorfozează boala conform caracteristicilor organismului în cauză, motiv pentru care oricît am vrea să generalizăm diagnosticul, ca şi tratamentul administrat în consecinţă, *atît boala diagnosticată, cît şi tratamentul prescris sfîrşesc prin forţa împrejurărilor prin a fi boala cuiva şi tratamentul tot al cuiva,* şi aceasta - printre altele - pentru că aceste realităţi au survenit într-un anume moment fiziologic şi psihologic al bonavului în cauză.

Or, *faptul că fiecare fiinţă care suferă de o anume boală îşi conferă, chiar şi cu de la sine putere şi, cum am mai spus - într-un mod oarecum justificat – prerogativele unicatului, trebuie să reprezinte un fapt de care medicul trebuie să ţină cont, şi aceasta pentru reuşita demersului său.*

Într-adevăr, fiecare bolnav vorbeşte de gripa sa, de ulcerul său, de sciatica sa, realitate care este imprimată mai puţin de boala în cauză, cît de răsunetul ei în sfera psihică a bolnavului, realitate de care trebuie în mod obligator să ţinem cont.

Din acest motiv, dacă diagnosticul o dată stabilit nu este plasat în cadrul psihologic individual, apoi în acela familial şi social al bolnavului, riscăm să cunoaştem gustul amar al ineficienţei actului terapeutic. Deci, dacă urmărim doar cicatrizarea acelei răni minuscule reprezentată de ulcerul diagnosticat şi

tratat de către internist şi dacă nu urmărim decît cicatrizarea tăieturii efectuată de către chirurg în pielea abdominală, spre a extrage ulcerul care nu a putut fi vindecat pe cale medicală, am făcut o operaţiune incompletă sub raport terapeutic, deoarece bolnavul în cauză va avea încă multă vreme tot felul de suferinţe, mai mult sau mai puţin intense, care îi vor induce în psihic teamă, anxietate şi o stare de rău uneori greu de definit, care îi vor da senzaţia că încă nu este complet vindecat.

Or, *nu este totul să pui un diagnostic corect şi să recomanzi sau să aplici o schemă terapeutică adecvată, cîtă vreme nu i-ai dat respectivului bolnav şi senzaţia certă a vindecării.* Or, cînd medicina va face şi acest salt, respectiv cînd îşi va însuşi şi aceste dioptrii, el va putea fi asemănat cu acela reprezentat de trecerea de la filmul mut la acela sonor.

1959

Acesta pare, cel puţin pînă în prezent, anul în care a fost înregistrat cel mai vechi caz de SIDA.

Urmele cumplitului virus - marele flagel al sfîrşitului de secol XX - au fost descoperite de către cercetători într-o probă de sînge conservată timp de 40 de ani în arhive şi aparţinînd unui locuitor al oraşului Kinshasa, capitala Republicii Congo.

Specialiştii presupun de altfel că HIV a atacat pentru prima dată specia umană la începutul anilor 1950.

Prim-ajutor

INTOXICAŢIA CU NICOTINĂ

Intoxicaţia cu nicotină este periculoasă în special în cazul copiilor care, imitîndu-şi părinţii, fumează mai multe ţigări la rînd. Intoxicatul prezintă paloare, tremurături, transpiraţii, ameţeli, greţuri cu sau fără vărsături, diaree, dificultate în respiraţie. Cu tact şi blîndeţe, părintele sau altă persoană trebuie să afle motivul care a declanşat această stare generală proastă, pentru a şti cum să procedeze în consecinţă.

Pentru nicotină nu există un antidot ţintit. Copilul va fi însă scos la aer curat şi va fi îndemnat să bea ceai dulce de tei sau de muşeţel şi suc de lămîie. Dacă prezintă agitaţie şi tremurături i se poate da un calmant - Lizadon, Distonocalm - doza fiind stabilită în funcţie de vîrstă şi de greutatea corporală aproximativă. La nevoie se va proceda şi la respiraţie artificială, pînă la sosirea medicului.

Ne putem feri de medicamente mortale?

LAURENŢIU CHECICHEŞ

„US NEWS & WORLD REPORT" demonstrează că medicamentele prescrise prin reţete omoară mai mult decît accidentele rutiere, pneumoniile sau diabetul. Este concluzia unei anchete întreprinse de „Journal of the American Association" (JAMA), potrivit căreia efectele secundare indezirabile ar constitui cea de a patra cauză a mortalităţii din SUA, îndată după bolile cardiovasculare, cancer şi accesele apoplectice.

Toate medicamentele au concomitent proprietarea de a vindeca şi de a îmbolnăvi. Medicii care le prescriu ştiu foarte bine acest lucru. Dar cercetătorii înşişi au fost surprinşi de amploarea fenomenului: efectele secundare indezirabile ar fi provocat în SUA între 76000 şi 137000 decese pe an, fără a se pune la socoteală circa 2,2 milioane de cazuri nemortale, dar care au antrenat afecţiuni grave. „Am fost înspăimîntaţi", a recunoscut Bruce Pomeranz, cercetător la universitatea din Toronto şi coautor al unui articol în care s-au analizat 39 de studii realizate asupra unei perioade de peste 30 de ani. Cifrele sînt cu atît mai îngrijorătoare, dacă se are în vedere faptul că ancheta a exclus cazurile în care produsele au fost greşit prescrise sau rău utilizate. „Originea prescripţiei nu este în cauză, precizează dl. Pomeranz. De fapt, nu este vorba de calitatea îngrijirilor".

Efectele secundare indezirabile intră în două mari categorii: „excesul de eficacitate" - cînd, spre exemplu, un medicament hipotensiv face să scadă prea mult tensiunea - şi reacţiile neprevăzute prin necunoaşterea mecanismelor de acţiune ale produsului - afecţiuni hepatice provocate de paracetamol, spre exemplu. În plus - fapt ce face ca cifrele din JAMA să fie şi mai şocante - efectele indezirabile sînt rar semnalate. Astfel, un deces va fi înregistrat drept urmare a unei insuficienţe renale, şi nu ca efect secundar datorat administrării unui medicament.

Un alt aspect. Curtaţi de laboratoarele farmaceutice încă de la intrarea lor în învăţămîntul medical, practicienii se lasă în seama produselor care constituie primul lor mijloc de tratament. Reţetele sînt uneori redactate mai mult pentru a se nota data unei consultaţii, căci pacienţii pretind să aibă medicamente prescrise, chiar şi cînd acestea sînt inutile. Exemplul clasic îl constituie reţetele pentru antibiotice în tratarea gripei, deşi acestea nu au nici un efect în afecţiunile virale. „Oamenii adoră reţetele", spune cu ironie Raymond Worlsey, directorul departamentului de farmacologie de la universitatea din Georgetown. „Astfel înghiţim pilule, fără să ne gîndim la consecinţe".

Nu este, evident, vorba de a se elimina procedeul prescrierii medicamentelor prin reţete. Totuşi ar fi posibil să se reducă sensibil riscurile printr-o luptă serioasă împotriva efectelor indezirabile, la fel ca pentru sporirea siguranţei în circulaţia rutieră. La ora actuală, Food and Drug Administration (FDA) nu primeşte anual decît 9 milioane de dolari pentru a urmări produsele farmaceutice după punerea lor în vînzare. Or, tocmai atunci se manifestă efectele secundare neprevăzute. Ar fi trebuit, de asemenea, spre exemplu, să se aştepte cu difuzarea la scară mare a Sedlanului, un antiasmatic, înainte de a se descoperi că, asociat cu antibiotice, acesta ar putea provoca aritmie cardiacă. Industria farmaceutică, deşi realizează o cifră de afaceri de 81 de miliarde de dolari numai datorită produselor ce se vînd pe reţetă, abia acum începe să se întrebe de ce se metabolizează medicamentele în mod diferit, în funcţie de vîrstă, sex şi chiar de apartenenţa etnică. La rîndul lor, medicii şi pacienţii ar trebui să nu uite că uneori remediul poate fi mai rău decît boala.

MEDICUL vă răspunde

Poliartroza

O cititoare a revistei noastre din Buzău, şi anume Dna Elena Cernăuţan, (Str. Unirii, Bloc 18 I, sc. B, ap.1) în vîrstă de 61 de ani, se arată alertată de poliartrozele de care suferă şi de o îmbătrînire prematură care i se pare că îi dă tîrcoale, motiv pentru care ne întreabă dacă extractul de timus o poate ajuta să încetinească sau să stopeze îmbătrînirea prematură. Ne trimite în acest sens două articole, decupate din nu ştiu ce ziare, referitoare la această temă, care au adus-o într-o stare cvasi-euforică. Unul din articole se intitulează „Timusul, glanda tinereţii", iar altul „Hormonii de creştere ajută la descreştere în vîrstă şi greutate".

Într-adevăr, Dnă Elena Cernăuţan, timusul poate fi denumit glandă a tinereţii, şi aceasta pentru că este vorba despre un organ situat în partea anterioară şi inferioară a gîtului, care se dezvoltă pînă în al doilea an de viaţă, după care rămîne staţionar pînă la 14 ani, cînd se atrofiază şi se transformă mai mult sau mai puţin în grăsime. Această glandă este foarte activă la copii, cînd îşi face simţită prezenţa în procesul de creştere şi dezvoltare, motiv pentru care a şi fost numită glandă a tinereţii. Reţineţi însă faptul că, la vîrsta la care încetează creşterea, respectiva glandă se „dezafectează", ca să spunem aşa, rămînînd sub raport funcţional la un nivel bazal şi răspunzînd doar de apărarea imunitară a organismului.

Într-adevăr, în ultimul timp cercetători americani au realizat un extract de timus pe care îl experimentează şi din acest punct de vedere. Un expert care a aprofundat această problemă, şi anume doctorul Michael Murray, susţine că extractul de timus influenţează favorabil pînă şi poliartrozele.

Alţi cercetători au pus la punct un alt medicament denumit DHEA, care se bazează pe un produs al glandelor suprarenale şi care mai poate fi preparat şi din iguana mexicană. Cercetătorii care au pus la punct acest medicament susţin chiar că el combate îmbătrînirea prematură. Toate aceste medicamente sînt însă încă în faza de experimentare şi comisiile de specialitate din majoritatea ţărilor, inclusiv şi de la noi, nu şi-au dat încă avizul necesar pentru comercializare. Aşa că, din acest punct de vedere, trebuie să mai avem puţintică răbdare, cum spune Caragiale. Cum această problemă mă interesează, firește, şi pe mine, vă promit solemn (căci v-am reţinut adresa) că în momentul cînd voi avea ceva concret şi sigur a vă spune am să vă scriu. Deocamdată reţineţi faptul că fenomenul îmbătrînirii reprezintă un fenomen profund individual. Fiecare îmbătrîneşte nu numai în felul său, ci şi în ritmul său. Impresia mea este că îmbătrînirea precoce pe care o semnalaţi dv. nu este străină de faptul că sînteţi singură şi aveţi de întreţinut o mamă de 81 de ani bolnavă, fapt care nu este străin, credem, de suferinţa dv. Aşa că, poate puteţi întreprinde ceva în această direcţie.

Dr. ANDREI ONU

Un adevărat prieten se găseşte greu

- Emilian, corespondentul nostru, ne spune că nu a găsit pînă acum o lungime de undă comună cu ceilalţi şi că pentru el acesta este un lucru grav. În opinia sa se consideră un ratat, dar, convins că nici drogurile, nici băutura nu constituie soluţii, nu are de gînd să recurgă la ele. Revine deci cu o scrisoare către noi, solicitînd păreri şi sfaturi care să poată fi folosite şi de alţii cu probleme similare.

- Dragă Emilian, îţi mulţumim că ne-ai scris din nou, cu mai multe amănunte despre situaţia ta. Acum am o imagine mai clară în ceea ce te priveşte şi voi încerca să-ţi răspund mai la obiect. Cunosc mulţi oameni care sînt „folosiţi" de aşa-zişii lor prieteni, numai cînd le convine acestora din urmă. De obicei sînt persoane bune la suflet, care au mult de dăruit, dar nu ştiu să-şi ceară „drepturile". În plus, nu prea ştiu nici să-şi aleagă prietenii, fiind deschişi către mai oricine are nevoie de ei. Acest fapt nu trebuie să te sperie, însă. Un adevărat prieten se găseşte foarte greu şi chiar cei mai „de succes" oameni se pot trezi singuri într-o situaţie critică, atunci cînd au nevoie într-adevăr de o dovadă de prietenie.

Asta nu înseamnă că eşti ratat. Înseamnă că trebuie să înveţi să cunoşti mai bine oamenii şi chiar să devii puţin mai egoist, să nu mai oferi oricui timpul şi prietenia ta, ci numai celor care merită, care par, cel puţin, că stau lîngă tine pentru ceea ce eşti şi nu pentru că te pot exploata. În rest, poţi avea relaţii civilizate, dar distante.

Faptul că ai schimba localitatea în care locuieşti nu trebuie să fie neapărat un lucru rău, ci poate fi ocazia unui nou început. Poţi să încerci să îţi faci *amici* (nu prieteni), fără ca ei să ştie trecutul tău, că nu ai avut prieteni, că ai fost izolat. Poţi să începi să mergi şi tu la discotecă sau la petreceri, să cunoşti lume, cu alte cuvinte, să o iei de la zero. Cu un alt comportament, între alţi oameni.

Nu ştiu dacă te-ai hotărît să rămîi la ţară sau ai plecat acolo doar pentru o perioadă limitată de timp. Unde îţi vei căuta un loc de muncă? Ceea ce vreau să îţi spun este că, de asemenea, între viitorii colegi de serviciu vei putea găsi oameni cu care să te înţelegi. Acolo vei întîlni şi tineri şi persoane mai în vîrstă, astfel că îţi va fi mai uşor „să fii pe aceeaşi undă" cu cineva.

Să ştii că eu cred cu adevărat ceea ce ţi-am spus data trecută în legătură cu o eventuală prietenă; singurele limite în acest sens sînt cele legate de o oarecare similaritate fizică şi de nivel educaţional, dar nici aici nu există reguli foarte stricte. Ai mai multă încredere în tine! Faptul că ai terminat un colegiu înseamnă că eşti cel puţin peste medie ca inteligenţă şi nivel de instrucţie. Asta îţi oferă nişte avantaje de care trebuie să profiţi, dar cu condiţia să fii tu mai întîi conştient de ele.

La începutul scrisorii ai menţionat că tatăl tău a murit cu cîteva luni în urmă. Condoleanţe! Cred că este foarte greu pentru un băiat să sufere o asemenea pierdere atunci cînd este tînăr ca tine. Probabil că moartea lui ţi-a sporit şi mai mult însingurarea şi te-a separat mai mult de cei din jurul tău. Probabil că tatăl tău a fost un om sever, dar cu atît mai mult a lăsat o amprentă puternică asupra ta, iar acum cred că simţi un gol imens. Cu timpul, senzaţia se va atenua, poate te vei simţi chiar eliberat sau poate vei simţi că nu mai ai un reper în viaţă. Trebuie însă să mergi mai departe, cu forţele tale, să priveşti înainte, pentru că te aşteaptă o viaţă întreagă, vei avea şi tu o familie, copii pe care să îi creşti încercînd să nu repeţi greşelile părinţilor tăi.

Şi, ca să închei într-o nouă notă mai optimistă, gîndeşte-te că vin sărbătorile de iarnă, Crăciunul şi, mai ales, Anul Nou, iar de Revelion este o ocazie minunată să îţi faci o prietenă! Aşa că, succes!

P.S. Aşteptăm noi scrisori de la tine şi, sperăm, cu veşti mai bune.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

CU SATELITUL DUPĂ COPII!

Care părinte nu-şi doreşte să ştie pe unde umblă copiii săi? Mai ales în SUA, unde, de la vîrsta de 16 ani împliniţi, aceştia au dreptul să conducă un automobil! Şi iată că americanii au acum la dispoziţie o nouă metodă, graţie conjugării a două „tehnici" puse la dispoziţie de civilizaţia modernă: posibilităţile de cartografiere prin satelit şi telefonia celulară. Pe baza mijloacelor oferite de două firme, părinţii copiilor americani pot urmări, stînd comod acasă, pe unde - şi mai ales cum! - conduc odraslele lor maşina familiei. Cum? Simplu, dacă este să-i dăm crezare lui Jeff Hamburg, preşedintele societăţii Roadtrac. Calculatorul casei devine subit un adevărat terminal prin care se poate urmări atît traseul maşinii, cît şi „maniera de a conduce". Metoda este inspirată de la cea folosită de staţiile de poliţie pentru supravegherea drumurilor şi poate semnala imediat dacă este vorba de o maşină furată sau, de exemplu, dacă sînt încălcate regulile de circulaţie. Sistemul se numeşte „Personal Tracking System", poate fi achiziţionat din comerţ şi este înregistrat pe un banal CD-Rom. Şi nu este singurul! La un preţ moderat, părinţii pot cumpăra sistemul „Autowatch", comparabil cu celebra „cutie neagră" a avioanelor, care înregistrează datele referitoare la viteza de deplasare şi la maniera de conducere - de fapt, cu ajutorul acestui sistem se poate „citi" pe calculator întreaga listă a funcţiilor motorului! Oricum, toate canalele de informaţie americane continuă o puternică propagandă împotriva tendinţei „drink and drive" a tinerilor, adică şofatul în stare de ebrietate. Dar, cu sau fără calculator, părerea specialiştilor este că cea mai bună garanţie a siguranţei rutiere rămîne în continuare un solid sistem de educaţie în familie...

JURASSIK PARK ÎN PORTUGALIA

Plimbîndu-se cu fiica sa pe falezele care străjuiesc Atlanticul în regiunea Lurhina din nordul Lisabonei, soţia unui paleontolog portughez a descoperit o cochilie ciudată. Pornind de la această descoperire, au început investigaţiile paleontologilor. Împreună cu soţul ei, care făcea parte dintr-o echipă internaţională de paleontologi, şi cu ajutorul sătenilor din partea locului, a păzit timp de trei ani, zona respectivă, perioadă în care au fost scoase la iveală şase cuiburi de dinozauri conţinînd peste o sută de ouă. Este o descoperire extrem de importantă, avînd în vedere faptul că numărul trofeelor de acest gen din întreaga lume este de numai 20. În plus, eşantioanele din Portugalia provin de la teropode, avînd o vechime de 140 milioane de ani. Ceilalţi embrioni, de dinozauri carnivori, au o vechime de doar 70 milioane de ani. În apropierea locurilor în care au fost descoperiţi embrionii de teranozauri, au fost găsite şi oseminte de megalozauri adulţi. Embrionii vor fi transportaţi la Muzeul de paleontologie din Paris, unde urmează să se stabilească dacă aceştia fac parte din aceeaşi familie cu megalozaurii.

OTRAVĂ COMUNĂ

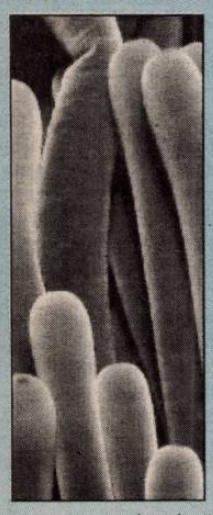

La prima vedere, anemonele de mare şi scorpionii nu au nimic comun. Şi totuşi, asemănări există! Este vorba de toxinele cu care sînt înzestrate şi care acţionează identic, în cazul unei agresiuni, blocînd sistemul nervos periferic al victimei. Specialiştii au descoperit în structura moleculară a toxinelor celor doi „agresori" atît de diferiţi, o pereche de aminoacizi comuni!

OM/NATURĂ

VULTURUL FILIPINEZ

IRINA STOICA

Vulturul filipinez a fost remarcat în 1896 în insula Samar de naturalistul englez John Whitehead.

Al doilea ca mărime din lume, el îşi face cuiburile în pomi înalţi de peste 20 de metri, are gheare şi picioare puternice, ochi albaştri-cenuşii şi o creastă înfricoşătoare, este supranumit mîncătorul de maimuţe şi nu trăieşte decît în Filipine. Se hrăneşte cu mamifere - şobolani, căprioare, maimuţe, cîteva specii de lilieci - sau cu reptile - şopîrle şi şerpi, inclusiv cobra de Filipine. Se pricepe foarte bine să vîneze animale nocturne în timpul zilei. În acest scop loveşte cu capul trunchiul copacului „simţind" scorbura în care se ascunde prada, pe care o scoate afară cu picioarele lungi, înarmate cu gheare.

Pasărea depune un singur ou, o dată la doi ani, aşa că şansele de înmulţire nu sînt prea rapide. Puii sînt hrăniţi de părinţi, dar la 3-4 luni cînd învaţă să zboare, ei îşi încep propria vînătoare. De fapt sînt obligaţi s-o facă, pentru că părinţii sînt foarte severi. Cam de la sfîrşitul celei de a doua luni de viaţă, puii sînt ţinuţi cîteva zile nemîncaţi şi apoi li se reduc drastic porţiile. Această dură metodă „pedagogică" se datorează şi faptului că, prin deteriorarea habitatului, hrana a devenit mai greu de procurat. Puii încep să caute mîncare sărind întîi pe crengi şi apoi întinzînd aripile şi descriind cercuri din ce în ce mai largi în jurul propriului copac. În acest fel lecţiile de zbor au loc aproape în acelaşi timp cu cele de căutare a hranei, iar cînd puiul realizează importanţa acestora îşi înfoaie creasta şi penele din jurul gîtului, asemenea unei coroane.

Dacă odrasla nu se dovedeşte capabilă să se hrănească singură, este readusă la cuib şi ajutată în continuare de părinţi.

Între 1950-1960 distrugerea pădurilor şi o vînătoare iraţională au condus la dispariţia unui mare număr din aceste exemplare.

Numărul lor a fost estimat, cu 20 de ani în urmă, la cîteva sute. Durata de viaţă poate atinge peste 40 de ani. În grădina zoologică din Roma un astfel de vultur a trăit 41 de ani.

Eforturile de prezervare a pădurilor filipineze, ca şi crearea unui parc naţional vor face posibilă supravieţuirea acestui unicat al naturii.

MORTIERUL DE PE LUNĂ!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

În timpul celei de a doua excursii extravehiculare a selenauţilor din misiunea APOLLO-16, aceştia s-au îndreptat, la bordul electromobilului Lunar Rover, spre „Muntele de piatră", folosind un traseu indicat de pe orbită de Mattingly (!) şi pe care era amplasat, într-un crater, un bolovan de lavă solidificată; era pentru prima dată cînd astronautul rămas pe orbită participa activ la explorarea solului selenar!

De fapt, Mattingly a efectuat un amplu program de observaţii, măsurători şi experienţe pentru cartografierea Lunii, precizarea valorilor de cîmp magnetic şi delimitarea unor concentraţii de masă subterane (masconi), inclusiv studierea ambianţei perilunare!

Cu ocazia celei de a treia excursii extravehiculare, a fost explorat craterul North Ray, fiind urcată coasta de aproape 0,5 km a unui crater multiradial şi adînc de 400 m! În acest fel, durata celor trei ieşiri a fost de 21,5 ore, fiind străbătuţi cu electroautomobilul lunar circa 27 km; de pe pantele unei coline înalte de circa 500 m, unde au reuşit să ajungă la cota de 230 m (!), selenauţii au „privit" pînă la distanţa de 30 km!

Young a efectuat experimente destinate cercetării proprietăţilor electrice ale scoarţei selenare (v. foto), iar Duke a măsurat magnetismul astrului folosind un magnetometru portativ care, la fiecare staţionare a electromobilului, era îndepărtat la

REMEMBER

15 m de aparatura de citire instalată pe vehicul; s-au înregistrat 238 gama.

Pentru prima oară cei doi astronauţi au adus şi instalat pe Lună un... mortier telecomandat, dotat cu patru încărcături de trotil (40g, 120g, 240g şi 410g), destinate să fie declanşate după părăsirea Lunii, în cadrul experimentelor seismologice în zona superficială a crustei lunare.

De asemenea, selenauţii au instalat şi conectat într-un lanţ pirotehnic 21 de calupi de trotil destinaţi să fie în legătură acustică cu geofonii cuplaţi la aparatura ALSEP.

Cu ocazia acestei misiuni au fost recoltate mai puţine roci cristaline, majoritatea fiind de tip „breccia", sfărîmături de culoare albă, fragmente prelevate din blocuri cu dimensiuni mari; unele din aceste mostre s-au dovedit bogate în aluminiu, calciu, siliciu, majoritatea lor prezentînd crăpături atribuite impactului meteoritic.

Oboseala evidentă a celor trei astronauţi, care au uitat să mai orienteze etajul superior al Modulului lunar ORION spre a se ciocni cu Selena după ce transportaseră toate echipamentele şi mostrele recoltate în cabina CASPER, precum şi reducerea periculoasă a parametrilor apei de răcire din costumele lor selenare, au impus reducerea cu o zi a duratei zborului, care s-a limitat la 11 zile şi două ore.

Această situaţie nu l-a împiedicat pe Mattingly să efectueze două ieşiri extravehiculare, prin care a recuperat casetele camerelor cartografică şi panoramică cu care au fost luate circa 5200 de imagini (!) şi cutiile cu eşantioanele biologice expuse radiaţiilor cosmice.

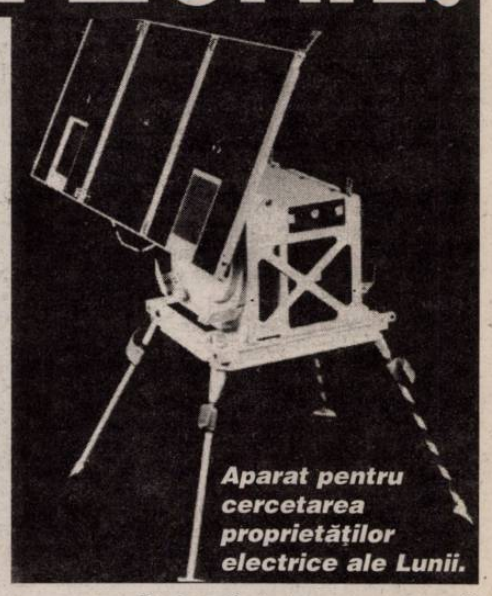

Aparat pentru cercetarea proprietăţilor electrice ale Lunii.

Deşi au efectuat numeroase experimente, inclusiv de medicină cosmică, pe orbita de reîntoarcere astronauţii au trebuit să suporte suprasarcini ridicate (cu un vîrf de 7 g!), dar totul s-a încheiat în final, cu bine.

(Va urma)

INADANII artizanii deşerturilor

IRINA STOICA

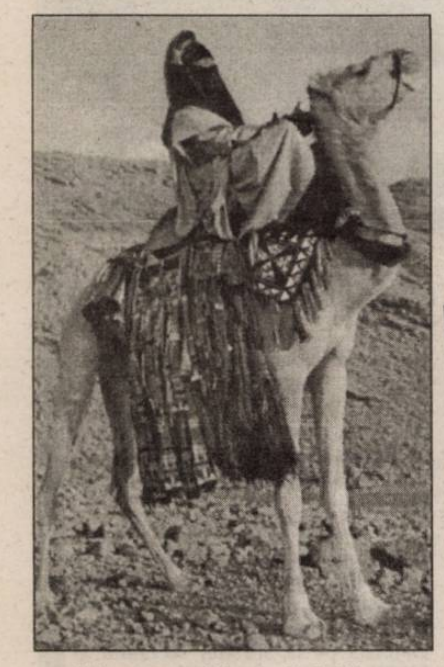

Sahara, cu nisipul ei fierbinte, cu Soarele ucigător şi reseminatele cămile, impune, ca prezenţă a omului, pe aceea a tuaregilor.

Puţini dintre noi ştim că, pe lîngă mîndrii şi bogaţii nomazi, trăiesc şi reprezentanţii unei populaţii sedentare şi anume inadanii. Aceştia sînt consideraţi inferiori, acceptînd „aripa ocrotitoare" a tuaregilor, dar cele două populaţii trăiesc într-o perfectă simbioză. Cu toate că nomazii se poartă dispreţuitor faţă de inadani, socotindu-i „nemanieraţi, fricoşi şi gata oricînd să-ţi iasă în cale pretinzînd fără ruşine ceva", tuaregii nu se pot lipsi de serviciile lor. Inadanii sînt cei care le confecţionează şei, podoabe, unelte, revendicînd, la rîndul lor, o mică parte din venitul celui pe care-l consideră stăpîn. Aceasta nu presupune însă sclavie. Dacă un inadan nu este mulţumit cu ceea ce capătă, poate să-şi caute un alt protector.

Legenda îi descrie „mai bătrîni decît memoria însăşi, mîndri cum sînt corbii, schimbători ca vîntul". Se spune că descind din nubieni, dar ei se pretind „fii ai regelui David". Pielea lor neagră îi diferenţiază de tuaregii descendenţi ai berberilor din nordul Africii.

Cu toate că între cele două populaţii nu pot fi contractate căsătorii, inadanii au un rol de seamă în protocolul acestor evenimente şi al altora de acest gen.

Ţinuţi la distanţă, ei nu întovărăşesc tuaregii în expediţiile lor, dar aceştia din urmă găsesc refugiu în satele inadane.

În Niger inadanii trăiesc ridicîndu-şi colibe, crescînd vite şi prelucrînd cu multă artă bronzul şi argintul. Uneltele lor sînt cele moştenite din vremuri străvechi: foale, cleşti, cuptoare mici, vase pentru amestecul metalelor. Crucea este o bijuterie, care, din nu se ştie din ce motiv, apare des în creaţia lor.

Prelucrează piatra şi lemnul, pielea de animale, iubesc jocul şi veselia, acceptă cu plăcere darurile oferite ca recompensă. O sabie este considerată un dar de preţ, fiind oferită şi cu prilejul căsătoriilor. Deşi sînt consideraţi o populaţie „de jos" ei nu sînt niciodată umili. Femeile au un statut special, fiind considerate egale cu soţii lor.

Munca tuturor, femei şi bărbaţi, este minuţioasă şi elaborată. Rezultatele sînt surprinzătoare şi de aceea tuaregii au nevoie de îndemînarea şi priceperea lor.

Probabil că civilizaţia va face ca multe dintre aceste populaţii şi obiceiuri să dispară. Poate însă că aceşti îndemînatici artizani ai deşertului vor şti să transmită urmaşilor dragostea lor pentru frumos.

Cuceritorii celor trei poli ai Pămîntului

FLORIAN FRAZZEI

Polul Nord a fost cucerit de Robert Peary, însoţit de un negru (om obişnuit să trăiască în ţările calde) şi de un cătel (nu din cel polar). Marea sa realizare a fost contestată de un rival invidios, întrucît acolo nu exista nici un arbitru să valideze rezultatele. Şi atunci s-a apelat la matematicieni-geometri. S-a măsurat - dintr-o fotografie - înălţimea omului şi a umbrei sale atît pentru Peary, cît şi pentru cel care pretindea că ar fi ajuns primul la pol. Printr-o relaţie trigonometrică s-a stabilit adevărul: celălalt oponent se afla la o latitudine mai sudică.

Primul romîn care a ajuns la Polul Nord a fost Teodor Negoiţă. Dar, puţini ştiu că un alt român, Rosetti, a zburat cu avionul spre cei doi poli ai Pămîntului. El a candidat şi la preşedinţia României, dar nu a întrunit toate condiţiile cerute. A aterizat în Argentina, unde un colonel l-a invitat la masă, după care i-a spus că-l reţine deoarece nu avea aprobarea de zbor deasupra ţării respective. Mai gravă a fost suspendarea permisului de pilotaj, îndeosebi pentru colegul său care era pilot profesionist. După ce a fost eliberat a ajuns deasupra Polului Sud, la baza americană, unde nu a putut vorbi - prin radio - decît cu bucătarul, deoarece ceilalţi dormeau. În sfîrşit a plecat spre Polul Nord. A trebuit să aterizeze forţat din cauza defectării elicei. La coborîrea din avion l-a întîmpinat un om înarmat, ceea ce l-a determinat să ridice mîinile avînd şi experienţa arestării din Argentina. Dar cetăţeanul respectiv îi spune: „Nu, nu este pentru dumneata, ci pentru ursul din spate!".

De curînd, colega mea, Marinescu Maria, a devenit prima femeie (română) care a vizitat continentul Antartic.

* * *

Vîrful Everest este considerat „cel de al treilea pol al Terrei". Cartograful care efectua măsurători ale munţilor Himalaya a constatat cu surprindere că „vîrful al XV-lea" are cea mai mare înălţime din lume: 8848 m. I s-a atribuit numele conducătorului expediţiei topografice: lordul Everest. Popoarele din preajmă (chinezi, nepalezi, tibetani) îl numesc altfel. Astfel i s-a spus Chomolugma - „zeiţa mamă a Pămîntului" - sau Sagarmatha. Mai amuzantă este denumirea: Mi Ti, Gu Ti Cha Pu Long Na.

Cînd Edmund Hilarry a ajuns la punctul unde nu mai călcase picior omenesc, l-a întrebat pe coechipierul său, şerpaşul Tensing Norky: ce facem, mergem mai departe? La această întrebare el a răspuns: cum vreţi Dumneavoastră, domnule! Si au ajuns pe vîrf şi au văzut „dincolo". Astăzi se pune problema curăţirii acestui celebru vîrf de rămăşiţele lăsate de diferitele expediţii!

Primul - şi singurul român - prezent aici a fost alpinistul Constantin Lăcătuşu.

Cineva a spus că vîrful Everest „se află cel mai aproape de cer". Afirmaţia este foarte criticabilă. Într-adevăr, are înălţimea - după ultimele măsurători - de 8846,1 m faţă de oceanul planetar. Întrebarea care se pune este însă care ar fi cel mai îndepărtat punct al globului în raport cu centrul Pămîntului? Răspunsul este vîrful Chimborazo din America de Sud. Deşi nu are decît altitudinea de 6272 m, aflîndu-se în preajma Ecuatorului, unde Pămîntul este „mai bombat", reprezintă punctul cel mai depărtat de centrul Terrei.

Şi acum „ultima bombă": cartea recordurilor „Guiness Records" din anul 1990 anunţă că Everestul a fost detronat. Muntele K 2 denumit şi Chogori din Pakistan, fiind măsurat din satelit, (cu raza laser) are o altitudine cuprinsă între 8858 şi 8908 m.

MISTERIOSUL TUBIFEX

DORIN MĂRAN

Tubifex tubifex este un vierme atipic. El se diferenţiază de congenerii săi prin faptul că, în anumite condiţii, îşi autoamputează coada. O tînără cercetătoare din oraşul Reims a avut şansa, datorată în mare parte hazardului, să descopere circumstanţele şi mecanismul care fac acest lucru posibil.

Toată lumea ştie că dacă tai în două o rîmă, de pildă, aceasta se va regenera ca şi cum n-ar fi suferit nici o leziune. Nu orice vierme e însă capabil de această performanţă, ci doar cei care aparţin clasei anelidelor. În plus, micul Tubifex, care atinge o lungime de 3 cm cu un diametru de 0,3 cm, este capabil să-şi abandoneze coada. O performanţă unică în lumea nevertebratelor. O tînără cercetătoare din Reims, specializată în ecotoxicologie, a găsit explicaţia acestei automutilări, în premieră absolută. Nonconformistul Tubifex se debarasează de coadă dintr-un instinct de supravieţuire. Mai precis pentru a se apăra împotriva intoxicaţiei cu metale grele, aramă sau plumb, prezente în apa bălţilor sau mlaştinilor în care trăieşte. Povestea a debutat cu o serie de teste efectuate în bazinele de colectare a apelor de scurgere provenite în special din podgorii, ape bogate în cupru - utilizat ca fungicid în tratarea butucilor de vie - şi plumb, provenit din tobele de eşapament. Cercetătoarea Marie Laure a observat că fundul bazinelor era invadat de faimoşii viermi Tubifex, cunoscuţi prin rezistenţa lor în mediile poluate şi că mai bine de jumătate din numărul lor îşi amputau coada. Concentraţia de cupru şi plumb din cozile retezate era de două ori mai mare decît cea măsurată în partea anterioară a corpului. Aşadar, cea mai mare parte a metalelor toxice se acumulează în partea terminală a viermilor, înainte ca aceştia să şi-o autoamputeze, ceea ce explică perenitatea acestei specii într-un mediu contaminat. În prezent cercetătoarea încearcă să-şi explice mecanismul prin care metalele grele migrează spre capătul cozii şi cel prin care aceasta se separă de restul corpului. O primă ipoteză se referă la particularitatea unor celule ale ţesutului care îmbracă tubul digestiv de a fixa metalele grele şi în final de a se detaşa de ţesut. O ipoteză pe care tînăra cercetătoare speră s-o confirme foarte curînd.

INSULA CETATE

Printre locuitorii de pe malurile Dunării circulă o legendă despre Ada-Kaleh (Insula Cetate). Se povesteşte că frumoasa Aişe, fiica preferată a unui sultan, auzind despre minunata insulă situată pe Dunăre, a hotărît să o viziteze. Într-o primăvară însorită, părăsi Ţarigradul (Istanbulul), însoţită de o gardă puternică de spahii. Pe vremea aceea Dunărea era cutreierată de haiduci şi contrabandişti. Un haiduc frumos, valahul Dragomir, care, pe lîngă statura lui impozantă, mai deţinea şi iarba-fiarelor şi iarba somnului, folosindu-se de aceste două arme, a adormit străjile şi a deschis lacătele ca să pătrundă în budoarul prinţesei. Cei doi s-au îndrăgostit pe loc unul de altul, dragostea lor era ca-n poveşti, plină de farmec şi poezie. Dar, o turcoaică haină, o bătrînă vrăjitoare, a învins trucurile haiducului şi a reuşit să-i descopere. Cu puterile ei blestemate a reuşit să trezească străjile care au pornit în urmărirea celor doi iubiţi. Aceştia se giugiuleau legănaţi de ape, într-o luntre mititică. Un glonte de argint l-a doborît pe voinic în volbura apelor. Disperată, Aişe s-a aruncat după el. Trupul neînsufleţit al fetei sultanului a fost pescuit, după trei zile, la ţărmul ostrovului Şimian. Se zice că, în nopţile cu lună plină, cei doi apar pe luciul apei, purtaţi de barca lor, însoţiţi de o muzică dulce pe care o îngînă legendarii îndrăgostiţi. La primul cîntat al cocoşului ei se destramă în eter... Din păcate, insula de 1750 m lungime şi 500 lăţime nu mai poate fi vizitată din 1970, cînd a fost acoperită de apele lacului de acumulare de la Porţile de Fier.

DRUMUL HÎRTIEI

Hîrtia a fost realizată pentru prima dată în China, în anul 89 î.Ch. de Ts'ai Luen. A ajuns în Asia Centrală prin anul 751 după Christos şi la Bagdad prin 793. Din secolul al XIV-lea existau fabrici de hîrtie în mai multe centre din Europa. Inventarea tiparniţei din 1450 a făcut să crească considerabil cererea de hîrtie, şi la începutul secolului al XIX-lea, pasta de hîrtie din lemn şi alte vegetale a început să devină principala sursă de fibră folosită la fabricarea hîrtiei, în locul cîrpei. În anul 1789, Nicolas Louis Robert a construit prima maşină de făcut hîrtie din Europa, folosind o sită mobilă. O vreme, hîrtia a fost obţinută prin scufundarea unui tipar, care avea capătul format dintr-o sită, într-o cadă cu pastă de hîrtie. După vreo cîţiva ani, fraţii Henry şi Sealy Fourdrinier au perfecţioat maşina lui Robert şi, în 1809 John Dickinson a fost primul care a inventat maşina cu cilindru. Deşi aproape toate operaţiile în realizarea hîrtiei sînt astăzi superior mecanizate, procesul de bază a rămas în esenţă acelaşi.

radio CONTACT

THE GREATEST FM EXPERIENCE

Bucureşti 96,1 FM
Iaşi 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploieşti 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanţa 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Piteşti 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoşani 93,1 Mhz
Focşani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Braşov 105,5 Mhz

Demonul călătoriei

o ISTORIE CU VIPERE

ALEXANDRU MARINESCU

Vipera cu coarne, *Cerastes cerastes,* este un şarpe african care trăieşte în zona sahariană, pe terenuri destul de variate, de la Oceanul Atlantic pînă la Marea Roşie. Preferă solurile mai compacte, mai dure, precum stepele nisipoase, oazele, spaţiile de la poalele dealurilor sau munţilor, evitînd nisipurile fine, mobile, care constituie mediul de trai al rudei sale, vipera nisipurilor, *Cerastes vipera.* Cunoscută de mai multă vreme, deoarece este frecventă în unele regiuni, a atras atenţia oamenilor şi prin aspectul său. Romanii au întîlnit-o şi ei, după ce au pătruns în nordul Africii, şi i-au dat numele de Cerastes, de la grecescul kerastes, care înseamnă cornut.

Marele naş al lumii vii, naturalistul suedez Carl Linné (1707-1778), cel care a elaborat criteriile moderne de clasificare a plantelor şi animalelor, introducînd nomenclatura binară, de gen şi specie, punînd astfel ordine în haosul care domnea în Botanică şi Zoologie, aminteşte şi el această reptilă. În celebra sa lucrarea *Systema naturae* (1758) o trece sub denumirea de Cerastes cornutus, un pleonasm, desigur, care însă s-a menţinut vreme de aproape două secole.

Animalul îşi datorează numele celor doi solzi, aflaţi deasupra ochilor, înalţi de 5-6 mm. Ei conferă capului triunghiular, ca al tuturor viperelor, un aspect straniu, accentuat de ochii cu pupilă îngustă, verticală. Corpul este masiv, îndesat, cu un diametru de vreo 3 cm, lung de peste 50 cm, uneori atingînd 70 cm, sfîrşit cu o coadă ascuţită.

Teama pe care o inspiră acest şarpe populaţiilor din nordul continentului african nu se datorează doar celor două „apendice diabolice", cum le numeşte, în cartea sa, „Méharées", Théodore Monod, naturalistul care a umblat ani îndelungaţi prin nisipurile Saharei, ci puterii veninului său.

Vipera cu coarne are un aparat venin-os perfecţionat, caracteristic pentru şerpii evoluaţi (Vipere şi Crotali), posedînd doi colţi lungi şi ascuţiţi, străbătuţi de cîte un canal interior prin care veninul este injectat în corpul victimei. Cei doi colţi stau pliaţi pe cerul gurii, întocmai ca lama unui briceag, dar se ridică în poziţie verticală cînd şarpele deschide larg gura, moment în care muşchii temporali comprimă glandele cu venin trimiţînd otrava sub presiune în canalele excretoare ale colţilor. Veninul are o acţiune hemotoxică, acţionează deci asupra sîngelui, provocînd tulburări grave, adesea fatale pentru om, moartea survenind prin oprirea inimii. Accidentele pot avea loc atît ziua, cît, mai ales, noaptea, cînd vipera porneşte la vînătoare străbătînd 2-3 km în căutarea prăzilor, şopîrle, mici rozătoare, ca şoarecele de nisip (Psammomys obesus), dar şi păsările. Ziua stă de obicei la pîndă, îngropată în nisip.

Este greu de observat, poţi să calci uşor pe ea şi drama se declanşează. Chiar dacă scapă cu viaţă, omul are mult de suferit. Piciorul sau mîna muşcată se umflă, dublîndu-şi volumul, victima îşi pierde cunoştinţa, este cuprinsă de vărsături puternice, diaree, presiunea arterială scade, ţesuturile se necrozează, unghiile cad. Un bărbat puternic şi sănătos îşi poate reveni după o săptămînă, dar va păstra multă vreme sechelele muşcăturii, dureri persistente, paralizia şi chiar atrofia membrului vătămat.

Din fericire accidentele sînt destul de rare, populaţiile nomade din deşertul saharian cunoscîndu-i obiceiurile şi ocolind-o cu grijă. De altfel, şarpele nu atacă niciodată fără a preveni, a avertiza. Totul este să-i înţelegi mesajul.

Cred că este acum momentul să explic de ce m-am apucat să scriu despre vipera cu coarne. Nu am întîlnit acest şarpe în Africa, dar am avut două splendide exemplare la Bucureşti şi am putut să le urmăresc în voie, aproape zilnic, comportamentul, vreme de peste două luni. Aceasta s-a întîmplat cu destui ani în urmă, în vara lui 1969, cei doi şerpi fiind aduşi din Tunisia de către unul dintre cei mai competenţi şi mai pasionaţi naturalişti în preajma căruia am avut şansa să lucrez, doctorul Mihai Băcescu, mult timp directorul Muzeului Naţional de Istorie Naturală „Grigore Antipa". Invitat să lucreze la centrul de triaj al probelor marine colectate în Mediterana, de la Salambô, ca mare specialist în grupul Crustaceelor, domnia sa nu a revenit în ţară numai cu tubuşoare pline cu felurite şi minuscule neamuri de răcuşori, preţios material pentru studii ştiinţifice, ci şi cu doi Cerastes, pe care i-a adus vii, într-un săculeţ din pînză albă, a cărui imagine stăruie încă în amintirea mea.

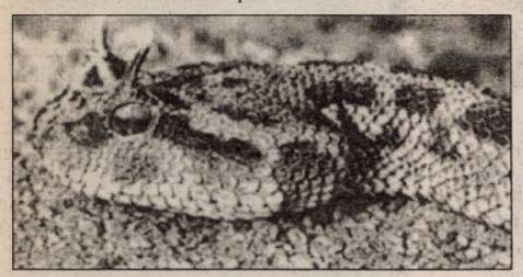

Nici unul dintre pasagerii avionului cu care a călătorit nu a bănuit ce purta cu dînsul, iar de s-ar fi aflat, nu este greu să ne închipuim ce panică se stîrnea.

La Muzeu, bucuros de surpriza pe care ne-a făcut-o, a aşezat periculoasele reptile într-o vitrină paralelipipedică din sticlă, care a fost apoi plasată în hall, pe parapetul scării ce coboară la demisol, în calea tuturor vizitatorilor. Şerpii se odihneau, aparent nepăsători, pe stratul gros de nisip, în care se înfundau adesea, lăsînd afară numai partea dorsală a capului, cu ochii laterali deasupra cărora străjuiau straniile cornițe. Pe vitrină exista numai o etichetă cu numele latinesc al animalelor, din motive lesne de bănuit. Probabil puţini vizitatori şi-au dat seama că au în faţa lor nişte teribile reptile vii. Judecînd retrospectiv, Muzeul şi-a asumat un risc considerabil, un accident care să ducă la spargerea geamurilor fragilei vitrine fiind oricînd posibil. De altfel, după primele săptămîni de entuziasm, vitrina a fost scoasă şi dusă într-un laborator.

Cred că undeva printre hîrtiile mele se mai află caietul în care am desenat şerpii în diferite poziţii şi am notat observaţiile făcute asupra lor. Între acestea şi descrierea modului în care reprila avertizează înaintea declanşării atacului. Ea se strînge ca un S, îşi „umflă" corpul, apoi se mişcă lent şi din frecarea solzilor de pe laturile corpului se produce un sunet hîrîit, destul de sinistru. Abia după aceste manevre de avertisment, Cerastes atacă. Dacă în general se mişcă lent, atacul este fulgerător, imposibil de evitat sau parat. Nu poţi să nu tresari, chiar dacă între tine şi viperă se află geamul protector. Animalul se lovea puternic de el şi pe sticlă rămîneau două picături de venin, puţin uleioase, de un galben de ambră.

Mi-am amintit de aceste momente, de fapt o veche istorie din anii mai tineri, răsfoind, pentru a cîta oară, superba carte despre „Viaţa sălbatică în Sahara" a lui Alain Dragesco-Joffé, care, după strălucite studii juridice, s-a pasionat în aşa măsură de vieţuitoarele din marele deşert african, încît le-a consacrat 10 ani de studii şi observaţii. A realizat, în acest răstimp, nenumărate fotografii uimitoare, multe dintre ele unice, şi a ajuns să cunoască, cu sprijinul prietenilor săi tuaregi, misterioasa viaţă a arzătoarelor şi nesfîrşitelor întinderi de nisip. Cu destule riscuri, înfruntînd adesea mari primejdii. Pentru a realiza un prim plan cu *Cerastes cerastes,* vipera cu coarne, s-a întins pe burtă, în nisip, cu obiectivul aparatului de fotografiat la numai cîţiva centimetri de capul reptilei. Nu a fost singurul moment de mare pericol, dar şansa surîde totdeauna celor îndrăzneţi.

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Căldăruşani

Nu departe de Bucureşti, la circa 30 km, se află un locaş cu aspectul unei cetăţi fortificate. Mănăstirea Căldăruşani - pentru că despre ea este vorba - se înalţă în mijlocul unei păduri care este una din rămăşiţele vestiţilor Codri ai Vlăsiei, odinioară leagăn al cetelor de haiduci.

Locaşul a fost ridicat de Matei Basarab pe pămîntul cumpărat de la Badea, vătaful de Spătenі, şi de la Stan, fiul vornicului Aldimir. Actele de cumpărare poartă datele de 2 şi 6 mai 1637 şi sînt întărite cu un altul din 10 mai, acelaşi an. Acesta din urmă stipula clar intenţia pentru care domnitorul cumpărase locul respectiv: „Pe care moşie am voit domnia mea să fac pomană şi sfîntă mănăstire întru lauda şi ajutorul sfîntului, marelui mucenic Dimitrie..."

Deasupra uşii din pronaosul bisericii există o inscripţie care menţionează că mănăstirea, cu clădirile anexă şi zidurile de incintă, era terminată în 1638.

Între 1652-1754 au fost trimise aici numeroase danii, din partea diferiţilor domnitori, fapt atestat de documentele vremii.

Biserica are un pridvor larg, cu trei frontoane pe coloane masive şi cu două arcade laterale. Trecerea în pronaos se face printr-o uşă cu elemente decorative de inspiraţie orientară, fiind plasată într-un ancadrament de piatră cu inscripţii slavone care se continuă pe stîlpi.

Din nefericire, din pictura originală nu s-au păstrat decît tablourile votive din pronaos, reprezentîndu-i pe Matei Basarab şi Elena Doamna. Acestea aparţin cu siguranţă celei dintîi zugrăveli a bisericii, nealterată de restaurarea făcută de Belizarie.

Incinta mănăstirii are forma unui patrulater înconjurat de un zid de apărare, căruia în interior i se alipesc chiliile. Deteriorat după cutremurul din 1940, a fost consolidat şi reclădit în porţiunile căzute. Turnul clopotniţei a suferit şi el numeroase restaurări.

Cu toate că sînt situate în afara zidurilor, din acelaşi ansamblu fac parte alte două locaşuri: cel dintîi este „Biserica Cimitirului", ridicată la o dată care nu se poate preciza, dar estimată pe la sfîrşitul secolului al XVIII-lea. Este ctitoria biv-vel banului Constantin şi biv-vel logofătului Toma Creţulescu. Al doilea este bisericuţa „Cocioc", înălţată de fraţii Ioan şi Nicolae Bîţcoveanu în 1825, pe locul unei construcţii mai vechi din lemn.

În chiliile din apropiere a fost instalată o vreme tipografia mănăstirii, dar apoi acestea au fost demolate, biserica fiind lăsată şi ea în părăsire. O altă tipografie va funcţiona în continuare, pentru că la Căldăruşani s-a desfăşurat permanent o vie activitate culturală. Călugării au efectuat numeroase traduceri şi copieri de manuscrise şi tot aici a funcţionat o şcoală de zugravi de biserici.

În 1845, mănăstirea a suferit avarii, produse de un mare incendiu, dar lucrările de restaurare, începute în 1952 şi continuate pînă în 1960, au redat complexului fondul istoric.

În colecţia mănăstirii se află icoane pictate de Nicolae Grigorescu şi tablouri aparţinînd lui Sava Henţia. Obiectele de cult şi alte piese muzeistice oglindesc din plin epoca lui Matei Basarab şi evoluţia artei bisericeşti în ţara noastră.

IRINA STOICA

LEGENDA TĂRÎMULUI DIVIN

ADRIAN BUCURESCU

Totul ar fi pornit doar de la o legendă din satul ialomiţean Sărăţeni, de n-ar fi fost şi revelaţie. Se spune că, pe vremuri, la malul de apus al lacului Sărăţuica a poposit capul de aur al unui înger ucis de *Vîntoase,* duhuri feminine ce dănţuiesc în vîrtejurile de praf ale Bărăganului. Capul cînta aşa de frumos, încît toţi oamenii şi sălbăticiunile din preajmă au venit să-l asculte, nemaiplecînd de acolo. Auzind acestea, împăratul de atunci a trimis nişte oşteni de încredere să aducă acel cap de aur în palatul lui. În această legendă se ghicesc uşor ecouri ale mitului tracului Orpheus, ucis de *Maînades,* dansatoarele sacre.

Lacul Sărăţuica este situat chiar în centrul unor fenomene suprafireşti, cu care localnicii s-au obişnuit demult. După formă, lacul trebuie să fi fost cîndva un afluent al Ialomiţei, ce se află nu prea departe. În graiul ialomiţean, mirajului Fata Morgana i se spune *Apa Morţilor.* Astfel, în depărtările cîmpiei se văd palate şi grădini minunate, cu flori uriaşe, precum şi ceremonii cu oşteni în armuri strălucitoare şi domniţe în văluri albe. Alteori, pe Sărăţuica se lasă o pîclă foarte deasă, iar deasupra, pe cer, se vede imaginea răsturnată a lacului. Apoi, brusc, un vîrtej de la pămînt la cer amestecă vedeniile într-o pulbere fumurie, iar negura se întinde pe toată cîmpia. Atunci e prefereabil să stai în casă, căci în vîrtejul acela îngrozitor „dansează *Holbura", Volbura* sau *Crăiasa Vînturilor,* de care chiar şi diavolilor le e teamă. Ei i se mai spune şi *Regina Vîntoaselor* sau *Irodia.* Vîrtejurile Volburei apar îndeosebi în zona fermei „Ionescu", situată în nordul lacului. De cîteva ori, Hora Vîntoaselor a ridicat oameni întîlniţi pe cîmp, purtîndu-i zeci de metri prin văzduh şi, în cele din urmă, trîntîindu-i la pămînt. Odată, un astfel de vîrtej a retezat exact de la jumătate toţi arborii ce străjuiau aleea ce duce la sediul fermei. Localnicii spun că acela ce are sufletul curat nu trebuie să se teamă de Volbură, chiar dacă-i apare în preajmă, căci ea nu are putere asupra lui. Acum treizeci de ani, lacul era plin de stuf şi de vînat, dar într-o singură zi, Volbura, cu tot alaiul ei de Vîntoase, a iscat o furtună aşa de cumplită, încît a distrus toată vegetaţia şi fauna. O vreme, lacul a rămas ca o oglindă. Abia după ce Volbura a primit o jertfă - în 1973, prin înecul unei fete de 19 ani din Sărăţeni - în Sărăţuica au reapărut trestiile şi vînatul. În vara anului 1997, lacul a primit o altă jertfă, a unui tînăr din Sărăţeni, înecat a doua zi după ce şi-a sărbătorit cei 18 ani!

Iarna, pe lac poposesc lebede, socotite de localnici păsări sfinte. Analizele efectuate de specialişti au demonstrat că apa de Sărăţuica are iod şi alte săruri tămăduitoare. În pofida numelui, apa lacului nu este sărată. O legendă locală spune că Fiul lui Dumnezeu, scăldîndu-se în Sărăţuica, a înghiţit cîţiva stropi de apă sărată şi, neplăcîndu-i, a prefăcut-o îndată în dulce. Pe malul apusean al lacului creştea un ulm, sub umbra căruia se spune că Fiul Domnului se odihnea uneori, cînd ducea oile la păscut. În dreptul acestui copac magic, spune legenda, s-a oprit capul de aur al îngerului. Odinioară, fetele veneau la acest ulm, făcînd farmece *de ursită.* În anul cînd Vîntoasele au distrus vegetaţia, s-a frînt şi ulmul: de cîţiva ani, din rădăcini i-au dat iarăşi lăstari.

Dacă apa nu e sărată, atunci de ce se cheamă Sărăţuica? Am legat legenda lui Orpheus, îngerul cu capul de aur, de straniul nume al lacului. Cea mai apropiată rezonanţă fonetică este SARATOKOS, numele unui rege trac. După Strabon, etnonimul tracic SARAPARAS însemna „Cap-tăietori". În vechea persană, *sar* însemna „cap". Astfel am izolat SAR - „Cap" -, rămînînd cu ATOKOS. Comparînd cu latinul *taceo* - „a tăcea, a fi liniştit" -, cu albanezul *jatak,* românescul *iatac,* am ajuns la concluzia că SAR-ATOKOS înseamnă „Odihna (Oprirea) Capului (Domnului)". Şi, fiindcă de primăvara pînă toamna tîrziu românii dormeau în *cerdac* (cf. alb. çardak - „cerdac, verandă"), înseamnă că traducerea numelui trac este corectă. Că S şi T s-au primenit fonetic, în timp, o demonstrează şi forma *cearceaf* (cf. alb. *çarçaf* - „cearceaf"), ce ne duce cu gîndul tot la „Odihna Capului; Somn". Aşadar, în vechimea îndepărtată, capul lui Orpheus, profetul trac, se oprise într-adevăr în lacul Sărăţuica! Inscripţiile aveau să confirme acest fapt.

Un descîntec de „curăţare de pricolici", din Sărăţeni, invocă Sfînta... Pătrime: *În numele Domnului/ În numele Doamnei,/ În numele Fiului,/ În numele Fiicei:/ N., tu nu eşti fiară/ Care omoară;/ Precum nici lup nu eşti,/ Ca să te fereşti./ Nu eşti nici vîrcolac,/ Nici neam de drac./ Nu eşti nici pricolici,/ Nici arici-pogonici,/ Nici strigoi,/ Nici moroi,/ Nici zmeu/ Paraleu./ Eşti neam de om curat,/ Că la Prea Curata m-am rugat/ Şi ea s-a îndurat/ Şi te-a vindecat./ N. în biserică a intrat,/ La icoane s-a închinat;/ Preotul l-a primit/ Şi l-a miruit;/ N. la casa lui a plecat,/ La Soare s-a închinat,/ De treabă s-a apucat,/ Lumea l-a lăudat.*

Cine să fi fost Fiica din descîntec? Ptolemaios plasează NETIN-DAVA în lunca Ialomiţei, la Nord de cetatea getică de la Piscu Crăsanilor, aflată în apropierea satului Sărăţeni, el însuşi plin de urme geto-dacice. Dar NETIN-DAVA înseamnă cu siguranţă „Cetatea Naşterii" (cf. lat. *natio, nationis* - „naştere"). Cine să se fi născut odinioară în lunca Ialomiţei, încît evenimentul să fie consemnat într-un toponim? În greacă, *chersones* înseamnă „peninsulă" şi aceasta este şi forma colinei pe care este situat satul Sărăţeni. CHERSONES era un ţinut în Tracia, iar numele lui însemna, în limba locală, „Fiii Cerului" (cf. rom. *cer;* v. slav. *sân* - „fiu"; rom. *Crăciun).* Peste Ialomiţa, aproape de Sărăţeni, se află satul Crăsani, a cărui denumire seamănă cu CHERSONES. De altă parte, acel straniu copac de pe malul Sărăţuicii, singurul ulm pe o rază de kilometri, putea fi în legătură cu OLMA, plantă medicinală la daci, atestată de Dioscorides şi de Pseudo-Apuleius. Dar în dialectul aromânesc *ulmă* înseamnă „urmă". Aşadar, a cui URMĂ o păstra singurul ulm din ţinut, dacă nu a Fiilor cerului? Aşa s-a ivit „Dacia Secretă"!

(Din volumul, în curs de apariţie la editura Arhetip, „Dacia magică")

■ *Un înotător învinge Atlanticul...*

...ŞI CUCEREŞTE INIMA UNEI FEMEI

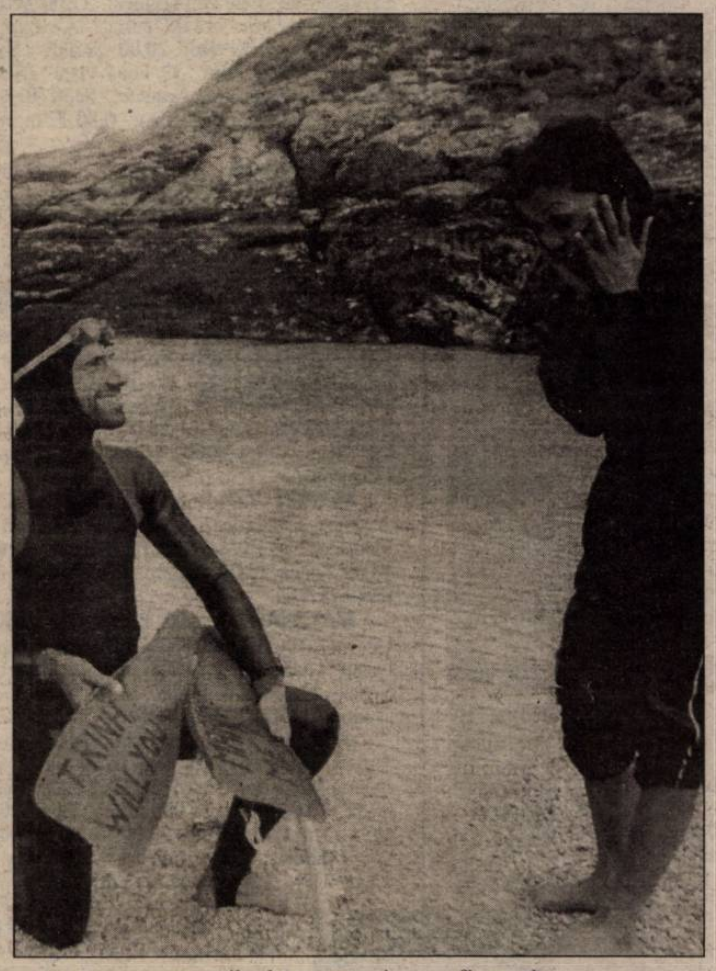

Escortat de o mică ambarcaţiune, americanul de origine franceză, Benoît Lecomte, în vîrstă de 31 de ani, a plonjat, în ziua de 16 iunie a.c., în apele Oceanului Atlantic, punctul de plecare fiind Cape Cod din Statele Unite, pentru a străbate înot traseul pînă la Quiberson (Franţa), adică 5800 km. Deşi încercarea sa părea supraomenească şi, din punctul multora de vedere, sortită eşecului, Benoît Lecomte a ajuns la destinaţie pe 25 septembrie.

Scopul acestei ambiţioase aventuri a fost legat de strîngerea de fonduri pentru Asociaţia Internaţională de Cercetări asupra Cancerului. Pentru Ben exista şi o motivaţie personală foarte puternică: în urmă cu şapte ani, tatăl său fusese răpus de cancer. Pentru a contribui la redarea speranţei celor ce suferă în prezent de aceeaşi cumplită maladie, tînărul înotător şi-a mobilizat întreaga voinţă şi forţă fizică înfruntînd zilnic, cîte opt ore, forţa valurilor. A avut şi momente cînd a crezut că ale vîntului, care stîrnea valuri de pînă la şapte metri,

Dar, ca o „apă vie", de pe ambarcaţiunea care îl escorta de la o distanţă de 12 metri se auzeau mesajele de încurajare ale unor bolnavi care, cu sufletul la gură, au urmărit etapele teribilei aventuri şi, totodată, au avut posibilitatea să comunice cu „îngerul păzitor" al lui Benoît, Richard Auger, conducătorul vasului.

Înainte de a ajunge pe bătrînul continent, Benoît a făcut o scurtă haltă pe insula „Belle-Ile", unde îl aştepta logodnica sa de origine vietnamezo-americană, Trinh Dang, în vîrstă de 23 de ani. Ca şi cum bucuria revederii dintre cei doi nu ar fi fost de-ajuns, Benoît a ţinut să mai adauge un element-surpriză; şi-a scos înotătoarele pe care inscripţionase o cerere în căsătorie, a îngenuncheat în faţa iubitei sale şi i-a propus să-şi unească destinele. Bineînţeles, Trinh a spus un DA din tot sufletul, fericită să devină soţia „omului-peşte". *(A. Popescu)*

puterile îl părăsesc şi că va fi nevoit să abandoneze, mai ales în timpul celor trei furtuni cărora a trebuit să le facă faţă, precum şi repetatelor capricii

DECOLARE FATALĂ

Lumezzane, o mică localitate lîngă Brescia. În oraş se află şi o fabrică a familiei Bugatti unde se produc corpuri de iluminat. Claudio Bugatti este în plus proprietarul a două elicoptere. Unul dintre ele a fost adus în ziua tragediei tractat de o maşină, în piaţa din faţa fabricii. La sfîrşitul programului, patronul îl invitase pe unul din angajaţii săi, Pasquale Ganini, în vîrstă de 45 de ani, la o plimbare cu elicopterul pînă dasupra munţilor din apropiere. Şi pentru că vremea era frumoasă, el s-a gîndit să-l ia şi pe fiul său, Alberto, în vîrstă de trei ani. Bugatti, care era un pasionat al pilotajului, conducea, Ganini se afla lîngă el iar micuţul Alberto era asigurat pe scaunele din spate.

Gata de zbor, elicopterul se pregătea pentru decolare cînd, dintr-o dată s-a aplecat pe o parte şi în cîteva secunde avea să se transforme într-un rug în flăcări. Apucase totuşi să se ridice mai bine de un metru. Cu o incredibilă prezenţă de spirit, Claudio Bugatti reuşeşte să-şi desprindă centura şi apoi să o desfacă şi pe cea a fiului său cu care se aruncă afară din elicopter cu o fracţiune de secundă înainte ca acesta să explodeze. Cu răni grave, au scăpat totuşi amîndoi. În schimb, Pasquale Ganini a fost extras carbonizat de sub rămăşiţele elicopterului. Toată tragedia se consumase sub ochii îngroziţi ai fiilor săi care veniseră să-şi admire tatăl invitat de patron pentru o plimbare... unică. (M. Dorobanţu)

■ *De voie, de nevoie...*

AU FOST ANTROPOFAGI!...

Tragica întîmplare s-a petrecut în iarna anului 1972; 16 jucători uruguayeni de rugby au supravieţuit două luni şi jumătate la o înălţime de 3500 de metri în munţii Anzi. Avionul care-i transporta s-a prăbuşit la 13 octombrie. În momentul catastrofei, 14 din cei 45 de pasageri au decedat. Alţii au murit, ulterior, din diferite cauze: răni grave, o avalanşă, îmbolnăviri, foame. Au rămas în viaţă doar 16, cei mai tineri şi mai puternici, toţi avînd vîrsta între 18 şi 24 de ani. Pentru a supravieţui, au fost siliţi să se hrănească cu carnea celor decedaţi. Numai astfel au putut rezista două luni şi jumătate, pînă cînd au fost salvaţi în urma acţiunilor întreprinse de autorităţi.

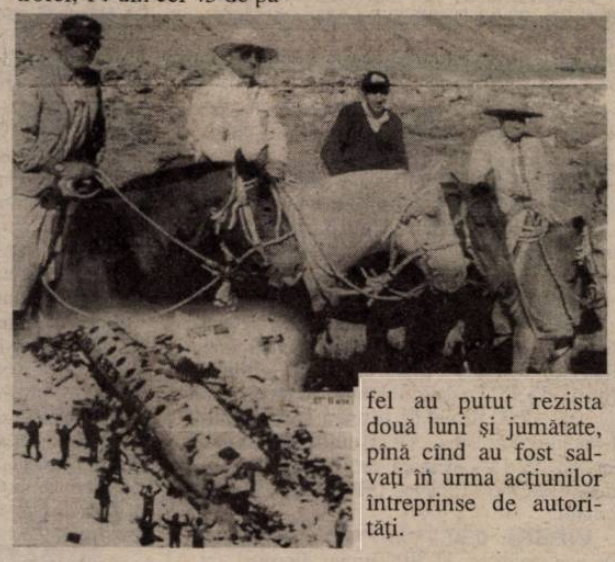

Strania lor aventură a fost descrisă într-o carte, „Alive", care s-a vîndut în milioane de exemplare, constituind şi subiectul unui film. Nu de mult, şase dintre supravieţuitori s-au constituit într-un grup pentru a vizita locul unde au luptat pentru a rămîne în viaţă. În aceasta neobişnuită acţiune au fost însoţiţi de membri ai familiilor, de alpinişti şi reprezentanţi ai autorităţilor chiliene. Revederea locului catastrofei a constituit pentru toţi cei prezenţi, îndeosebi pentru cei şase supravieţuitori, momente foarte emoţionante. După 26 de ani, cei şase, astăzi stimaţi profesionişti în diferite domenii, au depus flori şi s-au recules la mormintele prietenilor lor.. *(Gh. R.)*

Nedumerire

„Far Eastern Economic Review", de la Hong Kong, reţine un insolit anunţ publicat în numărul din martie al „Beijing This Month", potrivit căruia participanţii la viitoarea cursă pe şoseaua Beijingului se vor împărţi în trei categorii - „bărbaţi, femei şi străini". (L. C.)

Escroci în sutană

28 de preoţi polonezi au ajuns pe banca acuzaţilor de la tribunalul oraşului Lublin. Între anii 1992 şi 1996, ei au trecut în mod ilegal în Polonia 40 de automobile. Vehiculele, destinate Bisericii, fiind scutite de taxe vamale, erau declarate de Eugenius Wòs, principalul acuzat, drept maşini donate, care au fost aduse din Germania, Austria, Belgia. Parohia Lublinului, la rîndul ei, certifica „destinaţia umanitară a vehiculelor", care erau revîndute cu profit confortabil de către fratele Eugenius. După episcop, Wòs era faţa bisericească cea mai mult cunoscută în dioceză. Acum el e suspendat din funcţiile sale. Însă păcătosul susţine că escrocheria lui a permis finanţarea construirii unei biserici, renovarea unor încăperi parohiale şi întreţinerea unui centru de reeducare pentru tinere ajunse pe calea pierzaniei - după cum citim în „De Spiegel" (München). (L. C.)

Generozitate - pasăre rară

Englezul Martin Kevill ajunsese la vîrsta de 69 de ani şi trăia singur într-o casă gen castel din secolul XVII-lea, evident extrem de valoroasă. Ca fost ofiţer în armata regală, Kevill a considerat mereu că sensul existenţei lui e guvernat de modul în care se implică în viaţa celor ce au nevoie de ajutor. Şi, cum la această vîrstă părea că nu prea mai are posibilitatea de a-şi face simţită utilitatea, s-a gîndit că ar putea oferi unor năpăstuiţi de soartă singurul lucru de care dispunea: preţioasa lui locuinţă. Aşadar, a donat-o unei societăţi care se ocupă de recuperara copiilor handicapaţi. Aceştia au astfel condiţii excelente de internare pe perioade lungi de timp şi trăiesc, alături de personalul de îngrijire şi de recuperare, ca într-o familie. În ceea ce-l priveşte pe generosul Kevill, s-a mulţumit să-şi ducă existenţa într-o cabană de lemn care, cîndva, avusese destinaţia de magazie de unelte. Şi se declară cel mai fericit om din lume. (A. Popescu)

VEVERIŢE TURBATE

Tabagismul face noi victime, după cum anunţă „Corriere della Sera", din Milano, fiind vorba de unele veveriţe britanice. Angajaţii parcului din Moors Valley Country au constatat că aceste rozătoare devin agresive pe timp de secetă, cînd direcţiunea interzice vizitatorilor să fumeze, de teama declanşării unui incendiu. Potrivit spuselor responsabilului local, veveriţele se hrănesc cu resturi de ţigări aruncate de fumători; în absenţa respectivei doze, ele ajung să fie atît de disperate, încît sfîrşesc prin a-i muşca în mod sălbatic pe turişti. **(L.C.)**

■ *Între Coran şi Noul Testament*

MISS CROAŢIA, DETRONATĂ LA PROBA DE... CATEHISM

Lejla Sehovici s-a născut iugoslavă şi musulmană (dar pe vremea aceea nu prea conta pentru „tovarăşi" de ce religie eşti). Acum, cînd a crescut, e cetăţeană croată şi... tot musulmană, numai că a fi catolic, musulman sau ortodox a devenit un element extrem de important pentru definirea identităţii fiecăruia. Dar toate ar mai fi fost cum ar mai fi fost, dacă Lejla nu ar fi şi o fată extrem de frumoasă, mîndră de frumuseţea ei şi încrezătoare în şansa pe care i-o poate oferi acest „dar al lui Alah" de care se bucură. Astfel că atunci cînd croaţii au pus de-o alegere de... miss, n-a ezitat să se prezinte. Aşa se face că, la 11 octombrie, majoritarii catolici croaţi s-au trezit cu o Miss Croaţia musulmană în persoana Lejlei. Pe podium, ceremonialul s-a desfăşurat cu tot fastul: coroană, pupături, fotografii, îmbrăţişări din partea contracandidatelor mai puţin norocoase etc., etc. La sfîrşitul festivităţii, Lejla şi ocupanta locului doi, Ivana Petrovîci, tot croată, bineînţeles, dar catolică, au fost invitate în salonul unui hotel din Zagreb nu pentru o cupă de şampanie, cum aţi crede, ci pentru a revedea, împreună, înregistrarea concursului, alături de o întreagă comisie... La capătul vizionării, Ivana a fost declarată adevărata „Miss Croaţia", fără alte festivităţi sau mofturi destinate marelui public. Cică, din culise, fuseseră observate nişte „grave greşeli de organizare..." Probabil că oficialii croaţi au remarcat că Lejla nu purta văl şi n-au vrut să se pună rău cu integriştii. Mare-i grădina lui... Alah!

(M. Grigore)

Săptămîna 14 - 20 decembrie

TVR 1

LUNI 12.05 TVR Craiova 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 18.10 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Primul val" 21.50 Teatrul Național TV prezintă: „Hamlet" de William Shakespeare 23.35 Repriza a treia 0.35 Întîlnirea de la miezul nopții.

MARȚI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 16.00 Emisiune în limba maghiară 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Telecinemateca: „Mirosul de papaia verde" (Franța – 1993) 0.15 Nocturna pop.

„NEMURITORUL"
PRO TV,
Ora 1.15

MIERCURI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Pro Patria 17.00 Desene animate 17.30 Medicina pentru toți 18.10 Serial: „Hollyoaks" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 22.00 Revoluția de la Timișoara - 9 ani de ceață 23.45 Cultura în lume.

JOI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 14.10 Serial (r): „Santa Barbara" 15.30 Ecclesiast '98 16.00 Convieţuiri 17.00 Desene animate 18.10 Serial: „Infidelități" 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Serial: „Tom Jones" 22.10 Cu ochii'n 4 23.00 Dintre sute de catarge 0.05 Bank-note.

VINERI 6.00 România, ora 6 9.00 TVR Cluj-Napoca 10.05 TVR Iași 11.00 TVR Timișoara 12.30 Convieţuiri 15.30 Emisiune în limba germană 17.30 Mapamond 18.00 Ora Warner 19.00 Serial: „Sunset Beach" 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Influența nefastă" (SUA, 1996) 23.45 Cinematograful de noapte: „Zonă periculoasă" (SUA, 1990).

SÎMBĂTĂ 7.00 Bună-dimineața, de la... Timișoara și de la București! 8.30 Alfa și Omega 9.05 Disney 11.00 Film: „Liceeni rock'n roll" (România, 1991) 13.05 A doua alfabetizare 14.30 Turnul Babel 17.45 Serial: „Echipa de intervenție" 18.30 Serial: „Sabrina, vrăjitoare la 16 ani" 18.55 Teleenciclopedia 19.45 Săptămîna sportivă 20.00 Jurnal 20.30 Serial: „Dl. și dna Smith" 22.40 Filmele secolului - Colecția Warner: „Fiica lui Ryan" (ultima parte) 0.10 Arena AS.

DUMINICĂ 7.00 Bună dimineața de la... București! 8.30 Lumină din lumină 9.05 Disney 11.00 Viața satului 14.30 Video-magazin 18.40 Serial de călătorii 19.30 Duminica sportivă 20.00 Jurnal 21.00 Film: „Influența nefastă" (ultima parte) 22.35 Telesport 22.45 Serial: „D-na King, agent secret" 0.30 Fotbal mondial 1998.

TVR 2

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) 14.00 Convieţuiri-magazin 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care? 19.40 Sănătate, că-i mai bună decît toate! 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Credo 22.00 Handbal feminin: România - Ucraina 23.35 S.O.S. Patrimoniul!

MARȚI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.00 S.O.S. Patrimoniul! (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.00 Care pe care? 19.10 Dosarele istoriei 20.10 Serial: „Natacha" 22.00 Miriam Marbé 23.30 Festival de chitară la Palatul Cotroceni.

MIERCURI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 [illegible]as (r) 13.30 Ecclesiast '98 (r) 14.00 Emisiune în limba maghiară 15.35 [illegible]animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.55 Handbal feminin: România - Olanda 21.20 Pentru dv., doamnă! 22.15 Film: „Desprinderea de Boston" (SUA, 1995).

STEVEN SPIELBERG (regia)
PRO TV,
vineri, ora 21.30

JOI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.15 Cultura în lume (r) 13.00 Medicina pentru toți (r) 14.00 Emisiune în limba germană 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 17.00 Ceaiul de la ora 5 18.55 Handbal feminin: România - Germania 20.30 Serial: „Natacha" 22.15 Cinematograful de artă: „A fi curajos (sau nu)" (Franța, 1995) 23.45 Lumea sportului.

VINERI 6.30 TVM * Telematinal 8.00 Desene animate 11.30 Timpul Europei (r) 12.00 Serial (r): „Sunset Beach" 14.30 TVR Cluj-Napoca 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 19.10 Arhive românești 20.10 Serial: „Natacha" 21.00 Vînare de vînt 22.00 Time out 22.35 Serial: „Căderea vulturilor" 23.30 Convieţuiri.

SÎMBĂTĂ 8.05 Desene animate 9.00 Cronica africană 9.30 Pas cu pas 10.30 Documente culturale 11.25 TVR Timișoara 14.00 Serial: „Gabriela, managerul echipei de fotbal" 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 17.30 Tradiții 19.30 Retro TV 20.30 Teatrul Național TV prezintă: „Cui i-e frică de Virginia Wolf?" de Edward Albee 22.45 Ateneu 23.25 Panoramic jazz.

DUMINICĂ 8.00 Desene animate 9.00 Cronica africană 10.30 Cinematograful vremii noastre: „Alain Cavalier" (ARTE, 1995) 11.30 TVR Iași 14.00 Serial: „Thérèse Raquin" (ep.1) 15.35 Desene animate 16.00 Serial: „Țiganca" 16.45 Serial: „Santa Barbara" 18.30 Alo, tu alegi! 19.40 Clepsidra cu imagini 19.55 Sportmania 24.00 Tineri interpreți.

PRO TV

LUNI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Puterea iubirii I" (Italia/Germania, 1994) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.20 Riști și cîștigi 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Viceversa" (SUA, 1991) 22.30 Serial: „Seinfeld" 23.30 Audiența națională 1.15 Serial: „Nemuritorul".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „ Puterea iubirii II" 14.35 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Spitalul de urgență" 21.30 Serial: „Lois și Clark" 22.30 Serial: „Veronica" 23.30 Profesiunea mea, cultura 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 11.00 Serial: „Frații Hardy" 11.30 Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" 12.00 Serial: „Norocosul" 12.30 Serial: „Totul e trecător" (ep.1) 13.00 Film: „Drumul împăcării" (SUA, 1991) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Film: „Suflete rătăcitoare" (SUA, 1993) 22.30 Serial: „Nebun după tine" 23.30 Pro și contra 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

JOI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 13.00 Film: „Mame și fiice" (SUA, 1989) 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Serial: „Dreptul la iubire" 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Melrose Place" 21.30 Serial: „Nikita" 22.30 Serial: „Prietenii tăi" 23.00 Întîlnire cu presa 1.15 Serial: „Nemuritorul" 2.00 Serial: „Vărul din străinătate" 2.30 Serial: „Grace" 3.00 Serial: „Cheers" 3.30 Serial: „Taxi".

VINERI 7.00 Bună dimineața, PRO TV e al tău! 12.30 Serial: „Pauly" 13.00 Film: „Crucea Sfintei Ecaterina" 14.30 Serial: „Suflet de femeie" 15.15 Serial: „Tînăr și neliniștit" 16.00 Serial: „Nano" 17.30 Urmărire generală 18.50 Roata norocului 19.30 Știrile PRO TV 20.30 Serial: „Efecte speciale" 21.30 Film: „Întîlnire de gradul trei" (SUA, 1977). Regia: Steven Spielberg Cu: Richard Dreyfuss 0.20 Serial: „Poltergeist" 1.15 Serial: „American Gothic" 2.00 Serial: „Nemuritorul" 2.45 Serial: „Detectivi de elită".

SÎMBĂTĂ 7.00 Desene animate 8.00 Serial: „Aventurile lui Huckleberry Finn" (ep.1) 10.10 Film: „Inelul cu cap de dragon II" 11.00 ProMotor 12.00 Serial: „Accapulco Heat" 13.00 Serial: „Soțul și soția" 13.30 Serial: „Kelly Kelly" 14.00 Alo, Generația PRO 16.20 Lumea filmului 17.30 Serial: „Knight Rider, Supercomando" 18.30 Te uiți și cîștigi! 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Specialiștii" 21.00 Serial: „Academia de poliție" 22.00 Film: „Mușchetarul" (SUA, 1993) 1.00 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 1.30 Serial: „Nemuritorul" 2.15 Serial: „Efecte speciale" 3.00 Serial: „Crimă cu premeditare" 3.45 Serial: „Suspect de crimă".

DUMINICĂ 7.00 Desene animate 9.00 Super Abracadabra 11.00 Serial: „Doctor în Alaska" 13.05 Serial: „Soțul și soția" 13.35 Serial: „Kelly Kelly" 15.00 Serial: „Benny Hill" 16.00 Serial: „Al șaptelea cer" 17.00 Serial: „Buffy, spaima vampirilor" 18.00 Serial: „Beverly Hills" 19.00 Prețul corect 19.30 Știrile PRO TV 20.00 Serial: „Ally McBeal" 21.00 Film: „Parfum de femeie" (SUA, 1992). Cu: Al Pacino 0.00 Film: „Extralarge: Cannonball". Cu: Bud Spencer 1.30 Serial erotic: „Amor cu bucluc" 2.00 Serial „Nemuritorul" 2.45 Serial: „Legea lui Shannon" 3.30 Serial: „Se întîmplă în Waikiki".

acasă

LUNI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Verdict: crimă!" 22.30 Hat-trick 0.30 Serial: „De partea legii" (ep.1) 1.15 Film: „O dată la două săptămîni" (Franța, 1990).

MARȚI 7.00 – 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" (ep.1) 22.30 Film: „Micul criminal" (Franța, 1990) 0.10 Serial: „De partea legii".

DON JOHNSON
PRIMA TV,
duminică, ora 16.15

MIERCURI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Călugărița" (Italia, 1993) 0.15 Serial: „De partea legii".

JOI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Kramer contra Kramer" (SUA, 1979). Cu: Dustin Hoffman, Meryl Streep 0.15 Serial: „De partea legii".

VINERI 7.00 - 14.45 Reluări 15.30 Serial: „Te iubesc" 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „ Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 20.45 Serial: „Misterioasa doamnă" 21.30 Serial: „Surorile" 22.30 Film: „Ghidul bărbatului însurat" (SUA, 1967) 0.30 Serial: „De partea legii".

SÎMBĂTĂ 7.00 - 14.45 Reluări 16.00 Serial: „Uneori avem aripi" 16.45 Serial: „Guadalupe" 17.30 Serial: „Ultima vară" 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.00 Serial: „Dragoste și putere" 21.00 Serial: „Misterioasa doamnă" 22.00 Fotbal Spania 0.00 Film: „Cui i-e frică de Virginia Wolf?" (SUA, 1966). Cu: Elizabeth Taylor, Richard Burton 2.15 Serial: „De partea legii".

DUMINICĂ 11.00 Sport la minut 11.30 Fotbal american 12.00 NBA Action 12.30 Hochei profesionist 14.30 Tenis după Năstase 15.30 Fotbal: Il Calcio 18.30 Serial: „Sărmana Maria" 19.00 Serial: „Dragostea nu moare" 19.25 Desene animate 20.30 Fotbal Spania 22.30 Film: „Marlyn și Bobby" (Italia/SUA, 1993) 0.00 Serial: „De partea legii" 0.45 Film: „Un cămin pentru Annie" (SUA, 1994).

antena 1

LUNI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Film: „Fidelitate" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Foișorul de foc 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Pericol iminent" 22.00 Serial: „Viitorul începe azi" 23.35 Cîrlul din pantof 1.10 Serial: „Puterea banilor".

MARȚI 6.45 Dimineața devreme 10.25 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Moștenitoarea" (SUA, 1975). Cu: Warren Beatty, Jack Nicholson 23.35 Schimbul de noapte 1.10 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

MIERCURI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 11.30 Film: „Competiție între frați" (coproducție) 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Film: „Joc mortal" (SUA) 23.35 Prezentul simplu 0.35 Vedete în papuci 1.10 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

JOI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 15.30 Serial: „Dallas" 17.00 Serial: „Trei destine" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Marius Tucă Show 21.00 Serial: „Nightman" 22.00 Serial: „Procurorul" 23.35 Printre rînduri 0.35 Serial: „Puterea banilor" 5.40 Serial: „Sirenele".

VINERI 6.45 Dimineața devreme 10.20 Serial: „Iluzii" 12.30 Serial: „Omul cu o mie de fețe" 13.30 Doc.: „Planeta vie" 14.30 Serial: „Hombres" 15.20 Serial: „Navarro" 16.50 Serial: „Caracatița 4" 18.00 Serial: „ Colivia de aur" 19.00 Observator 19.30 Serial: „Inspirația Carolinei" 20.00 Serial: „Detectivi la Malibu" 21.00 Film: „Al patrulea Reich" (prima parte) 23.35 Serial: „Twin Peaks" 0.30 Film erotic: „Passionate Revenge" 6.10 Serial: „Sirenele".

WARREN BEATTY
ANTENA 1,
marți, ora 21.00

SÎMBĂTĂ 7.00 Agenția de presă 9.00 Desene animate 10.00 Între prieteni 11.30 Mileniul III 12.00 100 grade Celsius 14.00 Roata de rezervă 15.00 Film: „Învățînd engleza" (Italia) 16.30 Serial: „Fete de provincie" 17.00 Serial: „Pe cont propriu" 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 20.00 Serial: „Nash Bridges" 21.00 Film: „O nouă viață" (SUA, 1987). Cu: Rosanna Arquette, Scott Bakula 23.30 Serial: „Tropical Heat" 0.30 Film erotic: „Annie din Saint Tropez" (Franța).

DUMINICĂ 7.10 Serial: „Pe cont propriu" (r) 8.00 Spirit și credință 9.00 Teo și Mircea Șou 12.20 Film: „Cine se scoală de dimineață" 14.00 Duminica în familie 18.00 Serial: „Colivia de aur" 19.00 Observator 19.40 Serial: „Damon" 20.00 Film: „Al patrulea Reich" (partea a doua) 21.45 TeleEurobingo 22.50 Film: „Coiotul" (SUA) 5.50 Serial: „Sirenele".

prima

LUNI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Balul" (SUA, 1988) 22.00 Serial: „Poză la minut" 23.00 Fotbal: Leeds United - Coventry.

MARȚI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Un alt început" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Brooklyn South" 23.30 Ultima ediție.

MIERCURI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" (ep.1) 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Serial: „Comisarul Rex" 21.30 Serial: „CI5: Profesioniștii" 23.00 Ultima ediție.

JOI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „Misterele din New Orleans" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Film: „Campionii II" (SUA, 1993). Cu: Eric Roberts 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Ultima ediție.

VINERI 7.00 Prima oră 12.00 Serial: „ Misterele din New Orleans" 13.15 Serial: „Atingerea îngerilor" 14.00 Serial: „Celebri și bogați" 15.00 Serial: „Maria Mercedes" 16.15 Serial: „Tia și Tamera" 16.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.30 Alege-ți filmul! 22.30 Film: „Împotriva tuturor" (SUA) 0.00 Confesiuni erotice 1.00 Film: „Conflict de interese" (II).

SÎMBĂTĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Tia și Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 13.00 Sport magazin 15.00 Serial: „Detectivi de elită" 16.15 Serial: „Pămîntul, bătălia finală" 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Trenul evadării" (SUA, 1985) 22.00 Real TV 23.00 Fotbal: Premier League.

DUMINICĂ 7.00 Serial: „Mecanica distractivă" 7.30 Serial: „Campionul" 8.00 Desene animate 10.00 Serial: „Tia și Tamera" 10.30 Serial: „Malcolm & Eddie" 11.30 Serial: „Lumea lui Dave" 12.00 Film: „Conflict de interese" (partea a II-a) 15.30 Serial: „Legături de familie" 16.15 Film: „Elvis și regina frumuseții" (SUA, 1981). Cu: Don Johnson 18.00 Focus 19.00 Serial: „Viper" 20.00 Film: „Poveste de război" (SUA, 1992) 22.00 Serial: „Frasier" 23.00 Fotbal: Arsenal - Leedes United.

TELE 7 abc

LUNI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

MARȚI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 22.45 Serial: „Renegatul" 23.35 Serial: „Secția de poliție".

MIERCURI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.05 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „O singură viață" 17.30 Serial: „Pacific Drive" 17.55 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Străzile din San Francisco" 21.35 Serial: „Roseanne" 23.30 Serial: „Kung Fu II".

JOI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 14.10 Serial: „Cele două Diane" 15.00 Post Meridian 16.40 Serial: „ O singură viață" 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Misiune imposibilă" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 22.50 Serial: „Renegatul" 23.40 Serial: „Secția de poliție".

VINERI 7.00 Bună dimineața, România 10.00 Actualitatea Tele 7 15.00 Post Meridian 16.30 Serial: „ O singură viață" 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Dosarele Rockford" 20.00 Serial: „Medici la datorie" 21.35 Serial: „Pacific Drive" 22.30 Serial: „Cobra".

SÎMBĂTĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 10.30 Automania 13.00 Studioul Tudor Vornicu 16.10 Magazinul femeilor 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.00 Serial: „Lumi paralele" 21.25 Film: „Domnul Johnson" (SUA, 1991). Cu: Pierce Brosnan 1.00 Serial: „Pointman".

PIERCE BROSNAN
TELE 7 abc,
sîmbătă, ora 21.25

DUMINICĂ 8.00 Actualitatea Tele 7 9.55 Serial: „Incredibilul Hulk" (ultimul ep.) 14.50 Drumuri printre amintiri 15.30 Film: „În arșița nopții" (SUA, 1967). Cu: Sidney Poitier 18.00 Serial: „Celebritate" 18.45 Actualitatea Tele 7 19.00 Serial: „Lou Grant" 20.00 Serial: „Aventuri la Snowy River" 21.45 Film: „O viață în dar" (SUA, 1994) 0.10 Gala TELE 7.

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

CATHERINE DENEUVE

O actriţă... mitică

La 55 de ani (n. 22 octombrie 1943), Catherine Deneuve îşi fascinează ca întotdeauna publicul în ultimul film al lui Leos Carax, „Place Vendôme", într-un rol inedit pentru paleta ei interpretativă de pînă acum, cel al unei femei alcoolice, cu viaţa distrusă de propriul ei viciu. După succesul înregistrat cu acest film, şi-a petrecut o scurtă vacanţă în Martinica, apoi a început din nou să lucreze în „Belle Maman", regia aparţinîndu-i lui Gabriel Aghion.

Pentru producători, regizori şi, mai ales, pentru public, Catherine Deneuve este încă o actriţă şi o femeie cu adevărat epatantă. Dar, care este impresia ei, acum, la o vîrstă matură, despre propria-i imagine, şi cum vede lumea înconjurătoare?

◆ *Percepţia timpului:* Noţiunea „timp" nu joacă un rol foarte important pentru mine. În ce mă priveşte, găsesc că nu sînt atît de bătrînă pentru vîrsta mea. Cu toate acestea, e greu să nu observi cum te schimbă timpul. De aceea, cred că femeile care afirmă că nu le pasă că îmbătrînesc, mint.

◆ *Cunoaşterea de sine:* Fiinţa umană e plină de mistere. Nu ajungi niciodată să te cunoşti cu adevărat sau eu, cel puţin, ştiu că nu m-am descoperit pe mine însămi în totalitate. Actorii sînt preocupaţi să se privească pe ei înşişi, dar tocmai acest lucru e poate o modalitate de a scăpa uneori... de ei înşişi. În fond, trăim prea mult în compania... sinelui.

◆ *Femeile tinere, un motiv de invidie?* Aşa ceva nu mă reprezintă. Nu sînt invidioasă pe femeile mai tinere, pentru că nu le văd ca pe nişte rivale. Viaţa în sine e atît de plină de ispite, de capcane, de interese, încît, dacă o femeie e seducătoare, iar dacă un bărbat cade pradă farmecului ei, asta e. În această privinţă, atitudinea mea e fatalistă.

◆ *Femeia-mamă:* Întotdeauna mă întristează femeile care nu doresc să fie mame. E ceva esenţial, care le lipseşte. Sentimentul matern îţi oferă atîta bogăţie sufletească...

◆ *Femeia-bunică:* Ce vrea să însemne azi să fii bunică, azi, cînd femeile muncesc, aşa cum e cazul meu? Mi-ar plăcea să am mai mult timp la dispoziţie pentru a face pentru nepotul meu ceea ce făceau cîndva bunicile adevărate, dar nu reuşesc. În schimb, găsesc că sentimentul de a avea un copil mic în casă e încîntător.

◆ *Sentimentul familiei:* Sînt foarte apropiată de familia mea. E o familie sudată, cu un nucleu puternic. Nu e vorba de un clan, căci e mereu deschisă prietenilor, care nu trebuie să aparţină, în mod obligatoriu, cinematografiei.

◆ *Violenţa, ca atitudine:* Ca toţi oamenii care nu reuşesc să se controleze perfect, mi se întîmplă să ţip. Scot ţipete generate de nervozitate. Copiii mei îşi amintesc cu siguranţă cîteva scene de acest fel. E vorba de manifestări destul de violente, verbale, desigur. Da, pot să fiu violentă.

◆ *Minciuna în interviuri:* Nu mint. Pot să ascund unele lucruri, dar nu să mint. În fine, se poate întîmpla chiar să fi minţit uneori, dar nu asupra unor puncte esenţiale; de exemplu, cînd am o părere negativă despre cineva nu-mi place s-o spun într-un interviu. Prefer să trec sub tăcere acest lucru, pentru că mi-e greu să afirm contrariul, în total dezacord cu ceea ce cred. În rest, constat că o dată cu avansarea în vîrstă, oamenii mint din ce în ce mai puţin.

◆ *Longevitatea carierei:* Nu cunosc secretul longevităţii, e o alchimie ciudată, în care intră mai multe elemente: ceea ce eşti, opţiunile tale, ceea ce faci, stilul de viaţă personală. Nu e vorba de un calcul exact. Să faci să dureze o carieră nu ţine doar de propria dorinţă, ci şi de voinţa altora. Nu sînt sigură că aş vrea să ştiu care este explicaţia în cazul meu. E sigur însă că în meseria de actor trebuie să încerci să-ţi urmezi instinctul. E o meserie în care ai posibilitatea să-l exersezi.

◆ *Criteriile opţiunilor surprinzătoare:* Cînd optez pentru o variantă surprinzătoare, de exemplu pentru un rol neobişnuit, e pentru a-mi satisface curiozitatea. Cred că aşa şi propria uzură îşi încetineşte ritmul.

◆ *Colaborarea cu generaţia tînără:* Eu nu sînt doar o actriţă a anilor '70, chiar dacă unele dintre filmele mele de atunci, cum ar fi „Domnişoarele din Rochefort", sînt destul de des redifuzate. Îmi place să lucrez cu oameni mai tineri decît mine. Mă stimulează. Energia, curiozitatea, personalitatea lor mă interesează. Cînd lucrez împreună cu ei, nu mai am noţiunea vîrstei, nu mă simt ca o persoană adultă care vorbeşte copiilor. Stomy Bugsy, de exemplu, pe care l-am cunoscut la filmările pentru „Belle Maman", m-a găsit mult mai tînără decît îşi imagina. Pentru el nu am vîrstă.

◆ *Atitudinea faţă de propria imagine:* În ce mă priveşte, mă consider nici tînără, nici bătrînă. De altfel, cred că actorii îmbătrînesc mai încet decît ceilalţi oameni. Ei fac meseria care te obligă „la un joc" continuu. Dar, pînă la urmă, scopul e să rămîi tînăr? E de preferat să rămîi în formă.

Nicole Garcia

„PLACE VENDÔME"

Succes şi scandal

● Filmul „Place Vendôme", realizat de Nicole Garcia, a fost lansat în cinematografele din Franţa pe 7 octombrie a.c. ● Critica i-a fost extrem de favorabilă, iar publicul a dat năvală în sălile de cinema, cu atît mai mult cu cît actriţa Catherine Deneuve, care a întruchipat eroina principală, obţinuse în septembrie premiul de interpretare feminină la ultimul festival al filmului de la Veneţia. ● Dar, la numai cîteva săptămîni de la lansare, necazurile au... înlănţuit celebrul „Place Vendôme"...

Nicole Garcia, în boxa acuzaţilor

Motivul? În vîrstă de 50 de ani, actriţa Nicole Garcia se afla cu „Place Vendôme" pentru a treia oară în postura de regizor, după „Un week-end din două" şi „Fiul preferat". Cu „Place Vendôme", talentul său de regizor părea să fie unanim recunoscut. De-aici încolo, drumul putea fi mult mai neted. Numai că...

La premiera filmului, în sala de spectacol s-a aflat şi Hadda Debache, o tînără scenaristă. Aceasta depusese pe 9 octombrie 1995 un manuscris intitulat „Ambivalences" la Societatea autorilor şi compozitorilor dramatici (SACD), în speranţa că va fi ales şi folosit pentru o ecranizare. Totodată şi în acelaşi scop, a expediat scenariul la mai multe case de producţie şi agenţii artistice. La un moment dat, proiectul său părea să intereseze Artmedia, cea mai renumită agenţie din Paris, care o şi vedea pe Chiara Mastroiani (fiica actriţei Catherine Deneuve şi a actorului Marcello Mastroiani) în rolul principal. În consecinţă, într-o primă fază, i s-au cerut scenaristei Hadda Debache mai multe „detalii", pentru ca filmările să poată începe. Dar, ulterior, proiectul a fost abandonat. Dezamăgită, Hada a renunţat să se mai bată pentru acest vis al său şi, oarecum, l-a dat uitării.

Şi iată că acum, după trei ani de la demersul său de atunci, s-a întîmplat să aibă parte de cea mai neplăcută surpriză. Vizionînd „Place Vendôme", şi-a recunoscut povestea care, după toate aparenţele, nu interesase pe nimeni în urmă cu cîţiva ani. Imediat s-a dus la comisariatul de poliţie pentru a face o plîngere, dar bineînţeles că nimeni nu a luat-o în seamă. A încercat atunci să ia legătura cu Alain Sarde, producătorul filmului, dar acesta părea să fi intrat în pămînt. În final, s-a adresat unui avocat care, după ce a studiat manuscrisul semnat de Hadda Debache şi l-a comparat cu povestea din film, s-a adresat tribunalului.

Surpriza nu se opreşte aici

Aflat la Palatul de justiţie pentru a efectua formele necesare deschiderii unui proces, avocatul angajat de Hadda Debache avea să rămînă de-a dreptul uimit: filmul „Place Vendôme" (de fapt producătorul şi regizorul lui) făcea deja obiectul unei proceduri judiciare intentată cu o săptămînă înainte de scriitorul Yves Delcourt. Acesta publicase în 1988 la editura Belland un roman intitulat... „Place Vendôme". Amuzat că în această toamnă apărea în cinematografe un film purtînd acelaşi titlu cu romanul său, Yves Delcourt s-a dus să-l vadă. Dar amuzamentul s-a transformat rapid în furie. Era aceeaşi poveste. S-a adresat justiţiei.

O poveste cu... cîntec

Nu mică i-a fost surpriza compozitorului Dick Robins cînd, în septembrie, a văzut „Place Vendôme" la festivalul de la Veneţia. El a recunoscut în coloana sonoră a filmului fragmente din propriile sale compoziţii, scrise pentru filmele regizorului englez James Ivory. Cum nu-şi văzuse numele înscris pe generic, compozitorul a văzut roşu în faţa ochilor. A luat imediat legătura cu propria-i casă de producţie care, la rîndul său, a contactat-o de urgenţă pe Nicole Garcia. Aceasta a explicat cu mult calm că, într-adevăr, a folosit creaţiile lui Dick Robins pentru simplul motiv că i-au plăcut foarte mult, dar că nu s-a gîndit că ar fi nevoie şi de acceptul autorului. Dick Robins nu a fost măgulit de această explicaţie şi, susţinut de James Ivory, a cerut repararea prejudiciului, sub ameninţarea deschiderii unui proces. Nicole Garcia, sfătuită de producătorul Alain Sarde, a considerat că lucrul cel mai cuminte în acea situaţie este să verse o sumă importantă de bani în contul lui Robins şi astfel să aplaneze scandalul. A reuşit într-adevăr să aplaneze acel conflict, fără să-şi imagineze că, după lansarea oficială a filmului, aveau să urmeze încă două, de data aceasta legate de „originalitatea" scenariului...

Pagină realizată de
AURORA POPESCU

HOROSCOP

14.12 - 20.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Cel mai remarcabil aspect al săptămînii este cel financiar. Curba cu pricina scade în primele două zile pînă sub normal, apoi creşte vertiginos şi are un maxim joi sau vineri. Asta poate însemna că din situaţia de datornic veţi deveni un autentic creditor al propriilor cheltuieli. Pe de altă parte, în sfera sentimentală se produc mici „scîntei", trecătoare ca de obicei.

TAUR (21.04 - 21.05): Parcurgeţi o perioadă de agitaţie sufletească mai puţin obişnuită, datorată unor disensiuni în cuplu sau în mediul profesional. Curba psihicului scade foarte mult, dar spre finele perioadei se redresează şi în mod sigur vă veţi reîncărca bateriile optimismului. Situaţia financiară pare să fie stabilă şi mulţumitoare. Sîmbătă sau duminică primiţi o veste de la un amic de departe.

GEMENI (22.05 - 21.06): Din ce în ce mai mult sînteţi detaşat de problemele stresante ale serviciului sau afacerilor şi plănuiţi o scurtă evadare, împreună cu o persoană apropiată sufletului dv. Cu puţină inspiraţie şi voinţă, vă veţi putea îndeplini acest vis. Situaţia materială se va îmbunătăţi, începînd cu mijlocul intervalului şi vă veţi permite cheltuieli suplimentare.

RAC (22.06 - 22.07): Curba financiară oscilează primejdios, dorind parcă să se joace cu planurile dv. de viitor. Din fericire, după un minim de marţi sau miercuri, vă aşteaptă un maxim (vineri, sîmbătă). În general, va fi o săptămînă plină de neprevăzut, atît în mediul familial, cît şi-n cel profesional. Mai vechi animozităţi vor ieşi la suprafaţă, umbrindu-vă buna dispoziţie.

LEU (23.07 - 22.08): Nimic nou sub Soarele constelaţiei dv., de parcă toate planetele s-ar fi înţeles să vă cruţe destinul în această perioadă. Acalmia va dura pînă spre începutul săptămînii viitoare, cînd se pare că se vor aglomera cîteva evenimente picante. Puteţi acum medita în linişte la proiectele de viitor, sau puteţi face bilanţul unui an care nu prea v-a umplut pocalul fericirii cu nectar.

FECIOARA (23.08 - 21.09): Atenţie la cheltuielile neprevăzute ce se pot ivi în acest interval! Poziţia lui Mercur faţă de Soare nu favorizează investiţiile, ci îndeamnă la prudenţă maximă. De asemenea, deşi aveţi iniţiative profitabile, punerea lor în aplicare nu este recomandabilă acum. Din fericire, aspectul Lunii faţă de Venus este îmbietor la escapade sentimentale bine temperate.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Jupiter, planeta norocoşilor şi a inteligenţei practice, vă influenţează pozitiv întreaga activitate a săptămînii. Vă implicaţi cu succes în multe probleme şi reuşiţi să duceţi la bun sfîrşit toate lucrurile începute. Sînteţi optimist şi plin de vitalitate, aveţi inspiraţie creatoare. Din păcate, curba financiară nu ţine pasul, aşa cum ar trebui, cu elanul dv.

SCORPION (23.10 - 21.11): Alura cea mai interesantă este cea a curbei emoţionale. Oscilaţiile ei între nivele extrem de diferite par să sugereze o instabilitate emoţională accentuată - poate sentimentală, în raport cu partenerul de viaţă, poate în sfera profesională. Oricum, vă veţi însenina joi sau vineri, cînd veţi primi bani sau o veste foarte bună în legătură cu ei.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Se pare că temperamentul vă va juca feste în acest interval şi că veţi intra în conflicte minore, inutile, cu oricine nu este de acord cu dv. În mediul profesional se întîmplă ceva împotriva voinţei dv. şi asta vă irită cumplit. Apelaţi la înţelepciunea proverbială a nativilor acestei zodii şi stingeţi cu tact toate „focarele" de încruntare şi proastă dispoziţie.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Două motive de bucurie veţi avea în această perioadă, aşteptate ca maşina cu lapte. Un prilej fericit se va găsi în sfera familială, iar celălalt provine din domeniul financiar. Chiar dacă suma ce-o veţi primi (joi sau vineri) nu se ridică la nivelul aşteptărilor. Pe de altă parte, situaţia profesională este puţin tensionată şi nu e recomandabil să vă implicaţi.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Nici un moment de plictiseală! Iată care pare să fie eticheta săptămînii. Dinamismul şi fantezia vă sînt acum aliaţii principali şi succesele - în tot ce întreprindeţi - nu se vor lăsa aşteptate. Curba financiară însoţeşte în mod optim aceste eforturi, astfel că pe la mijlocul intervalului veţi primi o sumă interesantă, de o mărime surprinzătoare.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Evenimente contradictorii se vor înghesui să vă umple acest interval şi, antrenat în tot felul de dispute, fie la serviciu, fie acasă, nici nu veţi şti cînd a trecut timpul. Cel mai remarcabil aspect, dincolo de controversele ivite, este cel material. Va fi o zi, poate miercuri sau joi, cînd veţi simţi că aţi dat „lovitura" - în caz că astrele nu exagerează, ca de obicei.

Grădina

micul nostru Paradis

PRIMULA

Este o plantă puţin pretenţioasă, cu perioadă lungă de înflorire. Frunzele de un verde crud au o structură fină şi un aspect plăcut, fiind dantelate pe margine. Florile, dispuse în buchetele suprapuse pe aceeaşi tijă, sînt delicate şi vesele prin formă şi coloritul lor: roşu, violet sau alb.

De mare efect este aşezarea la un loc a mai multor primule, fiecare de altă culoare, în vase plate, cu gura largă, din lut ars sau din ceramică neagră. De asemenea, primulele se pun bine în evidenţă dacă ghivecele sînt aşezate într-un coş de răchită cu margini joase.

Primula preferă temperaturile scăzute, aşa că îi merge foarte bine dacă e amplasată într-un balcon închis cu geamuri, în aşa fel încît să se vadă din interiorul camerei, sau într-o încăpere mai răcoroasă, cu lumină difuză. Pămîntul trebuie să fie în permanenţă umed, deci ghiveciul poate fi aşezat pe o tăviţă cu pietriş îmbibat cu apă. Înflorirea abundentă se stimulează cu îngrăşămînt aplicat în soluţie o dată la două săptămîni. *(A. Popescu)*

Utile

Vă place să ţineţi flori proaspete în glastră? Pentru a nu fi nevoiţi să schimbaţi apa şi pentru a prelungi prospeţimea florilor introduceţi în vază o plăcuţă de aramă. Apa şi florile se vor păstra astfel proaspete timp îndelungat. La schimbarea florilor, spălaţi plăcuţa pentru a o refolosi cu succes.

Dulapul de haine a devenit neîncăpător? Nici o problemă. Puteţi crea spaţii suplimentare pe verticală pentru păstrarea fustelor, cămăşilor, confecţionîndu-vă un umeraş etajat. Pe un umeraş mai rezistent preferabil din lemn, fixaţi o bridă verticală (puteţi folosi un cordon de 10 cm lungime şi 2-3 cm lăţime) în care se fac trei găuri (sau se folosesc găurile existente). Prin gaura de sus se trece cîrligul umeraşului-suport după care brida se coase cu aţă rezistentă la baza umeraşului. În celelalte două găuri se agaţă, de o parte şi de alta a bridei, cite un umeraş.

Dacă balamalele încep să scîrţîie le puteţi unge cu praf de grafit. Cel mai bine e să folosiţi un rest de mină de creion cît mai moale. Stratul de grafit este un excelent lubrefiant, nefiind atacat de aer sau umezeală.

Dacă stratul de lac s-a deteriorat, se recondiţionează folosind lacul iniţial. Pentru acesta, parchetul întreg şi nu doar partea deteriorată, trebuie raşchetat, apoi se pensulează cu un strat subţire şi uniform de lac, se lasă să se usuce 24 de ore după care se repetă pensularea încă de 2 ori. Între lăcuiri, după uscarea peliculei, se şterge energic întreaga suprafaţă cu un şmirghel fin pentru a mări aderenţa stratului următor.

ŞAH

PROBLEMA DE AZI:

Mat în 4 mutări

ADOLF ANDERSEN, 1842

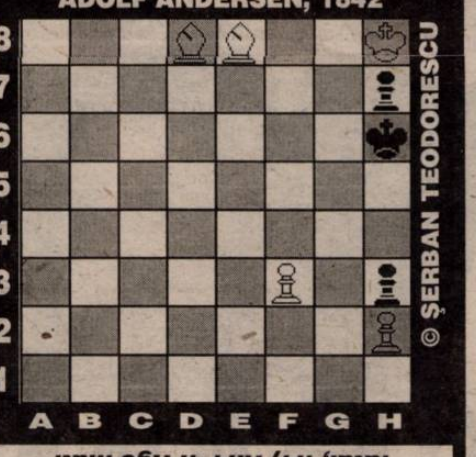

Problema se rezolvă prin zugzwang, adică obligînd partea adversă la mutări proaste: 1. Nh5! f:h5 (singura) 2. Rg7 h6 (din nou, forţat) 3. Rf6! (obligînd regele negru să se refugieze pe cîmpul fatal, h4) Rh4 4. Rg6 mat.

DERAPAJUL 5

PNEURILE. Este un fapt care nu mai trebuie demonstrat că starea pneurilor este hotărîtoare în privinţa siguranţei circulaţiei pe timp de iarnă. Pneurile aceleiaşi punţi care au uzuri inegale sau sînt de tipuri diferite măresc instabilitatea maşinii, la fel ca şi presiunea de gonflare diferită; între pneurile aceleiaşi punţi nu trebuie să existe o diferenţă a presiunii aerului mai mare de 0,01 MPa (0,1 bar).

Valoarea presiunii de umflare trebuie adaptată solului pe care se circulă; cu cît aceasta este mai moale, cu atît presiunea din roată trebuie să fie mai mică; în acest fel presiunea de apăsare a roţii pe sol se reduce iar roata se cufundă mai puţin, sporind capacitatea de trecere. Astfel, pe zăpadă foarte afînată presiunea aerului din roţi se va reduce cu 20-25%, dar în nici un caz nu va fi mai mică de 0,7 bar la autoturisme şi 1,5 bar la autocamioane. În aceste condiţii viteza la reluare nu va depăşi 10 km/h (pentru a nu deteriora pneul), iar după depăşirea zonei critice, presiunea va fi refăcută.

Există o mare controversă privind valoarea presiunii aerului din roţi, atunci cînd se rulează pe gheaţă sau polei. După unele păreri, în astfel de cazuri presiunea trebuie mărită cu 15-20% peste limita normală, deoarece în acest fel suprafaţa feţei de contact a pneului pe sol se reduce, iar presiunea de apăsare pe gheaţă creşte, fapt care determină mărirea temperaturii şi topirea gheţii, permiţînd proeminenţelor anvelopei să pătrundă în masa îngheţată angrenîndu-se cu ea.

Dar există şi specialişti care susţin că micşorarea presiunii de umflare măreşte valoarea coeficientului de aderenţă pe polei, întrecînd astfel pierderea produsă prin reducerea efectului de angrenare menţionat. De aceea ei recomandă ca în astfel de cazuri presiunea să fie redusă cu 15-20%.

Prof. univ. dr. ing. MIHAI STRATULAT

(Va urma)

DECIZIA DE IMPUTARE

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Decizia de imputare este un act prin care conducătorul unei societăţi comerciale (instituţie, unitate) - stabileşte, pe baza documentaţiei prezentate de compartimentul de resort, identitatea persoanei vinovate de producerea pagubei sau care a beneficiat de sume, bunuri sau servicii necuvenite - cuantumul pagubei şi deci al despăgubirilor ori sumelor ce trebuie să fie restituite, obligînd persoana în cauză la plata acestora.

Decizia de imputare constituie titlu executoriu, în sensul că dacă nu este contestată în termen de 30 de zile de la comunicare poate fi pusă în executare fără nici o altă formalitate.

Termenul pentru constatarea pagubei este de cel mult 3 ani de la data producerii ei, iar în cazul restituirii sumelor sau a contravalorii bunurilor ori serviciilor nedatorate este de cel mult 1 an de la data primirii sumelor sau bunurilor, ori de cînd a beneficiat de serviciile nedatorate. Expirarea acestor două termene nu mai permite unităţii să impute suma persoanei respective.

Termenul pentru emiterea deciziei de imputare este de cel mult 60 de zile de la data cînd cel în drept să o emită a luat cunoştinţă de producerea pagubei.

Pentru a produce efecte juridice, decizia de imputare trebuie să fie comunicată celui obligat la plată sau la restituire, în termen de 15 zile de la emitere.

Decizia de imputare este un act juridic revocabil, în sensul că aceasta poate fi revocată de către unitatea emitentă înainte de contestarea deciziei la organul de jurisdicţie competent, cît şi în tot cursul judecării contestaţiei, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii.

Împotriva deciziei de imputare se poate face contestaţie de către persoana care consideră că imputaţia sau reţinerea a fost făcută fără temei sau cu încălcarea prevederilor legale. Termenul pentru introducerea contestaţiei este de 30 de zile de la comunicarea deciziei.

La cererea persoanei în cauză şi ţinînd seama de împrejurări, organul jurisdicţional competent poate dispune suspendarea executării deciziei de imputare, pînă la soluţionarea litigiului.

Scrisori primite

Rontea Ciprian, Bucureşti: Din păcate, scrisoarea dv. a ajuns cu mare întîrziere la noi (independent de voinţa noastră). Oricum, realizarea dv - „Scrabble interactiv cu calculatorul" - este lăudabilă.

Dimitrie Baldovin, Suceava: Scrisoarea dv. de 12 pagini, în pofida a ceea ce credeţi dv. înşivă, ne-a ţinut trezi, chiar dacă o idee din pagina a 3-a o întîlnim şi în pag. a 5-a, a 9-a etc. Cu acest prilej, vă informăm că cea mai lungă epistolă adresată unui ziar a conţinut 25513 cuvinte şi a apărut în „Upper Dauphin Sentinel" din Pennsylvania, din august pînă-n noiembrie 1979. Autorul este americanul John Sultzbaugh. Zgîrcitul de Shakespeare i-a alocat personajului Hamlet doar 11610 cuvinte, din cele 29551 de cuvinte cîte are întreaga piesă omonimă, pe întinderea celor 4042 de versuri... Am reţinut cîteva din propunerile dv.

Alecu Pantazi, Piteşti: Regretăm erorile de tipar şi ne preocupăm permanent pentru eliminarea lor. Din fericire, recordul trist în speţă îl deţine numărul din 22 august 1978 al prestigiosului „Times", care, pe o singură coloană, a adunat 97 de greşeli. Articolul respectiv se referea la papa Paul al VI-lea. Noi nu vom face niciodată referire la ortografia corespondenţilor, ideile dumneavoastră ne interesează.

Lucian Păun, Tîrgu-Jiu: Ideea unei rubrici „Magazin francofon" are nuanţe limitative faţă de largul orizont al revistei noastre. Dar informaţiile inedite şi de interes general sînt acceptabile sub forma ştirilor (1/2 pagină, dactilo). Vă aşteptăm!

Nicolae Tîrcolea, Sibiu: Vă înţelegem oful, dar nu putem face nimic. Pentru meseria de crainic sportiv trebuie vocaţie şi cultură în domeniu, sprinteneală în exprimare şi umor. Evitaţi puseurile de adrenalină dînd sonorul la minimum şi delectîndu-vă cu un fundal muzical antistres.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

În mișcare

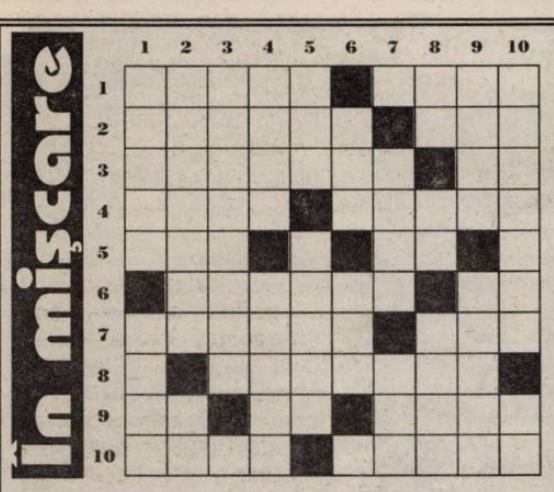

ORIZONTAL: 1) Dor de ducă... - ...Prin jungla de beton și sticlă (cristal). 2) Sfîrșit de drum - O sută, prin parc! 3) Rătăcitor pe un drum fără întoarcere (pl.) - Vin la mare! 4) Cale lungă drum de fier (sing.) - Iute-n... drum! (pl.). 5) O vară pe malurile Senei! - Teme! 6) Da de unde... - ...pornesc în promenadă! 7) O cale spre inima omului (pl.)... - ...cu... Baba și cei 40 de hoți! 8) Drum de țară. 9) La revedere! - Poftim la piață! - Prefix pe 4 roți. 10) Drum de apă... pentru delfin! - Mai mult aleargă(-n față).

VERTICAL: 1) Subiect de călătorie rămas de legendă - Se pierd prin parc... 2) Gata de marș - ...pe malurile Rinului! 3) Purtați în triumf pe Calea Victoriei. 4) Iutele de pe Caras! - Făcut una cu pămîntul. 5) Început de itinerar! - A trece cu vederea. 6) Merg prin natură! - Nou în neoclasic! 7) Turistă de la talie în jos! - Colț de Deltă... 8) Rece! - Evadatul din Roma! - Cîndva cu o mare suferință pe drumuri ardelene. 9) Deschizător de drumuri - Fire de artist. 10) Note de călătorie - ...și ore de călătorie.

LAURIAN BUTURE
Adjud

Soluția careului **„CU MÎNA ÎNTINSĂ"**

Orizontal: **CERSETORI - AGATA - BETI - LAMA - ROMAN - ILARA - LB - I - CASETA - RAM - A - A - STRADA - AGA - RANI - OM - LUA - DES - RATE - SATRA - BRESLAS - EC.**

PAR(anormale) de ToPAN

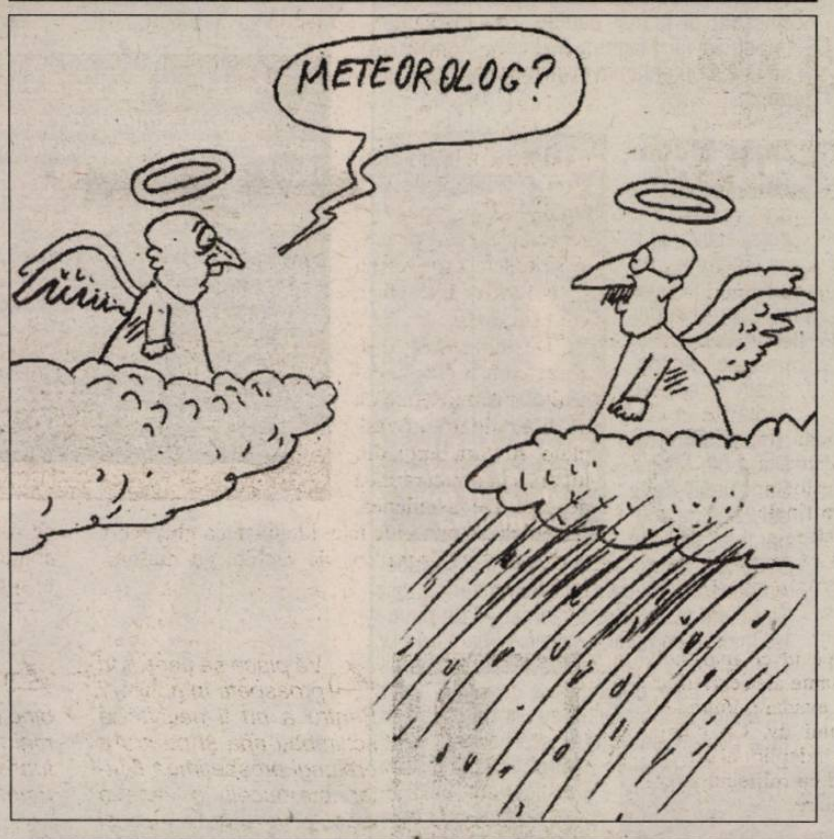

PERSPICACITATE

Conform logicii

În acest desen lipsesc cinci elemente grafice care, conform logicii, ar trebui să existe. Puteți să le identificați?

(Soluția în numărul viitor)

Verificați-vă cunoștințele

1. Care este capitala Republicii Haiti?
2. Cine era Laocoon în mitologia greacă?
3. Ce se înțelege în biologie prin humus?
4. Cine a descoperit legea deplasărilor spectrale, difracția și interferența razelor X în cristale?
5. Ce inginer, călător și explorator a dat denumiri românești unor rîuri și lanțuri muntoase din Țara de Foc?
6. Cine a scris comediile „Soacra", „Eunucul", „Gemenii"?
7. Cine a compus suita pentru pian „Iberia"?
8. Ce însemna, în secolul trecut, un „gabrovean"?
9. Cine a sculptat statuia lui Gheorghe Lazăr din București?
10. Cine a fost protagonista filmelor „La strada" și „Nopțile Cabiriei", regizate de Federico Fellini?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Cel mai puternic curent maritim este Saltstraumen din nordul Norvegiei. 2) Libretul operei „Nunta lui Figaro" de Wolfgang Amadeus Mozart a fost scris de Lorenzo da Ponte (1749-1838). 3) Gălbinelele sînt originare din sudul Europei. 4) Fondatorul mecanicii clasice este Isaac Newton (1642-1727). 5) Romanul „Puntea Sfîntului Ludovic" a fost scris de dramaturgul și prozatorul american Thorton Wilder (1897-1975). 6) Grădina Botanică din Craiova a fost fondată de botanistul român Alexandru Buia (1911-1964). 7) Napoleon Bonaparte s-a născut la 15 august 1769 în localitatea Ajaccio din insula Corsica. 8) Cel mai mare mamifer de pe planetă este balena albastră care poate depăși 30 m lungime și o greutate de 125 tone. 9) Coleopterele sînt un ordin de insecte, numite popular gîndaci. 10) Hotelul „Bulevard" din București a fost construit după planurile arhitectului Alexandru Orăscu. (Irina Stoica)

Integramă de MARIAN MINCULESCU

„UNIC"

CHEMATĂ DIN NOU / NOU	R	SUTANĂ / TÎRN		SCOS DIN CORP (var.) / UNIT!	A	DIN ROMA! / LA CORIDĂ	O	SINGUR / EPOCĂ	U	A SE ODIHNI / DEGETE SCUMPE	S
H	E	M	A	I	P	O	M	E	H	I	T
POEZIE / E O FRUMOASĂ				T	E	L	CULPĂ / TESE!	V	I	H	A
				CATEGORIC / KILLER	H	E	T	ÎNTREBARE / IUBIT LA NEBUNIE	C	E	ÎMBUNĂTĂȚIRE
VOCALE / VIOLENT			ANNO DOMINI / PUS PE NIVELE	A	D	CASĂ! / GOL		A	CALĂ! / CARĂ!	L	A
			E	S	I	V	PUȚIN / ȘUVOI	D	R	A	M
NOMADĂ / CAMĂ!	R	A	T	A	C	V	T	O	A	R	E
		ACUȘ! / CRIMĂ	A	S	ALEAN	D	O	R	DIN BENĂ! / ULTIMA MASĂ...	E	H
PROST CRESCUT / VRACI		O	J	I		CRUSTACEU / HAINĂ	R	A	C	STĂ PE CER	D
		M	A	H	ȚINE IMAGINEA / BIT!	R	E	T	I	N	A
ÎNTREG / FRUCT	T	O	T	PIELEA FEȚEI	T	E	N	DEBUT, NOTABIL!	H	O	R
M	A	R	STAU LA MOTOR	S	T	A	T	O	A	R	E

Dezlegarea integramei **„AVENTURI"**

Orizontal: D - S - U - S - L - B - CIOCANITOARE - FIORDURI - AC - BETA - ATATA - A - RARA - ADULAT - CE - TUS - UZINA - NEA - POT - MA - ITN - CARAMELE - IGUANA - INEL - CALMI - ROST - A - TEASC - PI - IN - PAZNICI - TARI.

umor

Am auzit că ți-a murit bunica din Germania. Cîți ani avea?
- 96!
- Și a fost întreagă la minte?
- Asta o s-o vedem după deschiderea testamentului!

La o școală din Scoția un băiat își întreabă colegul de bancă:
- Ai un măr?
- Nu!
- Asta înseamnă că trebuie să-l mănînce fiecare pe al lui!

Tot tîrgul vuiește că nevastă-ta are amanți și tu închizi ochii!
- Păi, ce să fac? Nu vezi că sînt în minoritate?

Nevastă-mea nu are nici un pic de umor, se plînge un tînăr soț unui prieten.
- Lasă, că are a mea prea mult! Chiar aseară și-a închis în șifonier un frate pe care nici nu-l cunoaște prea bine!

Cum se poate că un bărbat atît „de bine" ca dumneata nu e încă însurat?
- Ce să-ți spun? De cîte ori am întîlnit o femeie care gătea ca mama, arăta exact ca tata.

Aforisme

Am un mare avantaj asupra ipocriților: știu să fac pe imbecilul.

Apreciem numai acea libertate care ne îngăduie să atentăm la libertățile altora.

Ascunzi tuturora tainele tale; dar ție nu-ți ascunzi nimic?

Aș vorbi de rău pe X dacă aș ști că acest lucru îl va îndrepta.

Actrițele noastre excelează în roluri unde trebuie să se certe. De altfel și publicul la noi, dacă n-aude gălăgie, adoarme.

Actorii noștri au reușit să mă convingă că însuși Shakespeare e un autor mediocru.

A privi cu prea mult spirit critic, cu prea multă luciditate viața înseamnă a imita pe maniacul care se uită în apă cu microscopul și n-o mai bea căci îl dezgustă microbii...

VICTOR EFTIMIU

SOLUȚIA TESTELOR DIN NUMĂRUL TRECUT

OPT DIFERENȚE

1) Susținătorul stîlpului din dreapta. 2) Epoletul dreapta al omului din dreapta. 3) Osia roții drepte a aceluiași motociclist. 4) Ochelarii celui din mijloc. 5) Numărul aceluiași motociclist. (2) 6) Partea superioară a căștii. 7-8) Placa vehiculului și partea superioară a volanului.

ȘI DEDESUBT?

Un marinar care spală puntea bacului.

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____

NUME _____ PRENUME _____

VÎRSTA: _____. OCUPAȚIA: _____

ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____

sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____

cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341

Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.

În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.

DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!

Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Turul Diviziei A la fotbal s-a terminat. Campioană de toamnă este Rapid, ca şi anul trecut. Asta pentru că Dinamo a pierdut cu 1-2 în faţa Oţelului Galaţi, după ce a condus cu 1-0, iar Rapid şi-a văzut de treabă şi a cîştigat toate cele 3 puncte puse în joc. Se repetă istoria? Doar în partea cu Rapidul pe primul loc la finalul turului, căci următorul de acum nu mai e Steaua (deşi cei de la gruparea militară aşa cred), ci Dinamo. Va rezista Rapidul atacurilor din retur fără Lucescu la cîrmă şi cu Rednic pe postul de antrenor principal? Rămîne de văzut. Dacă tot e vorba de rezistat, va rezista Lucescu la Internationale după 1-2 în Cupa Italiei şi 1-1 în campionat? Timpul ne va răspunde. Noi îi dorim să nu se întoarcă în ţară decît de sărbători şi la încheierea contractului.

De la introducerea, în 1981, a Grupei Mondiale, Suedia a cîştigat Cupa Davis de 5 ori. Pardon, de 6 ori. Asta pentru că tocmai s-a terminat finala la Milano, iar dublul Jonas Bjorkman - Nicklas Kulti a trecut de perechea italiană Diego Nargiso - Davide Sanguinetti, cu 7-6,6-1,6-3, ducînd scorul la 3-0. În final a fost 4-1, onoarea italienilor fiind salvată de Nargiso, care l-a învins pe Magnus Norman cu 6-2,6-3, deşi partida nu mai avea nici o miză. Italia a cîştigat o singură finală de Cupa Davis din cele 7 disputate, spre deosebire de cele 7 victorii pe care le-au adunat suedezii de-a lungul timpului. Meciul decisiv s-a disputat de fapt vineri, cînd Andrea Gaudenzi a fost silit să abandoneze la scorul de 6-6 în setul decisiv (al cincilea) al primei partide, cea disputată împotriva lui Magnus Norman. Gaudenzi se află momentan în spital şi va fi operat la umăr.

Cupa Davis a încăput pe mîinile suedezilor

Deşi blocajul NBA nu are nici o perspectivă de a se încheia, 18 jucători în frunte cu Tim Hardaway au susţinut un meci demonstrativ în scopuri caritabile la Colegiul Comunitar Dade din Miami. Banii veniţi de la cei 2200 de ocupanţi ai sălii de 5000 de locuri au fost donaţi Asociaţiei Americane Anti-cancer. Vedeta serii a fost Tim Hardaway, care a marcat 44 de puncte. Înainte de meci, Jerome Williams de la Detroit Pistons a jucat un meci cu 7 copii aleşi din sală, după care a declarat: „Este incredibil că încă nu ne-au uitat şi că le mai face plăcere să urmărească un meci de-al nostru". Echipa lui Tim a cîştigat cu 166-163, dar scorul nu este relevant, deoarece apărarea a fost ca şi inexistentă. Important a fost spectacolul, asigurat de zecile de slam-dunk-uri marcate. Michael Finley de la Dallas Mavericks a marcat 41 de puncte, dintre care 7 aruncări consecutive de 3 puncte.

Dacă participa Michael Jordan, sala ar fi fost arhiplină

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Cei 12 care au speriat Estul

Ce le trece unora prin minte?!

De-a lungul anilor, în arhivele departamentelor de poliţie din lumea întreagă s-au acumulat multe situaţii tragicomice. Captivante sînt, printre altele, locurile unde cei urmăriţi şi-au găsit ascunzători. Unul din cei mai ingenioşi s-a dovedit a fi sud-africanul Thomas Lindenberg. El a stat ascuns într-un fel de chilie săpată sub... coteţul cîinelui din curtea propriei case! Soţia îi ducea mîncare o dată cu raţia potăii. Această aventură a durat aproape opt luni, adică pînă cînd Thomas s-a îmbolnăvit foarte grav.

Într-o peşteră din vestul Franţei, la Mariclaire, a stat ascuns de braţul legii Michel Devigny, căutat pentru dublă omucidere. El descoperise un tunel subteran neexplorat, un lac cu apă potabilă şi o ieşire secretă. Nici familia n-a ştiut nimic despre soarta lui, mai bine de trei ani. Din păcate pentru el, în anotimpul foarte ploios al anului 1997 s-au înmulţit exasperant de mult reptilele, care l-au evacuat pe Michel. Acesta s-a predat în scurt timp.

Travestit în femeie, spaniolul Martinez Lombardo a locuit incognito într-o localitate din Portugalia, îngrijind o femeie în vîrstă, timp de doi ani şi cinci luni. Cînd aceasta a decedat, o bună parte din avere i-a revenit lui, dar Martinez n-a vrut să aibă de-a face cu autorităţile. A fost prins pe cînd încerca să treacă iar graniţa.

Pe cînd era gata-gata să fie capturat în trenul Paris-Lyon, Louis Ferra s-a ascuns în spaţiul pentru bagaje al unei cuşete, cu complicitatea unei doamne binevoitoare. Tărăşenia a durat doar patru zile, căci foamea este un adversar redutabil pentru oricine.

MIC, DAR DEŞTEPT

Automobilul electric din imagine a fost conceput de specialişti francezi de la Institutul naţional de cercetare informatică şi automatică. Puţin mai mare decît o brichetă, acest vehicul e echipat cu o cameră de luat vederi şi cu senzori infraroşii care îi permit să evite obstacolele şi poate rula cu o viteză de 30 km/h. Funcţionarea sa e complet automată, el fiind proiectat să efectueze deplasări, ca taximetru, pe trasee speciale, controlate de un computer. Suficient un apel telefonic de acasă, pentru ca „mini-taxiul" să preia şi să transporte pasagerii la destinaţie, în condiţii de maximă securitate, după care se întoarce „cuminte" în depou.

Radioul din... toc

Helen Hunt, designer la Londra, nu este cunoscuta deţinătoare a unui premiu Oscar, dar are talent şi idei ieşite din comun în domeniul ei de activitate. Ea a creat nişte pantofi extrem de originali, dat fiind că în tocul unuia dintre ei a implantat un minuscul aparat de radio. Pentru că realizarea sa s-a bucurat de interes cel puţin în rîndul persoanelor dornice să şocheze, Helen s-a pus mai departe pe lucru, pentru a-şi concretiza viitoarele proiecte: pantofi cu sertăraşe pentru ţigări, pentru cărţi de credit sau pentru farduri.

JOE şi OSCAR, „clienţii casei"

Cînd, într-un bar din Timbersbrook (Cheshire - Anglia) au intrat două rumegătoare de origine sud-americană - e vorba de două lame cu lînă foarte preţioasă -, unora dintre clienţi li s-a făcut pielea de găină. Apoi, sentimentul lor de teamă a fost înlocuit cu uimirea: cu un pas sigur, cele două lame s-au îndreptat spre bar, unde au fost servite cu chips-uri şi apă minerală. De la clienţii obişnuiţi deja cu această scenă, „ignoranţii" au aflat că Joe şi Oscar, adică cele două lame, care evident „îşi depăşiseră condiţia" de simple rumegătoare, aparţin soţilor Barbara şi Len McGarry, care le-au educat şi le-au obişnuit cu o viaţă de lux. La rîndul său, proprietarul barului e foarte încîntat să aibă asemenea clienţi.

În numărul viitor

■ Informatica revoluţionează paleoantropologia ■ Diagnosticare şi terapii energetice prin corespondenţă ■ Ceaiul şi cafeaua - pro şi contra ■ Cine a rostit primul cuvînt pe Terra? ■ Racheta care trebuia să distrugă America ■ Idoli: Vedetele - victime ale fantomelor ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

ÎN ATENŢIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin"* împreună cu *Agenţia de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noştri fideli **REVELION ÎN TURCIA,** la un preţ excepţional.

■ 6 zile, cazare hotel 5 stele, demipensiune şi masa de Revelion inclusă. Transport internaţional România - Turcia - România cu autocar de lux - cinci stele. Preţ: 205$ + 1500000 lei.

■ 7 zile, cu autocarul, 139$ + 1500000 lei, hotel 3 stele - superior, demipensiune, masa de Revelion inclusă.

Pentru ambele variante se vizitează: Edirne, Troia, Pergam, Efes, Istanbul.

■ Cititorii noştri care se înscriu pînă la 15 decembrie beneficiază de o reducere cu 10 la sută pe baza talonului alăturat.

Pentru alte detalii *şi înscrieri, telefonaţi la redacţie la 2228336 sau la Agenţie la 2316131, 2316132 sau 2304350 (Miruna Grigore sau Carmen Dobra).*

TALON DE FIDELITATE magazin

Nume .....

Prenume .....

Adresa .....

.....

Excursia aleasă .....

MAGAZIN nr. 50

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 402001085030 (USD) şi 402001085031 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

PUBLICITATE
prin Revista „MAGAZIN"!

Doritorii se pot adresa redacţiei la Tel./Fax: 223.08.66; 222.83.36, zilnic între orele 10^00 - 14^00

NU UITAŢI!

Abonarea, acum, direct la redacţie vă pune la adăpost, în viitor, de eventualele majorări ale preţului revistei. Pe cei care vor să se aboneze direct la redacţia „Magazin" îi informăm că în pagina 15 găsesc talonul ce cuprinde şi alte informaţii utile.

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

SERIE NOUĂ - 396 • ANUL XLI • 17 DECEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 51 (2146)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

„Iertînd prea multe celui care a greşit, nedreptăţeşti pe cel care n-a greşit."
B. CASTIGLIONE

•

„De obicei (tocmai) acela care ştie mai puţin, găseşte plăcere mai mare în a contrazice."
OXENSTIERNA

ŞTIREA SĂPTĂMÎNII

O nouă misiune spaţială

PÎNĂ LA URMĂ, EXISTĂ APĂ PE MARTE?

Vineri, a fost lansată de la Cape Canaveral *Mars Climate Orbiter*, una din cele două nave spaţiale pe care NASA le trimite spre Marte pentru a afla răspuns la obsedanta întrebare: Există apă pe Marte? Cea de-a doua navă spaţială, *Mars Polar Lander*, va fi lansată pe 3 ianuarie 1999, urmînd a ajunge pe Planeta Roşie în decembrie. Între 2000 şi 2002, *Climate Orbiter* va monitoriza mişcarea vaporilor de apă şi praf din atmosfera marţiană. După misiunea *Pathfinder*, din decembrie 1996, NASA a planificat pentru următorul deceniu cîte o misiune marţiană la fiecare doi ani. Prima misiune care va aduce pe Terra eşantioane de sol marţian este prevăzută pentru 2005, aceasta urmînd a reveni pe Pămînt în anul 2008.

TELEPORTARE?
DEOCAMDATĂ, NU!

pagina 9

Unde sîntem noi?

Pe de o parte, era informaticii, cu accesul ei simplu la cultură şi informaţie: stai în faţa unei claviaturi şi intri în lumea virtuală a cunoaşterii, în biblioteci şi muzee, în enciclopedii şi magazine de cărţi, reviste şi ziare. Pe de altă parte, lumea adevărată, cea în care un artist pune mîna pe o vioară, deloc virtuală, şi umple aerul sălii de concerte cu sunete şi acea vibraţie unică pe care nici un computer nu o poate reproduce. Unde dispare plăcerea de a răsfoi un roman, o revistă, un text tipărit în această lume virtuală? Şi: va dispărea vreodată lumea adevărată în universul lumii virtuale? Probabil că nu. Dar, se poate întreba cineva, noi unde sîntem? La graniţa acestor două lumi, gata să ieşim pe o uşă. Să intrăm dintr-o lume în alta.

G.C.

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12
TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Fascinaţia ştiinţei 3
Telefoane, computere şi pagere-ceas!

Incursiune în paranormal 4
Diagnosticare şi terapii energetice prin corespondenţă

Starea de veghe 5
Procese celebre
GALILEO GALILEI

Medicina la zi 7
Vîrsta vîrstelor

Homo Sapiens 8
Cine a rostit primul cuvînt pe Terra?

Terra X Dosarele planetei 10
Manuscrisul lui „Evrika!"

13 Idoli
VEDETELE victime ale fantomelor

Timp liber 14
• Horoscop • Juridice • Grădina • Şah

femina club 6

Biblioteca Judeţeană MUREŞ

MUZICARTA

CÎTE CEVA DESPRE „AMBIENT MUSIC"

Oripilaţi de producţia uriaşă a muzicii de doi cenţi - în care nişte băieţi de prăvălie dau tonul în muzica de piaţă mondială şi care transformă cacofoniile de tot felul în „hiturile" anului, „hiturile" verii, „hiturile" sezonului ploios, după criteriul arhicunoscut „cu cît e mai proastă marfa cu atît mai mult trebuie îndesată în urechile mocofanilor din toată lumea, iată că nişte oameni serioşi se ocupă totuşi şi cu editarea muzicii de calitate, instrumentale, numite „ambient music", o muzică de atmosferă să zicem. Evident, această muzică nu „se vinde" atît de bine precum „du-du-du life" (melodia guristei acestei veri canicul are mi-a dat fiori reci pe şira spinării de fiecare dată cînd era „difuzată"), nu se rupe din mîini, dimpotrivă aşteaptă aproape anonimă în rafturile magazinelor muzicale sosirea unui cunoscător, a unui om care nu confundă zgomotul cu muzica şi rîgîielile cu adevăraţii muzicieni. Pentru mine a fost o surpriză faptul că am avut ocazia să ascult muzică instrumentală, compoziţiile unor muzicieni absolut remarcabili care m-au făcut pentru cîteva ore să gust splendoarea muzicii de atmosferă. Casa de discuri *Oasis* din Canada editează tocmai această muzică specială, deloc vandabilă, cum le place să spună noilor economişti ai pieţei, dar extrem de interesantă, făcînd un important gest cultural: pînă la urmă cultura adevărată nu se face din gunoaie, oricît de intens ar fi ele mediatizate. Pe ultimul lor album, intitulat *The Oasis Explorer*, producătorii canadieni adună compoziţiile unor artişti precum Stephen Bacchus, Keisuke Doi, Ron Korb sau Robert Scott Thompson şi alţii, ducînd ascultătorul într-o lume uneori a peşterilor şi a tărîmurilor pustii, alteori în lumea melodiilor rare tradiţionale celtice, indoneziene sau japoneze, o muzică în care instrumentele cu coarde sau cele de suflat se îmbină cu sunetele sintetizate. Bruce Mitchell, de pildă, amestecă vechi melodii celtice cu compoziţii originale, într-un aranjament stupefiant. Ron Korb ilustrează muzical povestea lui misterioasă amestecînd texturi muzicale indoneziene, asiatice şi flamenco cu ritmuri contemporane pop. O lume caleidoscopică, pentru audiofili, în care se pot asculta sonorităţi speciale de flaut, koto, shamisen, erhu, gamelan, anklung, ghitară, bas, tobe şi clape. Erhu, acest ciudat instrument chinezesc cu coarde se poate auzi şi în aranjamentele lui Pat Clemance, din grupul *The Silk Orchestra*. Inspirat de *Bardo Thodol*, (Cartea tibetană a Morţii) şi de alte scrieri despre vieţile trecute, Stephen Bacchus se aventurează sonic în spaţiul denumit „inter-viaţă" (*The Bardo State*). Orchestraţiile sale adună la un loc sonorităţi rare ale unor instrumente exotice cum ar fi flautul de bambus, shakuhachi, oboiul, cornul englez, clarinetul, doongchen (un corn ceremonial tibetan), harpă, kanun (un fel de ţiteră siriană), setar (lăută persană), kora (harpă africană), corzi, pian, percuţie şi sintetizatoare, sunete şi sonorităţi ambientale. Robert Scott Thompson, autor al altor cinci albume de muzică de atmosferă editează primul său album la *Oasis*, un album intitulat *The Silent Shore* (Ţărmul Tăcut) în care se recunosc influenţele pionierilor genului, Brian Eno, Robert Fripp, Steve Roach, o muzică tenebroasă şi stratosferică în acelaşi timp. Închei prin a spune că albumul CD *The Oasis Explorer* este prelucrat cu ultima tehnologie de scriere pe 20 Bit şi conţine şi un catalog multimedia care poate fi *explorat* cu ajutorul computerului.

GEORGE CUŞNARENCU

Albumul Săptămînii

Queench - THE BEAUTIFUL SOUTH

Sextetul a ajuns la al şaselea album iar lucrurile stau foarte bine pentru *Jacqueline Abbott* (vocal), *Dave Hemingway* (vocal), *Paul Heaton* (chitară/vocal), *Dave Rotheray* (chitară/vocal), *Sean Welch* (bass) şi *Dave Stead* (tobe)! În *„Rotterdam Or Anywhere"* tipii noştri se simt foarte bine şi fac acelaşi pop-rock care i-a consacrat în lumea bună, *The Beautiful South* fiind împreună cu *Madness* şi *Crowded House* principalii exponenţi ai curentului pop, rock & humour... Ce aduce *„Queench"*? 13 melodii nou nouţe aparţinînd tandemului *Heaton/Rotheray*. Primul extras pe single este *„Perfect 10"*, acestuia alăturîndu-i-se valoric *„The Slide"*, *„How Long's A Tear Take To Dry"* şi *„Big Coin"*. Ce mai încoace şi-ncolo, un album de profesionişti, care nu se joacă de-a muzica şi care nu fac nici un compromis... Cea mai potrivită sintagmă pentru acest *„Queench"* mi se pare a fi „un manual de muzică bună"...

Bathhouse Betty - Bette Midler. Iată că americanca a ajuns la 54 de ani, din care mai bine de două treimi aparţin muzicii, o muzică în care pop-ul a fost predominant chiar dacă de-a lungul anilor *Bette* a cochetat cu numeroase alte stiluri! Despre *„Bathhouse Bette"* se poate spune, simplu: bine lucrat, piese egale valoric dar care nu scot în faţă vreun hit de talia, să-i zicem, lui *„Wind Beneath My Wings"*.

Hatful Of Rain: The Best Of Del Amitri. Casa *Virgin* marchează cei zece ani ai grupului *Del Amitri* editînd această compilaţie care reuneşte cele 15 hituri de top 40 ale cvartetului, dintre acestea detaşîndu-se *„Nothing Ever Happens"*, *„Always The Last To Know"* şi *„Kiss This Thing Goodbye"*. Destul de puţin cunoscută la noi, *Del Amitri* rămîne una dintre cele mai interesante trupe scoţiene de pop-rock şi vă recomand s-o ascultaţi...

Top Albume

1. Blue - Simply Red
2. Supernatural - Des'Ree
3. Five - Five
4. Talk On Corners - The Coors
5. One Night Only - Bee Gees
6. This Is My Truth, Tell Me Yours - Manic Street Preachers
7. Where We Belong - Boyzone
8. Sittin'On The The Top Of The World - LeAnn Rimes
9. Desireless - Eagle - Eye Cherry
10. Hits - Phil Collins

PROPUNERI: Welcome To The Beautiful South - Beautiful South, 30: The Very Best Of Deep Purple, The Globe Sessions - Sheryl Crow, The OMD Singles - OMD

Sparkle-Sparkle. O prospătură venită de peste Atlantic, „vinovat" de apariţia ei fiind nimeni altul decît celebrul *R. Kelly*, omul care a făcut cam totul pentru albumul de debut al acestei soliste americane de culoare! Toată treaba este făcută de *R. Kelly*, tinerei interprete rămînîndu-i „să dea doar din gură" şi se achită de această sarcină foarte bine!

Radiografii sonore

Ca registru sonor cred că vă este foarte clar la ce vă puteţi aştepta dacă l-am pomenit pe *R. Kelly:* rhythm & blues, funk şi soul. Super!

Red - T'Pau. Din negura anilor '80 ies la lumină nişte dinozauri uitaţi mai de toată lumea, oamenii conduşi de *Carol Decker* care încearcă, de ce nu, să ne arate că *T'Pau* n-au murit! Trebuie să vă spun, cu toată sinceritatea, că pe mine nu prea m-au convins, dimpotrivă, m-au făcut, inevitabil, să-i compar cu acei *T'Pau* din 1986-1988...

Top Single

1. I Believe - Cher
2. The Power Of Goodbye - Madonna
3. Blue Angels - Pras Michael
4. Thank U - Alanis Morissette
5. Rollercoster - B'Witched
6. I Just Wanna Be Loved - Culture Club
7. My Favourite Game - Cardigans
8. To The Moon And Back - Savage Garden
9. My Favourite Mistake - Sheryl Crow
10. I Don't Want To Miss A Thing - Aerosmith

Propuneri: Perfect 10 - The Beautiful South, Love Like This - Faith Evans, Body Movin' - Beastie Boys, Testify - M. People, Each Time - E17, Another One Bites The Dust - Queen/Wyclef Jean/Pras.

I Know - Luther Vandross. Continuăm seria marilor rateuri ale acestui sfîrşit de an cu *Mister Vandross*, care nu se astîmpără în a ne oferi nişte melodii leşinate, de care ne-am cam plictisit să le tot ascultăm de cîţiva ani încoace, *„I Know"* („Eu ştiu"), al 14-lea album solo din discografia sa, dovedindu-ne că *Vandross* nu prea „ştie" cînd să se oprească...

Tolba cu SCRISORI

● *Doina Micu - Mediaş:* Mesajul tău a ajuns la mine dar anunţul nu poate fi publicat deoarece adresa expeditorului a devenit ilizibilă! Un sfat pentru toţi cititorii: scrieţi-vă adresa şi în interior deoarece din cauza manipulării poştei (încă o „manipulare", nu-i aşa?) de multe ori cele scrise pe plic dispar...

● *Florin Horăscu - Galaţi:* Grilele trimise de tine au încrucişări foarte corecte... şi atît! Tema lipseşte cu desăvîrşire! Şi cum noi publicăm DOAR careuri tematice...

● *Nicoleta Răducan - Bucureşti:* Grupul *Free* a apărut în 1968, în Marea Britanie, fiind format din *Paul Rodgers* (vocal), *Paul Kossoff* (chitară), *Andy Fraser* (bass) şi *Simon Kirke* (tobe). Cantonată la Londra, trupa ajungea în 1970 în lumea bună a hard-ului cu single-ul, istoric astăzi, *„All Right Now"*. Tineri fiind, cei patru n-au rezistat presiunii succesului şi, după o scurtă separare în 1971, finalul anului 1972 aducea dezintegrarea grupului... *Fraser* va fonda grupul *Sharks*, *Kossoff* va pune bazele pentru *Back Street Crawler* iar *Rodgers* şi *Kirke*, ceva mai tîrziu, aveau să se lanseze în aventura numită *Bad Company*...

● *Valentin Monea - Constanţa:* Single-ul *„One"* al celor de la *U2* face parte din albumul best-seller - *„Achtung Baby"* şi nu din *„Joshua Tree"*. Completează la discografia trupei: *„Boy"* (1980), *„October"* (1981), *„War"* (1983), *„Under A Blood Red Sky"* (live, 1983), *„The Unforgettable Fire"* (1984), *„Zooropa"* (1993), toate scoase de casa *Island*.

Solomon Ivaşcu - Iaşi: Careurile dumneavoastră conţin greşeli tehnice majore - semiînchideri, puncte negre peste baremul admis, îngrilarea incorectă a unor cuvinte (vezi ANTARTICA în loc ANTARCTICA...).

● *George Trompea - Zimnicea:* Numele real al lui *Bonnie Tyler* este *Gaynor Hopkins*, născută pe 8 iunie 1951, în Ţara Galilor...

● *Sergiu Rusu - Arad:* Îţi mulţumesc pentru informaţiile trimise. Site-urile vor fi date publicităţii iar în ceea ce-l priveşte pe *Jean-Luc Herve Berthelot* îţi promit că-i voi trimite o copie tradusă a materialului publicat în *Music Box*. Cred că îi voi contacta şi pe cei pe care mi i-ai recomandat...

● *Dana Cristea - Giurgiu: „One Night Only"* conţine 24 de melodii trase live de fraţii *Gibb*, printre acestea şi unele variante inedite ale unor hituri celebre din repertoriul lor. Mă refer aici la *„Islands In The Stream"*, *„Heartbreaker"*, *„Immortality"*. Vei avea ocazia ca pe lîngă *Barry*, *Robin* şi *Maurice*, să-l auzi şi pe *Andy Gibb*, prematur dispărut în urmă cu mulţi ani...

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 223 08 66;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Paul Ioan
Secretar de redacţie: Ionel Cojocaru

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Morfisme japoneze ale sfîrșitului de secol

TELEFOANE, COMPUTERE ȘI PAGERE-CEAS!

Miniaturizarea echipamentelor de calcul a străbătut un lung traseu în ultimele decenii, începînd de la computerele de birou, trecînd la calculatoarele portabile „laptop" și ajungînd acum, la sfîrșitul secolului XX, la dimensiunile unor agende. Însă lucrurile nu se opresc aici. Marile companii vor să împingă limita miniaturizării computerelor și echipamentelor de comunicații spre dimensiunile ceasurilor de mînă. Cei mai avansați în domeniu sînt producătorii japonezi, care se află cu mulți ani înaintea tehnologiei americane sau europene. Japonezii au conceput și au și produs prototipuri de telefoane mobile, pagere și computere de mărimea ceasurilor de mînă.

Hyper-Aqualand, transferînd datele pe PC

Nimeni nu ar zice că este un telefon mobil. NTT ne asigură însă că este.

La ora actuală

Cel mai avansat computer-ceas din lume este produs de Seiko și poartă numele „Ruputer". *Ruputer,* pe care Seiko îl laudă a fi primul ceas de mînă din lume ce înglobează arhitectura unui PC, are 2 megabytes de memorie în care pot fi instalate diferite aplicații. El poate comunica cu un alt PC prin intermediul razelor infraroșii și este capabil să stocheze peste 40.000 de cuvinte în fișiere. *Ruputer* are aspectul unui ceas de mînă și cîntărește 67 de grame. Pe lîngă toate aceste facilități, conform directorului companiei Seiko, el mai are și alte avantaje practice: față de computerele clasice desktop, el nu poate fi furat sau pierdut, fiind mereu ținut la încheietura mîinii. Seiko a estimat o vînzare a 100.000 de *Ruputere* anual.

Compania Citizen

Un alt uriaș producător japonez de ceasuri consideră că aceste aparate ce înglobează tehnologie de înalt nivel nu pot fi numite încă „PC-uri", pentru că nu ating nici de departe performanțele acestora, iar uzanța lor este destul de limitată. Citizen produce ceasul „Hyper-Aqualand", care înregistrează diferite date necesare scafandrilor (temperatura și presiunea apei, timpul și adîncimea scufundării etc.), date care pot fi ulterior transferate pe PC pentru diferite analize. *Citizen* a vîndut 100.000 de astfel de ceasuri, cea mai mare parte în Statele Unite. De asemenea, *Citizen* a conceput și un pager-ceas, *Chrono,* care cîntărește 35 de grame...

Ruputer, computerul-ceas cu 2 megabytes de memorie

Cel mai mic telefon mobil

Aflat în stadiul de prototip aparține tot unei firme japoneze: *NTT.* El cîntărește 45 de grame și a fost chiar experimentat pe timpul desfășurării Olimpiadei de Iarnă de la Nagano, cînd întreaga echipă de organizare a fost echipată cu un astfel de telefon-ceas. NTT dispune de un sistem special de recunoaștere a vocii care permite utilizatorului să „formeze" un număr vocal. NTT preconizează ca în cel mult trei ani dimensiunile telefonului să fie înjumătățite. Pe lîngă faptul că este și foarte mic, telefonul este și foarte la îndemînă, la încheietura mîinii, nemaitrebuind să fie căutat în geantă, poșetă sau servietă atunci cînd sună, așa cum se întîmplă cu telefoanele clasice.

În cazul tuturor acestor aparate miniaturale, producătorii s-au lovit de o problemă aparent simplă, dar de fapt foarte serioasă și greu de rezolvat: conceperea bateriilor. Micile baterii de litiu, suficiente ceasurilor normale să „ticăie" cîțiva ani buni de zile, s-au dovedit total ineficiente în cazul computerelor și echipamentelor de comunicații, care cer mult mai multă energie și au nevoie de o baterie compactă cu o durată mai mare de folosire. De exemplu telefonul-ceas NTT funcționează numai 60 de minute, dacă este folosit continuu. Pagerul-ceas Citizen funcționează neîntrerupt o lună, dar dacă este folosit e-mailul durata se înjumătățește, din cauză că activarea modemului și transmiterea datelor codate solicită mult din energia bateriei. Va mai dura cîțiva ani, conform specialiștilor, pînă se va rezolva problema consumului de energie.

Tehnologia avansează, aparatele sînt din ce în ce mai performante și utile. Însă vor dori oamenii să treacă la această nouă ramură a tehnologiei, renunțînd la cea folosită azi la scară mondială? Marii producători japonezi speră că da, prezicînd vînzări imense ale computerelor, telefoanelor și pagerelor-ceas în secolul următor, întrezărind o nouă nișă în tehnologia secolului XXI. *(G. Cușnarencu)*

INFORMATICA REVOLUȚIONEAZĂ paleoantropologia

MARIAN GRIGORE

Dacă volumul creierului (și, implicit, al cutiei craniene) nu este în sine un indiciu al nivelului de „inteligență" - și punem ghilimele dat fiind că nu ne referim doar la inteligența umană -, fapt dovedit de volumul cerebral al unor specii ca, de exemplu, elefantul, evident superior celui omenesc, fără a se putea spune că este mai inteligent, criteriul volumetric poate fi, însă, reținut, atunci cînd este vorba de strămoșii și „rudele" omului. În cazul acesta, dezvoltarea cutiei craniene constituia și constituie un criteriu obiectiv pentru evaluarea nivelului pe care acești strămoși se plasează pe scara evoluției spre Homo sapiens. Or, craniul fosil al unui individ aparținînd speciei *Australopithecus africanus,* descoperit în 1989, dezvăluie, în urma măsurătorilor și evaluărilor efectuate cu metode devenite clasice, posesia unei capacități craniene de circa 600 cm³, capacitate socotită a fi excepțional de ridicată pentru timpul în care acesta a trăit (acum 2,6 - 2,8 milioane de ani). Și aceasta pentru simplul motiv că respectiva capacitate craniană depășea cu aproximativ 100 cm³ pe aceea a altor contemporani (hominizi) ai săi, ba chiar și pe aceea a unor prime exemplare aparținînd speciilor Homo, mai „tinere" cu 0,5 - 1 milion de ani.

Pentru a verifica aceste date, paleontologii au elaborat și aplicat o nouă tehnică de evaluare, bazată pe cuceririle informaticii. Ea constă în scanarea craniului (sau a resturilor acestuia), urmată de reconstituirea sa tridimensională (3D) pe calculator, permițînd estimarea mai exactă a volumului cutiei craniene, eventual și prin realizarea unor mulaje conform datelor obținute. Or, supus acestei noi tehnici, craniul descoperit în 1989 nu a atins decît o „performanță" de numai 515 cm³ maximum.

Antropologul american Dean Falk a exprimat temerea că și capacitatea craniană a altor fosile a fost supraestimată, *„caz în care evoluția capacității craniene a hominizilor în timp ar trebui reconsiderată".*

Cu ajutorul aplicațiilor informaticii se va putea face o estimare mai exactă a evoluției cutiei craniene a strămoșilor noștri.

H.I.V. infectează 11 oameni pe minut

Un program al Națiunilor Unite de monitorizare la scară mondială a flagelului ucigaș H.I.V. anunță că la această oră există mai mult de 33 de milioane de oameni infectați cu acest virus, iar jumătate din noile infecții survin în rîndul tinerilor cu vîrste cuprinse între 18 și 24 de ani. În anul 1998 s-au înregistrat cu 10% mai multe îmbolnăviri decît anul trecut sau, altfel spus, 11 persoane se îmbolnăvesc de S.I.D.A. în fiecare minut. Acest raport nu poate fi decît tragic, neexistînd nici un motiv pentru o atitudine optimistă. Epicentrul mondial al bolii este Africa Sud-Sahariană, unde 22 de milioane de oameni sînt atinși de maladie și unde, pînă acum, peste 12 milioane au murit, 25% fiind tineri. Botswana, Namibia, Zimbabwe se află, de asemenea, în topul tragic al bolnavilor de S.I.D.A. Aceste țări au devenit „puncte fierbinți" pe harta S.I.D.A. destul de recent, avînd la ora actuală o rată de îmbolnăviri, în rîndul populației cu vîrste între 15 și 49 de ani, cuprinsă între 20-26%. Soluția ideală pentru a opri această „ciumă neagră" a zilelor noastre ar fi un vaccin, ieftin și eficient. În acest moment 2 vaccinuri-prototip sînt testate în Africa, săptămînal fiind investite la scară mondială peste 9 milioane de dolari în găsirea unui remediu. Se pare că au fost descoperite totuși niște vaccinuri, foarte scumpe, dar care au salvat multe vieți în Statele Unite și Europa de Vest, reducînd mortalitatea cu peste 66% între anii 1995 și 1997.

Mame și computere

Fără nici o îndoială, în ultimii 20 de ani, computerul a schimbat viața multor pămînteni, devenind un instrument deosebit de util în toate părțile lumii și în toate domeniile. Designul echipamentelor de calcul a evoluat și el foarte mult în ultimele decenii. Viitorul computerelor va fi dominat de laptopuri, de calculatoarele mobile, care vor putea fi luate absolut oriunde și vor fi de două ori mai mici decît cele folosite azi. Un exemplu în acest sens este „Web-Pad"-ul, care arată mai mult ca o jucărie decît a computer performant și modern. El este portabil, se poate conecta la Internet și beneficiază de toate facilitățile acestuia. Tehnologia sfîrșitului de mileniu își va îndrepta atenția spre segmentul de piață al cumpărătorului cu venituri medii și cunoștințe medii în materie de folosire a computerului. Astfel noile tehnologii nu vor fi elitiste, din nici un punct de vedere. Președintele Creative Strategies, o mare companie de echipamente de calcul, a afirmat, mai în glumă, mai în serios, că el testează prototipuri companiei încredințîndu-i-le spre testare... mamei sale. „Dacă mama nu se descurcă, atunci nu îl aprob pentru fabricarea industrială", a conchis magnatul.

Web-Pad-ul, instrumentul „surferului" modern de Internet

Laptopul anului 2000

Diagnosticare şi terapii energetice prin corespondenţă

ION ŢUGUI

O experienţă de ani de zile, efectuată în ţară şi în străinătate, a evidenţiat capacităţile extrasenzoriale ale doamnei Ana-Maria Iliescu, atestînd totodată posibilitatea de a se stabili diagnostice corecte şi chiar de a se trata anumite boli fără a fi nevoie de prezenţa pacienţilor. Astfel de situaţii sînt citate mai rar în suita „vindecărilor paranormale", şi pot fi plasate la limita posibilului.

Mai întîi trebuie amintite o seamă de antecedente. Ana-Maria Iliescu a moştenit predispoziţii paranormale excepţionale, încă de foarte tînără familiarizîndu-se cu fenomene de pre-şi-retrocogniţie. S-a dedicat însă studiilor umaniste şi muncii de traducător. Într-o împrejurare ieşită din comun, Ana-Maria Iliescu reuşeşte să-şi salveze viaţa, fapt considerat de cunoscuţii săi „un miracol". Ulterior, va salva alte vieţi, succesele sale fiind consemnate drept un mister.

Profesia sa de filolog se pare că a ferit-o o vreme de exercitarea coerentă a vocaţiei de vindecătoare. Dar o seamă de împrejurări au obligat-o să abordeze cu prioritate vindecările prin capacităţile sale paranormale. Perfecţionîndu-se, extrasenzoriala a reuşit să le ofere unor persoane interesate, clarviziuni cu totul excepţionale: vizualizarea unor furturi care urmau să aibă loc, inclusiv a figurilor hoţilor, punînd la dispoziţia celor abilitaţi un material aparent incredibil, dar care peste puţin timp va fi dovedit autentic şi adevărat!

Deviza vindecătoarei - învăţarea, potenţarea capacităţilor paranormale. Studiază medicina, în mod autodidact, pentru a înţelege propria-i metodă de diagnosticare şi de tratament la distanţă. Devine sigură pe această modalitate excepţională folosind pur şi simplu corespondenţa cu pacienţii săi.

„Creatorul celor văzute şi celor nevăzute mi-a permis să am acces la lumea nevăzută, să intuiesc, să simt, să văd cîmpurile energetice, forţele subtile, mişcările undelor, vibraţiile, culorile şi aurele... În felul acesta eu pot reechilibra sisteme funcţionale organice şi energetice, le pot «vedea» prin cîteva elemente pe care le «citesc» corect la pacienţii mei".

Această confesiune a surprins în Statele Unite, unde vindecătoarea a fost invitată să se stabilească şi să trateze oameni prin corespondenţă. Revine însă acasă, şi continuă să efectueze tratamente prin corespondenţă la pacienţii săi din America, din Franţa, din Belgia şi Italia, din Germania...

În Statele Unite, spre exemplu, Ana-Maria Iliescu a obţinut la 100 de pacienţi un procent de vindecări impresionant, în boli cardiovasculare, sisteme digestive, maladii neurovegetative, boli ginecologice, endocrine şi multe altele...

Pentru diagnostice şi tratamente Ana-Maria Iliescu are nevoie de *o scrisoare a solicitantului* în care vor fi menţionate *anul, luna, ziua de naştere, localitatea* -pentru efectuarea *astrogramei*. O fotografie clară şi recentă. Prin toate acestea vindecătoarea stabileşte atît *bioritmul*, cît şi *amprenta energetică* a pacienţilor. Odată stocate aceste elemente, Ana-Maria Iliescu începe lucrarea, intervenţia propriu-zisă asupra bolnavilor, prin *inducţii radiesteziste la distanţă*. Efectele nu sînt limitate de distanţă. Vindecătoarea poate efectua diagnostice şi tratamente la mii de kilometri, folosind doar datele de mai sus. Alte metode incluse în cele deja amintite aparţin în exclusivitate vindecătoarei, constituind „licenţe proprii".

AKASHA - sursa inspiraţiei

DAN D. FARCAŞ

Am analizat în episoadele precedente ipoteza conform căreia am fi monitorizaţi de o „supercivilizaţie" şi că unul dintre instrumentele prin care se realizează această monitorizare ar putea fi o uriaşă memorie de tip „realitate virtuală", aceeaşi cu ceea ce o anumită literatură numeşte „Arhivele Akasha". Această ipoteză, dacă o acceptăm, poate avea consecinţe spectaculoase. Jean Sider, în *Ovnis: Le Secret des Aliens* (1998), spune că în acest caz tot fenomenul OZN, tot ce este pus pe seama extratereştrilor, ar putea să fie doar o înscenare. Anumite persoane sînt făcute să creadă că

OZN-uri de pe celălalt tărîm

au fost răpite, imaginile răpirii venind din „realitatea virtuală", imagini amestecate în bună măsură cu amintiri din universul mental al martorului. Ar fi deci iluzorii (dacă nu în totalitate măcar în mare majoritate) istoriile privind colectarea de material genetic de la victimele răpirilor, implantarea de fetuşi, incubatoarele cu feţi plutind într-un lichid, alte scene aberante din punct de vedere obstetrical, prezentarea de bebeluşi hibrizi etc. Dar ar fi iluzii şi celelalte istorii miraculoase, cum ar fi de pildă Apariţiile Sfinte, ca şi o mulţime de fenomene paranormale.

Ideea unei legături dintre subconştientul omenesc şi o instanţă colectivă aflată dincolo de noi este destul de veche. Încă în 1903 Frederic Myers scria într-o carte a sa că *mintea subliminală* a oamenilor (o noţiune oarecum analoagă subconştientului) primeşte inconştient, mesaje de pe un tărîm invizibil, prin „channeling". Concepţia este destul de răspîndită în epocă şi ea era în concordanţă cu ideile teosofiei despre Akasha. Desigur, capacitatea de a intra în legătură, subconştient, cu această arhivă eterică diferă de la un om la altul şi este maximă la anumiţi mediumi. Dacă am accepta-o ea ar permite explicarea unui mare număr de fenumene bizare, între care cazurile de *xenoglosie*, capacitatea de a vorbi în transă limbi pe care în stare trează mediumul nu le cunoaşte, darurile de vindecător de tipul celor de care beneficiau Cayce şi alţii, talentul primit prin „întruparea" unor artişti din trecut ş.a.m.d.

Viziunea de mai sus a făcut mai mulţi comentatori să afirme că din *Akasha* ar putea proveni o bună parte din informaţia utilizată în creaţia artistică sau ştiinţifică etichetate drept „inspiraţie" sau „intuiţie". Pe această cale puteau primi faimoasele lor proorociri sibilele oracolelor din antichitate, situaţie în care ar trebui să acceptăm că Akasha conţine şi informaţii sau scenarii despre viitor. Aici sîntem foarte aproape de o versiune aproape fizică a conceptului de *inconştient colectiv* al lui Carl Gustav Jung, sau de cel de *a treia lume* a lui Karl Popper. Oare în Akasha să se afle izvoarele a tot ce se cheamă *creaţie?* s-au întrebat unii. Sau mai degrabă adevărata creaţie este o performanţă specific umană, în Akasha fiind doar depozitat ceea ce este mai valoros? Iată o problemă la care merită să ne mai gîndim.

Mai general, s-a afirmat că Akasha ar putea să nu fie doar o arhivă a umanităţii pămîntene ci să înregistreze „toate vibraţiile din Univers". O astfel de abordare ar putea explica cantităţile uneori inumane de informaţii primite prin „channeling" de anumite persoane cu calităţi de medium. De pildă Jacques Vallée în volumul *Revelations* povesteşte cum Dr. Robert Lindner, un renumit psihiatru din Baltimore, a fost solicitat să examineze un cercetător militar de treizeci şi ceva de ani, absolut excepţional, numit *Kirk Allen*, contribuţia căruia nu putea fi suplinită de nimeni. El părea sănătos din toate punctele de vedere, cu o singură excepţie: în ultimul timp a început să-şi neglijeze activităţile de serviciu, pentru „a putea petrece mai mult timp pe o planetă îndepărtată". În copilărie el se identificase cu eroul unui serial de benzi desenate de pe nişte planete din Galaxie, erou care, printr-o stranie coincidenţă, avea acelaşi nume ca al lui. Kirk a ajuns să fie obsedat de ideea de a completa episoadele istoriei desenate. El afirma că această preocupare i-a conferit *abilitatea de a călători psihic în acea lume,* lumea celuilalt Kirk Allen. În aceste călătorii el şi-a făcut numeroase note, pe care le-a arătat doctorului Linder. Cantitatea acestor note, hărţi, desene etc. era imensă, constituind prin sute de caiete, planşe etc. o adevărată enciclopedie asupra unei lumi necunoscute, aparent imposibil de creat prin efortul de imaginaţie al unui singur om. De unde avusese oare Kirk Allen această inumană cantitate de informaţii? A făcut el cu adevărat nişte *călătorii psihice* în Cosmos în maniera lui Robert Monroe sau Courtney Brown? Primea cumva aceste informaţii prin *dicteu automat?* Dacă da, cine era cel ce dicta? Din ce Arhivă îşi lua informaţiile? Aveau oare şi autorii benzilor desenate acces la aceeaşi arhivă?

(Va urma)

LABIRINTUL MEMORIEI

MIHAELA DOROBANŢU

Strania lume a amintirilor subterane

H.M. este o persoană cu dificultăţi de memorie şi de înţelegere. Brenda Milner este un psiholog care şi-a dedicat o mare parte a muncii sale ameliorării situaţiei lui H.M. Una din metodele aplicate este cea a desenului... în oglindă (dacă nu credeţi că este extrem de greu de realizat, încercaţi şi Dv. să desenaţi un obiect relativ simplu, numai să îl desenaţi ca şi cum l-aţi vedea în oglindă!). Ei bine, de fiecare dată cînd făcea acest lucru, H.M. se comporta ca şi cum o făcea pentru prima dată, şi totuşi performanţele sale erau din ce în ce mai bune.

De ce? Din cauza aşa numitei *memorii procedurale,* cea care îţi spune cum să faci un lucru şi te ajută, de exemplu, să mergi cu bicicleta chiar şi după ani de zile de cînd ai mers prima oară. Această memorie era la H.M. intactă, spre deosebire de o alta, legată de ea, *memoria declarativă,* care furnizează amintiri exprimabile prin cuvinte şi care la el era puternic perturbată. Cu toate acestea, memoria procedurală este adevărata campioană a învăţării - fără ea nu am ajunge nici să mergem cu maşina, nici să desenăm, nici să practicăm vreun sport. De obicei însă, cele două memorii acţionează împreună, din moment ce putem foarte bine şi să mergem pe bicicletă, şi să ne aducem aminte că toate acestea se întîmplau la mătuşa noastră dintr-un oraş de provincie, pe o stradă nu prea circulată şi cu un pavaj foarte prost...

Şi nu se termină aici categoriile de memorie de care dispunem. Vă întreabă cineva între ce ani a domnit Ştefan cel Mare; sau care este capitala statului Burkina Faso; sau cînd a scris Eminescu capodopera sa „Luceafărul" - ştiţi să răspundeţi datorită aşa numitei *memorii semantice,* care permite stocarea datelor de cultură generală.

Există însă şi o *memorie flash,* care ne readuce amintiri fulgerătoare ale unor evenimente ce ne-au marcat şi mai ales ale contextului în care au avut loc aceste evenimente.

O experienţă interesantă a fost efectuată în Statele Unite, cînd la 10 ani după asasinarea Preşedintelui Kennedy, mii de americani au fost întrebaţi unde se aflau în momentul asasinatului: *Toţi* au ştiut să răspundă! Şi cu ce detalii! Îşi aminteau exact ce făceau, unde se aflau, ce au făcut în minutele imediat următoare, cum au auzit la radio sau la televizor anunţul, cum erau îmbrăcaţi, cu cine erau - în fine, absolut toate detaliile. Şi aceasta se întîmplă - la diferite scale, desigur - cu ocazia oricărui eveniment de scurtă durată, cu o puternică încărcătură emoţională, neaşteptat, cum ar fi dispariţia unui personaj cunoscut sau a unei rude apropiate.

Prin contrast, *memoria episodică* ne permite să ne amintim şi să retrăim evenimente care ne sînt proprii, din copilărie, împreună cu părinţii...

Dar un lucru trebuie avut în vedere în primul rînd: memoria pianistului nu se află în degetele sale, după cum cea a fotbalistului nu are nici o legătură cu picioarele sale! Nu. Amîndouă, ca şi memoria fiecăruia dintre noi, îşi au originea în creier. Acolo unde oamenii de ştiinţă au început să pătrundă. Şi unde ne vom opri şi noi în episodul următor.

Spectator la graniţa realităţii

Amintiri din preajma morţii 2

Rezumatul primului episod: Eglezul Brian Hooks presimte că va suferi un accident grav, poate fatal, şi ascunde tablourile moştenire de la mama sa, rîvnite de fratele său, Peter. La nouă zile după ce aşterne pe hîrtie un mesaj testamentar, Brian intră în comă, în urma unui accident rutier. Apartamentul său şi al menajerei sale sînt răscolite de hoţi, dar secretul ascunzătorii tablourilor rămîne nedivulgat.

PAUL IOAN

LIVERPOOL, 2 ianuarie 1998

Spre surpriza doctorilor, Brian nu numai că îşi revine din comă, dar la cîteva ore după intrarea în funcţiune normală a creierului, începe să-şi înregistreze - cu ajutorul unui reportofon - memoriile din timpul celor opt zile de absenţă din realitate. La căpătîiul lui se află numai dna Stevens, vecina şi menajera care păstrează incredibilul mesaj premonitoriu. Cuvintele, ideile lui Brian sînt ale unui om care parcă a asistat la tot ce s-a întîmplat după accidentul suferit. Proaspătul revenit la viaţă firească insistă asupra celor două tentative de jaf şi clarifică în mod uimitor deznodămîntul: hoţul nu găsise tablourile, dar luase agenda în care el notase numărul contului din bancă şi al codului de la safe-uĭ propriu. Singura persoană care le putea folosi, în cazuri extreme, era Peter, fratele său.

În seara aceleiaşi zile, spusele lui Brian au fost confirmate de poliţie. Interogat, Peter neagă orice legătură cu tentativele de furt. Însă a doua mare surpriză a acestui caz n-a întîrziat să apară: Brian dă relaţii uluitoare despre cel care l-a accidentat, afirmînd pur şi simplu că necunoscutul respectiv este un bun prieten al fratelui său şi că a fost de fapt o tentativă de omor. Dacă ar fi decedat, Peter ar fi moştenit automat cele trei valoroase pînze rămase de la mama lor.

Descrierea făcută unui detectiv de la Scotland Yard în ziua de 4 ianuarie 1998 a fost antologică, Brian depăşind prin clarviziunea sa pe mulţi alţi „colaboratori" ai poliţiei. Din spusele lui - ce se înşirau ca nişte amintiri fixate în fotografii extrem de limpezi - reieşea că suspectul are un tremur continuu al mîinilor, probabil un alcoolic, şi că are un defect de vorbire sau un accent străin, specific francezilor cînd vorbesc limba lui Shakespeare! Mai mult, parcă privind în depărtare cu o lunetă puternică, cel ce abia ieşise din comă „vede" interiorul unui local discret de la periferia Londrei unde, învăluiţi în fum de ţigară şi de o rumoare agasantă, suspectul şi Peter pun la cale asasinarea lui... Şi ca stupoarea poliţistului să fie cît mai profundă, Brian adaugă: „la reverul paltonului are o insignă, cred că e portretul unei personalităţi".

Banda cu amintirile din timpul comei a fost ascultată şi reascultată de un expert în parapsihologie de la Institutul de Psihologie din Londra. Verdictul? Pacientul este complet sănătos mental, n-a delirat şi se încadrează în aşa-numitele „experienţe din preajma morţii", specifice unor persoane ce-şi revin din comă sau din starea cataleptică. Dar el nu aduce informaţii din „altă lume", ci din realitate şi sînt perfect verosimile.

Pe baza acestor relatări, Peter este arestat preventiv, iar posibilul lui complice dat în urmărire. Treptat, starea sănătăţii lui Brian se îmbunătăţeşte. La 18 ianuarie este externat, iar acasă va trece printr-o nouă întîmplare tragică.

(Va urma)

Procese celebre

GALILEO GALILEI

O pledoarie care a durat 16 ani

DOREL DORIAN

În anul 1610, atunci cînd Galileo Galilei publica celebrul său „Sidereus Nuntius", cardinalul Bellarmino, maestru al teologiilor de la Roma, omul care „motivase ştiinţific" arderea pe rug a lui Giordano Bruno, continua să fie una dintre cele mai influente personalităţi ale lumii şi dogmei catolice. „Maestru al controversei" în Colegiul roman - „trimis al diavolului", după cum îl numeau protestanţii - Bellarmino era marele mentor al Inchiziţiei. Ce ştia, însă, Bellarmino despre lucrările şi, mai ales, intenţiile nemărturisite încă oficial ale lui Galileo Galilei? Apăruseră, este drept, două lucrări care încercau să-i compromită descoperirile - „Meditaţia astronomică" a lui Francesco Sizi şi „Discursul împotriva mişcării Pămîntului" a lui Lodovico delle Colombe - dar Bellarmino, deşi le îngăduise apariţia, le considera el însuşi superficiale, ridicole. Iezuiţii, prudenţi, îl sfătuiau totodată să nu conteste noutăţile demonstrate („vizibile") prin ocheanul lui Galilei. Pentru că astronomii iezuiţi nu se sfiiseră să îndrepte ei înşişi noul „tub optic" spre cer. Deci, văzuseră! Si nu la ei se referise Galileo atunci cînd i-a scris lui Kepler despre „învăţaţii - confraţii săi întru ştiinţă - care, cu o încăpăţînare de viperă, au refuzat în mod constant să arunce o privire prin ocheanul meu". Iezuiţii, infinit mai periculoşi, studiau foarte atent lucrările lui Galilei, căutînd o lacună reală, alimentînd discret confuzia opiniei spirituale a epocii şi apelînd la inerenta spaimă a celor neştiutori faţă de orice răsturnări a unor concepte profund înrădăcinate. Noile idei, dincolo de argument, reclamau un anume răgaz de sedimentare şi o readaptare spirituală. Înţelegînd dificultatea, Galilei îi va scrie în iunie 1612 lui Frederico Cesi, fondatorul Academiei dei Lincei: „... nu trebuie să dorim ca natura să se adapteze la ceea ce pare mai bine aranjat şi ordonat de noi, ci este necesar să acomodăm intelectul nostru la ceea ce ea a creat". Iar un an mai tîrziu, într-o scrisoare adresată unui prieten (Castelli): „... Avînd în vedere că două adevăruri nu se pot contrazice, trebuie ca interpretatori înţelepţi să găsească sensul adevărat al textelor sfinte şi să le pună de acord cu fenomenele naturii... Autoritatea Scripturii se extinde numai asupra articolelor privind credinţa, nu şi la problemele de ştiinţă, pentru rezolvarea cărora sîntem dotaţi cu simţuri şi inteligenţă". Din naivitate - dar poate şi dintr-o matură înţelegere -, Castelli a difuzat scrisoarea. Ceea ce schimbă subit toate datele problemei: nu mai era vorba doar de o limitare a autorităţii bisericii. Galilei, mai mult chiar, ajunsese să vadă în noile sale teorii „funerariile celei mai dure şi mai extreme şi ultimei judecăţi a pseudofilozofiei". Contraatacurile simpliste ale profesorilor de istorie ecleziastică - cum a fost cel al lui Nicolo Lorini din decembrie 1612 - nu mai erau de ajuns. Şi nici naivităţile unor ambiţioşi ca Tommaso Caccini, care venea să afirme de la amvon (1614) că „matematica este o artă diabolică, iar matematicienii, ca autori ai tuturor ereziilor, vor fi expulzaţi din toate statele creştine". Nu mai serveau la nimic.

Cardinalul Bellarmino, marele maestru al teologilor, se hotărî deci să intervină în dispută. Fără brutalitate... Avertizîndu-l mai întîi pe Castelli, prin intermediul arhiepiscopului de Pisa, asupra riscului pe care şi-l asumă prin răspîndirea unor opinii „periculoase, scandaloase şi temerare" (De reţinut că Bellarmino a înţeles că, înainte de toate, trebuie să oprească răspîndirea acestor noi teorii, înfrîngerea lor fiind mult mai dificilă, dacă nu chiar imposibilă). In continuare, cu ajutorul inchizitorului din Firenze a început să adune mici piese compromiţătoare - declaraţii ale unor martori, scrisori - tot ceea ce, alcătuind un posibil dosar de acuzare, ar fi putut să-l intimideze pe Galilei. Comisarul general al Inchiziţiei, Michelangelo Segizi, îşi îngăduie chiar unele mici însemnări pe marginea acestor documente: „grav", „util", „condamnabil". Să fi parvenit Inchiziţiei şi o copie după scrisoarea trimisă de Galilei unei anume doamne Cristina di Lorena, în care se recomanda sfîntului spirit, nu fără ironie, „să ne înveţe cum se merge în cer şi nu cum merg cerurile"? N-ar fi exclus. Terminînd să-i studieze dosarul, comisarul general al Inchiziţiei îşi convoacă experţii întru ştiinţă pentru luna februarie 1616 (convocatorul s-a păstrat în arhivă!).

La 18 februarie 1616, Bellarmino solicită deci experţilor „calificarea doctrinală" a tezelor copernicane, ceea ce avea să conducă, firește, la condamnarea lor, ca fiind filozofic absurde (a se citi: absurde prin implicaţiile lor). Peste alte 8 zile, Bellarmino, înarmat cu hotărîrea unanimă a Congregaţiei, avea să-l convoace pe Galilei la palatul său, avertizîndu-l asupra erorilor pe care le răspîndeşte. Maestrul controversei nu voia o dispută şi, pentru moment, nu-şi propunea un proces. Voia să-l înspăimînte doar sau să-l neutralizeze. Asigurîndu-l că printr-o consimţire voluntară, acum (1616), n-ar avea de suferit nici un fel de măsuri şi, în plus, lucrările sale n-ar mai fi incluse în *„Indexul"* cărţilor interzise.

Galileo, înţelegînd exact ameninţarea lui Bellarmino (poate şi contraoferta), a consimţit. Nu fără a scrie prietenilor săi: „Port o mască, dar prin constrîngere, fiindcă fără aceasta nu se poate trăi...".

● Inchiziţia pune sub lupă lucrările revoluţionare ale maestrului, căutîndu-le erori pentru a le compromite ● Cuvinte epocale rostite de acelaşi maestru: „...este necesar să acomodăm intelectul nostru la ceea ce a creat natura" ● Nedreapta mască a constrîngerii îl sufocă pe Galileo.

Casa în care s-a născut Galileo Galilei

O lume... confort 2

Surprizele artei de a colora alimentele

PAUL IOAN

Cine dintre noi nu s-a delectat în copilărie cu arsenalul creioanelor colorate furate din curcubeu, năpustindu-se cu dulcele elan infantil asupra cărţilor cu desene alb-negru, împănate cu scene din poveşti?! Erau anii în care ne exersam alfabetul cromatic după lecţia naturii. Din nefericire, la maturitate, copilul de odinioară află acum, din semnalele de alarmă ale oamenilor de ştiinţă, că jocul inocent al coloratului s-a extins şi asupra produselor alimentare. Metabolismul nostru este asaltat, din raţionamente comerciale, de coloranţi sintetici meniţi să bucure ochiul cu o prospeţime deseori aparentă, dar care nu pot păcăli buna funcţionare a ficatului sau a pancreasului. „Expresioniştii" industriei alimentare se năpustesc - deloc inocenţi de data asta - asupra preparatelor din carne, „îmbujorîndu-le" cu coloranţi de roşu interzişi în Uniunea Europeană... Fauvismul lui Derain, Matisse sau Vlaminck se cuibăreşte acum şi-n măruntaiele noastre!...

Bujorii din obrazul... parizerului

Industria chimică alimentară a făcut progrese incredibile şi este acum capabilă de minuni, precum Vrăjitorul din Oz. De la dulciuri şi răcoritoare, pînă la mezeluri, coloranţii de sinteză se aciuiesc în „produse picturale" de toate soiurile. În România, Ministerul Sănătăţii a aprobat, după 1989, acei compuşi inspiraţi din acuarelele şcolarilor şi acceptaţi de Uniunea Europeană (UE). Să nu ridicaţi sprîncenele a mirare! Se vopseşte cu fantezie în tonuri de albastru, galben, orange sau roşu tot ce vrei şi ce nu vrei. Şi-n ţara noastră au înflorit firmele de comercializare a coloranţilor sintetici. Dacă-n Europa „se poartă", de ce să nu ne conformăm şi noi? Numai că specialiştii industriei alimentare autohtone atrag necontenit atenţia asupra unui entuziasm nesănătos al „pictorilor" preparatelor din carne: coloranţii de roşu clasificaţi cu codurile E-122 şi E-124, folosiţi la noi, NU sînt autorizaţi de acea Europă care ne trage de mînecă şi apoi ne lasă baltă. E-122 şi E-124, ingrediente de paradă ale produselor din carne extrem de perisabile (precum parizerul, cremwurştiul etc.) sînt, totuşi, oferite clientului român.

De ce? Are milenarul cetăţean mioritic metabolismul mai nezdruncinat decît fancezul sau neamţul? Poate el fi păcălit mai lesne decît italianul sau belgianul? Cum e posibil ca atunci cînd, din fericire, există voci autorizate ce afirmă că în statele europene NU s-au făcut suficiente studii pe COBAI cu E-122 şi E-124, aceşti „roşcovani" imprevizibili (formula lor chimică v-ar tăia respiraţia, credeţi-mă!) sînt îngurgitaţi de copiii noştri ce duc în ghiozdane „sandviciurile expresioniste"! Este posibil, ar răspunde oamenii de ştiinţă de la Institutul de Cercetări pentru Industria Alimentară, pentru că în România NU EXISTĂ O LEGE A ALIMENTULUI, obligatorie în orice stat modern.

Corecţiile pe care omul le face naturii, artificializarea firescului este, inevitabil, un bumerang. Mai devreme sau mai tîrziu, un E-122 sau E-124 v-a declanşa reacţii impredictibile. Le experimentăm pe pielea noastră? Fascinantă şi parşivă, chimia alimentară trebuie să ne ţină în stare de veghe. Recenta interdicţie a „laptelui ieftin", utilizat de cîţiva ani, e doar un exemplu. Oare ce se va mai interzice mîine, din ceea ce am metabolizat azi?

P.S.: În cadrul unui experiment psihologic efectuat în SUA s-au comercializat floricele galbene, verzi şi albastre. Care credeţi că a avut succesul cel mai mare? Cele galbene, pentru că aduceau aminte, instinctiv, de culoarea materiei prime naturale, porumbul. Cînd s-a făcut concurenţa între floricelele albe, necolorate, şi cele galbene, cîştig de cauză au avut cele nepictate, cele asupra cărora nu s-au năpustit coloranţii sintetici. Instinctul de conservare a speciei a triumfat. Nici „bălţata" românească n-ar paşte iarbă mov, oricît de hămesită ar fi.

Anatomia secundei

Vortexul lumii

ALEXANDRU MIRONOV

Globalizarea galopantă ne face să avem vecini peste tot: posturile de radio şi televiziune, publicaţiile care se răspîndesc cu... iuţeala poştei. *Internet*-ul cel cvasi-instantaneu, cu biţi circulînd aproape cu viteza sunetului - toate ne fac să ciulim urechile şi să deschidem bine ochii, pentru că ceea ce i s-a întîmplat vecinului ni se poate întîmpla şi nouă - şi trebuie să reacţionăm corect, dacă vrem să supravieţuim. Şi, desigur, vrem.

Anatomia, de fapt autopsia, secundelor trecute, îmi arată de pildă, ce i s-a întîmplat unui vecin de planetă, pe nume Brazilia. Avea, nu de mult, 2500% inflaţie (cum, Doamne fereşte, se poate întîmpla şi la noi!...), o datorie externă de 215 miliarde de dolari (!!), cînd cei 158 milioane de locuitori l-au ales preşedinte pe profesorul de economie Fernando Henrique Cardoso. „Profesorul" s-a apucat să le ţină cursuri brazilienilor, la televizor, învăţînd familiile cum să se descurce în vîrtejul economiei de piaţă. În acelaşi timp a lansat planul „Real", de asanare a birocraţiei, de reducere a cheltuielilor publice, de aplicare exponenţială a fiscalităţii, *făcîndu-i şi pe cei bogaţi să-şi plătească impozitele* (căci aici e şpilul: nu cei care au susţinut bugetul unei ţări ci cei care n-au...!). Rezultatele: inflaţia a scăzut, în cîţiva ani, la procente rezonabile, investiţiile străine au atins cifra de 22 miliarde dolari (în 1997), aproape peste noapte a crescut puterea de cumpărare a omului simplu. Vine însă zguduirea „cazinoului planetar" din acest an, Asia de Sud Est se cutremură, Rusia la fel, ce credeţi că i se întîmplă Brazilei? Vitejii investitori retrag, în grabă, nu mai puţin de 25 miliarde dolari, în doar cîteva săptămîni! Brazilienii reacţionează alegîndu-l a doua oară ca preşedinte pe profesorul lor, acesta impune un nou plan de austeritate - şi Fondul Monetar Internaţional promite, imediat, un împrumut de 165 miliarde de dolari (!!! - te crucești, nu alta, România cere doar 1 mîliard...).

De ce? Pentru că Brazilia reprezintă 20% din exporturile SUA şi dacă economia ei „sare", urmează zguduirea economiei nord americane şi... crahul global.

...În septembrie, pe Pămînt, toate bune, doar că un ciclon s-a abătut, în acest an, asupra planetei, dărîmînd aproape 40% din economia mondială. De fapt, nu din economia reală, ci din cea inventată de bursele de valori, acest adevărat cazinou planetar, care merge absolut de capul lui, speculatorii de monedă şi acţiuni - brokerii, cum li se zice - acţionînd haotic, cu un singur Dumnezeu în faţă: acela al profitului, cît mai mare, cît mai discret, cît mai uşor de transformat (fără impozite!) în conturi sigure din Elveţia sau America de Nord. Societatea de piaţă planetară a anilor '90 a şi dus, de altfel, la discrepanţe usturătoare, scria recent, „Le Monde diplomatique": dacă în 1960 locuitorii ţărilor dezvoltate, aproape 20% din populaţia lumii, aveau un venit de 30 de ori mai mare decît cel al porţiunii de 20% trăind în ţările cele mai sărace, în anul 1995 acest indice a devenit 182! Deci, în patru decenii bogaţii au devenit de încă 6 ori mai bogaţi decît săracii. Iar cele mai bogate 3 persoane din lume, aflaţi, posedă o avere superioară bugetelor reunite ale celor mai sărace 48 ţări ale lumii!... Zguduitor: 3 pămînteni, 3 fraţi ai noştri întru specie sînt mai bogaţi decît un sfert din populaţia globului, 1450000000 de vecini, care îşi tîrăsc viaţile de azi pe mîine, lipsiţi de cele mai elementare produse ale vieţii: apa, hrana, îngrijirea medicală, educaţia.

Aşa stau lucrurile în vortexul lumii, aici, la noi acasă, pe planeta Terra, cea dominată de societatea de piaţă, cu al ei cazinou planetar.

(Va urma)

Dosarele frumuseții

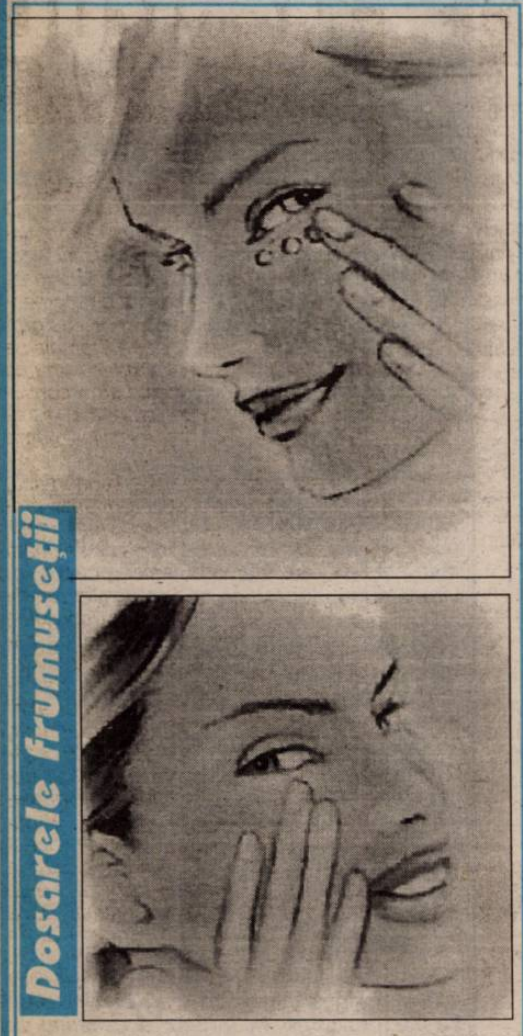

În miezul iernii... frumos

BRONZATE

În zilele friguroase de iarnă doriți să afișați un bronz natural? Nimic mai simplu, spune Terry, una dintre creatoarele de machiaj de la Yves Saint Laurent, oferind și cîteva sfaturi de specialitate.

● În primul rînd, trebuie să „vă jucați"cu tonalități de brun pentru a machia buzele și pleoapele.

● Dacă aveți tenul mat și sînteți brunetă, tonurile arămii vi se potrivesc. Cu o pudră luminoasă („Invisible" sau „Terracotta" nr. 2 – Guerlain) și un corector veți avea un ten „rumenit de soare", pus în valoare și de culoarea părului.

● Blondelor cu tenul mat li se recomandă tonurile „noisette". Pentru a păstra o anumită transparență, foarte potrivită blondelor, nu încărcați obrazul cu prea multă pudră. De asemenea, folosiți un anticearcăn și un gel colorat discret. Acest machiaj pune în valoare frumusețea ochilor.

● Dacă tenul dv. este roz, nu folosiți niciodată rozul pentru a masca o micro-vascularizare sau o cuperoză. Preferați un fond de ten bej, apoi o pudră transparentă. Zonele în relief (fruntea, nasul, pometii obrajilor) pudrați-le cu o pudră în tonuri aurii.

● În cazul tenurilor strălucitoare, blondele vor folosi tonuri de culoarea mierii, iar brunetele tonuri de culoarea caisei.

Pentru că tenul nu este complet uniform, trebuie evitat efectul de „mască" ce îl dau cosmeticele folosite în cantitate mare. Se recomandă un machiaj discret.

Pentru părinți

PRECOCITATEA... gustului artistic

Fără nici o rezervă psihopedagogii spun că gustul artistic și plăcerea lecturii se deprind chiar de la 4 ani. Cuvîntul reprezintă pentru cei mici cheia înțelegerii și cunoașterii lumii înconjurătoare. Primele cuvinte rostite de cei mici reprezintă un veritabil eveniment, așteptat cu emoție de părinți. Spre zece luni primul „mama" declanșează adesea extazul părinților. În continuare, pentru a-și ajuta copiii să învețe să vorbească repede și corect, ar trebui în primul rînd părinților să le placă să vorbească. A comunica nu înseamnă a repeta amuzați abrevierile inventate de cel mic sau a citi ziarul cu voce tare. Foarte important este de a răspunde gînguritului său cu fraze frumoase, îmbogățite mereu cu cuvinte binecunoscute încă micuțului. Și dacă pînă pe la patru ani deprinderea limbii materne este de mare importanță, același lucru este valabil și în ceea ce privește învățarea unei limbi străine. La ora actuală în țările europene majoritatea părinților doresc ca micuții să cunoască de la vîrste mici și limbi străine. Dar între deprinderea limbii materne și începutul învățării unei limbi străine, spun psihologii, ar fi bine să existe un decalaj minim de șase luni. La 4-5 ani copiii sînt pasionați de lumea poveștilor și sînt curioși să descopere „magia cuvintelor". Este și momentul potrivit pentru învățarea literelor alfabetului? „Cînd un copil întreabă ceva este ideal să i se răspundă cît mai corect și complet, este de părere psihologul Didier-Luc Chaplain. Ar fi absurd să nu i se satisfacă și această curiozitate. Dar trebuie știut faptul că înainte de școala primară copilul înțelege lumea ca un joc. El are deci nevoie mai ales de mișcare, nu de intelectualizare. Așa încît toate cunoștințele ce se vor transmite folosind jocul drept metodă sînt pozitive."

În opinia psihologului Hélène Gilbert interesul unui copil pentru carte sau plăcerea lecturii depind enorm de mediul familial.

În egală măsură, chiar de la 4 ani copilul poate descoperi muzica și pictura. Să nu uităm, toți copiii adoră pictura. Dacă ei se distrează pictînd, să-i învățăm să descopere și o operă de artă. Cea mai simplă modalitate o reprezintă vizitarea muzeelor și expozițiilor. Numai că primele vizite trebuie să fie foarte rapide, aproape ca o cursă, pentru a rămîne în mintea copilului o senzație de regret că nu a putut vedea mai mult. Dacă ați reușit acest lucru, puteți fi siguri că veți insufla cu ușurință copilului dv. gustul artistic.

Gastronomice

Cititoarea noastră din Cluj-Napoca, doamna Matilda Tudoriu, ne sugerează să continuăm „marea paradă a prăjiturilor mărunte" cu:

Aluat de plăcintă umplut cu nuci sau mere

200 g unt, 200 g smîntînă, 250 g făină.

Se prepară un aluat bine frămîntat și se dă la rece pentru o oră. Se împarte apoi în două: se întinde o foaie cît tava și se pune pe ea uniform umplutura dorită.

UMPLUTURĂ CU NUCI

1. Nuci măcinate, amestecate cu zahăr și albuș bătut spumă, coajă de lămîie și rom.

2. Nuci măcinate, amestecate cu zahăr puțin lapte și ținute puțin la foc, amestecînd să nu se prindă, pînă capătă consistența unei creme.

UMPLUTURĂ CU MERE

Merele curățate de coajă se rad pe răzătoare, se pun într-un castron și se amestecă cu zahăr. Se lasă ½ oră. Se scurge zeama, apoi amestecăm cu un vîrf de cuțit de scorțișoară.

Peste foaia de aluat din tavă se presară pesmet fin sau griș. Punem uniform compoziția de mere, punem a doua foaie pe care o ungem cu unt. Se dă la cuptor.

E bine de știut

Relațiile interumane și... DOPAMINA

Dopamina, acest „produs al neuronilor identificat în creier" este implicată într-o infinitate de procese biologice. Jean-Didier Vincent, profesor de fiziologie la Universitatea din Bordeaux, consideră că acest neuromediator este un pion important în relațiile interumane, în comportamentul sexual, în geneza plăcerii, în funcția de reproducere, în lactație și chiar în controlul expresiei hormonale a creierului. Același lucru se petrece și cu nonadrenalina. S-a demonstrat importanța sa în procesele sexuale, dar se cunoaște la fel de bine faptul că acest neuromediator este eliberat și în situații de stres. Ritmul aparte al inimilor îndrăgostite s-ar datora aceleiași particule. Încercînd să descifreze sofisticata chimie a neuromediatorilor cercetătorii au avut și alte surprize. S-a stabilit astfel că serotonina inhibă... plăcerea. Descoperirea pare ciudată știut fiind faptul că intervine în derularea somnului și a viselor. Echilibrul acestei misterioase mașini ce alcătuiește plăcerea fizică este deosebit de fragil. Născută în creier dorința „circulă" în vasele sanguine transportată de un ansamblu de hormoni. Apariția lor, la un moment dat și într-o concentrație anume este comandată de creier după un scenariu ce este departe de a fi elucidat. Fiecare dintre acești hormoni exercită un control asupra producerii celorlalți fără a se putea stabili cu certitudine corelațiile respective. Cea care declanșează senzația iubirii este însă o peptidă trimisă de hipotalamus în hipofiză. Producerea sa este reglată de hormonii sexuali masculini (testosteron), dar și de cei feminini (estradiol și progesteron). Recent s-a descoperit faptul că hormonii androgeni contribuie la declanșarea dorinței sexuale chiar și la femei. John Bancroft a emis ipoteza existenței unui sistem central al excitabilității dependent de androgeni. Acest sistem ar putea fi situat în măduva coloanei vertebrale și ar avea o valoare reflexă.

Parcă pentru a complica și mai mult lucrurile cercetătorii au descoperit prezența la bărbați a unui hormon feminin, prolactina. Produsă de hipofiză, prolactina era cunoscută pentru acțiunea ei în dezvoltarea sînilor și a lactației în timpul sarcinii. Bărbații o fabrică și ei în cantitate mică, iar creșterea anormală a procentului este corelată cu diminuarea dorinței sexuale. La femei hormonul dorinței și plăcerii sexuale este fabricat de ovar, dar și de glandele suprarenale. Oricum, apreciază John Bancroft, este foarte clar că sexualitatea are fundamente neurofiziologice și deci cercetarea creierului va putea oferi răspunsuri și pe această temă.

Pentru dumneavoastră, doamnă

Un caz pe săptămînă

„Mă numesc S.G. și sînt din Baia Mare. Din 1993 aveam, ca diagnostic, hipotiroidism de tip central, gușă nodulară, spasmofilie. Am urmat tratamente medicamentoase dar fără rezultate bune. Anul trecut am început un tratament bioenergetic cu doamna Vasilica Ciupea, maestră cu capacități extrasenzoriale de categorie internațională. După numai 5 ședințe nodulii de la gît au dispărut și am început să mă simt foarte bine. Înainte mă sufocam, nu puteam dormi, mă durea inima, nu aveam încredere în mine, eram greoaie și totuși fără putere. Este fantastic să te vindeci fără medicamente și fără bisturiu..."

*

Redacția revistei noastre facilitează cititorilor dornici să beneficieze de tratament bioenergetic accesul la „Cabinetul Ciupea" pe baza talonului alăturat. Posesorul unui astfel de talon decupat din revistă beneficiază de o reducere cu 10 la sută a costului tratamentului, ceea ce echivalează cu 25000 lei.

10% REDUCERE adică 25000 lei

TALONUL NR. 49

Numele și prenumele pacientului.....

.....

Adresa.....

Intervalul efectuării tratamentului.....

● Valabil pînă la 31 decembrie 1998 ●

Programări la telefon: 6862046

Pagină realizată de ECATERINA BĂTRÂNEANU

Indiscreții

Succes... „form-formidable"

La 74 de ani Azanavour este încă îndrăgostit. De viață, de muzică, de scenă. Și publicul răsplătește cu generozitate această pasiune. De curînd, a cîntat la New York, pe Broadway, „cu casele închise", fiind obligat să-și prelungească cu cîteva săptămîni seria de spectacole. Bucuria triumfului a împărțit-o cu Katia, fiica sa...

Prim-ajutor

Îngheţul

Îngheţul, cu sensul medical de hipotermie, se caracterizează printr-o răcire generală a corpului. În timpul unei şederi prelungite în frig, organismul nu-şi mai poate menţine temperatura la 36,5ºC, cum e normal, şi începe să se răcească progresiv, tinzînd să ajungă la temperatura mediului înconjurător. Îngheţul poate afecta persoanele care nu sînt îmbrăcate corespunzător temperaturii din mediul ambiant, pe cele care dorm în aer liber pe timp de ger (alpinişti, exploratori, paznici etc.), pe cele în stare de ebrietate care nu simt gerul şi nu iau măsuri de protecţie, persoanele acoperite de avalanşe de zăpadă etc. Extrem de periculoasă pentru viaţa omului este hipotermia cauzată de căderea accidentală în apă rece, deoarece, în apă, omul îşi pierde mai repede căldura corpului decît într-o atmosferă cu aceeaşi temperatură. Tocmai de aceea, supravieţuirea nu durează mai mult de 30-60 de minute într-o apă de 0ºC.

Îngheţul are mai multe faze, caracterizate prin semne clinice diferite:

Faza I. Persoana prezintă tremurături generalizate, agitaţie, dureri musculare, mai ales la ceafă. Pielea se albeşte, ritmul respiraţiei creşte, iar pulsul este rapid.

Faza II. Îngheţatul se simte epuizat ca urmare a efortului muscular produs de tremurături, este amorţit, prezintă somnolenţă, indiferenţă, încît nu mai e capabil să ia decizii sau măsuri de autosalvare. Cînd temperatura corpului ajunge la 30º, îşi pierde cunoştinţa.

Faza III. Respiraţia şi pulsul se răresc, omul devine rece, imobil, intră în comă şi poate să moară în lipsa măsurilor de salvare.

Supravieţuirea depinde de gradul de răcire a corpului; la temperaturi de peste 31ºC şansele de salvare sînt mari; în schimb la temperaturi sub 30ºC, şansele de supravieţuire sînt de 50%.

Primul ajutor. Se scoate cît mai repede persoana îngheţată din zăpadă, apă sau ger. Se acoperă imediat cu echipament căduros şi se transportă într-o cameră încălzită. Ideală este reîncălzirea corpului într-o cadă cu apă la temperatura de 30ºC, care se încăzeşte treptat turnîndu-se cîtă puţină apă fiartă, pînă ajunge la temperatura corpului (36,5ºC). La început, mîinile şi picioarele vor fi ţinute în afara căzii. În lipsa căzii cu apă caldă, se va reîncălzi organismul începînd de la gît, în jurul căruia se vor pune comprese sau sticle cu apă caldă (35ºC) a căror temperatură se va creşte progresiv, pînă la 42ºC. În lipsa termometrului, temperatura sticlelor cu apă se va încerca pe pielea obrazului, pentru a nu fi prea fierbinţi. Nu se recomandă reîncălzirea persoanei îngheţate la foc, deoarece în acest mod nu se poate încălzi uniform tot corpul. *Cînd lipsesc toate mijloacele enumerate, reîncălzirea se mai poate face prin introducerea victimei într-un sac de dormit, împreună cu o persoană sănătoasă.*

Dacă temperatura luată în rest (deci nu la subsuoară) se ridică la peste 30ºC, iar persoana îşi recapătă cunoştinţa, viaţa este scoasă din pericol. Lichidele calde, uşor îndulcite, un sedativ (Distonocalm, Lizador) sînt binevenite în această etapă de prim ajutor.

VÎRSTA VÎRSTELOR

ARCADIE PERCEK

După cum aţi aflat din presă, senatorul american de Ohio, John Glenn, în vîrstă de 77 de ani, s-a îmbarcat în această toamnă, mai precis pe 29 octombrie, la bordul navei spaţiale „Discovery", împreună cu alţi şase astronauţi, pentru un zbor în spaţiu de nouă zile. Merită a şti, că acest zbor are loc la mai bine de 36 ani de la primul său zbor în spaţiu, cînd a efectuat de trei ori înconjurul pămîntului pe orbită. De asemenea, merită a şti, că în planul navei spaţiale şi a echipajului ei figura printre altele şi efectuarea de 83 experienţe ştiinţifice, urmărindu-se printre altele şi efectele imponderabilităţii asupra organismelor îmbătrînite, într-un asemenea experiment John Glenn fiind un cobai sui-generis, pe care au fost studiate efectele psihologice ale îmbătrînirii, în condiţiile menţionate.

◆ Pînă vom şti cu exactitate rezultatele acestor experienţe, vom face o serie de considerente generale asupra vîrstelor umane, insistînd în special asupra aceleia care l-a făcut celebru pe John Glenn, şi pe care pe bună dreptate am denumit-o vîrsta vîrstelor, şi care este cea psihologică.

◆ Din capul locului subliniem faptul că *omul are mai multe vîrste*, cea cronologică sau calendaristică, în virtutea căreia anul este folosit ca unitate de măsură fiind cea mai obişnuită. Această vîrstă, deşi foarte importantă, nu poate fi considerată nici pe departe ca fiind unica modalitate prin care poate fi măsurată viaţa umană.

◆ Medicina modernă, însuşindu-şi un alt criteriu de măsurare, acela biologic, şi lăsînd criteriul cronologic doar în seama oficiilor de stare civilă, a făcut un evident pas înainte, constatînd experimental că *nu există un paralelism infailibil şi obligatoriu între vîrsta cronologică sau calendaristică, şi cea biologică*, motiv pentru care nu trebuie să ne surprindă că vedem adeseori oameni de 40 de ani, care ni se par deja a fi bătrîni, şi alţii cu vîrste mult mai înaintate, cum este cazul lui John Glenn, care ni se par a fi încă tineri.

◆ Toate aceste deosebiri, provin din faptul că *procesul îndelungat şi silenţios al îmbătrînirii este grevat de un acut coeficient de personalizare.* Aşadar, *fiecare îmbătrîneşte în felul său şi, ceea ce este şi mai important, în ritmul său.*

◆ Alături de vîrstele menţionate, a mai fost identificată pe parcurs şi vîrsta psihologică, realitate care provine din faptul că organismul regresează în cursul îmbătrînirii, în ritmuri care nu se suprapun peste ritmurile biologice. Voi da un unic exemplu din miile pe care le-aş putea da, toate atestînd această realitate.

◆ Este cunoscut, în acest sens, cazul lui Voltaire care, impresionat de metabolismul său precar, şi implicit de vîrsta sa denumită de medicină biologică, declara ferm apropiaţilor săi: „Je suis né, tué", ceea ce tradus însemnează m-am născut mort. Ei bine, cu toată această declaraţie, Voltaire a trăit pînă la vîrsta patriarhală de 84 ani, exteriorizînd o frapantă efervescenţă spirituală, consfinţind parcă discrepanţa care există între vîrsta biologică şi cea psihologică.

◆ Această ultimă vîrstă, pare a explica mai corect îmbătrînirea, în comparaţie cu vîrsta cronologică şi cu cea biologică. Omului îi mai este proprie însă şi o vîrstă socială, ca şi una intelectuală, fără a mai vorbi de faptul că tot el are şi vîrsta arterelor sale, ca şi a memoriei de care dispune, realităţi de care vom vorbi altă dată.

CEAIUL ŞI CAFEAUA - pro şi contra

DORIN MĂRAN

Cafeaua şi ceaiul (verde sau negru) au un numitor comun: ambele băuturi sînt excitante. Ele au însă şi virtuţi ascunse mai puţin cunoscute al căror efect benefic în ameliorarea bolilor respiratorii şi în prevenirea anumitor tipuri de cancer este o certitudine.

Nu doar cafeaua ci şi anumite moduri de preparare a acesteia au ca efect creşterea colesterolului, datorită prezenţei a două substanţe numite cafestol şi kahweol. Acestea se găsesc cu predilecţie în cafeaua de tip arabica şi, ca mod de preparare, în cafeaua turcească sau fiartă. În schimb în cafeaua expreso sau filtru ele sînt aproape inexistente. Specialiştii apreciază că un număr de 5-6 ceşti de cafea tradiţională pe zi are ca efect mărirea colesterolului de la 9% la 14% în decurs de şase luni. Cafeaua antrenează în acelaşi timp o creştere a presiunii arteriale mai accentuată la persoanele care au o tensiune ridicată, constituind un real factor de risc în declanşarea unui atac tromboembolic, mai ales în cazul unui consum ce depăşeşte 3 cafele pe zi. Un studiu efectuat pe un eşantion de 858 de femei a demonstrat faptul riscul infarctului non-fatal este de două ori mai mare în cazul unui consum de 7-9 cafele pe zi. Spre deosebire de cafea, ceaiul negru sau verde nu duce la creşterea colesterolului stopînd procesul de oxidare a acestuia şi diminuînd fenomenele de tromboză. Riscul bolilor cardiovasculare este în general redus dacă acest consum este moderat şi regulat.

Ceaiul verde, un produs anticanceros

În cazul animalelor, ceaiul verde previne apariţia cancerului de piele, plămîni, esofag, stomac, pancreas, ficat, glande mamare sau colon. Anchetele epidemiologice au relevat faptul că în cazul omului, ceaiul verde diminuează riscul cancerului de stomac. Ceaiul negru, în schimb poate favoriza apariţia cancerului de colon. La cafea, datele sînt contrastante, aceasta poate preveni cancerul de colon dar prezintă un risc posibil în apariţia cancerului de vezică.

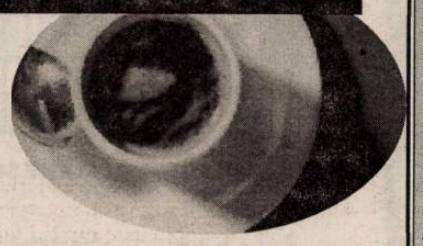

Cafeaua ameliorează unele boli respiratorii

Cafeaua acţionează ca un bronhodilatator. În cazul astmaticilor, consumul acesteia favorizează o ameliorare a funcţiilor respiratorii. S-a mai constatat că riscul astmului e mai mic în cazul băutorilor de cafea. O ceaşcă pe zi reduce acest risc cu 5%, două ceşti cu 23%, 3 ceşti cu 28%.

Cafeaua, un factor de stres

Dozele, chiar moderate, de cafeină ridică nivelele de adrenalină şi noradrenalină în sînge, aceşti doi neurotransmiţători contribuind la apariţia stărilor de stres. Renunţarea bruscă la consumul de cafea produce însă stări de anxietate. Un grup de medici ai armatei israeliene a constatat, în urma unui studiu efectuat în 1990, că reacţiile intense de stres ale soldaţilor erau favorizate în mare măsură de consumul unor cantităţi importante de cafea şi deopotrivă de întreruperea consumului în timpul luptelor.

Cîteva kilograme mai puţin?

Consumul regulat de ceai sau cafea are ca efect pierderea moderată a greutăţii corporale. Efectele în acest sens pot fi spectaculoase în cazul în care cafeina este asociată cu efedrina sau aspirina. Un cocteil ce nu poate fi recomandat însă decît cu avizul medicului.

MEDICUL vă răspunde

Margarina, stresul şi... inima

Un cititor din comuna Bran, judeţul Braşov, şi anume Dl Emil Teodorescu, a fost operat pe cord deschis, şi în chip de dietă i s-a recomandat, printre altele, să nu consume grăsimi animale, ci margarină. Domnia sa ne întreabă dacă margarina marca Holland, pe care doreşte să o consume, conţine cu adevărat numai grăsimi vegetale, cum se specifică negru pe alb într-o reclamă.

Teoretic, stimate Dle Teodorescu, toate margarinele conţin, măcar preponderent, grăsimi vegetale. Totuşi, pentru a vă da un răspuns cît se poate de precis la întrebarea dv., m-am adresat în acest sens unui coleg din Olanda care, după investigaţiile de rigoare, a aflat că, într-adevăr, această margarină conţine numai grăsimi vegetale. Profit însă de acest prilej, pentru a vă mai da un sfat medical, şi care este mult mai important ca primul. Dacă vreţi să trăiţi mult şi bine, chiar în condiţiile de operat pe cord deschis, evitaţi pe cît posibil stresul, respectiv această gheară pe care el o instalează în psihicul nostru, el generînd cu timpul suferinţe dintre cele mai variate, care vizează în primul rînd cordul. Ştiu că, în urmă cu cîţiva ani, a apărut în cadrul Editurii Teora din Capitală, o carte intitulată „STRESUL ŞI RELAXAREA". Cartea n-am mai văzut-o prin librării, dar am reuşit să obţin adresa editurii Teora, căreia vă rog să vă adresaţi, şi care vă mai poate furniza cred, din rezervele ei, un exemplar din această carte, de un mare folos, mai ales prin gimnastica de tip special pe care o recomandă - RELAXAREA - pentru a face faţă stresului. Adresa în cauză este: „EDITURA TEORA, C.P. 7-54, Cod 75300, Bucureşti".

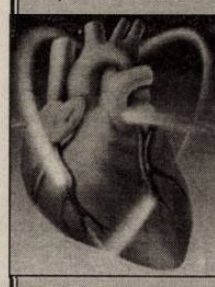

Dr. ANDREI ONU

Terapie naturală

Cum se prepară

OŢETUL DE MERE

Se spală merele de impurităţi şi se dau pe răzătoare - necojite. Terciul obţinut se introduce într-un vas de sticlă (borcan) şi se toarnă apă călduţă, care a fost în prealabil fiartă (0,5 litru apă pentru 0,4 litru terci de mere).

Pentru fiecare litru se adaugă 100 g zahăr sau miere, 10 g drojdie de bere şi 20 g pîine neagră, uscată.

Vasul neacoperit se păstrează într-o cameră întunecoasă, la temperatura de +20ºC, timp de 10 zile, de 2-3 ori pe zi terciul se amestecă cu o lingură de lemn, după care se strecoară printr-o pînză rară. Pentru fiecare litru de suc se adaugă 50-100 g miere sau zahăr, se amestecă bine şi se leagă vasul la gură cu tifon, în vederea continuării fermentaţiei, la temperatura de 20-30º C.

Cum se conservă

După 40-60 de zile, lichidul se limpezeşte, se trage la sticle strecurat cu tifon, se astupă cu dopuri de plută, se ceruiesc şi se păstrează în spaţii răcoroase.

Mod de întrebuinţare

● se recomandă în combaterea obezităţii, asociată cu tulburări cardiace, în tensiune arterială, dureri de cap, ameţeli şi oboseală cronică - cîte 2 linguriţe de oţet de mere într-un pahar cu apă, la fiecare masă;

● pentru înlăturarea oboselii cronice se administrează - în amestec cu miere - cîte 2 linguriţe înainte de culcare. Pentru tratarea durerilor de gît se recomandă gargară cu soluţie obţinută dintr-o linguriţă de oţet la un păhărel cu apă, la interval de o oră;

● oţetul de mere reţine din fruct diferite elemente ca: fosfor, clor, sodiu, magneziu, calciu, siliciu, sulf, fier şi multe alte microelemente asociate cu potasiul - absolut necesare sănătăţii noastre. *(D. R.)*

Problemele nu recunosc vîrsta

- Prima întrebare ne este adresată de Domnul D.M. din Constanţa, în vîrstă de 62 de ani, şi este... în ton cu subiectul fierbinte al acestor zile: Viagra. Domnul D.M. este interesat să ştie dacă şi la această vîrstă se poate consuma Viagra.

- Cel mai bine ar fi să consultaţi medicul înainte de a o face. Şi în acest caz vă recomand să luaţi legătura cu doamna doctor Ileana Marinescu, medic endocrinolog la Spitalul Parhon. (Pentru consultaţii trebuie să sunaţi la telefonul 2232041).

Cred că problema care se pune în cazul dumneavoastră este de a alege între beneficii şi riscuri. Acesta este şi motivul pentru care mai ales la această vîrstă, vă recomand consultarea unui medic specialist endocrinolog: problemele ar putea fi totuşi mult mai simple.

În ce sens? Cu cît un bărbat înaintează în vîrstă, cu atît nivelul testosteronului în sînge scade şi bărbatul respectiv are atît probleme generale de sănătate, cum ar fi astenia, slăbirea memoriei şi afectarea „stării de bine", cît şi probleme de dinamică sexuală, cum ar fi de exemplu slăbirea impulsului sexual şi a capacităţii de erecţie. Dacă doriţi să trataţi numai efectul, adică doar să stimulaţi capacitatea de erecţie pentru un timp relativ scurt, dar care ar putea să vă ofere teoretic beneficii, ar trebui să vă asumaţi riscul şi să luaţi Viagra.

dr. DANIELA POPESCU

Dacă doriţi însă să trataţi cauza la vîrsta dumneavoastră, şi să obţineţi nu numai performanţe sexuale sporite, dar şi îmbunătăţirea stării de bine general, şi aceasta pentru o perioadă îndelungată, vă sfătuiesc să folosiţi un produs cu testosteron natural deja foarte cunoscut şi studiat, undestor, lipsit de efectele secundare ale medicamentului mai sus menţionat. Consultaţi înainte medicul! Ambele produse se pot găsi la farmacia Leda din Bucureşti.

- Cea de a doua scrisoare, parcă pentru a ne arăta, cum spuneam, că problemele apar la orice vîrstă, revine asupra unui subiect despre care am mai vorbit: se mai poate face ceva în zilele imediat următoare fecundării sau în momentul în care a fost constatată nerevenirea ciclului? Ce sfat îi daţi Feliciei din Buzău?

- Există metode contraceptive eficace în primele 72 de ore după contactul sexual neprotejat. Una dintre acestea se numeşte chiar „metoda pilulei de a doua zi", şi constă în administrarea nu doar a una, ci a două pilule, şi aceasta zilnic, timp de trei zile maximum, adică de 72 de ore.

S-ar putea să apară efecte secundare - să vă fie rău, să aveţi dureri de cap, greţuri, vărsături. De aceea este totuşi mai bine să vă protejaţi din timp, folosind pilula în mod normal, adică în fiecare zi.

Rubrică realizată de
MIHAELA DOROBANŢU

Explozie de viață în Valea Morții: „primăvara secolului"

Din cîte ţin minte botaniştii, aşa ceva nu s-a mai pomenit, după cum consemnează revista franceză „Ça m'interesse". Doar în cîteva zile, deşerturile Californiei - din Nevada pînă în New Mexico s-au acoperit cu un fantastic covor de flori sălbatice multicolore. O inedită explozie de plante roz (Abrioniavillosa), purpurii (Phacelia distans), albe (Enothera deltoides), portocalii (Eschscolzia mexicana) şi galbene (Geraceea canescens) a schimbat radical decorul acestor locuri cu solul de obicei pîrjolit de soare, unde nu cresc, primăvara, decît cîteva flori rare. Paradoxal, această copleşitoare înflorire a deşerturilor se datorează unei catastrofe climatice, produsă la intervale de 3 sau 7 ani de apariţia curentului marin El Niño (în largul Americii Centrale şi al Americii de Sud). Avînd o intensitate excepţională în acest an, respectivul curent cald (18-26 grade Celsius) perturbă total meteorologia planetei. Lui i se datoresc anul aceasta seceta pustiitoare din Indonezia, iarna deosebit de geroasă din Canada şi inundaţiile din SUA. De altfel, deşerturile - mai ales cele din Valea Morţii, unde temperatura aerului poate atinge 57 grade Celsius, iar cea a solului 97 de grade, ploile obişnuite nedepăşind cantitativ 5 cm anual - au profitat de respectivul exces de umiditate. Anul acesta el a permis unui număr de 900 de specii indigene, care supravieţuiesc înfigîndu-şi rădăcinile la peste 15 cm în pămînt, să înflorească. Seminţele, în stare de letargie vreme de mai mulţi ani, au găsit brusc condiţiile ideale pentru a reveni la viaţă. A rezultat un spectacol, pe care botaniştii nu au ezitat să-l considere „primăvara secolului".

Arta preistorică în Tanzania

Într-o regiune centrală din Podişul Tanzaniei, cu mai bine de 60 de ani în urmă, au fost descoperite stînci acoperite de desene reprezentînd figuri stilizate de oameni şi animale. Cercetătorii au stabilit că acestea au o vechime de cîteva mii de ani în vreme ce Carbonul 14 a indicat o vechime a culorilor mult mai mare. Frescele găsite în locuri adăpostite de intemperii au revelat cercetătorilor mult mai mult decît osemintele, uneltele de piatră şi alte rămăşiţe găsite după îndelungate săptămîni.

Stîncile - un templu tabu

Din 1935 pînă în zilele noastre, locul unde se află aceste stînci nu poate fi găsit decît cu ajutorul tribului Iraugi. Bătrînii consideră locul sacru un adevărat templu. Pentru a se pătrunde aici e nevoie de un întreg ritual. Oamenii spun că spiritele cer un sacrificiu. Vizitatorii sînt obligaţi să se conformeze. De aceea cumpără cîte o capră, pe care oamenii tribului o perpelesc în foc şi o mănîncă după ce i-au scos stomacul şi i-au golit conţinutul pe stînci.

Imaginaţie şi talent

Scenele se succed cu o anume regularitate, fiecare artist lucrînd în continuarea predecesorului său. Nu se observă nici un fel de corecturi sau reveniri, ca la artiştii moderni. Imaginile sînt delicate şi fiecare poartă amprenta creatorului.

Culorile au fost realizate dintr-un amestec de pigmenţi cu grăsimi naturale. Probabil artiştii şi-au confecţionat un fel de creioane realizînd totul în roşu, negru şi alb, mai rar galben şi portocaliu. Primele figuri însă par a fi realizate cu virful degetelor, schimbările ulterioare în stil aparînd în mod evident.

Frescele subliniază şi felul de viaţă al artiştilor. Vînători fiind, primul animal reprezentat este cîinele, apoi apar turmele de antilope, şerpi şi rinoceri. Unice în pictura tanzaniană sînt acele trupuri de animale trasate din linii paralele. Totul este pictat cu realism, fără a fi neglijate detalii. Se văd picioarele animalelor dar, de cele mai multe ori fără copite sau labe, sugerînd ori o manieră de stilizare, ori faptul că au fost observate stînd în iarbă. Uneori artiştii şi-au permis licenţe: urechi mai mari, spirale mai puţine la coarne, subliniind propria lor imaginaţie creatoare.

Oamenii - o prezenţă permanentă

Un loc important printre aceste desene îl ocupă reprezentările umane. Oamenii apar adesea în adevărate procesiuni. Uneori în chip de sclavi, legaţi în lanţuri, mai rar căzuţi, probabil ucişi, alteori înotînd sau dansînd. Sînt îmbrăcaţi sau goi, au pieptănături sofisticate sau sînt lipsiţi total de păr. Feţele nu li se văd însă niciodată. De altfel se cunoaşte teama superstiţioasă a unor triburi de a fi fotografiaţi, teamă transmisă probabil din vremuri străvechi.

Oamenii sînt de o incredibilă varietate: înalţi sau scunzi, cu sau fără bijuterii, imposibil de clasificat. Printre aceştia se detaşează însă tipul Kolo, înalt şi subţire, cu pieptănătura elaborată şi haine largi. Mîinile au numai trei degete, mijlociul fiind mai lung decît celelalte. Uneori are o coadă subţire, de leu, iar picioarele au degete lungi, pe vîrful cărora merge ca şi cum ar umbla pe tocuri.

Muzica şi dansul sînt teme preferate şi se pare că oamenii nu erau străini nici de băuturile alcoolice, fiind surprinşi fie bînd, fie veghind vase rotunde, în care fermenta, probabil, vin de palmier. Nicăieri nu apar însă femei sau copii, se pare, din raţiuni religioase.

Orgoliu vînătoresc

În afara animalelor menţionate, în picturile tanzaniene nu apar animale mărunte ca iepurii sau antilope mici, cu toate că arheologia probează existenţa lor. Artiştii şi-au concentrat atenţia în special asupra animalelor mari, ca elefanţi, girafe, rinoceri. Totul subliniază atît succesul obţinut prin vînarea unui asemenea exemplar, cît şi un anume respect pentru cel ucis. De aceea sînt reprezentate aici şi carnivore, în special lei, priviţi cu aceeaşi admiraţie şi în zilele noastre, cînd se ştie că un războinic nu poate privi în ochii unei femei pînă nu ucide un leu.

Concepţiile şi orgoliile s-au păstrat cu sfinţenie şi de aceea trebuie înţeleasă abundenţa leilor pe frescele tanzaniene.

Care este viitorul acestor fresce?

În ciuda credinţelor bătrînilor din triburi şi a opreliştilor impuse de aceştia, vizitatori nedoriţi au invadat totuşi locurile, ştergînd vopselele şi scriindu-şi numele pe pereţi.

Guvernul a luat măsuri îngrădind locul dar rău-voitorii au depăşit acest obstacol. Se speră însă ca prin acţiuni conjugate aceste comori de artă vor fi salvate. *(Irina Stoica)*

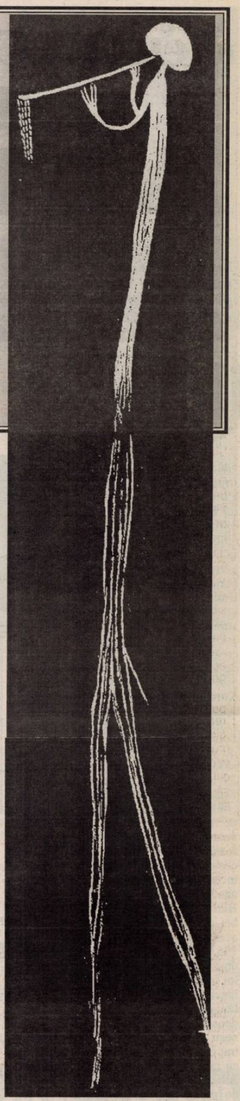

Un astronaut mereu implicat: YOUNG!

Prof. dr. FLORIN ZĂGĂNESCU

În 1962 a stabilit două recorduri de performanţă pentru avioane reactive; în martie 1965 a fost copilot la bordul navei GEMINI-3; în iulie 1966 - comandant al navei GEMINI-10; între 18 şi 26 mai 1969, ca pilot al cabinei de comanda APOLLO-10 a colaborat la omologarea Modulului Lunar; în 1970 a fost rezeva comandantului navei APOLLO-13; în aprilie 1972 a condus misiunea APOLLO-16; în decembrie a fost din nou comandant de rezervă pentru zborul APOLLO-17, pentru ca, la 12 aprilie 1981, să conducă zborul inaugural al navetei spaţiale americane! Pentru ca să nu se spună că este un astronaut „inaugurator" (!), Young revine în noiembrie 1983 şi comandă naveta COLUMBIA, avînd la bord primul laborator SPACELAB!

Cu o asemenea carte de vizită, este clar pentru oricine că Young este unul dintre cei mai bine pregătiţi astronauţi pe care i-a folosit NASA; în prezent el este contra-amiral doctor inginer în rezervă şi îndeplineşte o funcţie de consilier guvernamental.

Anul acesta, la 17 septembrie, s-au împlinit 36 de ani de cînd fostul comandant de regiment de aviaţie ambarcată John Watts Young (n. 24 septembrie 1930 În Orlando - Florida), a sărbătorit, împreună cu soţia sa Barbara, primirea în grupul de astronauţi al NASA: a fost unul din cei nouă care, din 253 de candidaţi, au reuşit la severul concurs organizat de NASA pentru cel de al doilea grup de astronauţi.

REMEMBER

Young pozează lîngă steagul SUA „ORION" şi Lunar Rover.

Young nu s-a mulţumit să devină licenţiat în ştiinţe tehnice aeronautice cu diplomă de merit la Georgia Institute of Technology (1952) şi absolvent al U.S. Naval Test Pilot School (1959): el şi-a luat doctoratul în ştiinţe aplicative la Universitatea Tehnologică din Florida (1970), iar în 1972 a devenit membru al Intitutului American de Aeronautică şi Astronautică.

În ianuarie 1973 Young a fost numit coordonatorul grupului pentru naveta spaţială la Departamentul de astronautică aplicată; în cadrul acestui organism au fost efectuate pregătirile tehnice şi operaţionale ale Programului Space Shuttle (naveta spaţială).

Calităţile sale de bun organizator şi ex-perienţa dobîndită în zborurile spaţiale, i-au adus lui Young, în aprilie 1974, funcţia de Director executiv al Oficiului pentru astronauţi, din cadrul Directoratului pentru operaţiuni de zbor spaţial, la Centrul de zboruri cosmice Johnson; lui Young i-au revenit sarcinile de coordonare, planificare şi controlul activităţilor astronauţilor cuprinşi în Programul Navetei Spaţiale. De aici şi pînă la primirea sa în primul grup de pregătire a astronauţilor selecţionaţi de NASA pentru a pilota naveta spaţială, nu a mai fost decît un singur pas...

Young este un mare amator de pictură şi de desene animate. Soţia sa, Barbara, îl caracterizează astfel: preferă confortul de acasă unui camping, răspunde de calculatoarele de pe APOLLO, pentru studierea cărora lasă orice, dar nu este deloc un tip practic. Familia Young are doi copii: Sandra (n.1957) şi John (n.1959).

(Va urma)

Necazurile cîinelui de prerie

IRINA STOICA

Cîinele de prerie este un rozător cu blana cafenie, care trăieşte pe continentul american. E un animal mic şi ciudat, deloc prietenos cu omul. Primii exploratori ai Vestului il cunoşteau foarte bine, încă din vremea incursiunilor lui Coronado (1540-1542). În 1804 Lewis şi Clark menţionau numărul mare al acestor mici rozătoare, iar către sfîrşitul secolului al XIX-lea se estima că numărul lor este de ordinul miilioanelor.

Cîinele de prerie, deşi vînat cu îndîrjire de oameni, a încercat să supravieţuiască. Prin ce uimeşte însa acest animal? În primul rînd prin vocea sa ascuţită. Atît cel cu coada albă, cît şi cel cu coada neagră, singurele specii care au supravieţuit, au un comportament apropape social. Se ajută în confecţionarea galeriilor şi, mai ales, se avertizează în caz de pericol printr-un fel de lătrături şi schelelăituri. Semnalul unuia este preluat de ceilalţi, transformîndu-l într-un adevărat cor. Dacă animalul „a ieşit la aer", ridicat pe labuţele din spate, poziţia preferată, şi a observat un pericol, înainte de a dispărea în galerie face un salt în aer, ca o săgeată cafenie, şi scoate un fel de şuierat aparte. Acest comportament pare a fi contagios, pentru că imediat este imitat de ceilalţi din jur. Înaintrul galeriilor se refugiază de prădători, îşi face provizii de hrană, naşte puii şi, în cazul cîinelui de prerie cu coada albă, hibernează aproape şase luni.

Primăvara, începînd de la sfîrşitul lui februarie, ies afară şi grupurile încep să se „înţeleagă" între ele prin acea „conversaţie" specifică de la care li se trage şi numele de „cîine". Cuplurile îşi freacă năsucurile unul de celălalt şi îşi ating dinţii într-un soi de sărut. Unii oameni de ştiinţă au interpretat acest gest mai degrabă ca unul de recunoaştere decît ca un ritual de împerechere. Puii rămîn în galerii pînă la 4-5 săptămîni. Toamna ating dimensiunile părinţilor şi cu greu mai pot fi deosebite generaţiile.

Coioţii, bufniţele şi vulturii sînt duşmanii lor naturali de care ştiu să se apere. Lătratul lor colectiv reuşeşte să sperie chiar şi vulturii, care, de multe ori, renunţă la prada pe care apucaseră s-o prindă. Dar cel mai mare duşman rămîne Omul, care i-a otrăvit, a dat foc ierburilor, a înundat galeriile. Dacă aceste animale ar dispărea, o dată cu ele ar dispărea şi o bufniţă (mare distrugătoare de şerpi veninoşi) pentru care galeriile lor abandonate constituie un cuib sigur.

Cine a rostit primul cuvînt pe Terra?...

PAUL IOAN

...În gîceava lor interminabilă şi tot mai aprinsă, paleoantropologii arată cu degetul fie spre omul de Neanderthal, fie spre Homo sapiens. Cu alte cuvinte, primul sunet articulat purtător al unui mesaj inteligibil ar avea o vechime fie de 400000 de ani, fie de 50-60000 de ani. Iată, însă, că foarte recent, savantul american Richard Kay pune iarăşi pe jar această controversă. El a susţinut în cadrul Academiei de Ştiinţe a SUA că este foarte probabil ca omul de Neanderthal să fi spus prima oară „Mamă!", „Te iubesc!" sau „Ajutor!". Lăsînd gluma la o parte, să vedem care-i sînt argumentele.

Logica după care se conduc cercetătorii originii limbajului articulat e simplă: nu poţi să emiţi un anumit sunet dacă n-ai instrumentul adecvat. La om, acest instrument al limbajului este aparatul fonator construit într-un mod corespunzător. Adică: forma şi poziţia larynxului, forma limbii şi a cerului gurii, a cavităţii nazale etc. Ce spune Richard Kay confraţilor săi? El le reproşează că nu au studiat temeinic un amănunt al acestui aparat fonator la cele trei repere ale evoluţiei lui: primate (de exemplu cimpanzeu), omul de Neanderthal şi Homo sapiens (treapta lui cea mai veche, corespunzătoare apariţiei artei - vezi desenele rupestre). Acel detaliu decisiv este, după Kay, *canalul hipoglos, care permite unui nerv specific să ajungă la cea mai mare parte a muşchilor limbii şi să-l facă cît mai mobili, mai apţi pentru articularea cuvintelor.*

Teza lui Kay este pe cît de simplă, pe atît de revoluţionară: cu cît canalul hipoglos este mai dezvoltat, cu atît capacitatea dezvoltării limbajului vorbit este mai mare. Or, omul de Neanderthal are un canal hipoglos comparabil cu al lui Homo sapiens arhaic. Pe altă parte, Australopitecus şi Homo habilis (trăitori acum două milioane de ani) au acest canal redus şi apropiat de cel al primatelor. Concluzia? *Primul om care ar fi putut comunica prin limbaj vorbit ar fi omul de Neandethal, acum aproximativ 400000 de ani!*

Argumente şi contraargumente

În sprijinul acestei ipoteze vine şi o constatare mai veche, şi anume asemănarea obiectelor de piatră prelucrată, aparţinînd unor arii geografice foarte depărtate, cum ar fi Africa şi Asia. Cum se face că uneltele au aceleaşi forme şi dimensiuni dacă nu au comunicat între ei făuritorii lor, în urma unor migraţii pe mari distanţe? Alţi cercetători exclud comunicarea şi susţin o vocaţie utilitară similară, bazată pe aceleaşi nevoi şi pe o conformaţie asemănătoare a mîinii.

Noutatea adusă de teoria canalului hipoglos se loveşte de concepţia cultural-intelectuală asupra apariţiei limbajului, care spune că două evenimente epocale l-au determinat pe Homo sapiens să-şi construiască sunetele, cuvinte cu înţeles bine definit: 1. Colonizarea Australiei (acum peste 40000 de ani) şi 2. Nevoia de simboluri care să concretizeze trăirile sufleteşti (în Europa, acum 32000 de ani. Colonizarea a necesitat la rîndu-i simboluri pentru ca emigranţii să-şi impună localnicilor „legile" noi, aduse în special din Africa şi Asia.

Paleoantropologii nu au un verdict unanim. Dar detaliul scos la lumină de Richard Kay clatină vechile teorii, fără să le anuleze. Deocamdată.

TELEPORTARE? NU - DEOCAMDATĂ

MIHAELA DOROBANŢU

De cîte ori nu ne-am dorit să putem, aşa, ca prin farmec, să dispărem dintr-un loc şi să apărem într-altul! Cîte nu s-ar rezolva în felul acesta! Situaţia s-a complicat şi mai mult atunci cînd, după progresele formidabile ale ştiintei şi tehnologiei, poate ne-am gîndit că de aici poate proveni şi soluţia. Şi nu a fost aşa. Pentru că fizica a descoperit că există o seamă de limite, cum ar fi viteza luminii, pe care nimeni şi nimic nu le poate încă depăşi. Cel puţin nu în Universul nostru. Şi iată că, odată cu senzaţionalul zbor înapoi în spaţiu al „bunicului" exploărilor cosmice, John Glenn, odată cu un Premiu Nobel pentru medicină care recunoaşte... Viagra, ştiinţa intră încă o dată în forţă pe posturi de televiziune, în ziare şi pe Internet. Ducîndu-ne de fapt...

...Dincolo de poveşti

Dacă visele foarte mari sînt atît de greu de atins şi îţi pot oferi tot felul de surprize, de ce să nu recurgi la soluţia radicală: să găseşti o cale de a te „muta" practic instantaneu dintr-un loc într-altul, fără nici un vehicul şi sfidînd orice viteză - de fapt făcînd ca viteza de deplasare însăşi să nu mai aibă nici un sens!

Teleportare! Aşa cum a descris-o încă de la primele sale scrieri Isaac Asimov, aşa cum am văzut-o de atîtea ori în Star Trek sau alte filme Sci-Fi. Ne aşezăm într-un fascicul care ne scanează din cap pînă în picioare, pe noi, hainele, obiectele pe care le purtăm, apoi dispărem şi reapărem acolo unde „maşina" este programată să ne transporte. Şi... ajungem dincolo. La cîteva zeci de kilometri, sau sute, sau mii, sau cine ştie cîţi ani lumină. Întrebarea însă este: *cine* este cel care ajunge dincolo?

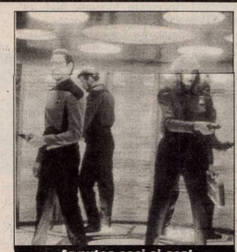

Ar putea sosi şi aşa! ...Sau cum apare teleportarea în Star Treck.

Original sau copie?

Într-un fel, teleportarea funcţionează ca un fax, unul tridimensional. Trecînd peste dificultăţile tehnologice în a realiza o asemenea instalaţie, mai rămîne încă o problemă. Şi mai dificilă, fiind una de principiu. Dacă pagina pe care tocmai am trimis-o prin fax rămîne acolo, pe biroul nostru, sau în vreun dosar, ce se poate întîmpla cu o persoană „faxată" prin teleportare?

...Dar şi galeriile cosmice ar putea constitui o ideală cale pentru teleportare.

Din cîte am văzut prin filme, respectiva persoană dispare şi apoi reapare la adresa de destinaţie. Dar: cel care tocmai a ajuns este „originalul" sau, ca în cazul faxului,, o „copie"? Şi dacă este o copie, ce s-a întîmplat cu originalul? Ei bine, din nou fizica ne spune că în nici un caz originalul nu poate să mai existe - el trebuie distrus. De ce? Din cauza a „ceva" care se numeşte *totală* atît poziţia cît şi viteza unei particule; sau energia şi timpul. Bine, veţi spune, *dar* de ce ne-ar interesa pe noi un asemenea principiu, valabil doar în lumea microscopică, cînd noi avem de-a face doar cu obiecte şi fiinţe din lumea noastră „obişnuită"? Din nou răspunsul nu este complicat. A teleporta *cu adevărat* ceva sau pe cineva, înseamnă a-l *„re-crea"* la o adresă finală. Cu alte cuvinte, înseamnă că trebuie să cunoaştem cu *precizie totală* tot ce ţine de structura sa, pînă la ultimele detalii. (Şi dacă vă gîndiţi ce înseamnă o asemenea investigaţie în cazul unei scrumiere de cristal, să spunem, gîndiţi-vă la un om, pentru care trebuie reprodus inclusiv creierul, „rezervorul" de memorie, sentimentele, personalitatea, bolile trecute şi prezente, pasiunile, hobby-urile şi cine mai ştie ce!) Şi tocmai această cunoaştere ne este *limitată* de legile fundamentale ale fizicii. Cum însă omul nu este, se pare, obişnuit să cedeze total, a apărut şi următoarea întrebare:

Soluţia?

Cel puţin *ideea* unei soluţii este legată tot de o descoperire memorabilă a fizicii teoretice: efectul (sau paradoxul) Einstein-Podolski-Rosen (EPR). Imaginat de cei trei în anii 1930 (şi să nu uităm de adevărata pasiune a lui Albert Einstein pentru aşa numitele experimente imaginate - „Gedanken Experimente"!), efectul constă în faptul că două particule elementare care intră în contact una cu alta, sînt „generate" împreună, devin *legate* (entagled) şi, într-o asemenea stare, ce i se întîmplă uneia o afectează automat pe cealaltă, într-un mod predictibil, indiferent cît de departe ajung ele să fie, la cele două extremităţi ale galaxiei, de exemplu.

„Reţeta" teleportării pare acum... mai aproape: „se ia" o pereche EPR - de fapt *una* din particulele din pereche; se ia apoi o a treia particulă, o purtătoare a unui mesaj; aceasta este făcută să intre în contact cu una din particulele EPR; instantaneu, proprietăţile sale vor fi *transferate* celui de al doilea membru al perechii EPR, şi aceasta *fără a fi nevoie să efectuăm vreo măsurare a stării particulei-mesager!* Simplu şi clar, nu? Nu! Viaţa nu este chiar atît de uşoară nici măcar pe o foaie de hîrtie! Aceasta pentru că, la fel ca în poveştile lui Alice, transmiterea mesajului se face... înapoi în timp! Adică, întîi se transmite mesajul şi apoi cele două particule intră în legătură! Ca şi cum mai întîi aţi citi o scrisoare şi doar pe urmă ar suna poştaşul la uşă să v-o dea!

Recurgerea la fenomenul EPR ca o soluţie pentru ocolirea principiului de incertitudine şi realizarea teleportării a aparut acum cîţiva ani. De curînd însă, au fost publicate şi primele articole *experimentale*, şi aceasta nu oriunde, ci în două din cele mai prestigioase reviste ştiinţifice ale lumii. Unul din experimente a fost realizat la Innsbruck şi a constat în „teleportarea" unei stări care caracterizează particulele elementare - starea de polarizare.

Nimeni nu a pretins că în felul acesta teleportarea primei fiinţe este doar o chestiune de timp. Dar părerea autorilor - atît a celor care au scris articolele teoretice, cît şi a celor care au realizat experimentul - este că dovedind că se poate imagina o modalitate de evitare a „terorii" principiului de incertitudine, teleportarea nu mai pare acum un lucru chiar atît de imposibil. Şi dacă mai aveţi nevoie de un argument, gîndiţi-vă că altfel IBM nu ar contribui la finanţarea cercetărilor...

Să fie oare toate acestea doar un semn că subiectele de cercetare pe Terra s-ar fi epuizat? Sau consecinta unei nevoi din ce în ce mai mari de evadare din cosmarul unei singurătăţi colective din ce în ce mai pronuntate a oamenilor? Un lucru pare să fie sigur: subiecte de acest gen vor deveni în mod sigur obiectivul următor al cercetărilor începutului de mileniu trei. Chiar dacă nu ştim acum care va fi rezultatul!

RACHETA CARE TREBUIA SĂ DISTRUGĂ AMERICA

Între 1957 şi 1960, sovieticii au proiectat şi încercat racheta Buria, care, trebuia să întreacă, în încărcături termo-nucleare, Statele Unite. Programul a fost, în final, oprit, dar a făcut totuşi să progreseze tehnologia construirii rachetelor.

Dacă acum 40 de ani, lansarea reuşită a rachetei Sputnik încînta întreaga lume, prima rachetă balistică intercontinentală nu i-a făcut fericiţi decît pe înalţii responsabili ai armatei sovietice. Dovada viabilităţii rachetelor strategice, ca armă strategică globală, adusă de constructorul Serghei Korolev, a dus la oprirea marilor programe, dintre care unul îşi propunea să pună la punct un planor hipersonic, destinat să arunce bombe atomice asupra Stelor Unite. Să ne reamintim climatul epocii: la 20 august 1945, atunci cînd al doilea război mondial era pe sfîrşite, Stalin a luat iniţiativa creării unei Comisii Nucleare, conduse de Lavrentii Beria, atotputernicul stăpîn al NKVD. Tînărul fizician Igor Kurciatov preia direcţia ştiinţifică a acestui proiect. După multe peripeţii şi graţie, parţial, informaţiilor despre bomba atomică americană, furnizată de spionul Klaus Fuchs, ruşii sînt gata să lanseze prima lor bombă nucleară, la 29 august 1949, la Semipalatinsk, în Kazahstan. În vreme ce sovieticii lucrau din greu la înclinarea raportului de forţe nucleare cu Occidentul în favoarea lor, americanii instalau numeroase baze militare în întreaga lume, ceea ce îl făcea pe Stalin să se simtă încercuit. Acum, administraţia americană, condusă de noul preşedinte Harry Truman, lansa provocarea bombei cu hidrogen, primul exemplar de acest gen explodînd în noiembrie 1952. Sovieticilor nu le-a trebuit decît un an ca să îi prindă din urmă pe rivalii lor în această acerbă competiţie. Ei vor lansa bomba H în august 1953, cîteva luni după moartea lui Stalin. Cum, spre deosebire de americani, ruşii nu dispuneau de baze străine, ei şi-au concentrat eforturile în dezvoltarea rachetelor cu rază lungă de acţiune, pentru a lovi America direct „de la Moscova", dacă ne putem exprima astfel. Din 1946, studiile în acest sens nu au contenit. Constructori de prestigiu ca Tupolev şi Miassischev au dezvoltat bombardiere lansatoare de rachete cu rază lungă de acţiune, capabile să lovească Statele Unite, plecînd de pe teritoriul URSS.

Problema era însă că aceste dispozitive nu se mai puteau întoarce la bază, din cauza lipsei de carburant. Korolev încearcă să prelungească autonomia de zbor a rachetelor, adăugîndu-le aripi, fapt ce le permitea să planeze sau să ricoşeze în atmosferă. Distanţa astfel

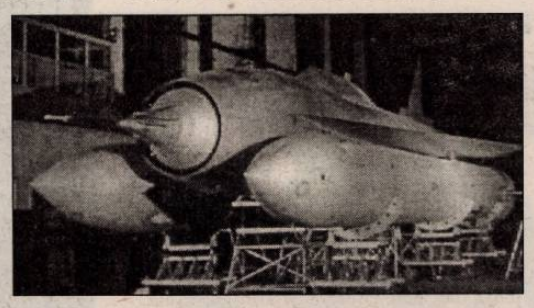

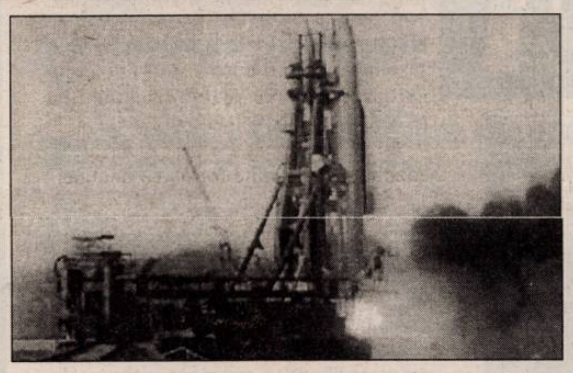

atinsă a ajuns la 1300 km, dar ea se dovedea încă insuficientă. În 1952, matematicienii sovietici trimit lui Stalin o scrisoare în care propun crearea unei rachete de croazieră intercontinentală, capabilă să parcurgă, cu 3000 km/h, cei 8000 de kilometri ce separă URSS de Statele Unite. Proiectul capătă amploare şi curînd, industria militară sovietică începe să pună la punct două rachete de croazieră intercontinentale, propulsate de statoreactori, unul uşor, botezat Buria („furtună") şi altul greu, numit Buran („vifor").

Peste Ocean, lumea ştiinţifică şi militară se preocupa de aceleaşi probleme. Americanii explorau şi ei posibilitatea lansării de rachete de croazieră asupra statului sovietic. Racheta „Navaho", proiectată în California, urma să atingă o viteză de două ori mai mare decît cea a sunetului şi să transporte o încărcătură de 7 tone, la mai bine de 10000 km distanţă.

În sfîrşit, Buria a fost realizată. Nu era o construcţie prea „estetică", avea aripi ca de deltaplan şi nici cu aerodinamicitatea nu stătea bine. În exterior, semăna cu o navetă spaţială americană din zilele noastre: un corp central, la care erau adăugate două acceleratoare. Pentru Buria s-a construit în stepa Astrahan, lîngă Marea Caspică, un poligon ultrasecret. Prima încercare se soldează însă cu un eşec. După ce se înalţă 18 km, racheta se prăbuşeşte, din fericire în stepa pustie. O altă încercare, începută bine, se sfîrşeşte tot prin prăbuşirea rachetei, după ce aceasta parcursese însă 6500 km, cu o viteză de 3,2 Mach, la o altitudine de 20 km.

Ruşii pun la punct o nouă rachetă, R-7, care se dovedeşte mult mai fiabilă. Ea va fi aceea care va lansa în spaţiu primul satelit artificial, Sputnik 1, şi prima fiinţă, cîinele Laika, încununînd în sfîrşit munca cecetătorilor şi constructorilor ei. Este sfîrşitul „Furtunii": în 1960, Hruşciov ia decizia întreruperii proiectului. Şi astfel, racheta care urma să „radă" de pe suprafaţa Pămîntului America, îşi încheia scurta şi nefericita existenţă...

(G.T.)

radio CONTACT

THE GREATEST FM EXPERIENCE

București 96,1 FM
Iași 92 FM
Cluj 89,8 FM
Ploiești 92,8 FM
Sibiu 91,8 FM
Constanța 91,1 FM
Baia Mare 88,5 FM
Râmnicu Vâlcea 66,14 FM
Pitești 90,7 FM
Câmpulung Muscel 94,1 FM
Botoșani 93,1 Mhz
Focșani 95,4 Mhz
Arad 65,95 Mhz
Brașov 105,5 Mhz

Amprente ale spiritualităţii noastre

Mănăstirea Bucovăţ

Ca şi Moldova, Oltenia este renumită pentru vestigiile sale şi pentru mulţimea mănăstirilor ale căror ziduri închid deopotrivă artă şi istorie. Una dintre acestea este, fără îndoială, Mănăstirea Bucovăţului, cunoscută şi sub numele de Coşuna.

Aflată în satul Mofleciu, judeţul Dolj, este, după unii o ctitorie din secolul al XVI-lea a boierilor Craioveşti, dată fiind forţa şi bogăţia acestora. Alţii susţin că biserica a fost construită de Ştefan Banul. Pisania menţionează chiar înălţarea ei în anul 1572 de către Ştefan biv vel Clucer şi fiul acestuia Pîrvu Clucerul, în timpul domniei lui Alexandru Voievod. Mănăstirea a fost admirată în 1656 de Paul de Alep care o considera „un mare edificiu de piatră zugrăvită frumos în toate părţile".

Realizată din cărămidă, construcţia are un plan treflat cu altarul heptagonal. Faţada este împărţită în două registre printr-un tor, subliniat de un rînd dublu de dinţi de ferăstrău. Ambele registre sînt decorate cu şiruri de firide, retrase faţă de suprafaţa zidurilor şi terminate, în partea superioară, cu arcade sprijinite de pilaştri. Pictura, care îi încîntase atît de mult pe cărturarii de odinioară, are patru straturi.

Prima zugrăveală a fost realizată în 1574. Din această pictură nu se mai poate „citi" aproape nimic pentru că peste ea s-au suprapus încă trei, cea de acum fiind realizată în 1813. Pe peretele de apus al naosului se află o cronică murală pictată, acest lucru constituind un unicat în Ţara Românească.

Ca toate locaşurile din ţara noastră şi Mănăstirea Bucovăţului a suferit de-a lungul veacurilor vitregiile istoriei.

Pustiită în 1781, cu clopotniţa dărîmată de Jiu în 1834, ea a fost părăsită de călugări în 1848. Biserica a funcţionat însă ca biserică de mir pînă în 1896, de unde se vede importanţa care i-a fost acordată.

Intrată în atenţia Comisiei monumentelor istorice, ea a fost restaurată în 1929 fiind una dintre mîndriile Craiovei şi ale întregii ţări, dovedind o viziune artistică într-o continuă prefacere.

IRINA STOICA

Grecia se străduieşte să recupereze

MANUSCRISUL LUI „EVRIKA!"

ROBERT DAVID

Principiul lui Arhimede spune că orice corp scufundat este împins de jos în sus cu o forţă egală cu volumul de lichid dislocuit. Despre ideea pentru care Arhimede a alergat gol pe străzile Siracuzei a scris recent prestigiosul cotidian britanic „The Daily Telegraph". Vă prezentăm un rezumat al articolului lui Will Bennett, preluat din ediţia de vineri, 23 octombrie 1998.

Grecia se pregăteşte să contracareze vînzarea unui manuscris rar, ce descrie descoperirea care l-a făcut pe Arhimede să alerge gol în piaţă şi să strige „Am găsit!"... (Evrika!)

Guvernul de la Atena investighează cum o familie franceză a intrat în posesia unor documente şi vrea să vîndă manuscrisul palimpsest bizantin din secolul al 10-lea după Cristos.

Preţul manuscrisului ar putea atinge 750000 lire sterline dacă societatea Christie's obţine permisiunea Bisericii Ortodoxe Greceşti.

„Originea manuscrisului a fost examinată", spune Milena Apostolaki, consilier al lui Evangelos Venizelos, ministrul elen al culturii.

Dacă investigaţiile dovedesc faptul că opera nu a fost obţinută legal, vînzarea poate fi oprită. Oricum, Christie's a demarat propria sa cercetare şi concluziile par să fie promiţătoare pentru celebra casă londoneză de licitaţie.

Un palimpsest este un manuscris cu pagini care au fost scrise de mai multe ori. În acest caz, textul lui Arhimede, însoţit de 55 de diagrame, transcris în secolul al 10-lea, a fost acoperit cu texte religioase greceşti 200 de ani mai tîrziu. Dar originalul poate fi acum citit cu ajutorul razelor ultraviolete şi a scanării digitale.

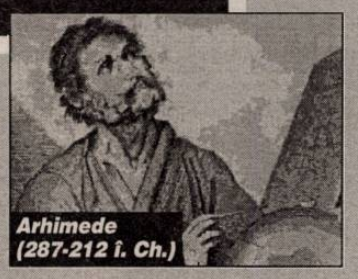

Arhimede (287-212 î. Ch.)

Arhimede, care a trăit în secolul al treilea după Cristos, a alergat gol pe străzile din Siracuza în momentul în care a descoperit principiul fizic care îi poartă numele. Alergînd, el a strigat de mai multe ori „Evrika!", ceea ce înseamnă „Am găsit!"...

Manuscrisul conţine singura copie cunoscută a textului său original grec „Despre corpurile plutitoare ", precum şi teoriile „Despre măsurarea cercului", „Sfera şi cilindrul", precum şi „Despre liniile spirale".

În Evul Mediu, manuscrisul a fost deţinut de o mănăstire din Palestina ale cărei colecţii au fost incluse în biblioteca Patriarhiei Elene din Ierusalim, în secolul al 19-lea. Mai tîrziu, au fost transferate la Constantinopole, acum Istanbul. Totul, cu excepţia a 4 texte străvechi, incluzînd manuscrisul lui Arhimede, a fost mutat la Atena în momentul în care biblioteca mănăstirii a fost distrusă, după Primul Război Mondial.

Celelalte trei se găsesc acum în biblioteci din Franţa şi Statele Unite.

Dacă guvernul elen nu poate dovedi că familia franceză nu are dreptul să vîndă „comoara", el poate participa la vînzarea efectuată de Christie's...

Dl. Venizelos a spus că manuscrisul are o „valoare simbolică, politică şi ştiinţifică" pentru Grecia. El cere ajutorul băncilor greceşti şi fundaţiilor internaţionale de caritate...

À LA HITCHCOCK

Thierry Cominassi, în vîrstă de 31 de ani a fost unul din cei mai promiţători cineaşti francezi. Tatăl său, Adolf, este proprietarul fabricii de confecţii „Fontony" şi locuieşte într-un adevărat palat cunoscut sub numele de „Cent Arpents", aflat pe malul Senei, în localitatea Seine-et-Marne.

Mama, Jacqueline, stă într-o vilă elegantă în cartierul Marais, din Paris, pe care a primit-o la divorţ, împreună cu o pensie viageră însemnată. Dar Thierry cheltuieşte mult peste ce cîştigă, aşa că s-a gîndit să...

Poliţia este informată că în strada Chinei la numărul 9, arondismentul 20 din Paris, s-ar afla depozitată o mare cantitate de stupefiante. La cei doi locatari, Jean Sache şi Jean Lastrajola, ambii de 26 de ani, nu s-au găsit narcotice, în schimb au fost descoperite 75 de monede de aur, două pistoale cu muniţia necesară şi cheile apartamentelor lui Adolf şi Jacqueline Cominassi. Luaţi la întrebări, cei doi au recunoscut că au fost angajaţi de „promiţătorul cineast" pentru a-i omorî părinţii, în vederea intrării cît mai repede în posesia marii moşteniri. Astfel, poliţia a dezlegat un mister „à la Hitchcock", iar cei trei au fost condamnaţi pentru tentativă de crimă. (A.D.)

Imagine fantomă pe o fotografie

FERICITĂ, CĂLĂREA DIN NOU...

Tanya Ladnel era o fetiţă de 13 ani din Colorado Springs. Părinţi care o iubeau, o casă frumoasă, un ranch la poalele munţilor unde putea să călărească în voie pe Crystal, iapa ei favorită.

Tanya se îmbolnăveşte însă de leucemie şi moare în chinuri groaznice. Distrusă, mama sa, Alison, se hotărăşte într-o zi, la foarte puţin timp după dispariţia fiicei sale, să o fotografieze pe Crystal, pentru a aşeza fotografia lîngă cea a Tanyei - poate şi pentru că din cauza bolii ea nu mai putuse călări în ultimele luni de suferinţă.

„Tot ce am văzut cînd am făcut fotografia a fost Crystal, cu coama şi coada în vînt. Cînd am developat-o însă, am văzut uluită fantomatica dar de neconfundat imaginea fetiţei mele călărind pe Crystal". Alison, în vîrstă de 44 de ani, a simţit o emoţie puternică, amestecată cu groază dar mai ales cu o imensă uşurare văzînd-o pe Tanya făcînd ceea ce îi plăcea cel mai mult să facă. Don, tatăl Tanyei, îşi aminteşte că atunci cînd durerile o mai lăsau pe fetiţă, o scoteau în faţa casei în scaunul ei de invalid, Crystal apărea imediat şi Tanya putea măcar să-i dea morcovi şi zahăr. „Dar, spune tatăl, se vedea clar că amîndouă îşi doreau să alerge din nou împreună peste cîmpuri şi prin pădure. Între ele se stabilise o comunicare absolut specială".

Don Ladnel este convins că ceea ce spune incredibila fotografie este că moartea nu semnifică de fapt un sfîrşit şi că fiica lor, care a suferit o lungă şi continuă agonie, „cum nici un copil nu ar trebui să îndure", şi-a găsit în sfîrşit pacea.

Cei doi părinţi nu o vor uita niciodată pe cea care trebuia să fie lumina şi spiritul bătrîneţii lor. Cum spunea Alison, pentru că ultima amintire despre Tanya este acum una de fericire şi bucurie - o amintire pe care soarta le-a îngăduit să o aibă măcar pe o fotografie... *(M. Dorobanţu)*

Genele care redau viaţa

SARAH POATE SURÎDE

La doi ani, Sarah nu se putea mişca, nu vedea, nu auzea. Făcea parte dintre copiii, foarte puţini (de exemplu, în Italia sînt doar vreo 40), suferind de o boală genetică, numită „Carnavan", care împiedică celulele creierului să producă mielina.

Asemenea copii erau consideraţi ca putînd trăi pînă la 7-10 ani; unii chiar pînă la 20, dar într-o stare vegetativă.

Astăzi însă, la doi ani după operaţie, Sarah îşi roteşte ochişorii şi poate privi împrejur, surîde şi chiar îşi poate chema părinţii cu un mic strigăt. Cum a fost posibil un asemenea miracol? Autorul său este o femeie, cercetătoarea italiană Paola Leone, care lucrează la Universitatea Yale în Statele Unite şi care a reuşit astfel una din primele mari performanţe ale terapiei genice. Căci ceea ce a făcut ea a fost să înlăture - printr-o extrem de complicată şi rafinată tehnică de microchirurgie - acea parte a ADN-ului lui Sarah care nu funcţiona şi să o înlocuiască cu ADN sănătos. În ventriculele creierului au fost introduse vezicule de dimensiuni infime în care se găseau genele sănătoase. Acestea au început apoi să producă enzima care permite formarea mielinei.

Este un început, vindecarea nu este garantată, dar este unul din puţinele cazuri de pînă acum în care terapia genică a avut succes. Ceea ce este totuşi foarte mult! *(M. Dorobanţu)*

De la abator în... eternitate

Porcii de la Tamworth continuă să stîrnească zvonuri, după cum relatează ziarul londonez „The Independent". Începutul poveştii e cunoscut: refuzînd să sfîrşească ambalaţi în celofan, doi anonimi porci englezi au evadat din abatorul de la Malmesnury şi au scăpat de urmăritori, aruncîndu-se în gheţosul rîu Avon. Aceşti „Tamworth Two" aveau să fie, în sfîrşit, capturaţi de poliţie, după ce preţ de cîteva zile au captat atenţia întregii naţiuni. Întrucît epopeea lor a impresionat o ţară, aceşti mediatizaţi porci au cucerit dreptul de a muri de bătrîneţe. Unul din ei va trece chiar în posteritate. Spre ştiinţa generaţiilor viitoare, portretul acestuia a fost sculptat pe un perete al capelei Fecioarei, de la catedrala din Hereford, actualmente în curs de restaurare... **(L. C.)**

Arta de a săruta...

2) CARY GRANT - INGRID BERGMAN (poziţie înclinată pe o parte)

3) BURT LANCASTER - DEBORAH KERR (apnee, scufundaţi în apă)

4) MEL GIBSON - ISABEL GLASER („electric")

1) CLARK GABLE - VIVIEN LEIGH (îmbinare perfectă)

Opt tineri, patru bărbaţi şi patru femei, se află în centrul aulei. Ei şi-au format perechile şi aşteaptă instrucţiunile profesorului. La un semnal dat de acesta, încep să se sărute, mai întîi în mod casi, apoi mai pătimaş, experimentînd diferite tehnici şi poziţii. Studenţii aflaţi în sală îi aplaudă furtunos pe executanţii săruturilor. A fost o lecţie de săruturi, cea mai nouă „materie" în universităţile de specialitate din SUA. Cel care a iniţiat această nouă disciplină se numeşte Michael Christian, expert al acestei arte, cea mai frumoasă din lume, care şi-a cîştigat, iniţial, o mare reputaţie cu ani în urmă cînd, sub pseudonimul William Cane, a publicat o carte intitulată „Arta de a săruta", în peste 20 de ţări şi tradusă în 18 limbi. După apariţia acestei cărţi, Michael Christian a început să „profeseze", punîndu-şi cunoştinţele sale la dispoziţia viitorilor actori (şi nu numai), care s-au convins de utilitatea predării unor asemenea lecţii.

Pentru a ilustra opt curioase tehnici ale sărutului, Michael Christian a inclus în cartea sa opt celebre scene din diferite filme catalogînd efuziunile dintre actori după cum puteţi vedea în imaginile alăturate:

8) SEAN CONNERY - A. WAKABAYASHI (rafinat)

P.S. Interesant de semnalat faptul că în misiunea lui de „profesor" şi în urma unei activităţi îndelungate, el a fost avantajat că a fondat un sit cu indicativul http://www.kissing.com pe reţeaua Internet invitînd pe cei interesaţi care doresc să afle noi amănunte şi să-i ofere unele sugestii...

5) D. CHARVET - PAMELA ANDERSON (poziţie nefavorabilă)

6) PAOLO BONLIS - SONIA BRUCANELLI (susur, murmur al unui izvor)

7) ELVIS PRESLEY - ANNETTE DAY (a-şi pune frîu la gură)

Săptămâna 21 - 27 decembrie

tvr1 TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ

LUNI 12.05 TVR Craiova **14.10** Ecran de vacanţă **16.00** Emisiune în limba maghiară **18.10** Serial: „Hollyoaks" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Serial: „Primul val" **21.50** Teatrul Naţional TV prezintă: „Hamlet" de William Shakespeare (partea a II-a) **23.15** Repriza a treia **0.15** Întâlnirea de la miezul nopţii.

MARŢI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **16.00** Emisiune în limba maghiară **17.00** Desene animate **18.10** Serial: „ Nick Freno – Profesorul perfect" (ep.1) **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.30** Telecinemateca: „Priveşte înainte cu mînie" (România, 1993) **0.15** Rock pop bazar.

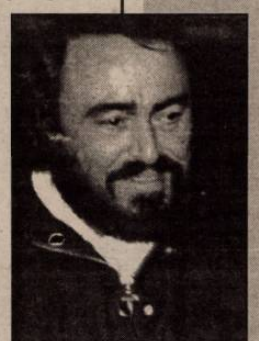

LUCIANO PAVAROTTI
ACASĂ,
vineri, ora 23.15

MIERCURI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.30** Pro Patria **17.00** Desene animate **17.30** Medicina pentru toţi **18.10** Serial: „Nick Freno – Profesorul perfect" **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.00** Memorialul durerii **23.10** Cultura în lume.

JOI **6.00** România, ora 6 **9.00** TVR Cluj-Napoca **10.05** TVR Iaşi **11.00** TVR Timişoara **14.10** Serial (r): „Santa Barbara" **15.40** Ecclesiast '98 **16.00** Aşteptîndu-l pe Moş Crăciun! **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **20.35** Serial: „Tom Jones" **22.30** Film: „Biblia: Iosif" (coproducţie, 1995, prima parte) **0.05** Concert de colinde **1.00** Film: „Viaţa e minunată" (SUA, 1946).

VINERI **8.00** Astăzi s-a născut Iisus! **9.00** Desene animate **10.00** Lumină din lumină **13.40** Film: „Stan şi Bran maeştri de dans" (SUA, 1943) **14.40** Video-magazin de Crăciun **16.25** Anul sportiv 1998 (I) **19.00** Serial: „Sunset Beach" **20.00** Jurnal **21.30** Film: „Biblia: Iosif" (ultima parte) **0.30** Film: „Prin Manhattan în paşi de dans" (SUA, 1994).

SÎMBĂTĂ **7.00** Moş Crăciun la TVR Iaşi! **8.05** Film: „Venirea lui Mesia" **9.05** Disney **12.40** Spectacol Disney pe gheaţă **15.05** Film: „Stan şi Bran soldaţi" (SUA, 1941) **17.00** Ceaiul de la ora 5... **19.00** Spectacol Disney pe gheaţă **19.45** Săptămîna sportivă **20.00** Jurnal **20.30** Serial: „Dl. şi dna Smith" **22.30** Filmele secolului - Colecţia Warner: „Gigi" (SUA, 1958) **0.30** Smash Hits.

DUMINICĂ **7.00** Bună dimineaţa de la...Cluj-Napoca! **8.00** Film: „Venirea lui Meisa" (ultima parte) **9.05** Disney **11.30** Desene animate **13.45** Video-magazin **17.50** Anul sportiv 1998 **19.05** Serial de călătorii **20.00** Jurnal **22.00** Film: „Tatăl miresei" (SUA, 1991) **23.55** Serial: „D-na King, agent secret".

tvr2 TELEVIZIUNEA ROMÂNĂ

LUNI 12.00 Serial: „Sunset Beach" (r) **14.00** Convieţuiri-magazin **15.10** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **19.40** Sănătate, că-i mai bună decît toate! **20.10** Serial: „Natacha" **21.00** Credo **22.00** Film: „Norocul" (Franţa, 1981)**23.35** S.O.S. Patrimoniul!

MARŢI **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **11.00** S.O.S. Patrimoniul! (r) **12.00** Serial (r): „Sunset Beach" **15.10** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **19.10** Dosarele istoriei **20.10** Serial: „Natacha" **22.00** Teatrul Naţional de TV prezintă: „Vacanţă de Crăciun" **24.00** Pelerinaje.

MIERCURI **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **11.30** Mapamond (r) **13.30** Ecclesiast '98 (r) **14.00** Emisiune în limba maghiară **15.10** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Care pe care! **20.10** Serial: „Natacha" **22.00** Film: „O fată de viaţă" (SUA, 1994) **23.35** Meridianele dansului.

JOI **6.30** TVM * Telematinal **8.00** Desene animate **11.15** Cultura în lume (r) **13.00** Medicina pentru toţi (r) **14.00** Emisiune în limba germană **15.10** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.50** Serial: „Santa Barbara" **17.45** Film: „Hello, Dolly!" (SUA, 1969). Cu: Barbra Streisand **20.10** Serial: „Natacha" **21.30** Spectacol Disney pe gheaţă: Crăciunul **22.15** Gala Internaţională a decernării premiilor de magie **23.50** Lumea sportului.

TEA LEONI
PRO TV,
sîmbătă, ora 0.00

VINERI **8.00** Desene animate **11.30** Film: „Povestea lui Moş Crăciun" (Marea Britanie, 1982) **12.30** Serial (r): „Sunset Beach" **14.30** TVR Cluj-Napoca **15.10** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.10** Spectacol Disney pe gheaţă **20.10** Serial: „Natacha" **21.00** Vînăre de vînt **22.00** Time out **22.35** Serial: „Căderea vulturilor" **23.30** La naşterea Domnului.

SÎMBĂTĂ **8.05** Desene animate **9.00** Cronica africană **9.30** Pas cu pas **10.30** Documente culturale **11.30** TVR Cluj-Napoca **14.20** Serial: „ Thérèse Raquin" **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.00** Un imperiu cucerit **19.35** Retro TV **20.30** Teatrul Naţional TV prezintă: „Visul unei nopţi de iarnă" de Tudor Muşatescu **22.10** Ateneu **23.15** Panoramic jazz.

DUMINICĂ **8.00** Desene animate **9.00** Cronica africană **10.30** Cinematograful vremii noastre: „Noul Val văzut de el însuşi" (ARTE, 1995) **11.30** TVR Iaşi **14.00** Serial: „Thérèse Raquin" (ultimul ep.) **15.35** Desene animate **16.00** Serial: „Ţiganca" **16.45** Serial: „Santa Barbara" **18.30** Alo, tu alegi! **19.45** Clepsidra cu imagini **21.00** Sportmania **23.45** Sărbătoare sub cupola Ateneului român (III).

PRO TV

LUNI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **13.00** Film: „Povestitoarea" (US, 1991) **14.30** Serial: „Suflet de femeie" **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.20** Rişti şi cîştigi **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Film: „Patton" (SUA, 1970) **23.30** Audienţa naţională **0.50** Serial: „Dosarele X" (ep.1) **1.35** Serial: „Nemuritorul".

MARŢI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **13.00** Film: „Ultimul zbor" (SUA, 1990) **14.35** Serial: „Suflet de femeie" **15.15** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.00** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Serial: „Spitalul de urgenţă" **21.30** Serial: „Lois şi Clark" **22.30** Serial: „Veronica" **23.30** Serial: „Walker, poliţist texan" (ep.1) **0.15** Serial: „Dosarele X" **1.05** Serial: „Nemuritorul" **2.00** Serial: „Vărul din străinătate" **2.30** Serial: „Grace" **3.00** Serial: „Cheers" **3.30** Serial: „Taxi".

MIERCURI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **11.00** Serial: „Fraţii Hardy" **11.30** Serial: „Aventurile lui Nancy Drew" **12.00** Serial: „Norocosul" **12.30** Serial: „Totul e trecător" **13.00** Film: „Heidi" (coproducţie, 1993, partea I) **14.40** Serial: „Suflet de femeie" **15.25** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.10** Serial: „Nano" **17.30** Serial: „Dreptul la iubire" **18.50** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.30** Film: „Parfumul dragostei" (SUA, 1996). Cu: Christian Slater **22.30** Serial: „Nebun după tine" **23.30** Serial: „Walker, poliţist texan" **0.15** Serial: „Dosarele X" **1.05** Serial: „Nemuritorul" **2.00** Serial: „Vărul din străinătate" **2.30** Serial: „Grace" **3.00** Serial: „Cheers" **3.30** Serial: „Taxi".

JOI **7.00** Bună dimineaţa, PRO TV e al tău! **13.00** Film: „Heidi" (partea a II-a) **14.40** Serial: „Suflet de femeie" **15.50** Serial: „Tînăr şi neliniştit" **16.50** Poveste de Crăciun **17.20** Serial: „Dreptul la iubire" **18.40** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Serial: „Melrose Place" **21.00** Film: „Beethoven 2" (SUA, 1993) **23.15** Colinde - Corul Colegiului din Oxford **0.15** Film: „Un doctor de Crăciun" **2.00** Muzică MTV.

VINERI **7.00** Desene animate **9.00** Superabracadabra - ediţie specială **10.00** Colinde **11.00** Film: „De Crăciun, cu dragoste" **13.00** Concertul de la Vatican **14.30** Film: „Cocoşatul de la Notre Dame" **17.30** Prezentarea colecţiei de modă Janine-Jazz **18.45** Roata norocului **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Film: „ET" (SUA, 1982). Regia: Steven Spielberg **22.40** Film: „De Crăciun mă-ntorc la tine" **1.10** Premiile cinematografice MTV.

SÎMBĂTĂ **7.00** Desene animate **9.00** Serial: „Incredibila aventură a Robinsonilor" **10.10** Film: „Inelul cu cap de dragon IV" **11.00** ProMotor **13.00** Serial: „Soţul şi soţia" **13.30** Serial: „Kelly Kelly" **14.00** Alo, Generaţia PRO **16.20** Lumea filmului **17.30** Serial: „Knight Rider, Supercomando" **18.30** Te uiţi şi cîştigi! **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Serial: „Academia de poliţie" **21.00** Film: „Închisoarea îngerilor" (SUA, 1994) **23.30** Concerte rave-party **0.00** Film: „Contesa travestită" (US, 1994). Cu: Tea Leoni **1.30** Crăciun la Wells Cathedral.

DUMINICĂ **7.00** Desene animate **9.00** Super Abracadabra **11.00** Desene animate **13.05** Serial: „Soţul şi soţia" **13.35** Serial: „Kelly Kelly" **15.00** Serial: „Benny Hill" **16.00** Film: „Viaţă de cîine" **18.00** Serial: „Beverly Hills" **19.00** Preţul corect **19.30** Ştirile PRO TV **20.00** Serial: „Ally McBeal" **21.00** Film: „Dosarul Pelican" (SUA, 1993). Cu: Julia Roberts **23.45** Film: „Extralarge: Magia neagră". Cu: Bud Spencer **1.30** MTV European Music Awards.

acasa

LUNI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Scarlett" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Hat-trick **0.30** Serial: „De partea legii" **1.15** Film: „Forţa binelui" (SUA, 1976).

MARŢI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Scarlett" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „Zorro" (Italia/Franţa, 1974). Cu: Alain Delon **0.10** Serial: „De partea legii".

MIERCURI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Scarlett" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Serial: „Surorile" **22.30** Film: „Rebel fără cauză" (SUA, 1955). Cu: James Dean, Natalie Wood **0.10** Serial: „De partea legii".

JOI **7.00 - 14.45** Reluări **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Scarlett" (ultimul ep.) **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.30** Desene animate **20.00** Crăciun sfînt – colinde **20.30** Serial: „Dragoste şi putere" **21.15** Serial: „Misterioasa doamnă" **22.15** Film: „Prinţesa gheţii" (Germania, 1995) **23.15** Film: „Ajun de Crăciun" (SUA, 1986).

ALAIN DELON
ACASĂ,
marţi, ora 22.30

VINERI **9.00** Film (balet): „Spărgătorul de nuci" (SUA, 1993) **10.45** Film: „Tom degeţel" (SUA/Anglia, 1958) **13.30** Film: „Adunarea" (SUA, 1977, partea I) **15.00** Crăciun Sfînt – Program de colinde **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.30** Film: „Darul de Crăciun" (SUA, 1986) **23.15** Concert Pavarotti 1996.

SÎMBĂTĂ **9.00** Film: „Biscuiţi pentru animale" (SUA, 1930) **11.00** Desene animate **12.00** Film: „Mica prinţesă" (SUA, 1939). Cu: Shirley Temple **13.30** Film: „Adunarea" (partea a II-a) **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **16.45** Serial: „Guadalupe" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **21.00** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Film: „Splendoare în iarbă" (SUA, 1961) **23.45** Concert - Pavarotti.

DUMINICĂ **9.00** Benetton – Formula 1 **10.00** Retrospectiva sportivă a anului 1998 **13.45** Film: „Julie Andrews înapoi pe Broadway" **15.30** Serial: „Te iubesc" **16.00** Serial: „Uneori avem aripi" **17.30** Serial: „Ultima vară" **18.30** Serial: „Sărmana Maria" **19.00** Serial: „Dragostea nu moare" **19.25** Desene animate **20.00** Serial: „Dragoste şi putere" **20.45** Serial: „Misterioasa doamnă" **21.30** Film: „Sinatra" (SUA, 1992).

antena

LUNI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **11.30** Film: „Crăciunul unui rătăcitor" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **14.30** Foişorul de foc **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Colivia de aur" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Serial: „Pericol iminent" **22.00** Serial: „Viitorul începe azi" **23.35** Cuiul din pantof **1.10** Serial: „Puterea banilor".

MARŢI **6.45** Dimineaţa devreme **10.25** Serial: „Iluzii" **12.30** Serial: „Omul cu o mie de feţe" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „ Colivia de aur" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Film: „Şampon" (SUA, 1975). Cu: Warren Beatty **23.35** Schimbul de noapte **1.10** Serial: „Puterea banilor" **5.40** Serial: „Sirenele".

MIERCURI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **11.30** Film: „Cel mai frumos cadou" (Marea Britanie) **13.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „ Colivia de aur" **19.00** Observator **19.30** Marius Tucă Show **21.00** Film: „Vînătorul de recompense" (SUA, 1992). Cu: Lorenzo Lamas **23.35** Prezentul simplu **0.35** Vedete în papuci **1.10** Serial: „Puterea banilor" **5.40** Serial: „Sirenele".

JOI **6.45** Dimineaţa devreme **10.20** Serial: „Iluzii" **13.30** Doc.: „Planeta vie" **15.30** Serial: „Dallas" **17.00** Serial: „Trei destine" **18.00** Serial: „Colivia de aur" **19.00** Observator **19.30** Film: „Moş Crăciun cu muşchi" (SUA, 1996) **21.00** Serial: „Nightman" **22.00** Serial: „Procurorul" **23.35** Film: „O familie de împrumut" (SUA, 1997).

VINERI **6.40** Colinde **8.00** Desene animate **10.00** Teo şi Mircea Şou **12.15** Film: „Omul sandviş" (Marea Britanie) **15.00** Concertul de Crăciun al Antenei 1 **16.30** Crăciunul la Viena '96 **18.00** Serial: „ Colivia de aur" **19.00** Observator **19.30** Christmas în Viena '98 **21.00** Film: „Moby Dick" (SUA, 1997). Cu: Patrick Stewart, Gregory Peck **23.30** World Music Awards '98 **2.00** Film: „Un jaf aproape perfect"(SUA, 1996). Cu: Brooke Shields.

ANTHONY HOPKINS
PRIMA TV,
joi, ora 16.10

SÎMBĂTĂ **7.00** Agenţia de presă **9.00** Desene animate **10.00** Între prieteni **11.30** Mileniul III **12.00** 100 grade Celsius **14.00** Roata de rezervă **15.00** Film: „Învăţînd engleza" (Italia) **16.30** Serial: „Fete de provincie" **17.00** Serial: „Pe cont propriu" **18.00** Serial: „Colivia de aur" **19.00** Observator **20.00** Serial: „Nash Bridges" **21.00** Film: „O nouă viaţă" (SUA, 1987). Cu: Rosanna Arquette, Scott Bakula **23.30** Serial: „Tropical Heat" **0.30** Film erotic: „Annie din Saint Tropez" (Franţa).

DUMINICĂ **7.00** Colinde **7.45** Desene animate **9.00** Teo şi Mircea Şou **12.20** Film: „Press for time" (Marea Britanie, 1966) **14.00** Duminica în familie **18.00** Serial: „Colivia de aur" **19.00** Observator **19.40** Serial: „Damon" **20.00** Film: „Moby Dick" (partea a doua) **21.45** TeleEurobingo **23.45** Film: „Muntele curajului" (SUA, 1989). Cu: Charlie Sheen.

prima

LUNI **7.00** Prima oră **12.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri şi bogaţi" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Sister, Sister" **16.35** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **20.30** Film: „Puterea unui vis" (SUA) **22.00** Serial: „Poză la minut" **23.00** Fotbal: Charlton - Aston Villa.

MARŢI **7.00** Prima oră **12.00** Serial: „ Misterele din New Orleans" **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri şi bogaţi" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Sister, Sister" **16.35** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **20.30** Serial: „Brooklyn South" **23.00** Ultima ediţie.

MIERCURI **7.00** Prima oră **12.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri şi bogaţi" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Serial: „Sister, Sister" **16.35** Serial: „Malcolm & Eddie" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **20.30** Serial: „Comisarul Rex" **21.30** Serial: „CI5: Profesioniştii" **23.00** Ultima ediţie.

JOI **7.00** Prima oră **12.00** Serial: „Misterele din New Orleans" **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri şi bogaţi" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Film: „Petru şi Pavel" (SUA, prima parte). Cu: Anthony Hopkins **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **20.30** Crăciun la români **22.00** Serial: „Frasier" **23.00** Balet clasic - „Spărgătorul de nuci".

VINERI **7.00** Prima oră **12.00** Serial: „ Misterele din New Orleans" **13.10** Serial: „Atingerea îngerilor" **14.00** Serial: „Celebri şi bogaţi" **15.00** Serial: „Maria Mercedes" **16.10** Film: „Petru şi Pavel" (partea a II-a) **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **22.30** Film: „Cenuşăreasa" (SUA) **0.00** Film: „Cealaltă femeie" (SUA, 1995).

SÎMBĂTĂ **7.00** Serial: „Mecanica distractivă" **7.30** Serial: „Campionul" **8.00** Desene animate **10.00** Serial: „Sister, Sister" **10.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **11.30** Serial: „Lumea lui Dave" **13.00** Sport magazin **15.00** Serial: „Detectivi de elită" **16.00** Serial: „Pământul, bătălia finală" **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **20.00** Film: „Bumerangul" (SUA, 1992). Cu: Eddie Murphy **22.00** Real TV **23.00** Fotbal: Blackburn - Aston Villa.

DUMINICĂ **7.00** Serial: „Mecanica distractivă" **7.30** Serial: „Campionul" **8.00** Desene animate **10.00** Serial: „Sister, Sister" **10.30** Serial: „Malcolm & Eddie" **11.30** Serial: „Lumea lui Dave" **12.00** Film: „Grace Kally" (SUA, 1983) **15.30** Serial: „Legături de familie" **16.00** Film: „Cealaltă femeie" (SUA, 1985) **18.00** Focus **19.00** Serial: „Viper" **20.00** Film: „Gîşte sălbatice" (Marea Britanie, 1985) **22.00** Serial: „Frasier" **23.00** Fotbal.

TELE 7 abc

LUNI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **20.00** Serial: „Străzile din San Francisco" **21.35** Serial: „Pacific Drive" **23.30** Serial: „Kung Fu II".

MARŢI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.05** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Misiune imposibilă" **20.00** Serial: „Străzile din San Francisco" **21.35** Serial: „ Pacific Drive" **22.45** Serial: „Derrick" **23.35** Serial: „Secţia de poliţie".

MIERCURI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.05** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „O singură viaţă" **18.00** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Misiune imposibilă" **20.00** Serial: „Străzile din San Francisco" **21.35** Serial: „ Pacific Drive" **23.30** Serial: „Kung Fu II".

JOI **7.00** Bună dimineaţa, România **10.00** Actualitatea Tele 7 **14.05** Serial: „Cele două Diane" **15.00** Post Meridian **16.40** Serial: „ O singură viaţă" **18.00** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Misiune imposibilă" **20.00** Serial: „Medici la datorie" **21.35** Serial: „Pacific Drive" **22.50** Serial: „Derrick" **23.35** Serial: „Secţia de poliţie".

VINERI **8.00** Actualitatea Tele 7 **12.10** Concert **13.20** Film: „Ultimul Inorog" (SUA) **15.10** Concert **16.20** Film: „Cine este Sherlock Holmes" (SUA, 1988). Cu: Michael Caine **18.05** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Dosarele Rockford" **20.00** Film: „Cum ajungi invizibil" (SUA, 1983) **22.45** Film: „Desculţ în parc" (SUA, 1967). Cu: Robert Redford, Jane Fonda **0.40** Serial: „Cobra" (ultimul ep.).

SÎMBĂTĂ **8.00** Actualitatea Tele 7 **10.50** Asalt MB **13.00** Studioul Tudor Vornicu **16.10** Magazinul femeilor **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.00** Serial: „Lumi paralele" **21.30** Film: „La bine şi la rău" (SUA, 1983) **0.10** Serial: „Pointman".

DUMINICĂ **8.00** Actualitatea Tele 7 10.00 Serial: „Derrick" **14.50** Drumuri printre amintiri **15.30** Film: „Reîntoarcerea Panterei Roz" (SUA, 1975) **18.00** Serial: „Celebritate" **18.45** Actualitatea Tele 7 **19.00** Serial: „Lou Grant" **20.00** Serial: „Dinastia" **21.40** Film: „Vorbe de alint" (SUA, 1983). Cu: Jack Nicholson, Danny DeVito **0.10** Gala TELE 7.

ROBERT REDFORD
TELE 7 abc,
vineri, ora 22.45

„Magazin" nu răspunde de modificările efectuate ulterior de către posturile de televiziune

VEDETELE

victime ale fantomelor

Pentru fani, idolii lor reprezintă în majoritatea cazurilor ființe ireale, supranaturale, parcă venite din cu totul altă lume. Idolii sînt acele personaje de pe ecran sau de pe scenă, de o frumusețe care taie respirația, cu un farmec greu de întîlnit la cineva din viața de zi cu zi, cu trăiri - ce ating sublimul sau nimicnicia - demne de invidiat ca fel de a fi sau ca experiență de viață. Pentru mulți, este aproape de neacceptat că și vedetele sînt oameni ca oricare alții, cu succese și insuccese în plan profesional și personal, cu temeri, angoase și obsesii, cu invidii și gelozii, cu infatuări și complexe, cu superstiții, capricii ori banale teribilisme...

Și totuși, vedete celebre, capabile să intre în pielea celor mai incredibile și misterioase personaje, apte oricînd să lupte pe ecran împotriva unor fantasme - rod al imaginației scenaristului și regizorului - se tem în viața reală de... necunoscut, impalpabil, imaterial, inefabil sau de așa-zisul para-normal. Se tem, bunăoară de... fantome, fără să fie siguri că aceste entități sînt rodul propriilor lor plăsmuiri sau... al unei alte realități.

Cum se manifestă această angoasă a lor? Să ne oprim la cîteva exemple:

În 1997, Uma Thurman și Ethan Hawk

investeau cîteva milioane de dolari într-o splendidă locuință din Sneden's Leading, cartier situat în afara orașului New York. Deși inițial părea casa visurilor celor doi îndrăgostiți, după numai șase luni, grăbiți și exasperați, aceștia o scoteau la vînzare, dornici să scape de ea ca de o piază rea și să se mute din nou, împreună cu copilul pe care tînărul cuplu îl aștepta să se nască, în poluatul Manhattan. Decizia lor a părut bizară, iar explicația - locuința din Manhattan era mult mai spațioasă - n-a convins pe nimeni. Alice Haagensen, specialistă în istoria regiunii din împrejurimile New York-ului, unde se găsea amplasată casa pe care eroina din „Pulp Fiction" se grăbea s-o părăsească, știa despre ce e vorba: abia după ce o achiziționaseră și se mutaseră în noua locuință, Uma Thurman și Ethan Hawk au aflat că despre acea casă și despre acel cartier se spune că e bîntuit de fantome. Mai mult, rînd de rînd, foști proprietari de case din zona respectivă - William Hurt, Mickhail Barychnikov, Al Pacino - au regretat alegerea și n-au știut cum să-și recupereze banii investiți și să se mute cît mai departe de locul cu pricina.

Bambou,

ultima parteneră de viață a lui Serge Gainsbourg, cea care i-a dăruit acestuia o fetiță pe nume Lulu, trăiește cu convingerea că, din cînd în cînd, spiritul iubitului ei o vizitează. Mai ales în perioadele ei de criză afectivă și derivă. Cînd viața nu mai avea sens pentru Bambou și se gîndea la sinucidere ca singură modalitate de a-l reîntîlni pe Serge, acesta și-a făcut apariția, i-a oferit tinerei femei o țigară și, în treacăt, i-a atins ușor mîna dreaptă. *„Altă dată,* spunea Bambou, *Serge s-a ivit alături de mine cu nelipsita lui țigară Gitane între buze. Mirată, l-am întrebat: Cum, nu ești mort? Nu, mi-a răspus el, am venit să te încălzesc. Într-adevăr, mi-era frig. S-a apropiat de mine și dintr-o dată am simțit o căldură intensă..."*

La vremea cînd Serge „a plecat", Bambou i-a spus lui Lulu că tatăl ei s-a dus să trăiască în cer. Nimic nou ca invenție! Numai că fetița, cînd vedea nori groși și negri acoperind pămîntul îi spunea mamei: „Uite, tata iar fumează prea mult". Iar Bambou, cînd ploua, se gîndea că Serge a băut peste măsură și apoi, din greșeală, a vărsat paharul. Dar, aceste lucruri nici măcar ea nu le mai credea!

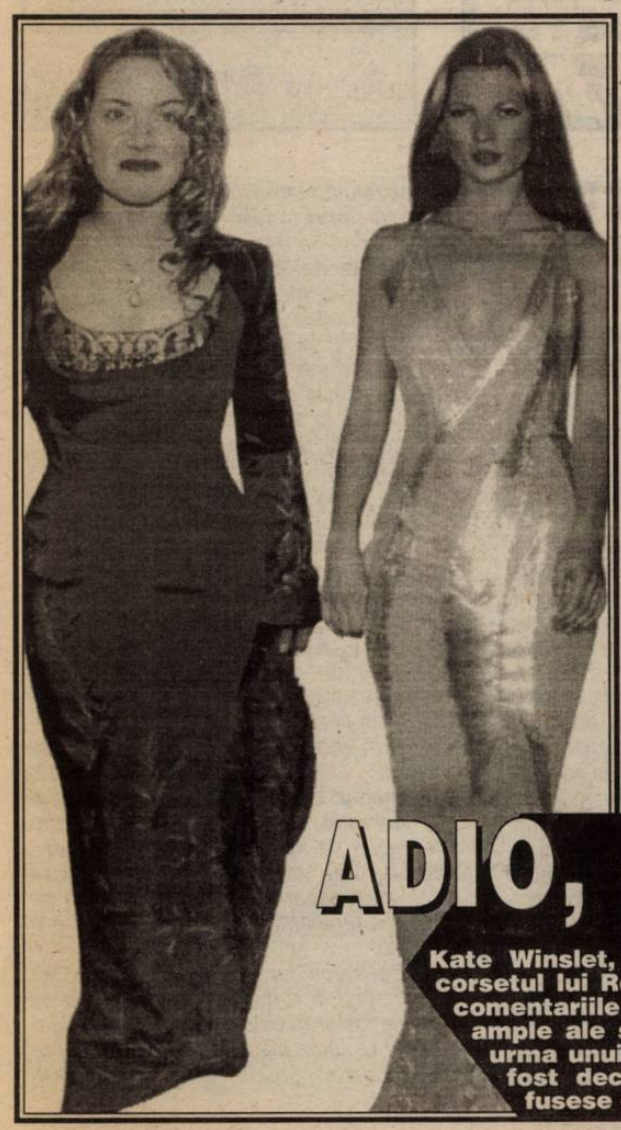

Daniel Day-Lewis

(„Piciorul meu sting") ajuns pînă acolo încît să refuze să joace într-un teatru din Londra în care, după cum a justificat el, văzuse apărînd fantoma tatălui său în timpul unei reprezentații „Hamlet" de Shakespeare. Din nefericire, el este și proprietarul unui castel din Irlanda, situat în Wicklow, zonă despre care se spune că ar fi permanent vizitată de fantome. Spectrul unui avocat, fost proprietar al castelului, care s-a sinucis și care acum revine în fosta lui locuință și țipă noaptea, l-a tocat nervos mult timp pe actorul „cu ochi violeți". Pe vremea cînd Daniel Day-Lewis făcea un seducător cuplu cu Isabelle Adjani, actrița a refuzat cu înverșunare să-și tulbure existența cu aceste povești tenebroase și l-a convins pe iubitul ei să renunțe la ideea de a locui în castel. În prezent, Daniel Day-Lewis locuiește cu noua sa soție, Rebecca Miller, fiica lui Arthur Miller, în castelul bîntuit de fantoma avocatului, dar, de mult timp, actorul se chinuie să vîndă această locuință „ostilă", fără să piardă însă prea mult, avînd în vedere că, în urmă cu 4-5 ani a plătit pentru ea 4 milioane de franci și a mai cheltuit o mică avere pentru reamenajări. Dar cine e dispus să cumpere așa ușor o casă „dotată" cu o fantomă?

Dana Scully,

alias Gillian Anderson, („Dosarele X"), obișnuită să intre în contact cu tot felul de ciudățenii paranormale, se teme în realitate de fenomene... paranormale. Și totuși, după cum ea însăși mărturisește, nimic n-o sperie mai mult. *„Totul pornește din adolescență",* spune Gillian. La 14 ani, i-a oferit unui prieten un corp de mobilă. Nu știa unde avea el de gînd să-l instaleze, dar, după ce mobila a fost amplasată în locuința lui, fără ca ea să cunoască nici un detaliu, a fost capabilă să vizualizeze perfect locul destinat. Peste ani, în propria ei casă din Vancouver, Gillian avea să intre într-un bizar contact cu „o lume de dincolo". *„În prima noapte,* spune ea, *am avut senzația că sînt înconjurată de spirite care încercau să mă atragă către neant. Am aflat ulterior că locuința mea fusese construită pe un vechi cimitir indian."* Practică, așa cum o știm din serial, rațională și hotărîtă să rezolve problema, Gillian a apelat la... o vrăjitoare care, după cîteva ședințe, „a reușit să aștearnă pacea sufletească în locuința actriței".

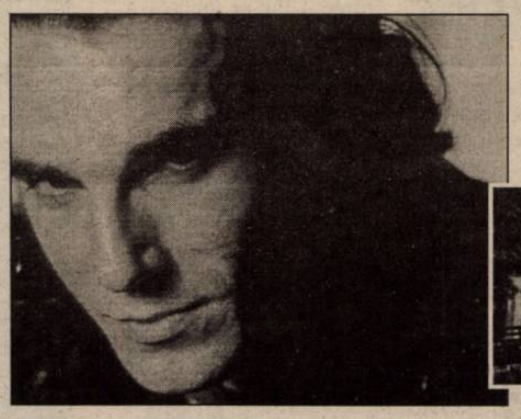

GROS-PLAN

◆ John Travolta și-a angajat un bucătar de noapte care are drept sarcină să-i satisfacă vedetei și soției sale orice capriciu gastronomic, indiferent la ce oră din noapte e solicitat.

◆ Citînd lucrarea „Originea persoanelor bogate și celebre", cotidianul englez „The Sun" afirmă că prințul Charles este descendent al lui Dracula. Cu alte cuvinte, familia Winsdor ar avea printre strămoși... românul care a inspirat legenda Dracula.

◆ Tînăra franțuzoaică Céline Balitran se pregătește să depășească etapa în care, pe lîngă frumusețe, ei nu i se recunoștea decît o singură calitate, cea de logodnică a mult-rîvnitului George Clooney. În fine Célin Balitran are acum șansa să-și afirme numele prin forțe proprii, pe baza unei cariere de top-model. Sub bagheta stilistului John Galliani, Céline va întruchipa spiritul Dior, fiind aleasă pentru a deveni noua muză a celebrei case de modă „haute couture" Christian Dior. Așadar, Céline Balitran, o viitoare stea a modei.

FRUMOS, dar inaccesibil

Neserios în „Sailor și Lula", alcoolic în „Leaving Las Vegas" sau polițist corupt în viitorul său film „Snake Eyes", Nicolas Cage a fost desemnat drept bărbatul „cu cel mai frumos corp din lume" de către publicația americană pentru femei „Shape". Problema pentru milioanele de admiratoare ale lui Cage este că doar Patricia Arquette (soția actorului) îl poate admira mai de aproape... Or, consideră ele, acest lucru e nedrept!

ADIO, siluetă de top model!

Kate Winslet, protagonista din „Titanic", imediat ce a scăpat de corsetul lui Rose, a început să acumuleze kilograme, ignorînd total comentariile mai mult sau mai puțin răutăcioase privind contururile ample ale siluetei sale și, probabil, bine a făcut de vreme ce în urma unui recent sondaj care a cuprins 1000 de englezi, Kate a fost declarată „corpul anului". Anul trecut, acest calificativ fusese obținut de filiforma Kate Moss.

Pagină realizată de **AURORA POPESCU**

HOROSCOP

21.12 - 27.12

BERBEC (21.03 - 20.04): Cerebral şi bine calculat, aşa cum stă bine unui Berbec, în această săptămînă veţi face puţină ordine în viaţa dv., mai ales pe plan financiar. Marţi sau miercuri primiţi bani şi ceea ce vă preocupă cel mai mult acum este gospodărirea lor raţională. De asemenea, în dragoste clarificaţi cîteva zone obscure, obsedante.

TAUR (21.04 - 21.05): Instabilitate psihică! Aceasta ar fi - conform astrelor - eticheta perioadei. Vă lăsaţi purtat de vîrtejurile unor ambiţii greu de realizat, dar în care credeţi cu străşnicia specifică zodiei. Un ghinion sau poate neşansa de joi sau vineri vă face să vă retrageţi în cochilia meditaţiei. Temporar, desigur.

GEMENI (22.05 - 21.06): Luni şi marţi vă aşteaptă confruntări dure în anturajul profesional sau/şi familial. Calmul dv. tradiţional se spulberă şi deveniţi agresiv, purtător al unei tolbe pline cu contraargumente tăioase, neiertătoare. Pe de altă parte, curba financiară tresare timidă spre o cotă mai înaltă, dar sub aşteptări.

RAC (22.06 - 22.07): Vesel şi detaşat de morocănoasa proză cotidiană, vă refugiaţi în mătasea dragostei şi a intimităţii absolute, departe de zornăitul portofelului dv. firav. Este o perioadă dulce şi parfumată, mai ales pentru cuplurile în care mai clocoteşte tinereţea, dar nu numai. Curba financiară se încăpăţînează să stagneze la cote mediocre.

LEU (23.07 - 22.08): Vă implicaţi în prea multe lucruri deodată, bazîndu-vă prea mult pe energia intelectuală şi psihică proprii unui leu. Cu toate acestea, hazardul se infiltrează în afacerile dv. şi succesul devine nesigur. Atenţie la unii parteneri (Balanţă, Vărsător), cineva din anturaj vă pune bete în roate!

FECIOARA (23.08 - 21.09): Imaginea constelaţiei dv. e comparabilă cu luciul apei neatins de nici un fir de vînt. Toate-s bune şi frumoase, cu ascensiuni lente dar sigure ale tuturor ritmurilor astrale. Mici umbre pot apărea miercuri sau sîmbătă, mai ales în mediul familial. Sfîrşitul de săptămînă vă prinde plin de bună dispoziţie, la un chef.

BALANŢA (22.09 - 22.10): Confesiuni, meditaţie, proiecte de viitor - iată caracteristicile acestei perioade de căutări şi frămîntări referitoare la viitorul apropiat. Ziua cea mai norocoasă este sîmbătă, cînd o întîlnire de afaceri dă roadele scontate. De asemenea, duminică veţi avea o surpriză foarte plăcută, sentimentală.

SCORPION (23.10 - 21.11): După două zile faste (luni şi marţi) şi una mai puţin favorabilă (miercuri), va urma o perioadă de zbucium sufletesc deosebit, cu treceri subite de la o stare sufletească la alta. Evenimente contradictorii cu venin risipit din belşug, vă vor obliga să vă regăsiţi prospeţimea sub baldachinul dragostei.

SĂGETĂTOR (22.11 - 20.12): Două împrejurări favorabile vor anima această perioadă şi vor fi ocazii de bucurie în plan financiar şi socio-profesional. Luni sau marţi primiţi bani iar vineri un succes în dragoste vă va răsplăti strategia şi eforturile de cucerire din ultimul timp. Atenţie însă la ziua de sîmbătă, cînd o presimţire se va confirma şi vă va lăsa un gust nu tocmai dulce.

CAPRICORN (21.12 - 19.01): Marte şi Uranus lasă urme neplăcute în timpul trecerii lor prin constelaţia dv., scoţînd la suprafaţă egoismul şi agresivitatea. Se pare că o încrîncenare astrală are un efect substanţial asupra dv., cu efecte negative în plan social şi pozitive în ceea ce priveşte fantezia şi creativitatea. Nimic nou despre bani.

VĂRSĂTOR (20.01 - 18.02): Ambiţie şi vitalitate, iată etichetele acestei săptămîni în care două realizări (financiară, marţi, şi afectivă, duminică) vă vor marca psihic în modul cel mai fericit. Atenţie la ghinionul tradiţional de marţi, de care nu puteţi scăpa! El se va manifesta în cercul de prieteni, dar nu va avea urmări amare.

PEŞTI (19.02 - 20.03): Un eveniment familial deosebit de favorabil ridică strașnic stacheta bunei dispoziţii, pe toată perioada. Curba financiară stagnează la un nivel acceptabil, în pofida faptului că Mercur are o influenţă benefică. Poate că acest aspect pozitiv se va manifesta săptămîna viitoare.

Grădina

micul nostru Paradis

Seminţe de idei

Sărbătorile de iarnă sînt un prilej de decorare a locuinţei, care, adăugată celorlalte pregătiri specifice sfîrşitului de an, dă farmec atmosferei de Crăciun şi de Revelion, care, în mod obişnuit, constituie o misterioasă sursă, chiar dacă uneori imperceptibilă, de bucurie, de speranţă, de împăcare cu sine şi cu ceilalţi. Nu permiteţi aşadar rutinei, noianului de griji zilnice să vă copleşească şi să vă convingă că nu merită efortul de a anina măcar într-un colţ al casei „un semn" de sărbătoare.

Spaţiul din locuinţa dv. e foarte strîmt, mobilele au ocupat cea mai mare parte din suprafaţa camerelor, vă e imposibil să mai amplasaţi undeva mult visatul brad, rotund, stufos, înalt pînă în tavan. O soluţie totuşi există, pentru ca bradul să încapă în casa dv. Cumpăraţi crengi de brad. Legaţi-le între ele în aşa fel încît să obţineţi un fel de ghirlandă plată, de forma unei eşarfe, lată de aproximativ 50 cm şi lungă de pînă la 2 m. Fixaţi un capăt al ghirlandei de rama din partea de sus a unei biblioteci sau a altui corp de mobilă înalt din cameră, lăsînd să se prelingă aşa-zisa eşarfă către covor, cu acele în jos. Împodobiţi-o cu globuri, bomboane, ciocolată, beteală etc., după gustul dv.

Cu puţin mai multă muncă şi îndemînare, puteţi realiza forma unui brad „extraplat", pe care îl fixaţi pe perete, în locul unui tablou. Indiferent pentru ce variantă optaţi, „creaţia" dv. va fi de efect, va ocupa un spaţiu nesemnificativ, va oferi camerei un aer sărbătoresc, iar mirosul de brad îşi va face simţită prezenţa în fiecare colţişor al casei.

Aveţi un asparagus frumos dezvoltat; îl puteţi transforma într-un element de decor aparte, prinzînd în crenguţele lui cîteva globuri minuscule (cît o nucă), asociate cu delicate fundiţe roşii.

În casa dv., una din „piesele forte", la care ţineţi enorm, este un lămîi, cu o coroană demnă de invidiat. Oferiţi-i şi lui puţină atenţie: atîrnaţi între frunze cîteva globuri galben-aurii, un fel de fructe pur decorative. Lămîiul dv. va străluci de frumuseţe, încălzind atmosfera încăperii.

Într-un coş împletit din nuiele, care poate fi aşezat pe o măsuţă joasă sau chiar pe covor, depozitaţi „un strop de energie latentă şi speranţă". Adică? Realizaţi un aranjament plin de fantezie, format dintr-o crenguţă de salcie „tremurată", cîţiva ciulini uscaţi, cîteva tărtăcuţe de forme diferite, un dovleac mic, cîţiva ştiuleţi de porumb, cîteva nuci, o funie mică de usturoi, alta de ardei roşii iuţi şi uscaţi. Veţi avea în casă o fărîmă din rodul somnolent al pămîntului, care visează şi aşteaptă ca şi noi de altfel anul care vine, *(A. Popescu)*

tile

Geamurile (parbrizele) acoperite cu floride-gheaţă se curăţă cu un tampon înmuiat în apă caldă la care se adaugă (la un pahar cu apă): 1. O lingură sare; 2. Piatră acră pisată; 3. Spirt rafinat; 4. Glicerină.

Doriţi să mascaţi geamul fără a pune perdea? Aplicaţi pe geamul spălat uscat şi degresat una din următoarele compoziţii: 1. O soluţie de sare de bucătărie (5 linguri) într-o cană de bere; 2. Pulbere de cretă albă umezită cu apă rece; 3. Vopsea de ulei.

DERAPAJUL 6

Lanţurile antiderapante. Cert este faptul că cei mai mulţi practicanţi ştiu că efectul presiunii din pneu este mai puţin sensibil, cele mai eficiente în acest caz fiind lanţurile.

Lanţurile antiderapante măresc securitatea circulaţiei atît pe polei şi gheaţă, cît şi pe zăpadă.

Ele se montează preferenţial pe roţile punţii motoare pentru a garanta punerea în valoare şi a forţei de tracţiune, nu numai a celei de frînare. Este adevărat că montarea de lanţuri şi pe roţile directoare asigură o mult mai bună stabilitate a maşinii în viraje. Cînd se montează lanţuri şi la aceste roţi, este bine să se evite folosirea tipului de lanţ cu ramuri transversale, deoarece acestea mai greu împiedică alunecarea laterală a roţii în viraje sau pe drumuri cu bombament accentuat sau cu înclinare transversală evidentă. La roţile motoare însă acest tip de lanţ este suficient.

Pe 4 roţi

a

Fireşte, la vehicule cu tracţiune pe faţă, montajul unui singur compelet de lanţuri tip plasă la roţile anterioare se dovedeşte suficient.

Atenţie! Lanţurile trebuie să fie scoase de pe roată de îndată ce starea drumului face inutilă prezenţa lor, deoarece ele minează grav anduranţa anvelopei la rulajul pe şosea fără gheaţă sau zăpadă.

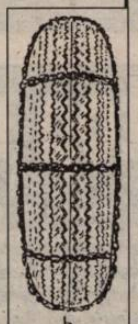

b

Prof. univ. dr. ing.
MIHAI STRATULAT
(Va urma)

ŞAH 2

PROBLEMA DE AZI:

Albul mută şi cîştigă

DURAS, O. 1933

© ŞERBAN TEODORESCU

1. g7 Nd5 2. a7 Ne6 + (2... Rb7 3. Ne4!) 3. Nf5! ţ2 (3... Nf5 4. Rg3 şi unul din pioni se transformă) 4. Rg2 Nd5 + 5. Ne4! Nc4 6. Nd3! Nd5 + 7. Rf1 Rb7 8. Ne4! şi cîştigă.

Scrisori primite

Alexandru Nicolae, Ploieşti: Pentru dv. şi pentru toţi cei interesaţi de profilaxie şi terapie cu ajutorul produselor pe bază de miere de albine, vă reamintim că Policlinica „Apimedia" are adresa: Bucureşti, str. C.A. Rosetti nr. 31. Pe dl. doctor Corneliu Popovici îl puteţi găsi aici la tel. 2122772.

Gh. Bozu, Reşiţa: „Cristalele" dv. se remarcă, din păcate, prin limpezime. Savoarea o face subtilitatea, tîlcul ascuns ce te obligă să le citeşti de două ori ca să le descifrezi. Un bărbat rafinat preferă să contemple o femeie cu rochie mulată pe trup, nu una în costum de baie - de exemplu. Şi pentru că tot se apropie sărbătorile, citäm: „Unii beau ca să uite şi uită că nu mai trebuie să bea". Dilema însoţită de joc de cuvinte este apreciabilă.

Alexandrina Turcu, Galaţi: Ocultismul este o noţiune mult mai cuprinzătoare decît paranormalul şi are propria lui filosofie (iniţiată de bizarul erudit Cornelius Agrippa, 1486-1535). Cele mai interesante ramuri ale ocultismului rămîn şi astăzi gnozele şi cabala - respectiv descifrarea simbolurilor lor cultuale şi culturale. Vă recomandăm un autor: I.P. Culianu.

Codruţ Paraschiv, Săcele, Braşov: Un „Remember" al aeronauticii româneşti ar trebui să înceapă cu puţin cunoscutul zbor cu un fel de zmeu (aparat mai greu decît aerul) al lui *Nestor Constantin, din anul 1765!* El s-a lansat atunci lîngă Deva, într-un zbor planat la 80 de metri altitudine. Îl putem considera pionierul deltaplanorismului românesc, dacă nu chiar european. Ca şi în alte domenii, premiera lui Nestor Constantin este ignorată (deliberat sau nu) de istoriografia de specialitate din străinătate.

Rubrică realizată de
PAUL IOAN

Neli Păduraru vă răspunde pe teme JURIDICE

Contractul de rentă viageră

Prin contractul de rentă viageră o persoană înstrăinează un bun sau plăteşte o sumă de bani în schimbul unei prestaţii periodice în bani, care urmează a i se plăti pînă la decesul său (rentă viageră).

Persoana care înstrăinează bunul sau plăteşte suma de bani se numeşte credirentier (creditorul rentei), iar persoana care se obligă să plătească suma de bani stipulată se numeşte debirentier (debitorul rentei).

Renta viageră poate fi constituită şi cu titlu gratuit, iar plata ei periodică poate fi legată de durata vieţii unei alte persoane decît înstrăinătorul bunului ori capitalului.

Cuantumul ratei de rentă se stabileşte, în mod liber, prin voinţa părţilor.

Potrivit legii, renta se poate constitui în favoarea uneia sau mai multor persoane. De asemenea şi calitatea de debirentier poate să aparţină mai multor persoane.

Dacă persoana în favoarea căreia renta a fost constituită încetase din viaţă în momentul constituirii, contractul este lovit de nulitate absolută. Tot nulitate absolută vom avea şi în cazul constituirii rentei în favoarea unei persoane afectate de o boală de care a murit în interval de 20 de zile de la data încheierii contractului.

Ratele de rentă trebuie să fie plătite de debirentier, în cuantumul şi la termenele stipulate în contract, pînă la decesul credirentierului ori decesul terţului pînă la moartea căruia credirentierul are dreptul la ratele de rentă.

Debirentierul nu poate să se libereze de plata rentei restituind lucrul sau suma primită nici chiar dacă ar renunţa la restituirea ratelor de rentă plătite.

În caz de moarte a debirentierului, obligaţia de plată a rentei se transmite asupra moştenitorilor lui.

Dacă la scadenţă debirentierul nu plăteşte, credirentierul poate cere executarea silită asupra patrimoniului debirentierului pentru realizarea unei sume suficiente în vederea asigurării plăţii regulate a rentei.

Dreptul la acţiune prin care se reclamă ratele de rentă neplătite, se prescrie, adică se stinge în termen de 3 ani. Acest termen de prescripţie de 3 ani se calculează separat pentru fiecare rată de rentă din momentul în care ele au devenit exigibile.

Deoarece renta are caracter viager dreptul la rentă al creditorului nu se prescrie, chiar dacă o perioadă îndelungată nu ar reclama plata ratelor de rentă scadente.

Păsări

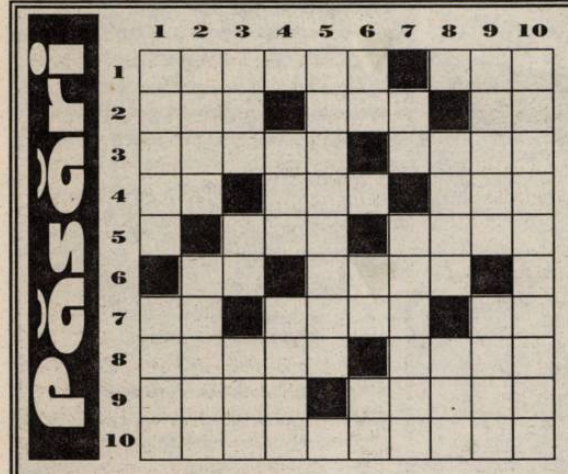

ORIZONTAL: 1) Cuiburi de vulturi (sg.) - Creangă. 2) Cîntată de cuc - Pasăre răpitoare - Ultima cioară! 3) Pasăre migratoare cu picioare lungi - Pasăre de pradă. 4) La păsări sînt pneumatice (sg.) - Strigăt cu care se cheamă bobocii de rață - Mediul rațelor. 5) Liric ardelean, autorul poeziei „Porumbei sălbatici" (Aurel) - Mare lac. 6) Cuci! - Pasăre înotătoare. 7) Primii sitari! - Acoperă corpul păsărilor - În fugă! 8) Țintar - Poet român. 9) Instrument muzical cu claviatură - Cea mai mare pasăre din lume. 10) Mîncare de pasăre.

VERTICAL: 1) Masculul găinii - Mănunchi de pene. 2) Vînător de porumbei - Păsări negre. 3) Ciocnești cu el la masă - Ultimii sitari - Munte în Togo. 4) Produse galinacee - Locul din fața ușii. 5) Pasăre asemănătoare cu porumbelul. 6) Ultimul porumbel! - Ciclu de producție la fermele de pui de carne - Peleș! 7) Ultimul ibis! - Cu ochi de vulturi (fem. pl.). 8) Pasăre de curte (reg.) - Papagal american. 9) Organul de zbor al păsărilor - Oarecare. 10) Pui la ceaun.

DICȚIONAR: ARAL, NANU, AGU, OARA.

LUCIAN STĂNCESCU
Bîrlad

Soluția careului „ÎN MIȘCARE..."

ORIZONTAL: UMERI - ORAS - LIMITA - CCC - ILICITI - AR - SINA - USORI - ETE - I - TM - E - ANTENA - PR - ARTERE - ALI - L - ISTORIE - ER - IA - AUTO - INOT - LIDER.

PAR(anormale) de ToPAN

Verificați-vă cunoștințele

1. Care este moneda națională a Olandei?
2. Cui îi atribuia mitologia greacă invenția flautului?
3. Cum se numește schimbarea poziției frunzelor plantelor la alternarea zilei cu noaptea?
4. Unde se află orașul Gaborone?
5. Cine a sculptat lucrările „Mihail nebunul", „Învingătorul" și „Speriatul"?
6. Cine a creat termenii „biologie" și „nevertebrate"?
7. Cine este autorul comediilor „Pălăria florentină" și „Caniota"?
8. Cine a efectuat primele observații meteorologice în Moldova?
9. Ce este un ravanastron?
10. Ce este acvamarinul?

Răspunsurile din numărul trecut

1) Capitala Republicii Haiti este Port-au-Prince. 2) Laocoon a fost un preot mitic troian care împotrivindu-se aducerii calului de lemn în cetate a fost ucis, împreună cu fiii săi de doi șerpi uriași. 3) Humusul este o substanță organică complexă, de culoare neagră, rezultînd din descompunerea țesuturilor animale și vegetale și contribuind la fertilitatea solului. 4) Legea deplasărilor spectrale, difracția și interferența razelor X în cristale au fost descoperite de chimistul și fizicianul german Walter Kossel (1888-1956). 5) Inginerul, călătorul și exploratorul care a dat denumiri românești unor rîuri și lanțuri muntoase din Țara de Foc a fost Iuliu Popper (1857-1893). 6) Comediile „Soacra", „Eunucul", „Gemenii" au fost scrise de dramaturgul latin Publius Terentius Afer (185?-159 î.Ch.). 7) Suita pentru pian „Iberia" a fost compusă de compozitorul spaniol Issac Albeniz (1860-1909). 8) Un gabrovean era un meșter și negustor de cuțite. 9) Statuia lui Gheorghe Lazăr din București este opera sculptorului Ion Georgescu (1856-1898). 10) Protagonista filmelor „La strada" și „Nopțile Cabiriei" a fost Giulietta Masina (1920-1994).
(Irina Stroica)

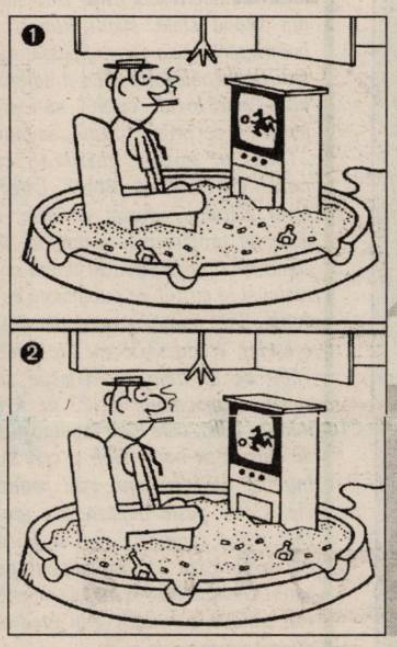

PERSPICACITATE

Umor și diferențe

Găsiți cele opt diferențe grafice dintre cele două desene.

(Soluția în numărul viitor)

Dezlegarea testului din numărul trecut

CONFORM LOGICII

1) Fusta fetei din dreapta. 2) Mustața incompletă a bărbatului, cu ochelari. 3) Mîna omului cu geanta. 4-5) Piciorul stîng și ochiul călătorului aflat agățat pe fereastră.

uMOR

O soție dă buzna în apartamentul vecinilor unde soțul ei juca șah:
- Vino repede, copilul nostru a înghițit două monede de 100 de lei!
- Draga mea, dar ce mai înseamnă astăzi două sute...

Cît costă ouăle?
- Cele întregi 900, cele sparte 700!
- Bine, spargeți-mi și mie vreo 15!

Chelner, adu-mi, te rog, o scobitoare!
- Un moment, vă rog! Deocamdată sînt toate ocupate!

Un automobilist care călcase o găină pe drum îl întreabă pe copilul de pe marginea drumului.
- Găina asta e a voastră?
- Nu! Noi n-avem păsări așa de late!

Patronul unei întreprinderi se adresează sever unui angajat:
- E a patra oară cînd întîrzii săptămîna asta și spui că nevastă-ta e bolnavă!
- Sincer vorbind, încep și eu să cred că simulează!

Un tînăr soț își întreabă soția cînd sosește acasă:
- Ce-ai mai făcut azi?
- I-am dar unui cerșetor 5000 de lei și o farfurie de mîncare!
- Și a mîncat-o?
- Sigur!
- Atunci și-a meritat banii!

Aforisme

Pentru viperă, totul e să muște, mai puțin conteză ce, și de ce!
Unii îți promit totul și nu-ți dau nimic, alții nu promit nimic și-ți oferă chiar și inima lor!
Mă simt tot mai mic, cînd mi se spun lucruri mari.
Și cînd se ceartă între ele, păsările tot cîntă pentru noi!
Cîntatul cocoșului, în zori, e plin de tristețe, pentru cei care se pregătesc să se culce.
Modestia e apanajul proștilor – se zice, dar eu la proști nu am remarcat-o deloc, ea fiind înlocuită cu aroganța crasă.

„BINEȚE"

Integramă de MARIAN MINCULESCU

NEASCULTARE / PUȚINI		POALE / CASE!		ADUCE CÎȘTIGUL / PUDRĂ ALBĂ		LEGENDĂ / POM		MARI / LEGAT DE VÎNT	PORC / CUTER!	
INDOLENȚĂ / VERBUL EXISTENȚEI										
		INIMI NEGRE / E O DULCE					BILE! / LEGUMĂ		MOMIRE	
PRENUME MASCULIN / SUBIECT ANALIZAT FOTO					LA ROATĂ / FURTUNĂ					ARE NAVE
						VIZITĂ SCURTĂ / BANI				
DE PE SIRET! / VALID				PUS PE CASĂ / ULTIMA MASĂ...					BIR! / CER!	
			RUGĂCIUNE / PLATOU					APROXIMATIV / PRIN VIU GRAI		
ROMANI / NOTA 7							INSTRUMENT MUZICAL			
		DIN BANAT / EPOCĂ				AMAR! / DIN RADĂ!			DIN CETE! / CUGET	
STAT ÎN SUA / VAS							PREFIX AGRICOL			
				INFIDELITATE						

Dezlegarea integramei „UNIC"

Orizontal: R - R - A - O - U - S - NEMAIPOMENIT - PASTEL - VINA - ARTA - NET - CE - OU - AD - SA - LA - AGRESIV - DRAM - RATACITOARE - MA - AS - DOR - EN - MOJIC - RAC - D - SAMAN - RETINA - TOT - TEN - NOT - MAR - STATOARE.

Numere curioase

Aveți la dispoziție numerele 1, 2, 3, 4, 5, 6 și puteți să le folosiți cu ajutorul a patru operații aritmetice (și paranteze) în așa fel încît să obțineți în diferite moduri diverse numere în total care se află de la 100 în sus. Un exemplu: (6+4)x[(5x3)-2-1)]=120. Știți cum să procedați ca folosind același sistem să obțineți 121, 122, 123, 124 și 125?

(Soluția în numărul viitor)

Abonamente la „Magazin" direct la redacție!

PERIOADA	VALOAREA	PERIOADA	VALOAREA
❑ 1 LUNĂ	7800 LEI	❑ 4 LUNI	31200 LEI
❑ 2 LUNI	15600 LEI	❑ 5 LUNI	39000 LEI
❑ 3 LUNI	23400 LEI	❑ 6 LUNI	46800 LEI

(Marcați cu un X perioada dorită a abonamentului)

DATA DE ÎNCEPERE A ABONAMENTULUI: _____
NUME _____ PRENUME _____
VÎRSTA: _____ OCUPAȚIA: _____
ADRESA: str. _____, nr. _____, bl. _____
sc. _____, et. _____, ap. _____, sector _____, localitate _____
cod _____, județul _____.

Plata abonamentului se va face prin mandat poștal la adresa:
Ionescu Simion, P-ța Presei Libere, nr. 1,
sector 1, București, cod 71341
Vă rugăm să decupați acest talon, să-l completați și să-l expediați, la adresa mai sus menționată, pentru primirea corectă a abonamentului dv.
În cazul în care nu specificați data de începere a abonamentului, acesta va fi expediat de la data încasării mandatului poștal.
DE REȚINUT! Toți cititorii care se vor abona pentru trimestrele următoare, *direct la redacție*, vor participa la trageri la sorți, la care pot cîștiga valoroase premii în bani și obiecte!
Pentru informații suplimentare vă rugăm să sunați la tel. 01/222.83.36

SPORT FLASH

Nu mulţi jucători din Liga de Fotbal Nord-Americană

trăiesc intensitatea partidei la fel ca uriaşul Kevin Greene de la Carolina Panthers. Kevin joacă de 14 sezoane în NFL (National Footbal Ligue) şi este unul dintre cei mai buni recuperatori din întreaga istorie a acestui sport. Din păcate, toate aceste talente şi toată maturitatea adunată de-a lungul timpului nu au fost îndeajuns de hotărîtoare în a-l opri pe Greene în momentul în care antrenorul secund Kevin Steele i-a reproşat că nu joacă tocmai cum ar trebui. Urmarea o puteţi vedea în fotografia de mai jos. S-ar putea să vi se pară şocant că Greene şi-a atacat propriul antrenor şi nu un adversar.

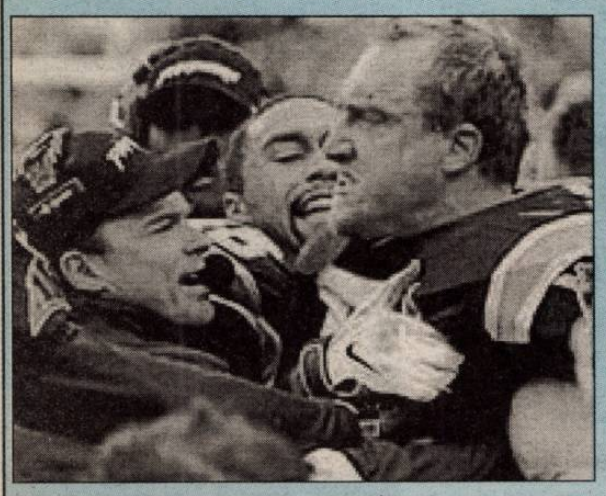

Acesta a declarat că „se conectase la intensitatea jocului mai mult decît ar fi fost normal" şi că ieşirea a fost într-adevăr un gest incalificabil. Reprezentanţii clubului nu s-au sinichisit prea tare de acest gest şi nu au pomenit nimic de vreo pedeapsă. Poate le e frică!

Campionul olimpic la slalom uriaş

Hermann Mayer a reuşit să treacă cu succes de pasa proastă în care intrase şi care a culminat cu Val d'Isere unde s-a clasat al 36-lea. Campionul mondial a reuşit un record de viteză pe acest circuit cu timpul de 1 minut şi 18,73 secunde devansîndu-i clar pe toţi ceilalţi adversari. „Este o mare satisfacţie personală să cîştig aici deoarece la Aspen am pierdul la mică diferenţă în faţa compatriotului meu (Stephan Eberharther) şi trebuie să recunosc că m-a cam afectat". De data aceasta Eberharther a ieşit al doilea dar se află acum pe prima treaptă a clasamentului general cu 369 de puncte. Cu un an în urmă „Herminator" s-a manifestat imediat după coborîre nu tocmai în limitele sportivităţii scoţîndu-şi schiurile şi alergînd în afara perimetrului pîrtiei. A fost descalificat şi asta l-a afectat moral mai mult decît ar fi trebuit deoarece rezultatele sale ulterioare au lasat de dorit.

La Campionatul European de Nataţie de la Sheffield,

Marea Britanie, localnicul Mark Foster a doborît de două ori recordul mondial în mai puţin de 6 ore la proba de 50 de metri –stil liber ales. Compatriotul său James Hickman nu s-a lăsat mai prejos şi a doborît şi el un record mondial fiind imitat apoi de Sandra Voelker, Martina Morakova şi alţi trei sprinteri. În total s-au doborît 13 recorduri mondiale valorînd 12000 de dolari fiecare şi 7 europene care au fost răsplătite cu „doar" 3000 de dolari fiecare. Foster a oprit ceasul la 21.31 secunde smulgînd recordul de la celebrul înotător rus Alexander Popov. „Următorul pas e să cobor sub 21 de secunde„ a declarat proaspătul recordman iar după părerea mea a fost luat pe sus de euforia victoriei deoarece bariera celor 21 de secunde este mai mult un prag psihologic care nu va fi trecut curînd. Sau poate îl doboară un chinez mititel prin ale cărui vene curge sînge de broască ţestoasă amestecat cu multe alte asemenea substanţe legale!

Din NBA nu pot să vă aduc veşti noi

deoarece sînt sigur că aţi aflat de anularea All Star Game-ului, cea mai drastică măsură luată de NBA pînă acum de la înfiinţarea sa. Părerea mea este că David Stern, actualul preşedinte al ligii, a vrut să lase în urma sa o amintire puternică pentru a impresiona şi nu s-a gîndit prea mult înainte de a lua această decizie. Michael Jordan s-a declarat scîrbit de această situaţie penibila la care s-a ajuns şi nu va mai participa la nici o întrunire de negocieri de acum încolo.

ANDREI TOMA
aditoma@ cnnsimail.com

Ce le trece unora prin minte?!

A privi lumea de sus - la propriu şi la figurat - nu-i puţin lucru, dacă-l faci cu măiestrie. Mersul (şi chiar alergatul) pe picioroange face periodic deliciul publicului din diverse ţări. Interesant este faptul că omul cel mai rapid „călare" pe picioroange este un japonez, deşi tradiţia aparţine europenilor. Masaharu Tatsushire a parcurs 100 de metri în 14,15 secunde, adică a fugit pur şi simplu cu viteza de 25,44 kilometri pe oră. La proba de fond de 8 km, performerul este francezul Michel Bayonne, care a parcurs această distanţă în 42 de minute, adică, în medie, cu viteza de 11,42 km/oră! Dar cel mai încăpăţînat piciorongist rămîne în continuare M. Silver, care a parcus nu mai puţin de 4804 kilometri în şase luni şi şase zile, de la Los Angeles (California) şi pînă la Bowen (statul Kentucky)! I-au trebuit trei zile pentru a reînvăţa mersul pe propriile picioare.

Cele mai înalte picioroange folosite vreodată l-au situat pe Eddy Wolf la altitudinea de 12,05 metri! El a reuşit să facă 31 de paşi, deşi regulamentul cere doar 25 pentru titlul de maestru.

Fără a participa la vreun concurs, Dean Delanay a stat cocoţat pe un stîlp de înaltă tensiune timp de 43 de ore! Era iarnă şi fusese asaltat de o haită de lupi, într-o regiune muntoasă a statului Iowa. Cînd ninsoarea s-a domolit, cîţiva localnici au pornit în căutarea lui şi l-au găsit la timp.

Timothy O'Brian a stat în echilibru, în vîrful unei prăjini de 10 metri, timp de 21,5 secunde. La femei, recordul aparţine lui Helen Miray, cu un timp de 11,8 secunde, prăjina avînd înălţimea de opt metri. Urcatul pînă-n vîrf se face fără nici un sprijin. Societăţile de asigurări nu au clauză pentru astfel de năzbîtii periculoase.

Mesajul cu bucluc

Vrînd să-i arate logodnicei sale Terri Ungar că dragostea pe care o nutreşte faţă de ea nu are margini, americanul Bob Bornack, din Wood Dale, statul Illinois a hotărît să-i facă o cerere în căsătorie mai puţin obişnuită. El s-a adresat unui ziar local, cerînd să-i fie publicat, pe prima pagină, anunţul „Terri, te implor, mărită-te cu mine! Cu dragoste, Bob!". Directorul ziarului, amuzat de idee, a acceptat propunerea, renunţînd, în semn de simpatie pentru tînăra pereche şi la tariful de publicitate cuvenit. Spre surpriza generală, deşi oraşelul Wood Dale nu are decît 7500 de locuitori, la redacţie au sunat nu mai puţin de 23 de fete numite Terri, care erau îndrăgostite de bărbaţi pe nume Bob şi care au întrebat dacă mesajul este pentru ele. Colac peste pupăză, s-a prezentat şi o candidată care susţinea că ea flirtează cu doi bărbaţi pe care-i cheamă Bob şi nu ştia despre care anume e vorba!? Din această dilemă nu se poate ieşi...

Paltoane DE VÎNZARE

Patronul unui magazin din Copenhaga (Danemarca) s-a gîndit la un mod foarte original de a atrage clienţii, care s-a dovedit a fi în anul 1936, mult mai eficient decît orice reclamă din anii 90. El a agăţat mii de paltoane pe nişte schele ce acopereau întreaga clădire, şi, pînă s-a lăsat convins de un poliţist să le coboare, nu mai avea nici o haină de vînzare.

Ne întrebăm totuşi ce s-ar fi întîmplat cu paltoanele ingeniosului vînzător dacă ar fi început să plouă.

Cumpătare

Exasperate de a-şi vedea soţii întorcîndu-se mereu beţi-morţi acasă, unele indience din satul Orissa au decis să recurgă la o manieră forte. În fiecare seară, zeci de săteni sînt „judecaţi" de nevestele lor şi declaraţi vinovaţi. Ele îi leagă de către un stîlp şi-i bat zdravăn, sub privirile a sute de persoane. „Am obţinut succese notabile", se felicită în faţa unui corespondent al ziarului „South China Morning Post" Jani Rudramma, fondatoarea locală a antenei pentru „Women's Temperance Movement" din satul Birsingi.

Clonare... din dragoste

Missy are 12 ani şi un stăpîn - un bogătaş texan - de-a dreptul nebun. Nebun de dragoste pentru cîinele său care dădea semne de îmbătrînire, acesta s-a gîndit că singura posibilitate de a nu-l pierde definitiv pe Missy, cînd acesta va înceta din viaţă, ar fi clonarea. Pentru a-şi pune în practică ideea, a virat în contul Universităţii A&M din Texas suma de 2,5 milioane de dolari, urmînd ca un grup de cercetători să efectueze clonarea lui Missy. Mark Westhusin, şeful proiectului, i-a pus totuşi în vedere stăpînului lui Missy că dublura realizată prin clonare va fi asemănătoare cu originalul, dar nu identică.

TUNSOARE pe încredere oarbă

Harish Bhathia îşi practică de peste 27 de ani meseria în Bombay, India, reuşind să-şi facă un renume din măiestria sa în tunsorile de damă. Experienţa şi talentul îi permit acum să realizeze cu ochii închişi una din cele şase tunsori preferate de el. Nu la figurat, ci chiar la propriu. El îşi acoperă ochii cu o eşarfă şi porneşte la lucru, realizînd o linie impecabilă, spre mulţumirea şi amuzamentul clientelor sale. Demersul lui nu e inutil, avînd în vedere că i-a venit ideea să deschidă cursuri pentru nevăzători, interesaţi să înveţe şi să practice această meserie.

În numărul viitor

■ Deplasări de obiecte şi levitaţia ■ Cazinoul planetar ■ Rechinii, încă o mare enigmă ■ Gemenii - o lume a oglinzilor imperfecte ■ Motorul Universului nostru ■ Pătanii de Crăciun ■ Idoli: Legea nu iartă nici stelele ■ Femina club ■ Întîmplări adevărate ■ Horoscop ■ Juridice

ÎN ATENŢIA CITITORILOR FIDELI!

Revista *„Magazin"* împreună cu *Agenţia de turism C&D Partner* organizează pentru cititorii noştri fideli **REVELION ÎN TURCIA,** la un preţ excepţional.

■ 6 zile, cazare hotel 5 stele, demipensiune şi masa de Revelion inclusă. Transport internaţional România - Turcia - România cu autocar de lux - cinci stele. Preţ: 205$ + 1500000 lei.

■ 7 zile, cu autocarul, 139$ + 1500000 lei, hotel 3 stele - superior, demipensiune, masa de Revelion inclusă.

Pentru ambele variante se vizitează: Edirne, Troia, Pergam, Efes, Istanbul.

■ Cititorii noştri care se înscriu beneficiază de o reducere cu 10 la sută pe baza talonului alăturat.

TALON DE FIDELITATE magazin

Nume .....
Prenume .....
Adresa .....
.....
Excursia aleasă .....

MAGAZIN nr. 51

Pentru alte detalii *şi înscrieri, telefonaţi la redacţie la 2228336 sau la Agenţie la 2316131, 2316132 sau 2304350 (Miruna Grigore sau Carmen Dobra).*

Cititorii din străinătate

care doresc să se aboneze la revista noastră pot contracta abonamente prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L., Bucureşti, Piaţa Presei Libere nr. 1, Fax 2230866 sau 2228336, cont nr. 402001085030 (USD) şi 402001085031 (DM), Banca Comercială „Ion Ţiriac", Sucursala Bucureşti.

IMPORTANT

În urma numeroaselor semnale primite de la cititorii cărora nu li s-au făcut abonamente la revista noastră pentru anul viitor pe motiv că „nu figurăm în catalog", menţionăm că poziţia la care *figurăm* este 2051. La această poziţie figurează revista noastră! Cititorii noştri fideli mai au o alternativă, de altfel mai avantajoasă: Talonul din pagina 15 şi implicit abonarea direct la redacţie!

Biblioteca Judeţeană MUREŞ TÎRGU MUREŞ

SERIE NOUĂ - 397 • ANUL XLI • 24 DECEMBRIE 1998 • 16 PAGINI • 1700 LEI Nr. 52 (2147)

magazin

EMail: magazin@com.pcnet.ro Adresă INTERNET – HTTP://WWW.MAGAZIN.RO

SĂPTĂMÎNAL CULTURAL - ŞTIINŢIFIC INDEPENDENT

IMPORTANT

În urma numeroaselor semnale primite de la cititorii cărora nu li s-au făcut abonamente la revista noastră pentru anul viitor pe motiv că „nu figurăm în catalog", menţionăm că poziţia la care *figurăm* este 2051. La această poziţie figurează revista noastră! Cititorii noştri fideli mai au o alternativă, de altfel mai avantajoasă: Talonul din pagina 14 şi implicit abonarea direct la redacţie!

Crăciun fericit alături de cei dragi!

NU UITAŢI!

Pe 28 ianuarie „MAGAZIN" apare într-o EDIŢIE SPECIALĂ de Anul Nou. Nu vor lipsi: Horoscopul pe anul 1999, Test IQ, Omuleţi verzi şi Fantome la gura sobei, precum şi alte materiale surpriză.

3 **Fascinaţia ştiinţei**

Un an în care aţi descoperit lumea prin revista „Magazin"

Incursiune în paranormal 4

Reîncarnare şi stafii din Akasha

5 **Starea de veghe**

Anatomia secundei

CAZINOUL PLANETAR

Femina club

Detectorul... pulsaţiilor erotice

6

Enciclopedie 8

Rechinii, încă o mare enigmă?

Terra X Dosarele planetei 10

Pătanii de Crăciun!

13 **Idoli**

Legea nu iartă nici... stelele

Programele posturilor bucureştene de televiziune 12

TVR 1 • TVR 2 • PRO TV • ACASĂ • ANTENA 1 • PRIMA TV • TELE 7 abc

Biblioteca Judeţeană

TOPURILE ANULUI 1998

SECŢIUNEA STRĂINĂ

Melodia anului - pop

1) My Heart Will Go On - Celine Dion
2) Truly Madly Deeply - Savage Garden
3) Never Ever - All Saints

Melodia anului - rock

1) I Don't Want To Miss A Thing - Aerosmith
2) Dreams - The Corrs
3) If You Tolerate This... - Manic Street Preachers

Solista anului

1) Madonna
2) Lutricia McNeal
3) Des'Ree şi LeAnn Rimes

Solistul anului

1) Bryan Adams
2) Ricky Martin
3) Robbie Williams

Grupul anului - pop

1) Lighthouse Family
2) Savage Garden
3) All Saints şi Spice Girls

Grupul anului - rock

1) The Corrs
2) Manic Street Preachers
3) Aerosmith

Albumul anului - pop

1) Ray Of Light - Madonna
2) Postcards From Heaven - Lighthouse Family
3) Supernatural - Des'ree şi Savage Garden

Albumul anului - rock

1) Talk On Corners - The Corrs
2) This Is My Truth, Tell Me Yours - Manic Street Preachers
3) Adore - Smashing Pumpkins

Videoclipurile anului

1) Come With Me - Puff Daddy & Jimmy Page

2) My Heart Will Go On - Celine Dion
3) Frozen - Madonna

Dance

1) Get Up - Five
2) La Coppa De La Vida - Ricky Martin
3) C'Est La Vie - B'Witched

Revelaţia anului

1) Lighthouse Family
2) Lutricia McNeal
3) Eagle - Eye Cherry

Newcomers (nou veniţi)

1) B'Witched

2) Mavericks şi Five
3) Brandy şi Cleopatra

Comeback (revenirea anului)

1) Pearl Jam
2) Soul Asylum
3) Manic Street Preachers

Coloane sonore (soundtracks)

1) Titanic
2) Godzilla
3) The Great Expectations

Decepţia anului

1) Dispariţia lui Frank Sinatra
2) MTV Europe Music Awards - lucrătură britanică...
3) Albumele penibile ale unor mari nume din show-biz ca Duran Duran, REM, Inner Circle, Luther Vandross şi... lista continuă!

SECŢIUNEA ROMÂNĂ

Melodia anului - pop

1) Fata verde - Proiect K1
2) Vara - Genius
3) Ai plecat - 3Sud-Est

Melodia anului - rock

1) Amintiri - Talisman
2) Vara - Parlament
3) Ziua Vrăjitoarelor - Cargo

Solista anului

1) Paula Seling
2) Nadine
3) Loredana Groza

Solistul anului

1) Gheorghe Gheorghiu

Albumul anului - rock

1) Amintiri - Talisman
2) Vara - Parlament
3) Ziua Vrăjitoarelor - Cargo şi Supersonic - Holograf

Muzica de dans

1) Genius
2) Proiect K1
3) 3Sud-Est şi N-trance

Decepţia anului

1) Lipsa Cerbului de Aur
2) Secţiunea de compoziţie de la Mamaia '98
3) Clasarea sub aşteptări la Eurovision '98

Revelaţia anului

1) Genius
2) 3Sud-Est
3) Nadine

2) Aurelian Temişan
3) Gabriel Cotabiţă

Grupul anului - pop

1) Genius
2) Proiect K1
3) 3Sud-Est şi N-trance

Grupul anului - rock

1) Talisman
2) Parlament
3) Cargo şi Holograf

Albumul anului - pop

1) Vara - Genius
2) K1 - Proiect K1
3) Best Of Nicu Alifantis

Pagină realizată de
MARIAN MINCULESCU

Săptămînalul „Magazin" este editat de

CASA EDITORIALĂ „MAGAZIN" S.R.L.

magazin

Înmatriculată la Oficiul Registrului Comerţului Bucureşti sub nr. J/40/2623/1991 din 8 mai 1991. Adresa: Bucureşti sector 1, Piaţa Presei Libere nr.1, cod. 71341.

COLEGIUL DE REDACŢIE:

ECATERINA BĂTRÂNEANU
Preşedinte al Consiliului de Administraţie
Tel./Fax: 224 39 96;
GEORGE CUŞNARENCU
Redactor şef
Tel.: 222.51.11;
ADRIAN HOAJĂ
Secretar general de redacţie
Tel.: 222.51.11;
DOREL DORIAN, ION ŢUGUI

REDACŢIA:
Telefon: 222.83.21
Aurora Popescu, Mihaela Dorobanţu, Dorin Măran, Marian Grigore; Dumitru Mateuţă, Ionel Cojocaru, Vasilica Margărita; Melania Constantiniu, Maria Rădoi, Elena Ilie; Irina Stoica, Paul Ioan, Teodora Bujor-Panaitescu

ECHIPA DE SERVICIU:
Responsabil de număr: Paul Ioan
Secretar de redacţie: Dumitru Mateuţă

PUBLICITATE: Tel./Fax: 223.08.66
DIFUZARE: Tel./Fax: 222.83.36, Nicuşor Dincă (director), Simion Ionescu, Titi Baboi

FINANCIAR-CONTABIL:
Nicoleta Cochinţu, Aurel Frăcea
Tel.: 222.83.21
Cont: 401001085000 (lei); 402001085030 ($); 402001085031 (DM)
Banca Comercială „Ion Ţiriac" S.A.

Cititorii din străinătate se pot abona prin Casa Editorială „Magazin" S.R.L. Fax: 223.08.66 sau RODIPET S.A. - P.O. BOX 3357, Fax: 222.64.07 Telex: 1 1995, Piaţa Presei Libere nr.1, sector 1, Bucureşti, România

TEHNOREDACTARE COMPUTERIZATĂ:
„MAGAZIN"
Gabriela Niţu, Rodica Niţu

Tiparul: **INTACT S.A.**

Un an în care ați descoperit lumea prin revista magazin

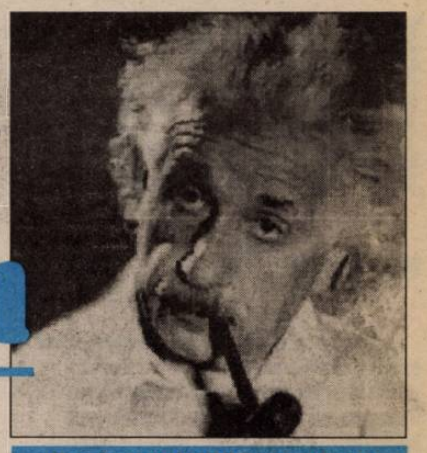

Poate anul 1999 va aduce triumful acolo unde a eșuat Einstein: concilierea relativității generalizate cu fizica cuantică. Maestrul și-a dedicat în zadar ultimele trei decenii ale vieții în acest scop.

Stimați cititori, ați trăit alături de noi, și-n acest an ce stă să apună, cele mai interesante evenimente ale lumii științifice, din cele mai diverse orizonturi ale cunoașterii universale. De la călătoriile spațiale pînă la secretele antichității, de la miracolele geneticii pînă la unicatele naturii, revista noastră v-a pus la curent cu generozitate - peste zece mii de informații de bază în 1998! - despre neobosita tentativă a omului de a se autodepăși și de a-și satisface curiozitatea față de tot ce-l înconjoară. Pentru acest remember, am selectat pentru dumneavoastră...

IANUARIE

Hărți digitale românești

Un nou Sistem Solar, care s-ar putea dezvolta în mod similar cu al nostru, deci ar putea adăposti ființe inteligente, a fost descoperit în jurul stelei codificate „mwc 480", la 450 ani-lumină de Terra. ● În Indonezia a fost finalizat un fabulos proiect: *podul de peste 95 de kilometri*, peste strîmtoarea Malacca. ● În România, o societate specializată din Sibiu realizează *hărți digitale*, cel mai modern sistem de cartografiere: cu ajutorul computerului, pentru un județ anume, se pot obține în cîteva secunde informații din toate domeniile: administrativ, demografic, economico-social, medical, meteo, rutier etc. ● În Germania a fost construit un *ultraperformant avion-solar*, care poate atinge viteza de 120 km/oră.

FEBRUARIE

Cromozom artificial

Primul cromozom artificial uman a fost realizat de geneticienii de la Universitatea din Creveland, SUA, numele fiind „HAC"; cu ajutorul lui, terapia genetică a dobîndit noi căi de acțiune împotriva maladiilor grave, în special a cancerului. ● În zona coastelor Africii de Sud și Australiei *a fost descoperit rechinul-ferăstrău*, o relicvă a trecutului îndepărtat al planetei. ● La 26 februarie s-a produs o *eclipsă totală de Soare*, în cursul căreia umbra de 140 km lățime a Lunii s-a deplasat deasupra centrului Atlanticului și Pacificului; a putut fi studiată mai lesne coroana solară și misterul temperaturii ei fantastice: 4 milioane de grade Celsius. ● *Celule umane nemuritoare!* Un țesut prelevat de la o americancă, în 1950, nu numai că supraviețuiește, dar se și dezvoltă permanent într-un tip special de cultură; este o mostră deosebit de prețioasă pentru biologia moleculară.

MARTIE

Apă pe Lună!

Pe baza unei descoperiri epocale, paleoantropologii susțin că *primul european a ajuns în America de Nord acum zece mii de ani!* Bărbatul de tip caucazian, numit „omul Kennewick"; a străbătut calotele de gheață din nordul Atlanticului, în perioada paleoliticului. ● *Unul din cele mai bizare mamifere este pangolinul* - rudă cu furnicarul, care are corpul și membrele acoperite cu redutabili solzi. ● Sonda interplanetară „Voyager 1" a realizat un nou *record de călătorie galactică*, parcurgînd deja 10,4 miliarde de kilometri! Ea a fost lansată la 5.09.1977 și poartă mesaje speciale pentru eventualii extratereștri din drumul ei. ● *Misterul vestigiilor de la Glozel (Franța) a fost destrămat: e vorba de un fals.* În concluzie, nu omul preistoric trăitor pe actualul teritoriu francez a inventat scrisul, așa cum s-au grăbit să afirme unii arheologi. ● *Fără nici un dubiu, există apă pe Lună!* Modulul „Lunar Prospector" a confirmat existența gheții la cei doi poli ai Selenei.

APRILIE

Detectarea cancerului

Catastrofa „Titanicului" s-ar fi putut datora unui atentat terorist! Este o ipoteză lansată de unii cercetători ai epavei, care explică astfel ruperea navei în trei fragmente. Explozibilul, trinitrotoluen, ar fi fost plasat la bord în sticle de băutură. ● Cînd va intra omenirea în criza energetică? Prognozele actuale arată că rezervele de petrol și gaze naturale se vor epuiza în 70 de ani, iar cele de uraniu în 30-70 de ani. Soluția? Inteligența și cooperarea cetățeanului Homo Sapiens. ● În SUA a fost realizat un *test de detectare timpurie a cancerului la sîn și prostată*. Se poate sesiza și o singură celulă canceroasă în proba de sînge. ● *Cel mai vîrstnic arbore din Europa* este un măslin uriaș, trăitor în Italia. ● *Prima insectă-robot* își va lua zborul pentru a culege date economico-științifice. „Viespea inteligentă" poate funcționa, evident, și ca spion.

MAI

Clonare de excepție

Menajeria animalelor clonate s-a îmbogățit cu un miel, botezat „Bonnie", demn urmaș al celebrei mioare „Dolly" - din laptele căreia se extrage o proteină utilă în tratarea hemofiliei. ● În China s-a propus *salvarea de la dispariție a splendidelor urși panda prin clonare.* ● Descoperire senzațională în zona Oceanului Înghețat de Nord: *un trib complet izolat de lume*, neștiutor de carte, ai cărui membri se ocupă doar cu pescuitul și vînătoarea. ● *În satul bănățean Seceani a fost identificat un schelet al unui animal preistoric uriaș, probabil un mamut* ce a trăit acum 50000 de ani. ● *„Viagra 2" își face efectul aproape instantaneu*, zice-se...

Chirurgia pe creier, în forma ei cea mai rudimentară - trepanația - se efectua încă din antichitate și chiar în preaantichitate. Azi laserul a devenit o banalitate.

IUNIE

Dinozauri în România

Au trăit dinozauri și pe teritoriul țării noastre! În zona Hațeg a fost adus la lumină un cuib de dinozauri „cu cioc de rață", avînd ouă întregi și pui, datînd de la sfîrșitul cretacicului. Un cuib asemănător a mai fost descoperit doar în Portugalia. ● *Cea mai nouă teorie privind proveniența vieții pe Tarra:* ploile de micrometeoriți conținînd apă și elemente indispensabile vieții. ● *Limba balenelor reprezintă un sistem de conservare a temperaturii* corpului, bazat pe bogata rețea sangvină a cetaceului. ● *Un analgezic mai puternic decît morfina!* O broscuță ecuadoriană secretă un compus care, sintetizat și numit „ABT594", poate fi leacul ideal pentru orice fel de durere.

IULIE

Viață pe Marte?

Sonda spațială „Mars Global Surveyor" a transmis o serie de date care vin în sprijinul *ipotezei vieții pe Marte* - urme ale prezenței apei. ● *Expediția lui Emil Racoviță*, naturalistul de la bordul navei „Belgica", este prezentată în serial de dl. Alexandru Marinescu. ● *Plantele modificate genetic* (porumb, soia, orez lăptucă etc.) *tind să invadeze piețele, fără a se cunoaște bine riscurile consumării lor.* ● Cel mai mare scandal din lumea expedițiilor polare: s-a descoperit că *nici Frederick Cook, nici Robert Peary nu au ajuns la Polul Nord*, așa cum au declarat în 1909. Încă un fals de proporții a fost dezavuat. ● *Lalelele au apărut în China*, nu în Olanda! Ele au fost preluate din nord-vestul Chinei de europeni, în evul mediu.

AUGUST

Vom respira sub apă!

Avionul de război al mileniului III se numește „Dark Star" (stea întunecată) și face parte din clasa avioanelor invizibile pentru radare; el poate zbura cu 1500 km/oră și este comparat cu OZN-urile. ● *În localitatea Lăpușul Românesc a fost descoperit cel mai vechi mormînt din Europa!* Estimările îl consideră contemporan cu celebrele piramide egiptene. ● O pasăre unicat trăiește în Papua-Noua Guinee: *pasărea veninoasă*, care secretă un venin extrem de periculos - arma de descurajare a prădătorilor. ● *Vom respira sub apă, cu branhii artificiale!* Cercetători japonezi au pus la punct un sistem de filtre care extrage oxigenul direct din apă. Omul-amfibie va deveni o realitate. ● Un biolog englez și-a amenajat o *crescătorie unică de căluți de mare*, vietuitoare preistorică în pericol de dispariție.

SEPTEMBRIE

Cel mai mare baraj

Cimpanzeii ar putea vorbi? Ipoteza a fost lansată după ce s-a descoperit în creierul acestora o asimetrie specifică omului și asociată cu înțelegerea și producerea limbajului articulat. ● Pe fluviul Yang-Tse (China) se va construi *cel mai mare baraj din lume* și o hidrocentrală pe

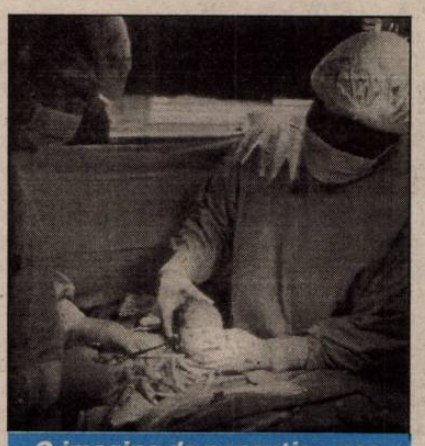

O imagine de excepție - naștere prin cezariană - și un avertisment: anestezicele riscă să facă nou-născutul dependent de compuși ai opiumului și amfetaminei.

măsură, echivalentul a 15 centrale nucleare. ● Platforma oceanică „Odisseu" ar putea deveni *primul cosmodrom plutitor*. Prin schimbarea poziției geografice se optimizează lansarea sateliților artificiali. ● Revoluție în medicină: *a fost inventată o metodă de diagnosticare prin simpla analiză a respirației pacientului.* ● *Și Jupiter*, cea mai mare planetă a Sistemului Solar, *are inele;* acestea nu conțin gheață (precum cele ale lui Saturn), ci praf cosmic. ● În estul Africii a trăit un hominid, cu 1,5 milioane de ani înaintea primului om, care *știa să prelucreze piatra, deși avea un creier mai puțin evoluat.*

OCTOMBRIE

Extraterestru în China

O incredibilă bacterie, botezată Deinococcus radiodurans, *supraviețuiește în infernal de agresivul mediu al reactoarelor nucleare!* Vîrsta ei pare să fie de 3 milioane de ani. ● A fost demonstrat faptul că *orientarea porumbeilor voiajori se bazează pe simțul mirosului.* Înainte de a pleca în călătorie, ei întocmesc un fel de hartă olfactivă. ● *Sonda spațială „Mars Global Surveyor", cartografiind suprafața planetei Marte, a descoperit o rețea de albii de rîuri ducînd spre un fost lac subteran*, cu diametrul de 50 de km. ● Se pare că *și chinezii au capturat și analizat un extraterestru*, provenind dintr-un OZN prăbușit în sudul Chinei în 1977. ● *La Institutul European al Telechirurgiei (Strasbourg) se pune la punct chirurgia viitorului*, pe bază de calculator, programe-expert și minidispozitive robotizate.

NOIEMBRIE

În Cosmos, la 77 de ani

Într-un inimaginabil fair-play, roboți ultraspecializați se întrec în cadrul Campionatului Mondial de Fotbal al Roboților - în 1998 desfășurîndu-se a treia ediție, în Franța. ● „Matusalemul cosmonauților", „Gagarian al americanilor", veteranul John Glenn s-a încumetat să se numere printre membrii echipajului navetei spațiale Discovery, la 77 de ani, punîndu-se la dispoziția științei! ● Dovezi incontestabile demonstrează că plantele cu flori au o vechime de 150 milioane de ani, și nu 135 milioane de ani. Un bonus de 15 mii de milenii pentru paradisul terestru! ● Doctorul Ladislau Elthes, din Oradea, inventator al unor medicamente antihepatice bine primite în străinătate, poate face mai mult pentru bolnavii din propria țară...

DECEMBRIE

Speranță pentru paralizați

Sateliți specializați vor putea prevedea cutremurele, pe baza încălzirilor anormale în unele zone ale plăcilor tectonice. În SUA funcționează un Consiliu Național cu acest profil, dar cele mai spectaculoase rezultate le au, deocamdată, chinezii: ei au programat 18 din cele 24 de seisme petrecute între 1989 și 1998. ● Programul științific internațional „Ridică-te și mergi!" va pune la punct un sistem autonom computerizat ce va ajuta pe cei paralizați de ambele picioare să se deplaseze fără scaun cu rotile. ● Japonezii creează telefoane, calculatoare și pagere de dimensiunea unui ceas de mînă. De exemplu, calculatorul-ceas „Ruputer" are 2 MB memorie și cîntărește 67 de grame! ● Manevre de mare finețe în spațiul cosmic: au fost conectate modulul de control rusesc Zarya și unitatea de control americană, cu un braț robotic de 50 de metri lungime, întemeindu-se o complexă stație spațială internațională.

Oameni care refuză civilizația! Un trib complet izolat, trăind într-un arhipelag din Oceanul Înghețat de Nord, preferă epoca pietrei unei lumi atît de zgomotoase.

Pagină realizată de **PAUL IOAN**